

၂၀၁၉ ခုနှစ်

စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုနှင့်ဆိုင်သော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ
ပြည်ထောင်စုနှင့်ဆိုင်သော
ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ

ppfStiomzuf&, fEa&pD
jynaxmi pESq kfiom
jynob@maig

jrefmynfvkto p&vESh
tcefnfuyji fupbyfsm qEmroquf

pwZaumf/pEef

စတီဗင် ကော်လင်နွန်သည် ပီဆာမြို့ရှိ Sant'Anna School of Advanced Studies တွင် နိုင်ငံရေးဘာဝဗေဒ ပါမောက္ခတစ်ဦးအဖြစ် ၂၀၀၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှ စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ရောမမြို့ရှိ Centro Europa Ricerche (CER) တွင် နိုင်ငံတကာ ဘာဝဗေဒပညာရှင်ချုပ်အဖြစ် ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ Sant'Anna School of Advanced Studies ရှိ Euro Asia Forum ကို တည်ထောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီမှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်အထိ London School of Economics and Political Science (LSE) တွင် စနစ်တကျရည်ရွယ်ပါမောက္ခအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်အတွင်း ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ရှိ ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံမဟာဌာန၊ အစိုးရဌာနတို့တွင် ဧည့်ပါမောက္ခအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ဟားဗတ်ရှိ Minda de Gunzburg Centre for European Studies တွင် အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။

2018 © Copyright by Konrad-Adenauer Stiftung Ltd., Myanmar and London School of Economics and Political Science, London, United Kingdom

ISBN 978-99971-0-4779

ထုတ်ဝေသူ
Konrad-Adenauer Stiftung Ltd.
Myanmar Representative Office
Yangon, Myanmar
info.myanmar@kas.de
www.kas.de/myanmar/en/

ဤစာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည်များမှ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အားလုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ တစ်ဆင့်ပြန်လည် ကူးယူဖော်ပြခြင်းကို ခွင့်မပြု။ မူပိုင်ခွင့်ရှိထားသူ သို့မဟုတ် ထုတ်ဝေသူထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရမှသာ တစ်ဆင့်ဖော်ပြရန် အသိပေးအပ်သည်။ ဤစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်အလက်များနှင့် သဘောထားအမြင်များသည် စာရေးသူ၏ သဘောထားအမြင်များသာဖြစ်ပြီး ခွန်ရာ(ဒ်) အာဒင်နာဝါ ရူတစ်(ဖ်) တွန်လီမိတက် မြန်မာ၏ သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုထားခြင်းမရှိပါ။

မာတိကာ

နိဒါန်း	၅
၁။ အထွေထွေမူဝါဒများ	၇
ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ	၁၀
ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများ	၁၁
ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာများ	၁၂
ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ	၁၅
လုပ်ငန်းခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း	၁၆
လုပ်ငန်းဖြန့်ဝေဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၈
လုပ်ငန်းတည်ငြိမ်ခိုင်မာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၂၁
လိုငွေများပြည်သူ့ကြွေးမြီ၊ ငွေကြေးဈေးကွက်များနှင့် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှု	၂၅
ယိုယွင်းနေသော ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်	၂၇
ဒီမိုကရေစီနှင့် ပြည်သူ့လိုလားချက်	၂၉
အခွန်ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒဆိုင်ရာ လျော်ကန်သင့်မြတ်မှု	၃၀
ဖက်ဒရယ်စနစ်	၃၂
ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ပုံစံများ	၃၄
ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်များ	၄၁
ဖယ်ဒရယ်စနစ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်သော အခွန်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်	၄၃
ဗဟိုအစိုးရ၏ထောက်ပံ့ကြေးနှင့် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများ	၄၅
လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ	၅၀
၂။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအရင်းအမြစ်များ (အကောက်ခွန်နှင့် အခြားဘဏ္ဍာငွေများ)	၅၅
ရှုပ်ထွေးပစ္စည်းအားဖြင့်ပံ့ပိုးခြင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်အားပေးခြင်းနှင့် အထက်-အောက် ဆက်ဆံရေး	၅၅
မြန်မာ့စီးပွားရေးနယ်ပယ်ရှိ အများပြည်သူဆိုင်ရာကဏ္ဍများတွင် ငွေကြေးထောက်ပံ့ကူညီခြင်း	၅၈
အသုံးစရိတ်များ	၆၇
ဘဏ္ဍာငွေနှင့် အခွန်များ	၆၈
အခွန်များနှင့် အခွန်နှုန်းထားများ	၇၃
နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ	၇၆
၃။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းအတွက် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှု	၇၇
ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအသုံးစရိတ်များ	၇၇
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ	၈၀
ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့် တည်ငြိမ်မှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ	၈၂
၄။ စစ်ဖက်စီးပွားရေးစနစ်မှ စစ်မှန်သော ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်း	၈၄
စစ်မှန်သော ဖယ်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သုံးသပ်ယူဆချက်များ	၈၇
နောက်ဆက်တွဲ (၁)၊ ရသုံးမှန်းချေငွေစာရင်းကိုက်ညီမှုရှိမရှိခန့်မှန်းတွက်ချက်မှု (စာရင်းကိုင်နည်းလမ်းနှင့် လက်တွေ့တွက်ချက်သည့် နည်းလမ်းများ)	၈၉
နောက်ဆက်တွဲ ၂။ ဖွဲ့စည်းပုံ ဇယားများ ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄	၉၁
ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်	၁၀၀

နိဒါန်း

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ၌ မြန်မာနိုင်ငံကိုနိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတ ဦးထင်ကျော်တို့၏လမ်းညွှန်မှုဖြင့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ဦးဆောင်သော အစိုးရသစ်တစ်ရပ်က စတင် အုပ်ချုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပထမဦးဆုံး ဒီမိုကရေစီနည်းအရ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခဲ့သော အရပ်သားဦးဆောင်သည့် အစိုးရ၏အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးရှိ ကိုယ်စားလှယ်နေရာအများစုကို NLD ပါတီက ရရှိထားသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲကြေညာစာတမ်းတွင် နိုင်ငံတော်၏ ဦးတည်ချက်အသစ်ကို ပြဋ္ဌာန်း ချမှတ်ထားပြီး အဆိုပါကြေညာစာတမ်း၌ NLD သည် "လွတ်လပ်ခြင်း၊ တန်းတူအခွင့်အရေးရှိခြင်း၊ ကိုယ့်ကြံ့ခိုင်မှု ကိုယ် ဖန်တီးနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော မူများကိုအခြေခံလျက် စစ်မှန်သည့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုတစ်ရပ် ထွက်ပေါ် လာရန် ကြိုးပမ်းတည်ဆောက်သွားမည်"ဟု ဖော်ပြပါရှိသည်။¹

ရွေးကောက်ပွဲကြေညာစာတမ်းတွင် အစိုးရကအကောင်အထည်ဖော်လိုသော ရည်မှန်းချက်များကို ဖော်ညွှန်းထားသည့် တိုင် ထိုရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများမှာ ခက်ခဲပြီး ရှုပ်ထွေးလှသည်။ အထူးသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ရွေးကောက်ခံမဟုတ်သော တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်များအား ဗီတိုအာဏာအပ်နှင်း ထားသည့် အခြေအနေမျိုးတွင် အောင်မြင်အောင်လုပ်ဆောင်ရန်မှာ ပို၍ပင်ခက်ခဲသည်။ ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အမှန်တကယ် တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုကို မတွေ့ရပါက အလွယ်တကူ စိတ်ပျက်အားလျော့ဖွယ်ရာရှိသည်။ သို့ရာတွင် စိန်ခေါ်ချက်ကား စစ်အာဏာရှင်စနစ်မှ စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုစနစ်သို့ ကူးပြောင်းရုံသာမဟုတ်၊ စစ်ဘက်စီးပွားရေးစနစ်မှ စစ်မှန်သောဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ထိတိုင် ကူးပြောင်းရေးဖြစ်သည်။ ထိုကူးပြောင်းမှုနှစ်ရပ် အကြား၌ ဆက်နွယ်မှုရှိနေပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ခေတ်မီ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်တစ်ရပ် ဖြစ်လာရန်မှာ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုက အခရာဖြစ်သည်။

NLD ကြေညာစာတမ်းတွင် "လွတ်လပ်၊ လုံခြုံစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး" ဆိုသည့်အချက်ကို အထူးဦးစားပေးကြောင်း ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားပြီး ယင်းကို NLD ၏ ပထမဦးစားပေးစီးပွားရေးမူအဖြစ် အောက်ပါအချက်ကို ကြေညာထားပါသည်-

"၁။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ကို ထိရောက်စွာကျင့်သုံးနိုင်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာငွေများစနစ်တကျ အပြည့်အဝရရှိရေး အမျှော် အမြင်ရှိရှိသုံးစွဲရေးတို့တွင် ဘဏ္ဍာရေးကျင့်စဉ်များနှင့်အညီ ပွင့်လင်းမြင်သာသော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်မည်။

က။ အခွန်ကောက်ခံရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူများကလိုလားစွာ ထမ်းဆောင်လိုစိတ်ရှိစေသည့် အခွန်စနစ် (အခွန်အခြေခံချဲ့ထွင်နိုင်ရန် အခွန်နှုန်းထားများကိုလျော့ချပေးမည်) ပေါ်ပေါက်ရန် တွန်းအားပေးမည်။ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများအပါအဝင် အခြားပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းရောင်းဝယ်မှုမှ ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ်များကို စနစ်တကျ ဥပဒေနှင့်အညီ ကောက်ခံသွားမည်။ ကောက်ခံရရှိသည့် အခွန်ငွေများသုံးစွဲပုံကို အများပြည်သူသိရှိ

¹ NLD ၂၀၁၅ ခုနှစ်

စေရန် ထုတ်ပြန်မည်။

ခ။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို ဖြေလျော့စေရေးအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်တာဝန်များကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအကြား အသင့်လျော်ဆုံး ခွဲဝေသုံးစွဲနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်မည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေသုံးစွဲရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မမျှတမှုများမဖြစ်ပေါ်စေရန် ညှိနှိုင်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သွားမည်။” ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် အစိုးရ၏ ထိပ်တန်းဦးစားပေးတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် တိုင်းပြည်ကို အချိန်ကြာမြင့်စွာ ထိုခိုက်နစ်နာစေခဲ့သည့် ပြည်တွင်းလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ၏ အရင်းအမြစ်ကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရေးတည်းဟူသော ပင်လုံစိတ်ဓာတ်ကို အရင်းခံသည့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ၌ မပါမဖြစ်သော အခြင်းအရာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲကြေညာစာတမ်းတွင် အစိုးရသည် -

- ပြည်ထောင်စုဝင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအားလုံး ဟန်ချက်ညီညီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ပွင့်လင်းမြင်သာသော စီမံချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။
- သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်ယူရာမှ ရရှိလာသည့် အကျိုးအမြတ်များကို ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနှင့် အညီ ခွဲဝေခံစားခွင့်ရှိစေရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ဖော်ပြပါကိစ္စရပ်များမှာ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးမားသည့်အလျောက် နည်းပညာဗဟုသုတနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်း၌ မြင့်မားရန်လည်း လိုအပ်သည်။ ဤစာအုပ်ငယ်၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးပြဿနာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် နယ်ပယ်အသီးသီးမှ မူဝါဒချမှတ်သူများအနေနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ကောင်းစွာနားလည် သဘောပေါက်လျက် ခေတ်မီမြန်မာနိုင်ငံတော် တည်ဆောက်ရေးရည်မှန်းချက် အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ မှန်ကန်ထိရောက်သောဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် အခြားနိုင်ငံများမှ အတွေ့အကြုံများကိုလည်း ရံဖန်ရံခါ ကိုးကားနိုင်ပါသည်။

၁။ အထွေထွေမူဝါဒများ

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဈေးကွက်များက မောင်းနှင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်အတွင်း ဖလှယ်မှုပြုလေ့ရှိသည့် ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းများနှင့် စုပေါင်းပံ့ပိုး၊ သုံးစွဲကြသည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်ဟူ၍ ခွဲခြားသိမြင် နားလည်ထားကြပါသည်။ လမ်းများ၊ လျှပ်စစ်မီးနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အစရှိသည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များသည် ဈေးကွက်များ ထိရောက်စွာလည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်လှ၏။ ယင်းတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသည့် ပြည်သူလူထု၏ စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အများကောင်းကျိုးအတွက် ဖြည့်စွမ်းပေးသော အရာများလည်းဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းများပို၍ တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များက ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးလျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့မပါဘဲ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ချေ။

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များကို နိုင်ငံသားများအား ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးခြင်းသည် အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက် တာဝန်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်၏ သဘောသဘာဝအရ အစိုးရမှ ဖွဲ့စည်းပုံအဆင့်ဆင့်ဖြင့် - ဗဟို၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ သို့မဟုတ် ဒေသန္တရ အစိုးရအဖွဲ့များ အဖြစ် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အချို့သော ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များကို ပံ့ပိုးပေးနေသောအဖွဲ့များမှာ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များ (ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ ဗလီများ)၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGO) များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားများ (ကလပ်များ၊ အသင်းအဖွဲ့များ)တို့ ဖြစ်ကြသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ (EAOs) ကလည်း ၎င်းတို့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေများအတွင်း ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပေးကြပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် (UNDP) က NGO ဆိုသည်ကို ဒေသန္တရအဆင့်၊ နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဆင့်အလိုက် ဖွဲ့စည်းထားသည့် " အကျိုးအမြတ်မယူ၊ ပရဟိတစိတ်စေတနာဖြင့် လုပ်ဆောင်နေကြသော မည်သည့် နိုင်ငံသားအဖွဲ့အစည်းကိုမဆို ဆိုလိုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ဦးထိပ်ထားတတ်သည့် အကျိုးတူလူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ပါဝင်ဦးစီးလုပ်ဆောင်နေကြသော NGOများသည် ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုး၊ လူသားချင်းစာနာသည့် လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားများ၏ အခက်အခဲပြဿနာများကို အစိုးရထံတင်ပြပေးခြင်း၊ မူဝါဒများကို စောင့်ကြည့်အကဲခတ် သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လူထုမှ နိုင်ငံရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လာမှုအပေါ် အားပေးပံ့ပိုးခြင်းများ စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။² ဤသို့ဖြင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအား အရေးကြီး သည့်ကဏ္ဍမှ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အစိုးရ၏အခန်းကဏ္ဍက အဆုံးအဖြတ်ပေးနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တပ်မတော်သည် တပ်မတော်သားများနှင့် ယင်းအဖွဲ့ဝင်များအတွက် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ပေးလျက်ရှိသည့် နိုင်ငံအတွင်းမှ နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍက အပြန်အလှန်အကျိုးအမြတ်ရှိရေး မက်လုံးများပေးရန် ဈေးကွက်ယန္တရားကို အားကိုးအားထားပြုနေစဉ် တွင် NGO များက အများအကျိုးအတွက် ပရဟိတလုပ်ငန်းများကို အားထားလုပ်ကိုင်ကြသကဲ့သို့ အစိုးရက ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်ရေးအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အင်အားကို မကြာခဏ အားကိုးတတ်သည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် အစိုးရဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားတို့က ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းအရ တရားဝင်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားသော အစိုးရသာ

² UNDP လူသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီရင်ခံစာ၊ ၂၀၀၃-(တိုင်းရင်း၊ မိုက်ကယ်လ် ပီနှင့် စတီဗန် စီ စမစ် ၂၀၁၅၊ စာ-၅၆၉) မှ ကိုးကားသည်။

ဖြစ်ရမည်။ ဒီမိုကရေစီအစိုးရတစ်ရပ်က ၎င်း၏ဆန္ဒကို နိုင်ငံသားများအား အကောင်အထည်ဖော်စေသည့် ပြင်ပဩဇာ တစ်ရပ်မဖြစ်သင့်ဘဲ ပြည်သူတို့၏ရွေးချယ်မှုများကို အမှန်တကယ်အကောင်အထည်ဖော်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်သာဖြစ်သင့်သည်။ အဓိကကျသည့်မေးခွန်းတစ်ခုမှာ အစိုးရသည် အရင်းအမြစ်များအားမည်ကဲ့သို့ စုစည်းကာ ပြည်သူ့အများစုလားသည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအတွက် မည်ကဲ့သို့ပေးချေမည် နည်းဆိုသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး သီအိုရီအရ အဖြေတစ်ချို့ရရှိပါသည်။ အစိုးရများက ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များပေးမှုအပေါ် ဩဇာသက်ရောက်နိုင်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ ဥပဒေများကိုလည်း ထုတ်ပြန်သည်။ သို့သော် အရင်းအမြစ် ထွေထွေထူးထူးလိုအပ်လှသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ဤစာအုပ် ငယ်တွင် ပြည်သူ့အကျိုးပြုစွမ်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ မည်သို့ စုစည်းခြင်းနှင့် ခွဲဝေပေးခြင်း ကိစ္စရပ်များအား အဓိကထား တင်ပြထားပါသည်။

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည် အားလုံးသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာတွင်ပါဝင်ပြီး ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းများက ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအတွက် ရည်ညွှန်းပါသည်။ ပြည်သူ့အကျိုးပြုစွမ်းများအား စီမံခန့်ခွဲရန်ချမှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဥပဒေများ အစုအဝေးကို နိုင်ငံတော်ဟုခေါ်စေမတ်ပြုကြသည်။ အစိုးရသည် ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အညီ လုပ်ငန်းဥပဒေများကိုချမှတ်ကာ ၎င်းတို့မှပံ့ပိုးပေးသော အရင်းအမြစ်များအား အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့၊ အသီးသီးများမှတစ်ဆင့် ခွဲဝေပိုင်းခြားဆောင်ရွက်ခြင်း ပြုကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတော်သည် ဗဟိုအစိုးရနှင့် ယင်း၏ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများ၊ ခရိုင်များ၊ မြို့နယ်များ၊ ကျေးရွာများနှင့် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်း၌လွှတ်တော်များ၊ တရားရုံးများ၊ ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် တပ်မတော်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဗဟိုဘဏ်၊ ရေ၊ လျှပ်စစ်ပေးဝေခြင်းနှင့် အမှိုက်သိမ်း လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက် ပေးသည့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၊ ဆေးရုံများ၊ စာသင်ကျောင်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များကဲ့သို့ အထူးဝန်ဆောင်မှုပေးသော လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများလည်း ရှိပါသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းအားလုံးသည် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ရုပ်ဝတ္ထု အရင်းအမြစ်များ၊ ငွေကြေးများလိုအပ်သည်ဖြစ်ရာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာမှ ၎င်းတို့အား မည်သို့ထိရောက်စွာ ငွေကြေးထောက်ပံ့ ရမည်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများဖြစ်သည့် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့ (OECD) ဝင်နိုင်ငံများတွင် လူမှုဖူလုံရေးလွှဲပြောင်းပေးငွေများသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအတွက် ထင်ရှားသည့်အပိုင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် ဗဟိုနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရဘတ်ဂျက်ငွေများနှင့် သီးခြားစီဖြစ်သည်။³ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူမှုဖူလုံရေးအသုံးစရိတ် သည် မဖြစ်စလောက်သာရှိသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက လက်အောက်ခံပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအများစုကို ထိန်းချုပ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် ဤသို့အာဏာကိုဗဟိုမှ ထိန်းချုပ်ထားခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာခွဲဝေဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု ကံသေကံမ ဆို၍ကားမရပါ။ ထို့ကြောင့် စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုပေါ်ပေါက်လာရေး ကိစ္စရပ်သည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အတွက် အပူတပြင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ဦးစားပေးကိစ္စတစ်ရပ် အဖြစ် ရှိနေဆဲ ဖြစ်၏။

³ အောက်ဖော်ပြပါ ပုံ-၈ စာမျက်နှာ ၃၅ တွင်ကြည့်ပါ။

ခေတ်သစ်စီးပွားရေးအဆောက်အအုံများသည် ကုန်စည်များနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ဈေးကွက်များတွင် ငွေကြေးနှင့် ရောင်းဝယ်မှုပြုကြသော ငွေကြေးအခြေခံစီးပွားရေးစနစ်ဖြစ်သည်။ စားသုံးသူများနှင့် ထုတ်လုပ်သူများအတွက်ကိုမူ လွတ်လပ်ခွင့်ပေးထားသော်လည်း ဈေးကွက်များသည် မလိုလားအပ်သော အကျိုးဆက်များကို ကန့်သတ်ထားဆီးထား သည့် ခိုင်မာသောစည်းစနစ်မူဘောင်များ လိုအပ်သည်။⁴

မိရိုးဖလာ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံများသည် ရုပ်ဝတ္ထုကုန်ပစ္စည်းများ ဖလှယ်မှုနှင့် အရင်းအမြစ်များအား စုပေါင်း ထည့်ဝင်ပြီး ခွဲဝေသုံးစွဲမှုအပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကိုလိုနီစနစ်မှ ငွေကြေးအခြေခံ စီးပွားရေးစနစ်ကို အမွေရရှိခဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်စနစ်တွင် ငွေကြေးများဖျက်သိမ်းခြင်း၊ ဈေးကွက်များအား ဖိနှိပ်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း ပုဂ္ဂလိကပိုင်ကုမ္ပဏီများအား ပြည်သူပိုင်သိမ်းခြင်းများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤသို့ စီမံကိန်းများချမှတ်ကာ အစိုးရမှ တိုက်ရိုက်ချုပ်ကိုင်သည့် စီးပွားရေးစနစ်ကြောင့် ယခင်က အရှေ့တောင်အာရှ၏ “စပါးကျီ ဟု တင်စားခေါ်ခဲ့ရသည့်ဘဝမှ ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်သို့ ကျဆင်းခဲ့ရသည်။ ယင်းသည် ကုန်ပစ္စည်းချင်း ဖလှယ်သော စီးပွားရေးစနစ်သို့ မကြာခဏ ခေတ်နောက်ပြန်ရောက်သွားသည်။⁵ စားသုံးသူနှင့် ထုတ်လုပ်သူများအပေါ် အိမ်ထောင်စုအရွယ်အစားနှင့် အိမ်ထောင်စုဝင်များ၏အသက်အရွယ်နှင့် ကျား၊ မအလိုက် စည်းကမ်းတင်းကျပ်သည့် ကိုတာစနစ်ကို ချမှတ်ကျင့်သုံးသည်။ ဗဟိုဘဏ်သည် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်တွင်ရှိပြီး ဘဏ်လုပ်ငန်းများကို တင်းကြပ်စွာ ထိန်းချုပ်ကန့်သတ် ဘောင်ခတ်ထားသည်။⁶

၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း တပ်မတော်အစိုးရသည် စီးပွားရေးအစိတ်အပိုင်းအချို့ကို ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသို့ ပြန်လည်လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးခဲ့ရာ ၎င်းတို့ကို ထောက်ခံသူများအတွက် အထူးခွင့်အရေးပေး လိုက်လျောမှုများ ပြုခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှသာ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများအား ပေါင်းစည်းခြင်းကဲ့သို့သော စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ငွေကြေးအခြေခံစီးပွားရေးစနစ်ကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အတိတ်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမှာကား လေးလံလွန်းလှ၏။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော ဗဟိုဦးစီး စီးပွားရေးစနစ်မှ ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ်သို့ ကူးပြောင်းနေသော အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလမျိုး၌ ပြည်သူလူထု၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ထိရောက်မှု အလွန်နိမ့်ပါး နေဆဲဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်မီးမမှန်၊ လမ်း၊ ကားနှင့် ရထားများတို့၏ အခြေအနေမကောင်း၊ ပညာရေးစနစ်မှာ နိုင်ငံတကာ အဆင့်အတန်းမီရန် အလှမ်းကွာလွန်းနေဆဲဖြစ်သည်။ ကျေးလက်ဒေသများတွင် လုံလောက်သော ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ဝန်ဆောင်မှုမရှိ၊ ကြိုးနီစနစ်က တစ်သီးပုဂ္ဂလနှင့် စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်များ၏ စွမ်းဆောင်မှုကို ဟန့်တား ဖိနှိပ်ထားသည်။ တရားဝင်မှတ်တမ်းမှတ်ရာများအရ ပြည်သူ့ကဏ္ဍသည် နှစ်စဉ်ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု စုစုပေါင်းတန်ဖိုး၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားသော်လည်း နယ်ခြားစောင့်တပ်များ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGO) များ၏ လုပ်ငန်း များအတွက် အသုံးစရိတ်ကို ထည့်တွက်မထားသဖြင့် အမှန်တကယ်ပမာဏမှာ ထိုထက်ပင် ပိုမိုများပြားနေပါသည်။

⁴ ယင်းသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ၇၀ မှန်စီးပွားရေးကို အံ့ဖွယ်တိုးတက်လာစေရန် အခြေခံတည်ဆောက်ပေးသည့်- ဈေးကွက်များ၏ လွတ်လပ်မှုကို ထိန်းသိမ်းရေးရန် အင်အားတောင့်တင်းသည့် အစိုးရအား လွတ်လပ်သောဈေးကွက်နှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြစ်သည့် “အော်ဒီ လစ်ဘရယ်စနစ်” အယူအဆ၏ နောက်ကွယ်မှ အတွေးအခေါ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ (နစ်ကိုးလ်စ် ၁၉၉၄ တွင်ကြည့်ပါ။)

⁵ မြန်မာ့စံပြည်ထောင်စုများနှင့် ယင်း၏ စီးပွားရေးဂယက်များအကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များကို (တေလာ ၁၉၈၇) တွင်ကြည့်ပါ။

⁶ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာ ၁၇/၃၁။ ကောက်နုတ်ချက် အကြောင်းအရာများ (ဘဏ္ဍာငွေကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု)။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ စာ-၄။

ယင်းတို့အနက် အချို့သောအဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်သူ့သုံးကုန်စည်များ ပံ့ပိုးပေးသည့် အသုံးဝင်အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းများ ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော်လည်း ၎င်းတို့ကို ဈေးကွက်များ သို့မဟုတ် ဒီမိုကရေစီ အစိုးရများနေရာတွင်အစားထိုးမိသည့်အခါ ထိခိုက်မှုအန္တရာယ်များကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည်။

ထိရောက်သော ဈေးကွက်ယန္တရားများ ချမှတ်ထူထောင်ခြင်းသည် ဥစ္စာနေဖန်တီးမှုနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့ အတွက် ကြိုတင်ရှိနေရမည့် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤအသွင်ကူးပြောင်းမှုတွင် နိုင်ငံတော်၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များနှင့် ပြည်သူ့ကဏ္ဍ အသွင်ပြောင်းလဲမှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ ပြည်သူတို့၏လိုလားချက်များကို ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းတကျ ပွင့်လင်းစွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်သည့် စည်းစနစ်များဖန်တီးခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင် ဖက်ဒရယ်စနစ်များ ထည့်သွင်းရေးကို ခိုင်မာစေခြင်း စသည်တို့လိုအပ်သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အပြောင်း အလဲများသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် ကိုက်ညီရပါမည်။ လိုလားသည့်အဖြေရရှိရန်မှာ လုပ်ဆောင် ချက် မှန်ကန်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချသည့် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တစ်ရပ်သို့ ကူးပြောင်းရန်မှာ အစိုးရအရာရှိ များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်နေသူများအနေနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် ယင်းတို့ကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် မည်သို့ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ဖန်တီးရမည်တို့ကို သိနားလည်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ ပြည်သူ့အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြုရေးတို့ကို အချက်အလက်ပြည့်စုံစွာ ဆွေးနွေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။⁷

ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ထောက်ပံ့ဖန်တီးရေးအတွက် ရန်ပုံငွေကို အခွန်ဘဏ္ဍာဖြင့် ဖြည့်တင်း ပေးခြင်းဖြစ်ရာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍအကြောင်း အနီးကပ်မလေ့လာမီ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များအကြောင်း သဘောတရားကို ရှင်းလင်းတင်ပြပါက အသုံးဝင်ပါမည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်နှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည်များ အကြား ကွာခြားချက်သည် ဤအခြေအနေတွင် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်၊ ဖြန့်ဖြူးရေးအတွက် ဈေးကွက်နေရာသည် ထိရောက်မှုအရှိဆုံး နည်းလမ်းဖြစ်သည်ဟူသော စီးပွားရေးသီအိုရီထွက်ပေါ် လာခဲ့သည်မှာ ကြာခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဈေးကွက်ယန္တရားသည် တန်ဖိုးတစ်ရပ်တွင် စားသုံးသူက မိမိအကြိုက်ဆုံးအရာကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူမည်ဖြစ်ပြီး ရောင်းချသူများက ပေါက်ဈေးအတိုင်းပေးသူများကိုသာ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းက စားသုံးသူများအား ၎င်းတို့ဝယ်ယူလိုသောပစ္စည်းကို စိတ်ကြိုက်ရွေးချယ်ဝယ်ယူခွင့် ရရှိစေမည်ဖြစ်ပြီး စားသုံးသူ၏ အမြဲဝယ်ယူအားပေးမှုကြောင့် ထုတ်လုပ်သူများအကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးသည် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းပကား ပိုမိုမြင့်မားလာခြင်းနှင့် အထွေထွေကောင်းကျိုး ချမ်းသာများကို တိုးပွားလာစေပါသည်။ ၎င်းသည် ခေတ်သစ်လွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုကို အမြစ်တွယ်စေပါသည်။

ဈေးကွက်ယန္တရား၏ထိရောက်မှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် တွန်းအားတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဈေးကွက်အားနည်းချက် ပြဿနာသည် လူသိများသော ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဈေးကွက်တစ်ခုတည်းအားဖြင့် ထိရောက်စွာရောင်းချနိုင်ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်းမရှိသည့် ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ အများအပြားရှိနေပါသည်။ ထိုနှစ်ရပ်အကြား မှန်ကန်သောဟန်ချက်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှု အယူအဆသည် အထောက်အကူဖြစ်ပါသည်။

⁷ (ဒစ်ဆင်ဂျူးစ်၊ ဂီးလ်စ်- အက်စ် ဒီ ကာနေး- အန်ဒရီယာ ဆမူရာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ၊ ပီ အိတ်စ်။)

ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများ

“ပြင်ပသက်ရောက်မှုများ” က ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအားလုံး၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာကို ဖော်ပြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများက ဈေးကွက်အားနည်းချက်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ကုန်ပစ္စည်း တစ်ခု သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုက ထုတ်လုပ်သူနှင့်သုံးစွဲသူကိုသာမက အခြားသူများအပေါ်သို့ပါ သက်ရောက်ရိုက်ခတ်မှု ရှိခြင်းသည် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။⁸ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခု သို့မဟုတ် အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုတစ်ရာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် “အပို” ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် အကျိုးအမြတ်များ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုကုန်ကျစရိတ် (အပျက်သဘောဆောင်သည့် ပြင်ပဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု) အားလုံးအတွက်ကျခံရမည် မဟုတ်သကဲ့သို့အပိုအကျိုးအမြတ် (အပြုသဘောဆောင်သည့် ပြင်ပကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှု) များ အားလုံးကိုလည်း ခံစားရမည်မဟုတ်ပါ။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ရပ်သည် ပေါက်ဈေး သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်စရိတ် အပေါ် ထင်ဟပ်မှုမရှိဘဲ အခြားသူများအပေါ်၌ အကျိုးသက်ရောက်နေသည်။ ထိုကုန်ကျစရိတ်များကို မူရင်းကျခံရန် တာဝန်ရှိသူအား (ပြင်ပဆိုးကျိုးဖြစ်ပေါ်စေမှုနှင့် သက်ဆိုင်ပတ်သက်သောသူတို့အား တာဝန်ခံစေခြင်းဟုလည်း ခေါ်ပါသည်) ပြန်လည်တာဝန်ယူစေသည့်နည်းစနစ်မရှိပါက ပေါက်ဈေးသည် ကုန်ကျစရိတ်အားလုံးကို မှန်ကန်စွာ ထင်ဟပ်စေမည် မဟုတ်ချေ။ အပြုသဘောဆောင်သော ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများသည်လည်း ထိုသဘောအတိုင်းဖြစ်သည်။ ကောင်းသော အကျိုးကျေးဇူးခံစားရသူများသည် အခမဲ့အကျိုး ခံစားခွင့်ရကြသဖြင့် အရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။

ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် အပြုသဘောဆောင်သည့်အခါ ယင်းတို့ကို ပြည်သူ့အကျိုးပြု ကုန်စည်ဟုခေါ်ပါသည်။ ဥပမာ - ကလေးများကောင်းမွန်သော ပညာရေးပိုမိုရရှိလေလေ၊ ၎င်းကလေးများ ကြီးပြင်း၍ လုပ်ငန်းခွင်ထဲသို့ရောက်ရှိ လာသည့်အခါ ၎င်းတို့၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားပိုမိုမြင့်မားလာပြီး လူ့ဘောင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမိုတိုးတက်မြင့်မားလာလေလေဖြစ်သည်။ သန့်ရှင်းသောမြစ်များ၊ သန့်စင်သောလေ၊ ကောင်းမွန်သော ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ ပညာတတ် လုပ်သားအင်အားစု၊ ကောင်းစွာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းထားသောလမ်းများ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး လုပ်ငန်းစသည်တို့အားလုံးသည် ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အားလုံးအတွက် ကောင်းမွန် ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုကဲ့သို့သော ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုအချို့သည် ထိခိုက်နစ်နာမှုကိုဖြစ်စေကာ ယင်းတို့ကို တစ်ခါတစ်ရံ “ပြည်သူ့အတွက်ဆိုးကျိုးများ”ဟု ခေါ်ကြသည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုက ရေဆိုးများကို အနီးရှိမြစ်အတွင်း သို့စွန့်ထုတ်ပစ်ခြင်းမှာ ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံး နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ထင်မြင်စရာရှိသော်လည်း ယင်းသည် မြစ်ကြောင်း တစ်လျှောက်တွင် နေထိုင်ကြသောသူများအဖို့ ထိခိုက်နစ်နာမှုများကြုံတွေ့လာစေနိုင်သည့် ပြင်ပဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု များကို ဖြစ်ပေါ်လာစေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုပြင်ပဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် ကုမ္ပဏီအတွက် ကုန်ကျစရိတ်လျော့နည်း စေမည်ဖြစ်သော်လည်း အခြားသူများအတွက်မူ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များ ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းခြင်းကဲ့သို့သော ပြင်ပဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို စက်ရုံတွင်း ပြန်လည်သန့်စင်သည့် စနစ်တစ်ရပ် တင်းကြပ်စွာ ချမှတ်ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ကုစားနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ယင်းသည် ထုတ်ကုန် ပစ္စည်း၏ ကုန်ကျစရိတ်နှင့်တန်ဖိုးများ ပိုမိုမြင့်မားလာစေနိုင်ပါသည်။ ပြည်သူ့အတွက်ဆိုးကျိုးများကို ရှောင်ရှားခြင်းသည် ပြည်သူ့အကျိုးပြု ကုန်စည်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

⁸ (မီနိုလက်တီ ၂၀၁၆၊ စာ-၁၄)

ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအကြား ခြားနားမှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် အရေးကြီးပါသည်။ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များဟူသည် ပုဂ္ဂလိကသုံးကုန်စည်ထုတ်လုပ်မှု အတွက် လိုအပ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများပါဝင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းကို ပြည်သူ့ချုပ်ကိုင်မှုလွန်ကဲပါက ဈေးကွက်များတွင် ပုဂ္ဂလိကဦးစီးဦးဆောင်ပြုမှုကို ကြပ်တည်းစေသဖြင့် ရေရှည်တွင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အဟန့် အတား ဖြစ်စေပါသည်။

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဿနာများ

ဘဝတွင် အခြားသောကိစ္စရပ်များကဲ့သို့ပင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ပံ့ပိုးမှုသည် ကုန်ကျစရိတ် များပြားသည်။ စီးပွားရေးပညာရှင်များဆိုသကဲ့သို့ မည်သည့်အရာမျှ အလကားမရ။ ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များ ထုတ်လုပ်ရန် အချိန်ယူရသည်။ အရင်းအမြစ်များဝယ်ယူရသည်။ ကျွမ်းကျင်မှုများလိုအပ်သည်။ ကံအကြောင်းမလှစွာပင် ဈေးကွက်များတွင် ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များကို ထိထိရောက်ရောက် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကားမရှိ။ အကြောင်းမှာ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းများသည် ဈေးကွက်တွင်ယှဉ်ပြိုင်ရသော “ယှဉ်ပြိုင်ကုန်စည်” များဖြစ်ကြပြီး ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များသည် ထိုကဲ့သို့မဟုတ်။ ကုန်ပစ္စည်းများသည် ယှဉ်ပြိုင်ကုန်စည်များဖြစ်ကြသည့်အခါ အသုံးပြုသူက ပေါက်ဈေး အတိုင်းမပေးလျှင်၊ ထုတ်လုပ်သူက ပေါက်ဈေးအတိုင်းမရရှိလျှင် တစ်စုံတစ်ဦးသည် ပစ္စည်းတစ်မျိုးအား အသုံးမပြုဘဲ၊ ထုတ်လုပ်မှုမပြုဘဲ ထားနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ - ပန်းသီးတစ်လုံးသည် သင်ရော ကျွန်ုပ်ပါ စားသုံးနိုင်သဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ကုန်စည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အပြိုင်စားသုံးသူများဖြစ်ကြသည်။ ပန်းသီးကိုသင်အလိုရှိပါက သင်သည် ကျွန်ုပ်၏အသုံးပြုခွင့် စွန့်လွှတ်ရမှုအတွက် ပေးချေရပါမည်။ သို့ရာတွင် ယင်းအခြေအနေသည် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအတွက် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိနေသဖြင့် မဖြစ်နိုင်ပါ။

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များမှ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများကို မသုံးစွဲနိုင်ရန် ဖက်ချန်ထား မရနိုင်ပါ။ ယင်းတို့ကို ပံ့ပိုးရသည့် ကုန်ကျစရိတ်ကာမိစေမည့် ဈေးကွက်မရှိပါ။ ထိုကုန်ပစ္စည်းများသည် ဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်ရသော ကုန်စည်များမဟုတ်ပါ။ ယင်းတို့ကို ထုတ်လုပ်ရသည့် ကုန်ကျစရိတ်အတွက် ကျသင့်သော ပေါက်ဈေးအတိုင်း တောင်းခံရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည် သုံးစွဲသူအချို့တို့သည် အခြားသူများ၏ ထည့်ဝင် ကျခံထားခြင်းအပေါ် အခမဲ့အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိကြသည်။ လမ်းမီးသည် ညဘက်မီးလာချိန်တွင် သင်ရော၊ ကျွန်ုပ်ပါ အသုံးပြုနိုင်ပြီး အခွန်မဆောင်သူအား ချန်ထားရန်မဖြစ်နိုင်သဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ကုန်စည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မည်သူက ပန်းသီးဘယ်နှလုံးစားရမည်ကို ပေါက်ဈေးအားဖြင့် သတ်မှတ်လိမ့်မည်ဖြစ်သော်လည်း လမ်းမီးတိုင်များ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် ငွေကြေးထည့်ဝင်ထားသူအား မီးထွန်းထားသည့်လမ်းပေါ်တွက် မလျှောက်အောင် တားမြစ်၍မရပါ။ သို့ရာတွင် အခွန် ကောက်ခံရရှိငွေသည် ထုတ်လုပ်စရိတ်မလောက်သည့်အခါ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းကို ပမာဏလုံလောက်စွာ ထောက်ပံ့ ဖန်တီးပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

ထိုအကြောင်းကြောင့် ဈေးကွက်တွင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်ကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ပမာဏ အတိုင်းအတာအထိ ပံ့ပိုးပေးရန်မဖြစ်နိုင်သဖြင့် အနည်းဆုံး အစိုးရက စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအချို့ သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် အစိုးရကိုယ်တိုင်က ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ

ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရေးကို သေချာစွာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။⁹ ပြည်သူများလိုလားသည့် အကျိုးပြုကုန်စည်များကို ထောက်ပံ့ဖန်တီးနိုင်ရန် လုံလောက်သောငွေပမာဏ စုဆောင်းနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရက အခွန်များစည်းကြပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အခွန်ကောက်ခံခြင်းမရှိပါက ပြည်သူအကျိုးပြုကုန်စည်များမရရှိနိုင်ပါ။ ယင်းတို့မရရှိပါက ဖွံ့ဖြိုးအောင်မဆောင်ရွက်နိုင်ပါ။

ပြည်သူအကျိုးပြုကုန်စည်စစ်စစ်များသည် ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအားများအတွက် ယှဉ်ပြိုင်ရသော ကုန်စည်များမဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် ချွင်းချက်အချို့ရှိသည့် ပြည်သူအကျိုးပြုကုန်စည်စစ်စစ် မဟုတ်သည်များလည်း ရှိပါသည်။

- (Club Goods) သည် ၎င်းပစ္စည်းဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်သည့်ငွေကို ပေးချင်စိတ်ရှိပြီး အမှန်တကယ်ပေးနိုင်သူများအတွက်သာ အသုံးပြုခွင့်ပေးရန် ကန့်သတ်ထားသည်။ ကလပ်အဖွဲ့ဝင်များသည် ယင်းနောက်အကျိုးကျေးဇူးများကို ပူးတွဲဝေမျှသုံးစွဲကာ အခကြေးငွေများ ပေးဆောင်ကြရသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အခွန်ကောက်ခံသည့် အဝေးပြေးလမ်းများ သို့မဟုတ် တံတားများပင် (Club Goods) များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤတွင် လူတိုင်းအပေါ် အခွန်ကောက်ခံခြင်းအစား ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည် ဝန်ဆောင်မှုရယူသုံးစွဲသူအပေါ်သာ အခွန်ကောက်ခံသင့်ပါသလားဟူသည့် မေးခွန်းပေါ်လာပါသည်။
- အများပိုင်စွမ်းအားစုကုန်စည်ဆိုသည်မှာ ရောင်းလိုအားအကန့်အသတ်ရှိသည့် အရင်းအမြစ် စွမ်းအားစုများ ရရှိရန် ကန့်သတ်မှုမပြုနိုင်သော်လည်း အကျိုးကျေးဇူးရရှိရန်အတွက် ပြိုင်ဆိုင်မှုရှိသည့် ယှဉ်ပြိုင်ကုန်စည်များကိုခေါ်သည်။ ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကွက်များ သို့မဟုတ် ရေနံ၊ ဓာတ်ငွေ့ သို့မဟုတ် အဖိုးတန်ဓာတ်သတ္တုများကဲ့သို့သော သဘာဝအရင်းအမြစ်များသည် အများပိုင်စွမ်းအားစုက ပိုင်ဆိုင်မှုများဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းတို့ကိုရရှိရေးသည် ယေဘုယျအားဖြင့် အခမဲ့ဖြစ်သော်လည်း ရောင်းလိုအားက အကန့်အသတ်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူသုံးစွဲသည့် “သုံးစွဲသူ” တိုင်းသည် အကျိုးအမြတ်များရနိုင်သမျှ အများဆုံးရရှိအောင် ရှာဖွေကြလိမ့်မည်ဖြစ်ရာ လူတိုင်းအတွက် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများထွက် ပေါ်လာသည့်တိုင် ထိုအများပိုင်စွမ်းအားစုကုန်စည်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူသုံးစွဲမည့်အန္တရာယ် ရှိနေပါသည်။¹⁰ ယင်းကား ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကွက်များ၊ သစ်တောများနှင့် အဖိုးတန်ဓာတ်သတ္တုများစသော သဘာဝအရင်းအမြစ်များအတွက် အထူးပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အပျက်သဘောဆောင်သည့် ပြင်ပဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အစိုးရက ရှင်းလင်းပြတ်သားသော၊ ညီညွတ်မျှတသော ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးများချမှတ်ပြီး ထိုအခွင့်အရေးများကို ထိရောက်စွာစုစည်းထားသည့် ဈေးကွက်များတွင်ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်နိုင်ပါသည်။

⁹ ရော်နယ်ကို့စ် (၁၉၆၀) သည် လူမှုရေးကုန်ကျစရိတ်များသည် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသူနှင့် ခံစားရသူတို့အကြား ညှိနှိုင်းနိုင်သော လျော်ကြေးဖြစ်သည်ဟူသော ဆွေးနွေးချက်ကြောင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ နိဘယ်ဆုရှင်တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယင်းအယူအဆသည် လူတစ်စုအတွက်သာ မှန်ကန်သော်လည်း ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုဒဏ်ကိုခံရသည့် ပြည်သူဦးရေ လွန်စွာများပြားသည့် အခြေအနေမျိုးတွင် ဖြစ်နိုင်ချေမရှိပါ။ (ကော်လစ်နွန် ၂၀၀၃၊ နောက်ဆက်တွဲ) တွင် ကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် စကော့တလန်လူမျိုး အတွေးအခေါ်ပညာရှင် ဒေးဗစ် ဟူးမိက လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ခန့်က ပြည်သူလူထုသည် ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် အစိုးရကိုဖန်တီးခဲ့သည်ဟု ထောက်ပြထားသည်။ (ဟူးမိ ၁၉၇၈[၁၇၃၉]၊ ၈-၅၃၄-၅၃၉) တွင် ကြည့်ပါ။

¹⁰ ယင်းကို (ဟာဒင် ၁၉၆၉) ၏ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုရှိသည့်စာတမ်းတွင် ပထမအကြိမ် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသည် ဈေးကွက်စီးပွားရေးကို လွှမ်းမိုးလျက်ရှိပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်မှုတွင် ယင်းတို့ကိုအသုံးပြုသူများနှင့် ယင်းအတွက် ငွေပေးသူများက ထပ်တူကျလေ့ရှိသည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဈေးတွင် လုံခြုံစွာတစ်ကွင်းဝယ်ယူပါက ကျွန်ုပ်တို့သည်အရောင်းကို ရွေးချယ်ကာ ပေါက်ဈေးပေးပြီး ဝယ်ယူမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကို ကိုယ်တိုင်ဝတ်ဆင်မည်ဖြစ်ပြီး အခြားမည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ ဝတ်ဆင်မည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလိကကုန်ပစ္စည်းများကို ဈေးကွက်တွင် အရောင်းအဝယ်လုပ်ရာ၌ တစ်ဦးချင်းစီသည် ငွေမည်မျှ သုံးမည် ၎င်းတို့၏နေအိမ်အားကို မည်သို့ခွဲဝေမည်ကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည် တွင် ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များထုတ်လုပ်၊ ခွဲဝေရာတွင် လူတိုင်းပါဝင် ဆုံးဖြတ်ရသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်တို့ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် မူအားဖြင့် ရှင်းလင်းပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအယူအဆနှစ်ရပ်အတွင်း အပြန်အလှန်တူညီမှုများရှိနေရာ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရေးတွင် ရှုပ်ထွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဥပမာ - နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် လူတိုင်းအတွက် အထွေထွေဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေရန် ဆေးရုံများ၊ စာသင်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ထားနိုင်ကာ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများက ငွေကြေးတတ်နိုင်သူများ အတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ပညာရေးတို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်စစ်စစ်အဖြစ် ဝန်ဆောင်မှုပေးကာ ယင်းအတွက်စရိတ်ကို ပြည်သူများက အခွန်ငွေအားဖြင့်ပေးပါသည်။ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ယင်းကို (Club Goods) အဖြစ် ပြောင်းလဲပြီး ပုဂ္ဂလိကဆရာဝန်များအား ကုန်ကျစရိတ် ကောက်ယူခွင့်ပြုပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများသည် ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးကို မြှင့်တင်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များ လွတ်လပ်စွာသုံးစွဲခွင့်ကို အကန့်အသတ်အတားအဆီး ဖြစ်နေခြင်းက ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မလုံလောက် သည့် ပြင်ပအကျိုးဆုတ်ယုတ်မှုဖြစ်ပေါ်စေကာ စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်ကို အဟန့်အတား ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ထိရောက်စွာထောက်ပံ့ဖန်တီးပေးရေးအတွက် အဓိကသော့ချက်မှာ ပြည်သူလူထုအား ၎င်းတို့၏အခွန်များပေးဆောင်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အခွန်ဆောင်ခြင်းသည် အစိုးရက ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပေးနိုင်သည့် ပြည်သူ့တာဝန်ဖြစ်သည့်တိုင်အောင် အခွန်ရှောင်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထအရှိဆုံးသော ကိစ္စရပ် ဖြစ်ပါသည်။ အဆုံးစွန်အနေနှင့် အခွန်ထမ်းပြည်သူများ၏ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာသည် အခွန်ကို လိုလားစွာထမ်းဆောင်လို စိတ်အပေါ်မူတည်ပြီး ပြည်သူတို့လိုလားသည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည် အသီးသီးကို တုံ့ပြန် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် အစိုးရ၏ တရားဝင်ရပ်တည်နိုင်မှု အတိုင်းအတာပေါ်တွင်လည်း များစွာမူတည်သည်။ ယင်းသည် လူထုက ၎င်းတို့နှစ်သက်ခံစားနိုင်မည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအတွက်သာ အခွန်ဘဏ္ဍာ ပေးဆောင်သင့်ပြီး ၎င်းတို့လက်လှမ်းမမီသည့် အရာများအတွက် ပေးဆောင်ရန်မသင့်ဟူသော သဘောသက်ရောက်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ်စနစ်ဆိုသည်မှာ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များကို ရေမြေအနေအထားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံမတူညီသော ဒေသများမှပြည်သူများ၏ဆန္ဒ လိုလားချက်များနှင့်အညီ မည်သို့ကိုက်ညီလိုက်ဖက် အောင် လုပ်ဆောင်ရမည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ဖော်ပြထားသည့် အညွှန်းသီအိုရီတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အသုံးပြုရန် ရည်မှန်းထားချက်နှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည် ရရှိနိုင်သောအရင်းအမြစ်တို့ ကိုက်ညီ စေရေးအတွက် ထိုကုန်စည်များ၏ အမျိုးအစားများနှင့် ရရှိနိုင်မှုတို့ကို သုံးစွဲသည့်ပြည်သူများက သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့တွင် ဒေသန္တရ ဒေသတွင်း၊ တိုင်းပြည်နှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ- နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းတို့ကို ဆက်သွယ်ထားသည့် အဝေးပြေး

လမ်းမတစ်ခုသည် နိုင်ငံအတွင်း စုစည်းမှုပေးနိုင်သည့်အတွက် နိုင်ငံအဆင့် ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရွာတစ်ရွာနှင့် ထိုလမ်းမကြီးကို ဆက်သွယ်ထားသည့်လမ်းသည် အဓိကအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ရွာသားများ ကသာ အသုံးပြုကြသဖြင့် ယင်းသည် ဒေသန္တရအဆင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဒေသန္တရလမ်းဖြင့် ဒေသခံတောင်သူလယ်သမားများ၏ ကုန်ပစ္စည်းများကို အနီးရှိ မြို့ကြီးများသို့ တင်ပို့ ရောင်းချနိုင်သဖြင့် လူတိုင်းအတွက် နေဥစ္စာနှင့်ဝင်ငွေကို ဖန်တီးပေးနိုင်ရာ ဒေသန္တရ ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များ သည်လည်း နိုင်ငံအတွက် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေနိုင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကမ္ဘာ့အဆင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု လိုအပ်သည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်ကဲ့သို့သော ကမ္ဘာ့အဆင့် ပြည်သူ့ ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များလည်း ရှိပါသည်။

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ၏ ပြဿနာတစ်ရပ်မှာ ထိုပစ္စည်းများကို သုံးစွဲသူများအုပ်စုနှင့် ထိုပစ္စည်း များအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ပေးဆောင်ရသူများအုပ်စုတို့ကို ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကား နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ တာဝန်များ၊ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ဦးတည်ချက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း၊ ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ရန်လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်များစုစည်းခြင်း စသောကိစ္စရပ်များအား သွယ်ဝိုက်ရည်ညွှန်း ဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ထင်ထားသည်ထက် ပိုမိုခက်ခဲသည့် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါ သည်။ အဆုံးစွန်အားဖြင့် ယင်းသည် ဒီမိုကရေစီ၊ ဖက်ဒရယ်စနစ်တို့နှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးဆိုသည်မှာ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် အရင်းအမြစ်များစုစည်းခြင်း၊ စီးပွားရေးကောင်းကျိုးများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကျိုးဆက်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သော စီးပွားရေး အဆောက်အအုံခွဲတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းက နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်အတွက် ဦးစားပေးအရာများကိုသတ်မှတ်ခြင်း၊ ယင်း တို့အတွက် ကုန်ကျငွေကို မည်သို့ပေးချေမည်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ယင်းကြောင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် မည်သို့အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရမည်ဟု အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့်က ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကိုဖော်ဆောင်ရန် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကိုလည်း လုပ်ဆောင်ကာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်စေ၍ ထိုရည်ရွယ်ချက်များအတွက် သင့်လျော်သောအရင်းအမြစ်ပမာဏကို ခွဲဝေပေးကာ အခွန် ထမ်းများအနေနှင့် အခွန်များစွာပေးဆောင်ရဘဲ ပြည်သူ့အကျိုးပြုကုန်စည်များကို လုံလောက်စွာ ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိရောက်သော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေစနစ်တစ်ရပ် ထူထောင်ခြင်းသည် လေလွင့်မှုနှင့် အဝတ်လိုက်စားမှုကို ရှောင်ရှားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးသီအိုရီတွင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်ဆည်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သီးခြားလုပ်ဆောင်ချက်သုံးရပ် ပါရှိပါသည်။ ယင်းတို့မှာ လုပ်ငန်းခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းဖြန့်ဝေ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတည်ငြိမ်ခိုင်မာရန် ဆောင်ရွက်ချက်များဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ကြွေးမြီနှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များတွင်လည်း ထိုလုပ်ဆောင်ချက်အားလုံး ပါဝင်ပါသည်။

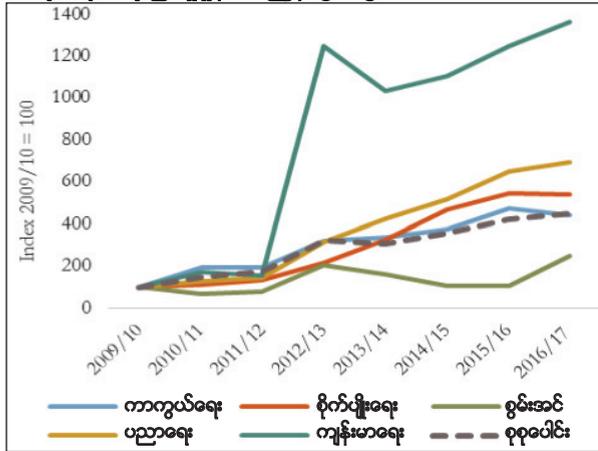
လုပ်ငန်းခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း

နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းအရ တိုးတက်ကောင်းမွန်သော စွမ်းအင်နှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးလုပ်ငန်းများ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောထိန်းသိမ်းရေး၊ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးသို့မဟုတ် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအစရှိသည့် သီးသန့်သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းများအတွက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကို ခွဲဝေသတ်မှတ်သုံးစွဲသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ စာရင်းဇယားများအရ လွန်ခဲ့သောဆယ်နှစ်အတွင်း ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်ပုံကျမှာ GDP ၏ ၂၅ နှင့် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအတွင်း အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်နေသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၂ ရာခိုင်နှုန်း အောက်သာရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထိုဝေစုများသည် စာရင်း၌ဖော်ပြထားသော အစိုးရများ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေးဦးစားပေးအခြေအနေကို ထင်ဟပ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးမှုသည် ယခင်တပ်မတော်အစိုးရမှ ဒီမိုကရေစီအစိုးရသို့ ပြောင်းလဲသွားသည်။

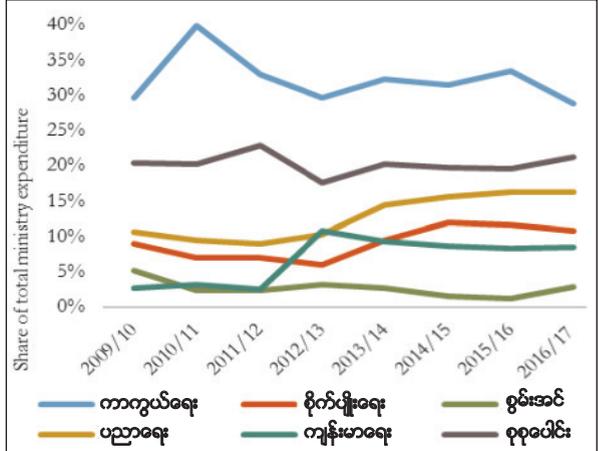
နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့် သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းတာဝန်များအတွက် ရန်ပုံငွေခွဲဝေချထားရေး ယန္တရားမှာ အစိုးရ ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးနှစ် တစ်နှစ်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အခွန်ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်မှန်းခြေကို ကြိုတင်အဆိုပြုတင်ပြသည့် နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးက ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို လွှတ်တော်တွင်တင်ပြပြီး လွှတ်တော်က ဥပဒေတစ်ရပ်အနေနှင့် ထုတ်ပြန်ကာ နိုင်ငံတော်သမ္မတက အတည်ပြုသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတင်ပြပုံမှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရုံးပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ အစိုးရဘဏ္ဍာရေး စာရင်းအင်းမူဘောင်ကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာအဆင့်နှင့် အပြည့်အဝ အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်မှု မရှိသေးပါ။¹¹ သို့သော် ယခုကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်တချို့ ဖော်ပြထားပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်အတွင်း ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အသုံးစရိတ်တိုးမြှင့်မှုသည် အမြင့်မားဆုံးဖြစ်ပြီး ယင်းနောက်တွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနတို့ ရှိကြပါသည်။ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း အတည်ပြုခဲ့သော ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ထိုဝန်ကြီးဌာနများအတွက် အသုံးစရိတ်များသည် ကျန်ဝန်ကြီးဌာနများအားလုံး၏ အသုံးစရိတ်နှင့်ယှဉ်လျှင် တိုးမြှင့်မှုနှုန်း ပိုမိုမြန်ဆန်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဝန်ကြီးဌာနများ၏ ဝေစု စုစုပေါင်းသည် တိုးမြှင့်လာသည်။ ပုံ-၁ တွင်ကြည့်ပါ။

¹¹ ဥပမာ အစိုးရ၏လုပ်ငန်းများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ရေရှည်တည်တံ့မှုနှင့် ငွေပေါ်လွယ်မှုတို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ရန်အလို့ငှာ ဘတ်ဂျက်တွင် “စတော့” နှင့် အစိုးရ၏ စီးပွားရေးအရင်းအမြစ်များနှင့် ပါဝင်သူများ၏ လုပ်ငန်းများနှင့် အမျိုးအစားတို့ “စီးဆင်းမှုတို့” နှစ်မျိုးလုံးအား တိကျစွာဖော်ပြသင့်သည်။ (ဒက်ကင်ဆန်-ဂျိုးစ်၊ ဂီးလ်စ်- အက်စ် ဒီ ကန်နေး- အန်ဒရီယာ ဆမူရာ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၅၊ စာ-၁၇-၁၈) တို့တွင် ကြည့်ပါ။ နောက်ဆက်တွဲ-၁ တွင် (ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု ၂၀၁၇) ၏ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များကို ပြန်လည်ဖော်ပြထားပါသည်။

အသုံးစရိတ်တိုးမြှင့်မှုနှုန်း(အညွှန်း၊ ၂၀၀၉/၁၀=၁၀၀)

အသုံးစရိတ်ပမာဏ(ဝန်ကြီးဌာနအားလုံး၏%)

မူရင်း - (ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု ၂၀၁၇)

ဝင်ငွေတူနိုင်ငံများနှင့်ယှဉ်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးအတွက် သုံးစွဲသော အသုံးစရိတ်သည် GDP ဝေပမာဏမှာများပြီး ကျန်းမာရေး၊ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် စီးပွားရေးဝန်ဆောင်မှုများအတွက် သုံးစွဲမှုပမာဏက ပိုမိုနည်းပါးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် အခြားအစိုးရများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ယေဘုယျအားဖြင့် အရွယ်အစားသေးငယ်ခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း မလုံလောက်ခြင်းကြောင့် အစိုးရက အတိုးနှင့်ချေးယူသုံးစွဲရသဖြင့် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးမဟုတ်သည့် အခြားကဏ္ဍများတွင် အသုံးစရိတ်လျော့ချခြင်းတို့အကြောင်း ပေါင်းဆုံကာ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးမဟုတ်သော ဦးစားပေးကဏ္ဍများတွင် တဖြေးဖြေးညီမျှစွာ ပြန်လည်ထိန်းညှိသုံးစွဲလာခြင်းဖြင့် နိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စီးပွားရေး သို့မဟုတ် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ငွေတစ်ကျပ်ပိုမိုသုံးစွဲခြင်းက နဂိုကပိုမိုများပြားနေပြီးဖြစ်သော ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်တွင် ငွေတစ်ကျပ်ပိုထည့်ပေါင်းခြင်းထက် နိုင်ငံသားများကောင်းကျိုးကို ပိုမိုတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ရည်ညွှန်းပြောဆိုသည်။¹² ယင်းအကြံပြုချက်ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်က စတင်အုပ်ချုပ်သည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဦးဆောင်သောအစိုးရက ယင်း၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း၏ ဦးစားပေးအစီအစဉ်တွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ထားသည်။

ခွဲဝေမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အချက်မှာ အသုံးစရိတ်များ အဆက်မပြတ်ရရှိသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ပြည်သူပိုင်အရင်းအမြစ်များကို မည်မျှသုံးစွဲမည်၊ ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မည်မျှပြုလုပ်မည်ဆိုခြင်းသည်လည်း ခွဲဝေမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့် လုပ်ခများ၊ လစာများနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ သုံးစွဲခြင်းတို့အတွက် အဆက်မပြတ်ကုန်ကျသည့် အသုံးစရိတ်များက အများဆုံးပမာဏကို ကိုယ်စားပြုနေသည်။ ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ကဏ္ဍများ ထိရောက်စွာလည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အစိုးရရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လိုအပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယင်းကို အများအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတို့မှ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သိသိသာသာ လိုအပ်နေသည့်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

¹² (ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု ၂၀၁၇၊ စာ- ၃၄)

အတွက် အသုံးစရိတ်သည် နည်းပါးကာ ကျဆင်းလျက်ရှိပါသည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုလျော့ချရန် ရည်ရွယ်လျက် မကြာမီက ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာရေးညှိနှိုင်းမှုအရ ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ၂၀၁၃-၁၄ တွင် GDP ၏ ၇.၆% မှ လက်ရှိ ၂၀၁၇-၁၈ တွင် ၄.၇ % သို့လျော့ချရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ ထိရောက်မှု ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့အခြေခံ အဆောက် အအုံသည် လက်ရှိအတိုင်း အဆင့်အတန်းနိမ့်ပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသုံးစရိတ်၏ အစွန်းထွက်ထုတ်ကုန်သည် မြင့်မားမည် ဖြစ်ပါသည်။¹³

ဆိုရှယ်လစ်နှင့် တပ်မတော်အစိုးရတို့၏ အမွေအဖြစ် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SEEs) သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတွင် ခွဲဝေမှုလုပ်ဆောင်ချက်၏ အရေးပါသောအစိတ်အပိုင်းကို အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိပါသည်။ စုစုပေါင်း ပြည်သူ့ကဏ္ဍသည် ၂၀၁၄-၁၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၂၀.၂% ရှိရာ SEE များသည် ၎င်းတို့၏ဝေစုသည် နည်းပါးပျောက်ကွယ် လာလျက်ရှိသော်လည်း ယင်း၏ ထက်ဝက်ကိုအသုံးပြုခဲ့ပြီး ယခုအခါ သုံးပုံတစ်ပုံ အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ ယင်းပြောင်းလဲမှု သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အသုံးစရိတ်အပေါ် အနှုတ်သဘောဆောင်သည့် ဆိုးကျိုးဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစွမ်းအားကို နိမ့်ကျစေပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ပိုမိုကြီးမားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ဤဖြစ်စဉ်ကို ကုစားနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယင်းသည် အခွန်ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရန်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုတို့ လိုအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးတွေ့မြင်ကြရသည့်အတိုင်း ဘဏ္ဍာရေးကွာခြားချက်ကျဉ်းမြောင်းခြင်းသည် ဆိုလိုသည်မှာ အစိုးရ၏ ပြည်သူ့ ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ခွဲဝေမှုစွမ်းရည်အကန့်အသတ်ရှိခြင်းသည် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံး တည်ငြိမ်မှု ရှိရန်၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုလျော့ချရန် လိုအပ်ချက်များ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အခွန်စနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းသည် ထိုပြဿနာများထဲမှ အချို့ကိုအောင်မြင်စေရေးအတွက် အကူအညီ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့် မည်။

လုပ်ငန်းဖြန့်ဝေဆောင်ရွက်ခြင်း

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းရာတွင် ပြည်သူ့ကဏ္ဍသည် ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးအဆောက်အအုံနှင့်နှိုင်းယှဉ် လျှင်မည်မျှ ကြီးမားသင့်သည်ဆိုသည့်အပေါ် မူတည်၍လည်းကောင်း “မည်သူက မည့်သည့်အတွက် ငွေပေးချေရမည်” ဆိုသည့် အပေါ်မူတည်၍လည်းကောင်း တာဝန်များကို ခွဲဝေယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဈေးကွက်စီးပွားရေးတစ်ရပ်တွင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များဝေခြမ်းရာတွင် သယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုနိုင်စေပြီး စားသုံးသူများက ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေအကန့်အသတ်ပေါ်မူတည်၍ ၎င်းတို့၏ လိုလားချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော ဈေးနှုန်းနှင့် ကုန်ကျစရိတ်နှုန်း မက်လုံးများကိုလိုက်၍ ပြုလုပ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း ဈေးကွက်ယန္တရားသည် အကောင်းဆုံးလည်ပတ်နိုင်စွမ်းမည် မဟုတ်ပါ။ တစ်ဖက်တွင် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိနေခြင်းက ဈေးကွက်မအောင်မြင်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ အခြားတစ်ဖက် တွင်လည်း မတူညီကြသော ဒေသများ၊ စီးပွားရေးကဏ္ဍများအကြား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစွမ်းအားအမျိုးမျိုးနှင့် အရင်းအမြစ်များ၊ ငွေကြေးများ၊ ဝင်ငွေများနှင့် ဓနအင်အားများပိုင်ဆိုင်မှုကို ခွဲဝေပေးမှုရလဒ်သည် လူမှုရေးတရားမျှတမှုအခြေခံအယူအဆ များကို ချိုးဖောက်သည့်အခါ လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိနိုင်ပါ။ ယင်းသည် တပ်အင်အားနှင့် ထိန်းသိမ်း၍မရနိုင်သော လူမှုရေး မတည်ငြိမ်မှုများဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ကာ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် နိုင်ငံတော်

¹³ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု ၂၀၁၇၊ စာ- ၄၃)

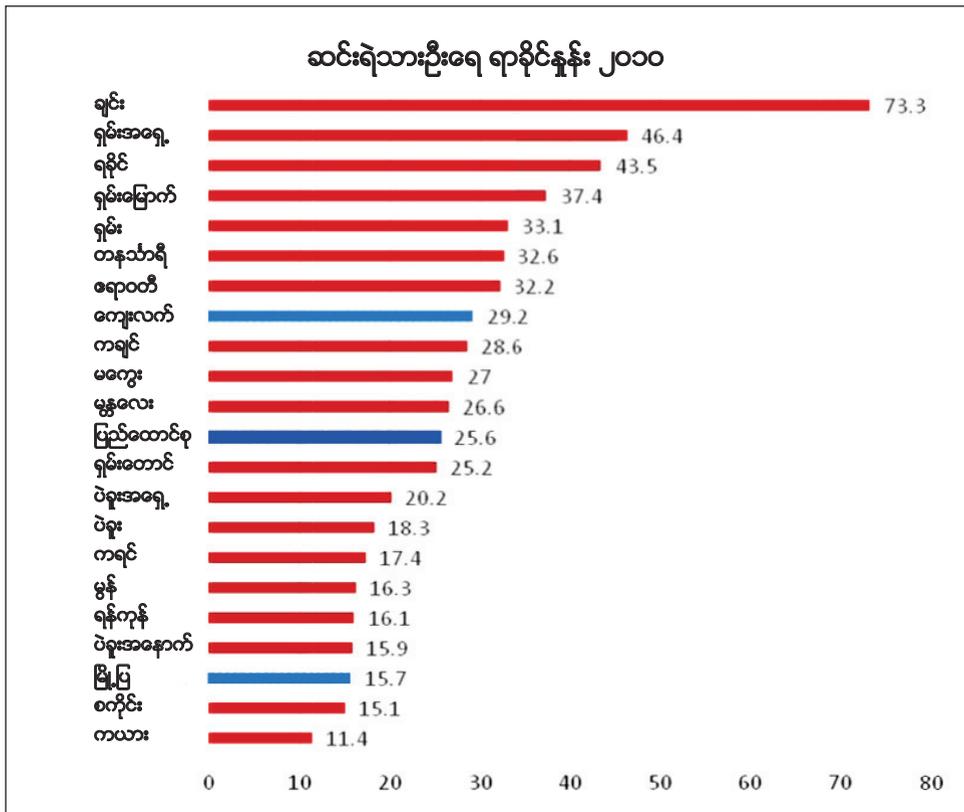
အစိုးရသည် ဆင်းရဲသူများအားပံ့ပိုးကာ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတွင် ညီမျှသောလူမှုအခြေအနေကို ဖန်တီးပေးရန် အတွက် အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ခွဲဝေသင့်ပါသည်။ ယင်းသည် လူမှုဈေးကွက်စီးပွားရေး၏ ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ပြန်လည်ခွဲဝေသုံးစွဲရေးအတွက် ရိုးရှင်းကောင်းမွန်သော နည်းလမ်းကား နှုန်းတိုးခွန်ကောက်ခံခြင်းများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ လွှဲပြောင်းပေးငွေများပင် ဖြစ်ကြပါသည်။ နှုန်းတိုးခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် လူမှုဖူလုံရေး အာမခံငွေများသည်တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဝင်ငွေပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်း၊ စွန့်စားရမှုဝေမျှရင်ဆိုင်ခြင်း ယန္တရားတို့ဖြစ်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ်စနစ်အားဖြင့် အဆိုတင် သွင်းခဲ့သည့် အစိုးရ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းမှ ချပေးသောဒေသဆိုင်ရာ လွှဲပြောင်းပေးငွေများမှာ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် လူထုအုပ်စုအဖွဲ့ များအကြား စုပေါင်းပြန်လည်ခွဲဝေသုံးစွဲမှုပြုသည့် ယန္တရားများဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကို အောက်တွင် ဆွေးနွေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အနှစ်ချုပ်အားဖြင့် ပိုမိုချမ်းသာကြွယ်ဝသည့် ဒေသများနှင့် ပြည်နယ် များက ပိုမိုဆင်းရဲနွမ်းပါးသောဒေသများကို ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရေးအတွက် ကူညီပေးမှုကို ပေါ်လွင်ထင်ဟပ် စေပါသည်။

- နှုန်းတိုးခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုသည်မှာ ဆင်းရဲသောသူများထက် ဝင်ငွေပိုမိုမြင့်မားသော အုပ်စုများသည် ၎င်းတို့၏ အခွန်နှုန်းကို ပိုမိုပေးဆောင်ရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ငွေ ၁၀၀၀ ကျပ် ပိုမိုရရှိခြင်းသည် ဝင်ငွေတစ်ကုဋေ (၁၀ သန်းကျပ်) ရရှိသူထက် ဝင်ငွေတစ်သိန်း (၁၀၀,၀၀၀ ကျပ်) သာ ရရှိသူအတွက် ယင်း ၁၀၀၀ ကျပ်၏ အသုံးဝင်မှုက ပိုမိုနိုင်ကြောင်း ရည်ညွှန်းပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုအခွန်ဥပဒေတွင် တစ်ဦးချင်းတစ်နှစ်ဝင်ငွေ သုညနှင့် ၂ သန်းကျပ် (ကန်ဒေါ်လာ ၁၆၆၆) ရရှိသူများအတွက် အနိမ့်ဆုံး ၀% နှင့် ကျပ်သန်း ၃၀ (ကန်ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀) နှင့်အထက် ရရှိသူများအား အမြင့်ဆုံး ၂၅% နှုန်းကောက်ခံရန် အတည်ပြုပြန်ထားသည်။ ထိုပမာဏဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အခွန်နှုန်း အလယ်အလတ်ထက်နိမ့်သည့်အဆင့်တွင် ရပ်တည်နေသည်။
- လူမှုရေးမညီမျှမှုကိုလျော့ချမည့် အခြားနည်းလမ်းများမှာ လူမှုဖူလုံရေးကြေးထည့်ဝင်ခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များကို လူထုအတွင်းမှ သတ်မှတ်အုပ်စုများအတွက် ခွဲဝေပေးခြင်း၊ ဥပမာ- ဝင်ငွေနည်းအုပ်စုများအတွက်သာဖြစ်သည့် ပြည်သူ့အိမ်ရာများ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားများက လစဉ်ထည့်ဝင်ငွေနှုန်းထားမှာ အလုပ်ရှင်က ထောက်ပံ့ကြေးအပါအဝင် အလုပ်သမား၏ လစာစုစုပေါင်း(အမြင့်ဆုံးလစာ ၃၀၀,၀၀၀ ကျပ်အတွက် ကန့်သတ်ထားသည်) ၏ ၃% နှင့် အလုပ်သမားက ၂% အသီးသီး ဖြစ်ကြပါသည်။ စက်မှုနိုင်ငံအများအပြားတို့တွင် ဝင်ငွေပြန်လည်ခွဲဝေ ခြင်းကို အများကောင်းကျိုးရှိသောအဆင့်၏ စုပေါင်းအာမခံစနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အရင်းအမြစ်များရှားပါးမှုကြောင့် အစိုးရများသည် ဝင်ငွေနည်းအုပ်စုများ၏ စွမ်းရည်နှင့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည် ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန် ဆင်းရဲမှုပျောက်ရေးအစီအစဉ်များကို မကြာခဏဆိုသလို အဓိကထားဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်ဆည်းပေးရေး၏ အရေးပါသော အချက်တစ်ချက်မှာ ပြည်သူလူထုက ပေးနိုင်စွမ်းအားဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေမှာ ဖူလုံမှုအဆင့်လောက်သာရှိသည့်အခါ လူထုအပေါ် အခွန်ကောက်ရန်မှာ ပြည်သူလူထု၏ပေးနိုင် စွမ်းအားက အကန့်အသတ်ဖြစ်နေသည်။ စီးပွားရေးဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်လာကာ လူလတ်တန်းစားများလည်း ချောင်လည်ပြီး ချမ်းသာကြွယ်ဝသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ ပေါ်ထွက်လာသည့်အခါ အစိုးရ၏ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအတွက် ရန်ပုံငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်း မြင့်မားလာပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်၊ မန္တလေး ကဲ့သို့သော မြို့ပြဒေသများတွင် ပိုမိုကြွယ်ဝချမ်းသာကြပြီး မြို့နေလူထု၏ ၁၅% ကိုသာ ဆင်းရဲသည်ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ လူဦးရေ၏ ၇၀% သောပြည်သူများနေထိုင်ကြသည့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုက ကျေးလက်လူဦးရေ၏

၂၉.၂% သည် ဆင်းရဲသူများဖြစ်ကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံသည် ဝင်ငွေခွန်ပေးဆောင်ရ လောက်သော ဝင်ငွေမရရှိသည့်အတွက် ဆင်းရဲလွန်းကြပါသည်။¹⁴ သို့ရာတွင် အချို့သော ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်း ဒေသကြီးများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအဆင့်သည် လွန်စွာမြင့်မားသည်။ ပုံ - ၂ တွင် ကြည့်ပါ။ နိုင်ငံ၏ထိုအစိတ်အပိုင်းများတွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်ထုတ်ယူရမည့် အခွန်အခြေခံသည် လွန်စွာနည်းပါးရာ ဗဟိုအစိုးရက အရင်းအမြစ်များကို ပြည်သူ့ကုန်စည်သို့မဟုတ်အများသုံးကုန်စည်များ ဖန်တီးဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက် လွှဲပြောင်းပေးနေရသည်။ ထို့ကြောင့် ရံပုံငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်းများသည် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းမှ ဒေသများအတွင်း ဘဏ္ဍာငွေပြန်လည်ခွဲဝေသုံးစွဲခြင်းနည်း လမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

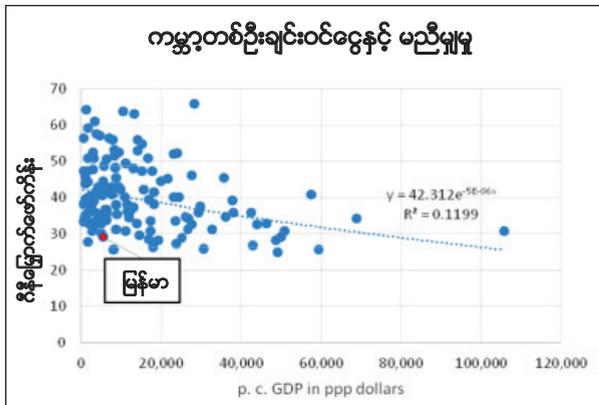
ပုံ - ၂။

¹⁴ ဤတွင် ကိုးကားထားသော ဒေတာများသည် (ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၊ ဇွန်လ၊ ၂၀၁၁) ကို အခြေခံထားပါသည်။ ယင်းတို့သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်က လူဦးရေ၏ ၆.၅ % သည်သာ ဆင်းရဲ (မွဲတေ) ကြသည်ဟု ကြေညာထားသည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဆင်းရဲသားဦးရေအချိုး တစ်နေ့လျှင် ၁.၉၀ ဒေါ်လာ (၂၀၁၁ ပီပီပီ) ထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု သတ်မှတ်ချက်များကို လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။

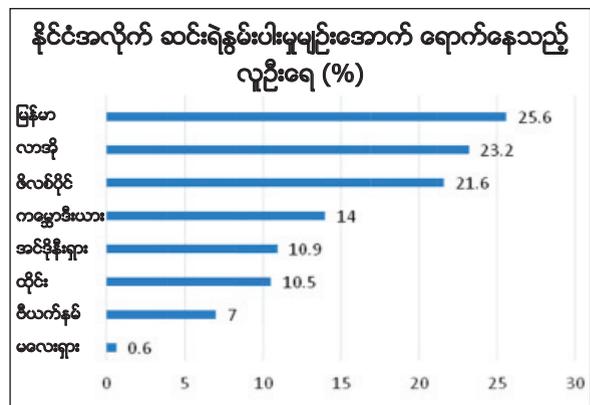
ပုံ - ၃က တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းပင် နိုင်ငံများသည် ပိုမိုကြွယ်ဝချမ်းသာလာသည့်အခါ ဝင်ငွေမမျှတမှုကို လျော့ချရန် ယေဘုယျအားဖြင့် အလားအလာရှိပါသည်။¹⁵ နိုင်ငံ၏အတွေ့အကြုံက အမျိုးမျိုးရှိရာ ယင်းသည် အားနည်းသည့် အလားအလာဖြစ်ပြီး အရင်းအမြစ်များနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ ဝင်ငွေနှင့်နေအိမ်အားကို ပြန်လည်ချိန်ညှိလိုသော နိုင်ငံရေးဆန္ဒ ရှိမှုအနေအထားကို ထင်ဟပ်ပြသလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ဆင်းရဲမှုအတိုင်းအတာ အမြင့်မားဆုံးဖြစ်သော်လည်း ဝင်ငွေမမျှတမှုသည် နည်းပါးပါသည် (ပုံ - ၃(ခ) တွင်ကြည့်ပါ)။ ဤအချက်သည် ဆင်းရဲမှု ပြဿနာကို အလျင်အမြန်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်ယုံမျှမက ဆင်းရဲသားများအတွက် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်များ ဖန်တီးဖြည့်ဆည်းပေးရန် အခွန်ထမ်းနိုင်မည့် ကြွယ်ဝချမ်းသာသူ အရေအတွက်နည်းပါးကြောင်းကိုလည်း ပြသနေပါသည်။ ဤအချက်သည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ရန် အဓိကအဆီးအတားတစ်ခု ဖြစ်နေပါသည်။

ပုံ - ၃ (က)

မူရင်း - ကမ္ဘာ့ဘဏ်အချက်အလက်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်တင်ပြခြင်း

ပုံ - ၃ (ခ)

မူရင်း - အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်

လုပ်ငန်းတည်ငြိမ်ခိုင်မာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

အစိုးရများ၏ အသုံးစရိတ်သည် စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ရာ၌ သိသာထင်ရှားသည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ရာ ဘဏ္ဍာရေး မူဝါဒသည် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတစ်ခု တည်ငြိမ်ရေးအတွက် သက်ရောက်မှုအတော်ကျယ်ပြန့်လေ၏။ ဘဏ္ဍာရေး ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့်မူဘောင် ချမှတ်ပေးရန်မှာ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုသည်အရေးပါသည်။ သို့ရာတွင် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ “စစ်စစ်” တွင်လည်း အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားရေး၊ ဝင်ငွေ၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတို့တွင် အလားတူအရေးပါသည်။ ငွေကြေးတန်ဖိုးတည်ငြိမ်မှုမရှိဘဲနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် မလုပ်ဆောင်နိုင်ပါ။ လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်၌ဥရောပတွင် ငွေကြေးတန်ဖိုးမတည်ငြိမ်မှုကပင် ဖက်ဆစ်စနစ်ပေါ်ပေါက်လာရန်

¹⁵ ဝင်ငွေမညီမျှမှုကို အသုံးအများဆုံးသောအတိုင်းအတာဖြစ်သည့် ဂီနီမြောက်ဖော်ကိန်းနှင့် တိုင်းတာနိုင်ပါသည်။ တန်ဖိုးအားလုံးတူညီသည့်အချိန် တွင် (ဥပမာ- လူတိုင်းသည် ဝင်ငွေပမာဏ တူညီကြသည့်အခါ) ဂီနီမြောက်ဖော်ကိန်း သုညသည် ပြီးပြည့်စုံသည့် ညီမျှမှုကိုဖော်ပြသည်။ ဂီနီမြောက်ဖော်ကိန်း ၁၀၀% သည် တန်ဖိုးများအကြား အမြင့်မားဆုံးမညီမျှမှုများ (ဥပမာ- လူများစွာတို့ အနက် တစ်ဦးတည်းကသာ ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် စားသုံးမှုအားလုံးရရှိပြီး ကျန်သူအားလုံးတို့သည် လုံးဝမရရှိသည့်အခါ ဂီနီမြောက်ဖော်ကိန်းသည် တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။) ကို ဖော်ပြပါသည်။

အတတ်မြစ်ချပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် လက်တင်အမေရိကတွင်လည်း အလားတူသင်ခန်းစာမျိုး ၁၉၇၀ ခုနှစ်များတွင် ရရှိခဲ့သည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုသည် ငွေကြေးတန်ဖိုးမတည်ငြိမ်မှု၏ အထင်ရှားဆုံးလက္ခဏာ တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

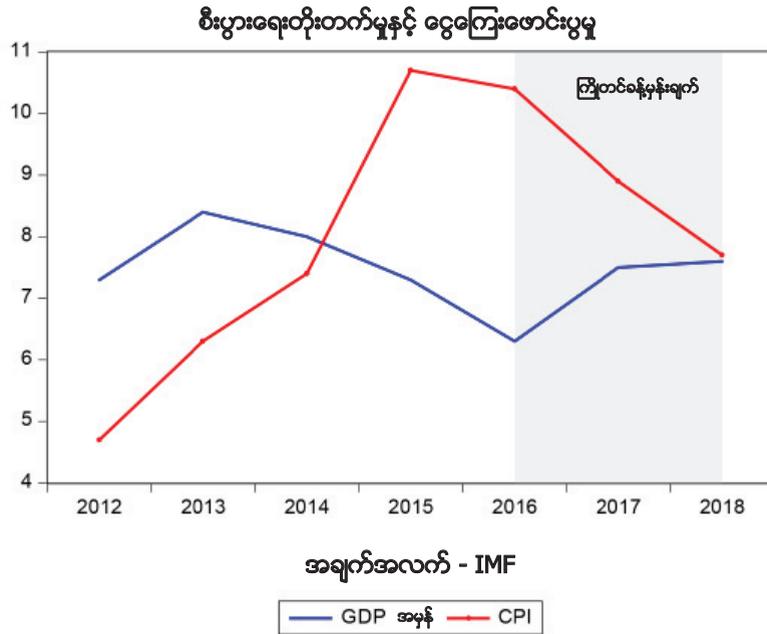
ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း မြင့်မားခြင်းသည် ငွေကြေးတန်ဖိုးကို ကျဆင်းစေပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အတားအဆီးဖြစ်စေ သည်။ ယင်းသည် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကိုလည်း ဆုံးရှုံးစေပြီး အလွန်တန်ဖိုးဆွဲမြှင့်ထားသည့်ငွေကြေးသည် ပုံမှန်ငွေကြေး လဲလှယ်နှုန်းနှုန်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိရန် တန်ဖိုးလျှော့ချသည့်အခါ အတတ်အကျ ကြမ်းစေသည်။ ဤအချက်သည် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုလည်း ပျက်ပြားစေသည်။ ပြည်သူ့အတွက်လိုငွေများကို ဖြည့်ဆည်းရန်ပြင်ပမှ ချေးယူပါက နိုင်ငံခြားကြေးမြီဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို ရေရှည်တောင့်မခံနိုင်တော့သည့်အဆုံး၌ ကြွေးမြီပြဿနာသည် နိုင်ငံ၏ ကြီးစွာသော ခနအင်အားအစိတ်အပိုင်းကို ဖျက်ဆီးပစ်ပေလိမ့်မည်။ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း မြင့်မားခြင်းသည် လူသားစွမ်းရည် လေလွင့်မှုဖြစ်စေပြီး နိုင်ငံ၏ကြီးပွားတိုးတက်နိုင်စွမ်းကို လျော့နည်းစေပါသည်။

ငွေကြေးအလွန်အမင်းထုတ်လုပ်ခြင်းသည် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေကာ အစိုးရကြွေးမြီများပြားလွန်းခြင်းသည် ငွေကြေးဈေးကွက်များဖွံ့ဖြိုးရေးကို အားနည်းစေသည်။ ထို့ကြောင့် ခိုင်မာကျစ်လျစ်သော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစနစ်မရှိပါက အစိုးရသည် နိုင်ငံသားများ၏လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် အုပ်ချုပ်သောတည်ငြိမ်သည့် နိုင်ငံမဟုတ်ပါက ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကြေးစနစ်သည်လည်း ခိုင်မာတောင့်လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး တည်ငြိမ်မှုတို့သည် အပြန်အလှန်အားဖြည့်ထောက်ပံ့ပေးနေသည့်အတွက် ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဒီမိုကရေစီစနစ် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးကို ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကို စီမံခန့်ခွဲတတ် ခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းက မြင့်မားလျက်ရှိပြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ လိုအပ်ချက်များသည် ငွေကြေး ဖောင်းပွမှုနှုန်း ခိုင်မာတည်တံ့နေခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အစတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုသည် ၁၆% ရှိပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ထိုပမာဏမှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ၇.၈% သို့ လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။¹⁶ နိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုမှုသည် ၂၀၁၇ ခုနှစ်အကုန်တွင် GDP ၏ ၄.၈% ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရံပုံငွေအဖွဲ့(IMF)က ချမှတ်ထားသော စံနှုန်းအတိုင်း ထိုဘဏ္ဍာငွေလိုအပ်ချက်မှာ ၅% ထက်မပိုရန် အစိုးရမှ သေချာသောနည်းလမ်းများ ရှာဖွေဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်မှုများအားဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းအတွင်း ဘဏ္ဍာရေး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးကို အာမခံချက်ပေးနိုင်သော အနေအထား ကောင်းသို့ ရောက်ရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။¹⁷ မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးသည် အပူတပြင်းအခြေသို့ ရောက်ရှိနေပုံပေါက် နေပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ အသေးစားစီးပွားရေး၏ ဟန်ချက်မညီသောပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒကို အသုံးပြုသည်။ ထိုဟန်ချက်မညီမှုများသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေသည်။ ထို့ကြောင့် ငွေကြေး ဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့်တကွ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒသည် ကုန်ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်ရေး၊ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေပေးမှုနှုန်း မြင့်မားရေး၊ ပြည်ပငွေစာရင်းများ ဟန်ချက်ညီရေးနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့ကို ရည်မှန်းချမှတ်ထားရမည်။ ပုံ-၄ တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှု၏ ပြောင်းပြန်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် အမှန်တကယ် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေများကို ပြသသည်။

¹⁶ ပုံ-၄ တွင်ဖော်ပြထားသည့် ဂရပ်သည် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှနှုန်းများကို ဖော်ပြထားပြီး အချို့သောကိန်းများကို ဝှက်ထားသည်။

¹⁷ တာနယ် ၂၀၁၇

စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သောအခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသည် လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် မောင်းနှင်အား ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့ လူထုက ၎င်းတို့၏ငွေကြေးများကို ကုမ္ပဏီထောင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများ ဖန်တီးခြင်းနှင့် နေဥစ္စာ ဖန်တီးခြင်းကိစ္စများတွင် အသုံးမပြုဘဲ ငွေသားလက်ဝယ်ထားရှိခြင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားဘဏ်များတွင် အပ်နှံထားတတ် ကြသည့်အကြောင်းတရားမှာ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးမတည်ငြိမ်မှုနှင့် မရေရာမှုများကြောင့်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အစိုးရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံကို ထောက်ပံ့ဖန်တီးပေးပါသည်။ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့်ရာ၌ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးမှုအပေါ် အစိုးရ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းအား ဦးစားဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လွန်စွာအရေးကြီး၏။ သို့သော်လည်း ဤအသုံးစရိတ် အတွက် ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းပေးသည့် နည်းလမ်းသည်လည်း အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ပါသည်။ အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံသည် အာဖရိကတိုက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှုန်းအမြင့်မားဆုံး နိုင်ငံထဲက တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အလားတူ ကနဦးအခြေအနေများနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံခဲ့ရသော်လည်း အောင်မြင်မှုသာကတစ်ခုအဖြစ် ပြနိုင်သည့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ အီသီယိုးပီးယားသည် အစိုးရအသုံးစရိတ်ကိုလျှော့ချပြီး ဘဏ္ဍာငွေကို အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲမှုကိုလျှော့ချခဲ့သည်။¹⁸ ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်ဦးစားပေး မှန်ကန် ခြင်းသည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုအတွက် သော့ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ရေရှည်တွင် ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခွန်များဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အခွန်ကောက်ခံခြင်း သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ စားသုံးသူများနှင့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများ၏ မတည်ရင်းနှီးမှု အကျိုးအမြတ်အချိုးအစားကို ထိခိုက်စေပြီး ဝယ်နိုင်စွမ်းအားနှင့် နေအင်အားများခွဲဝေမှုတွင်

¹⁸ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ၂၄ ရက်)

အပြောင်းအလဲဖြစ်စေပါသည်။ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကြောင့် စီးပွားရေးကိုယ်စားလှယ်များသည် စားသုံးကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စားသုံးခြင်းများကို ရှောင်ရှားလာကြရာ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် စီးပွားရေးကြီးထွားမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် ရိုက်ခတ်သက်ရောက်လာဖွယ်ရာရှိသည်။ နိုင်ငံတကာ အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းကြီးများအားလုံးက စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် နိုင်ငံတော်၏ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ၌ ထိရောက်မှုနှင့် တရားဝင်ဖြစ်မှုအပိုင်း တို့ကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်။ နိုင်ငံသားများလိုအပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရတွင် လိုအပ်သောအရင်းအမြစ်များရှိရမည်ဟု တစ်စိုက်မတ်မတ် ပြောဆိုနေခဲ့ကြသည်။

ထို့အပြင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ရေရှည်အကျိုးသက်ရောက်စေရန်မှာ ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒသည်လည်း ရုတ်တရက် စီးပွားရေးကမောက်ကမဖြစ်ပွားမှုအပြီး တည်ငြိမ်မှုပြန်လည်ရရှိနိုင်ရေးအတွက် အရေးပါသည့် ကိရိယာတန်ဆာပလာ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် မြေငလျင်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ အများဆုံး ကြုံတွေ့ရသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအနက် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သဖြင့် ယင်းသည် အထူးသဖြင့်အရေးကြီးပါသည်။¹⁹ အသက်၊ အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ်ဆုံးရှုံးခြင်းသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကိုဆုတ်ယုတ်စေပြီး ဘေးဒဏ်ခံစားရပြီးနောက် လတ်တလော အပူတပြင်း ငွေလိုအပ်မှုကြောင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပသက်ရောက်မှုအနေအထားကို စိုးရိမ်စရာအခြေအနေဖြစ်ပေါ်စေသဖြင့် ရာသီဥတုနှင့်ဆက်စပ်သည့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်၊ အဖျက်အဆီးကြီးများသည် ကြီးမားသော မဟာစီးပွားရေးစိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ကြောင်း IMF က ယူဆ ပါသည်။ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးအတွက် ပြည်သူ့ရန်ပုံငွေကို ဘေးဒဏ်ခံစားရပြီး ဒုတိယနှစ်ရောက်မှသာ ရရှိနိုင်သည်က များသည်။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် IMF ခန့်မှန်းချက်များအရ ထိုကဲ့သို့သော အရေးပေါ်အခြေအနေများကြောင့် အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ် ပျက်စီးမှုသည် ပျမ်းမျှအားဖြင့် GDP ၏ ၁ မှ ၂.၅ ရာခိုင်နှုန်းအတွင်းရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၉၁ ခုနှစ်ကစ၍ သဘာဝဘေးဒဏ် လေးကြိမ် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများက ကြီးမားလှသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် အဆိုးဝါးဆုံး အတွေ့အကြုံ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်က တိုက်ခတ်ခဲ့သည့် ဆိုင်ကလုံး (ကိုမန်) မုန်တိုင်းနှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်က ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ရေဘေးသင့်မှု သည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို နှေးကွေးစေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ကုလသမဂ္ဂလေ့လာချက်များအရ²⁰ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပြည်သူများ ယာယီ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုတွင်းထဲ သက်ဆင်းရဲခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းတစ်ရပ်မှာ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့် ဖြစ်ပွားသည့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ဘဏ္ဍာရေးစွန့်စားမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပိုမိုတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာငွေအကူအညီထောက်ပံ့မှုများ ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားသော တစ်နည်းဆိုရသော် ပြင်ဆင်ထားသော ရသုံးမှန်းချောဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်များ အား အလိုက်သင့်လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိမှုနှင့် အစိုးရ၏ အရေးပေါ်အကူအညီ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ (အထူးသဖြင့် NGO) အထောက်အပံ့ဖြင့် ပြည်ပအကူအညီတို့ပေါင်းစပ်လျက် အရင်းအမြစ်များအား ပိုမိုကောင်းမွန်ထိရောက်စွာ စုစည်းခြင်းဖြင့်

¹⁹ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝဘေးဒဏ်များစွာခံစားခဲ့ရပြီး မဝေးသေးသည့်အတိတ်ကာလက ဖြစ်ပွားသည့် အချို့ဘေးဒဏ်များသည် အသက်၊ အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု များပြားခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ခြေဇယားတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝဘေးဒဏ် ကြုံတွေ့နိုင်ခြေ "အန္တရာယ်အများဆုံး" အဆင့်တွင် ရှိနေသည်။ ကမ်းရိုးတန်းဒေသများ၊ အထူးသဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတို့တွင် ဆိုင်ကလုံးမုန်တိုင်း၊ မုန်တိုင်းဒီဇေနှင့် ဆူနာမီ ဖြစ်နိုင်ခြေ မြင့်မားသည်။ နိုင်ငံ၏အစိတ်အပိုင်းအများစုတွင်လည်း မိုးရာသီတွင် ရေကြီးရေလျှံမှု၊ မြေပြိုမှုများနှင့် နွေရာသီတွင် မိုးခေါင်ရေရှားမှုနှင့် မီးဘေးအန္တရာယ်တို့ကို ခံစားရလေ့ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ငလျင်ကြော့ကြီး နှစ်ခုအပေါ်တွင် ကျရောက်လျက်ရှိရာ နိုင်ငံဧရိယာ အတော်များများသည် ငလျင်ဒဏ် ခံရလေ့ရှိသည်။" (<http://www.give2asia.org/disaster-preparedness-and-resilience-myanmar-1/>). ပိုမိုအသေးစိတ်သိရှိလိုပါက နိုင်ငံတကာငွေကြေး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာ ၁၇/၃၁။ ကောက်နုတ်ချက် အကြောင်းအရာများ (ဘဏ္ဍာငွေကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု)။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ စာ-၂၈-၄၃ တွင် ကြည့်ပါ။

²⁰ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ၂၄ ရက်)

“အခွန်ဘဏ္ဍာရေးထွက်ပေါက်” ဖန်တီးသမှုပြုကြရာ၌ ကောင်းစွာချမှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ လိုအပ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုအတွက် နောက်ထပ်လိုအပ်သောအချက်တစ်ချက်မှာ နည်းစနစ်ကျသော ဝယ်လိုအား စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်ပါသည်။ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်များတွင် ရေရှည်လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှု မြင့်မားနေချိန်၌ ပုဂ္ဂလိကဏ္ဍတွင် တက်ရိပ်ရှိသဖြင့် တတ်နိုင်သည်ထက်ပို၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့်ကာလ၊ ဝယ်လိုအားလုံလောက်စွာမရှိသည့် ကာလနှင့် စီးပွားရေးအကြပ်အတည်းတွင်းကျရောက်သည့် ကာလများရှိကြသည်ကို ကောင်းစွာသိရှိကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးများတွင် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒနှင့် ငွေကြေးမူဝါဒတို့ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ဘဏ္ဍာ၏ ဝယ်လိုအားကွာဟမှုကို ကျဉ်းမြောင်းစေကာ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အစိုးရ ကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်ခြင်းကို နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒနှင့် ၎င်းတို့အား အခက်အခဲကြားမှအလျင်အမြန် အောင်မြင်စွာဆွဲထုတ်နိုင်မည့် နည်းပါးသည့်အတိုးနှုန်းတို့ကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး အကြပ်အတည်း ကာလတွင် တွေ့ရှိရပါသည်။

လိုငွေများပြည်သူ့ကြွေးမြီ၊ ငွေကြေးဈေးကွက်များနှင့် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှု

အစိုးရ၏ အခွန်ဘဏ္ဍာသည် အသုံးစရိတ်အတွက် မလုံလောက်သည့်အခါ ရသုံးမှန်ခြေဘတ်ဂျက်တွင် လိုငွေပြုသည့် အတွက် ကြွေးမြီများချေးယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တိုတောင်းသည့်ကာလအတွင်း ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်ဆည်းရန် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်စေရန် ငွေချေးရခြင်းသည် အများမဟုတ်ပါ။ သို့သော် လိုငွေကို စီမံကိုင်တွယ် နိုင်သည့်အခြေအနေနှင့် ပြည်သူ့ကြွေးမြီကို ရေရှည်ထိန်းချုပ် ကိုင်တွယ်နိုင်သည့် အနေအထားအမြဲရှိနေရန် အရေးကြီး ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တင်ရှိနေသော ကြွေးမြီအဆင့်အတန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ သဟဇာတ ဖြစ်နေရမည်ဖြစ်သည်။ အဓိကသော့ချက်မှာ ထိုကြွေးမြီကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူပိုင်ကဏ္ဍအတွက် ချေးငွေ ရယူနိုင်မည့် အရင်းအမြစ် ၃ ခုရှိပါသည်။ ပြည်တွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏ စုဆောင်းငွေများ၊ နိုင်ငံခြားငွေရှင်များ၏ စုဆောင်းငွေများနှင့် ဗဟိုဘဏ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရသည် နိုင်ငံခြားအလှူရှင်များထံမှ ထောက်ပံ့ငွေလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူ့အခွင့်အရေးမှတ်တမ်းများနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် နိုင်ငံတကာပိတ်ဆို့မှုများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပြည်ပအကူအညီနှင့် အထောက်အပံ့ရရှိမှုသည် သမိုင်းကြောင်းအရ နည်းပါးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများစတင်ခဲ့သည့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်ကမှ နိုင်ငံတကာ အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအား ဝင်ရောက် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။²¹ သို့ရာတွင် ပမာဏများက နည်းပါးနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း နိုင်ငံရပ်ခြား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအကူအညီ၏ အချိုးသည် အသားတင်တိုင်းပြည်ဝင်ငွေ၏ ၁-၂ ရာခိုင်နှုန်းအတွင်း၌သာခွဲရှိကာ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ၆.၇ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ခုန်တက်ခဲ့သော်လည်း ထိုအချိန်မှစ၍ နောက်ပိုင်းတွင် ၂ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ပြန်လည်ကျဆင်းသွား ခဲ့သည်။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတွင် ထိုအချိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပမာဏထက် နှစ်ဆ၊ သုံးဆ ရှိသည်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ တိုးတက်ကာ၊ လူ့အခွင့်အရေးများအား လေးစားလိုက်နာပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များသည် အကျိုးရှိစွာပြီးဆုံးသွားပါက ဤအခြေအနေကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

²¹ ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအား ပုံမှန်ငွေချေးသည့်ဆက်ဆံရေးကို ပြန်လည်စတင်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC) သည်လည်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလက နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့အစည်း (IDA) နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းမှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် ယင်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အကြံဉာဏ်ပေးသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို စတင်ခဲ့သည်။

အစိုးရကချေးယူခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်သူ့ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ် ချောမွေ့မှုတလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခွန်ကောက်ခံသည့်အချိန်နှင့် အခွန်ဘဏ္ဍာများကို အသုံးပြုရသည့်အချိန်တို့ တိုက်ဆိုင်မှုမရှိ နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- ယခုအခါ မီးရထားစနစ် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်လိုပါက ကြီးမားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် ရေရှည်တွင် ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ် ဟန်ချက်ညီရပါမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ကြွေးမြီကို ရေရှည်မရရှိနိုင်ပါ။ အစိုးရသည် အကြွေးဆပ်နိုင်ခြင်း မရှိတော့သည့်အခါနှင့် ငွေရှင်များက အစိုးရအား ငွေချေး ပေးထိုက်သည်ဟု အယုံအကြည်မရှိတော့သည့်အခါ နိုင်ငံတော်သည် ၎င်းတင်ရှိနေသောတာဝန်ဝတ္တရားများ ပျက်ကွက်လေ တော့သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ငွေရှင်များဘက်မှ ၎င်းတို့အားကတိပေးထားသည့်အရာများ ပြန်လည်မရရှိနိုင်တော့ခြင်းနှင့် အစိုးရက ၎င်း၏နိုင်ငံသားများအား ဖြည့်ဆည်းရန်ရည်ရွယ်ထားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ မပေးနိုင်တော့ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပုံမှန်အားဖြင့် အစိုးရတစ်ရပ်သည် ငွေချေးယူသည့်အခါ ၎င်းသည် ချေးငွေကို အတိုးနှင့်ပေါင်း၍ နောင်ရလာမည့်အခွန် ဘဏ္ဍာမှ ပြန်လည်ပေးချေပါမည်ဟု ကတိအဖြစ် ငွေတိုက်စာချုပ်များနှင့်ဘီလ်များကို ထုတ်ပေးရပါသည်။ ထွန်းသစ်စ သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးပြီးစီးပွားရေးအဆောက်အအုံများတွင် ထိုငွေတိုက်စာချုပ်များ (ကာလတို) နှင့် အစိုးရစာချုပ်များ (ကာလ ရှည်) ကို ဘဏ္ဍာငွေဈေးကွက်တွင် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ပါ သည်။ ဘဏ်များသည် ထိုခံဝန်ချုပ်များကို အာမခံချက်ပေး ပြီးနောက် ယင်းတို့ကို ပုဂ္ဂလိက သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ (ပင်စင်ရန်ပုံငွေကဲ့သို့သော) တို့ထံ ရောင်းချပါသည်။ သို့ရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ၎င်းတို့အတွက် မက်လောက်စရာရလဒ် ပြန်လည်ရရှိနိုင်မှသာ ထိုခံဝန်ချုပ်များကို ဝယ်ယူလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းသည် အတိုးနှုန်းထက်မြင့်မားပါက ယင်းကို လုပ်ဆောင်မည်မဟုတ်ပါ။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှင့် အတိုးနှုန်းများကို အစိုးရက ပြန်လည်ထိန်းချုပ်နေရပါက ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်သည့် ဘဏ္ဍာငွေဈေးကွက်ကို ဖော်ဆောင်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကံအကြောင်းမလှစွာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ဘဏ်များအား ပိုမိုဝယ်ယူအောင်ဆွဲဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် တီဘီလ် (T-bill) အတိုးနှုန်းပေးရန် ဝန်လေးပုံရသဖြင့် ငွေတိုက်စာချုပ်များကို လုံလောက်သောပမာဏ ထုတ်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။²² ထို့ကြောင့် အစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်မှ ငွေကြေး ဖြည့်ဆည်းမှုအပေါ် လွန်စွာမှီခိုအားထားနေရပါသည်။

ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ထိုကဲ့သို့သော အစိုးရစာချုပ်များကို မဝယ်ယူလိုပါက ယင်းတို့ကို ဗဟိုဘဏ်က ဝယ်ယူနိုင်ပြီး အစိုးရအားငွေတိုက်ရိုက်ထုတ်ပေးပါသည်။ ယင်းကို ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေအား ငွေကြေးဖြင့်ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း ဟုခေါ်ပါသည်။ ပြည်သူ့လိုငွေများကို ငွေကြေးဖြင့်ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုမြင့်မားစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်း ဖြစ်ပါသည်။ IMF ကရှင်းပြထားသည့်အတိုင်း - "ဘဏ္ဍာငွေလိုအပ်ချက်သည် ဘဏ္ဍာနှစ် ၂၀၁၅/၁၆ တွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာကာ GDP ၏ ၄.၁ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ထိုသို့မြင့်မားလာခြင်းမှာ စွမ်းအင်ဈေးနှုန်း ကျဆင်းမှုနှင့် မလုံလောက်မှုများ၊ ပြည်သူ့ကဏ္ဍ လုပ်အားခမြင့်မားလာခြင်းများကြောင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ သတ်မှတ်စံနှုန်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသည့်အခါ ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှုကျဆင်းလာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အသားတင် အားဖြင့် လိုငွေတစ်ရပ်လုံးကို မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ် (CBM)က ငွေတိုက်စာချုပ်များ အလိုအလျောက်ဝယ်ယူခြင်း အားဖြင့် ဖြည့်ဆည်းခဲ့ပါသည်"²³ IMF အရ ပြည်သူ့ကြွေးမြီအား ငွေကြေးဖြင့်ဖြည့်ဆည်းခြင်းသည် အစားအသောက် ဈေးနှုန်းများ၊ ငွေလဲလှယ်နှုန်း အပြောင်းအလဲနှင့် အတိတ်မှ အင်နားရှားသဘောတို့ကြောင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုအဆိုး များအားလုံး၏ ၂၅% ကို ရှင်းထုတ်ပေးနိုင်ပါသည်။

²² နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ ၁၇/၃၁။ ကောက်နုတ်ချက် အကြောင်းအရာများ (ဘဏ္ဍာငွေကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု)။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ စာ-၇ တွင် ကြည့်ပါ။

²³ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ၏ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စာပိုဒ် ၄၊ ဆွေးနွေးချက်- သတင်းစာရှင်းလင်းချက်-မြန်မာနိုင်ငံ အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ၏ ဝန်ထမ်းအစီရင်ခံစာနှင့် ကြေညာချက် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ စာ-၅) အောက်ဖော်ပြပါ ဇယား-၂ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းတွင်လည်း ကြည့်ပါ။

ယိုယွင်းနေသော ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်

ငွေကြေးဖြင့်ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် (ပြည်သူ့ကြွေးမြီ) စနစ်ကို လျှော့ချရန် သင့်တော်သောမဟာဗျူဟာမှာ ဘဏ္ဍာရေး ဈေးကွက်ထူထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘဏ်စနစ်ကိုလည်း ထပ်မံရွေးချယ်နိုင်သည့် အခြားစနစ်တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘဏ်များသည် အစိုးရများအတွက် ပြည်သူ့ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များအကြား ကွာဟမှုကို ပြန်လည်ကျဉ်းမြောင်းသွားစေမည့် အဓိကကျသော နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက် မဖွံ့ဖြိုးဘဲရှိနေသရွေ့ ဘဏ်များသည် စုဆောင်းငွေများအား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ သို့မဟုတ် အစိုးရများထံသို့ လွှဲပေးသည့် အဓိကကြားမှ ဆောင်ရွက်ပေးသူများအဖြစ် ပြုမူကြပါသည်။ နိုင်ငံတော်ပိုင်ဘဏ်များသည် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များအား ချေးငွေထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိရာ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းကို တိုက်ရိုက်ငွေကြေးဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်ကြီးလေးခုသည် ၎င်းတို့၏ငွေချေးမှုကို အများအားဖြင့် ပြည်သူပိုင်ကဏ္ဍနှင့် လုပ်ငန်းများအတွက်ဦးတည် လျက်ရှိကာ ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ထက်ဝက်နီးပါးအတွက် အရေးပါဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၅/၁၆ ခုနှစ်တွင် ထိုဘဏ်ကြီး ၄ ခုမှ အစိုးရအတွက် ကြီးမားသောပမာဏဖြစ်သည့် ၄၉% ချေးပေးခဲ့ရာ ယင်းအနက် မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်မှ ၈၀% ရရှိခဲ့ပြီး ကျန်ပမာဏမှာအဓိကအားဖြင့် နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်များမှ ဖြစ်ကြပါသည်။ ယင်းသည် မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်စီးပွားရေးအကြား၊ အကြီးစားနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းများအကြား အရေးပါသည့် ချို့ယွင်းမှုများ ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည် နိုင်ငံတော်အစိုးရအား ငွေများချေးပေးလျက်ရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့သည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူမပြုနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မကြာမီနှစ်များအတွင်း ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍတွင် လျှင်မြန်စွာချဲ့ထွင်မှုများရှိခဲ့သော်လည်း လက်ရှိစုဆောင်းငွေ အချိုးအစားသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်နိမ့်ပါးနေဆဲဖြစ်ကာ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံသည် ငွေစုဆောင်းမှု လုံးဝမရှိကြပါ။²⁴ ယင်းကို အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် (ပုံ-၂ တွင်ကြည့်ပါ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုမြင့်မားခြင်း အဆင့်များတွင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် ဖော်ပြထားနိုင်ပါသော်လည်း ငွေကြေးဖောင်းပွမှု သည် အမြဲတစေမြင့်မားလျက်ရှိရာ အမှန်အတိုင်းနှုန်းများသည် နိမ့်သည့်အဆင့်သို့ ပြန်လည်ကျရောက်သွားသဖြင့် ပြည်သူများ၏ စုဆောင်းရန် မက်လုံးသည်လည်း အားနည်းပါသည်။ တစ်ဖန် စုဆောင်းမှုနည်းပါးခြင်းသည် ချေးငွေထုတ် ချေးမှုကို နည်းစေပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား ၃.၅ သန်းကျော်သည် မျိုးစေ့နှင့် မြေဩဇာများအတွက် လိုအပ်သည့် ချေးငွေမရရှိနိုင်ကြပါ။ အကျိုးဆက်အနေနှင့် ကျေးလက်ဒေသနေ အိမ်ထောင်စုများနှင့် အသေးစားနှင့်အလတ်စား လုပ်ငန်းများသည် ချေးငွေအလွန် နည်းပါးစွာရရှိပြီး စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို အတားအဆီးဖြစ်နေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍသည် GDP ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား ကိုယ်စားပြုကာ၊ လူဦးရေ၏ ၅၄ ရာခိုင်နှုန်းကိုအလုပ်အကိုင်ပေးလျက်ရှိရာ များပြားသည့် ချေးငွေ၏ ၂.၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကိုသာ ဤကဏ္ဍအတွက် ပေးကြပါသည်။²⁵ ထို့ကြောင့် အခွန်အား ထိရောက်၊ မျှတစွာ ကောက်ခံသည့်စနစ်အားဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးတို့အတွက် ဘဏ္ဍာငွေ အရင်းအမြစ်များအား မှီခိုခြင်းမှ လွတ်မြောက်စေနိုင်ပါသည်။ ဤအချက်ကြောင့်ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ပိုမိုဆိုးဝါးလာစေ

²⁴ (နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာ ၁၇/၃၁။ ကောက်နုတ်ချက် အကြောင်းအရာများ (ဘဏ္ဍာငွေကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု)။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ)

²⁵ ယင်းကိန်းဂဏန်းများသည် (နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာ ၁၇/၃၁။ ကောက်နုတ်ချက် အကြောင်းအရာများ (ဘဏ္ဍာငွေကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု)။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ စာ-၁၆) မှ ဖြစ်ပါသည်။ အခြားအရင်းအမြစ်များက စိုက်ပျိုးရေးသည် ဂျီဒီပီ၏ ၃၈ သို့မဟုတ် ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိပင်ကိုယ်စားပြုကြောင်းနှင့် လူဦးရေ၏ ၆၀ သို့မဟုတ် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းတို့သည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ (ဇီယာ ၂၀၁၆) နှင့် <http://www.oxfordbusinessgroup.com/news/agriculture-myanmar-struggles-grow-its-potential> တို့တွင် ကြည့်ပါ။

ယုံမျှမက အခွန်ဘဏ္ဍာရေးကွာခြားမှု ပိုမိုကြီးထွားလာစေသည့် ဇာတ်မြစ်တစ်ခု ဖြစ်လာစေနိုင်သည့် များပြားလာသော အလယ်အလတ်တန်းစားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အတားအဆီး ဖြစ်နေသဖြင့် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းလိုအပ်ချက်အပေါ် အခွန်ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် နည်းလမ်းသည် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို လျော့ချခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုစားရန်နည်းလမ်းမှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့် ဘဏ်များအပေါ်အမှီအခိုလျော့ချခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုငွေများကို ငွေစက္ကူအသစ်ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ဖြည့်ဆည်းခြင်းသည် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်မှာမှန်သော် လည်း အကောင်းဆုံးအခြေအနေရောက်အောင် အတိုးအလျှော့၊ အပေးအယူလုပ်ခြင်းတို့ကြောင့် အတိုးပေးရသည့် ပြည်သူ့ကြွေးမြီသည် သိသိသာသာနည်းပြီး ယခုတိုင် ရေရှည်ရရှိနိုင်လျက်ရှိသည်။²⁶ GDP မှပြည်သူ့ကြွေးမြီအချိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀% နီးပါးရှိကာ နှိုင်းယှဉ်ပါက တောင်အာရှတွင် ပျမ်းမျှ ၅၅%၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၉.၃% နှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ၁၈၇% ရှိပါသည်။ ဥရောပဒေသတွင် ဘဏ္ဍာရေး စည်းမျဉ်းများအရ ကြွေးမြီ/GDP အချိုး ၆၀% ကို မြင့်မားသည့်အတိုင်း အတာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိရာ စီးပွားရေးသည် တည်ငြိမ်သော ငွေကြေးနှင့် ကောင်းမွန်သောဘဏ္ဍာရေး မူဝါဒရပ်ဝန်းတစ်ခုအတွင်းသို့ ရောက်ရှိစေကာ ပြည်သူ့ကြွေးမြီ စီမံခန့်ခွဲမှုအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများသည် ပိုမိုတိတိဆိတ်လက်နိုင်ကာ ကြွေးမြီအချိုးသည် မြင့်တက်လာဖွယ် ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ခေတ်မီစီးပွားရေးအဆောက်အအုံ တစ်ခုအဖြစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးမဟာဗျူဟာတွင် မရှိမဖြစ်အရေးပါသည့် အချက်တစ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့ကြွေးမြီများကို ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် ယင်းတို့ကို ဈေးကွက်အတိုးနှုန်းဖြင့်ပေးရန် လက်ခံခြင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒအပေါ် ကျရောက်နိုင်သည့် အကန့်အသတ်အသစ်များ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထိုသို့ လက်ခံခြင်းကြောင့် အနာဂတ်တွင် အတိုးပိုမိုဖြစ်စေနိုင်သည်မှာ ထင်ရှားသဖြင့် ကြွေးမြီဝန်ဆောင်မှုကို ပိုမိုမြင့်မားသည့် ရငွေမှ ဖြည့်ဆည်းပေးသင့်ပါသည်။ ကြွေးမြီနှင့် အတိုးများ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ငွေချေးယူခြင်းသည် ရေရှည်တည်တံ့မှုမရှိသည့် "မြီရှင်သစ်ထံမှချေးငွေဖြင့် မြီရှင်ဟောင်းအားဖလှယ်ပေးသည့် ငါးကြင်းဆီနှင့်ငါးကြင်းကြော် နိယာမ - ပွန်ဇီနိယာမ" ဖြစ်ပါသည်။²⁷ ပြည်သူ့ကြွေးမြီသည် အစိုးရ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း အသားတင်မှအတိုးပေးရန် ငွေသည် ကြွေးမြီဝန်ဆောင်မှုနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှပေါ်ထွက်လာသည့် အပိုငွေတိုးပွားရရှိမှုအကြား ခြားနားချက်ကို ကာမိပါက ရေရှည်တည်တံ့ပါသည်။²⁸ ဤအကြောင်းကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒသည် အထွေထွေစီးပွားရေးဟန်ချက်ညီမှု အတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ကာ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။

²⁶ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စာပိုဒ် ၄၊ ဆွေးနွေးချက်- ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ကြွေးမြီရေရှည်တည်တံ့မှု လေ့လာဆန်းစစ်ချက်) တွင်ကြည့်ပါ။

²⁷ ပွန်ဇီနိယာမသည် မမှန်ကန်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ကာ တရားဝင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေကုန်သွယ်မှုမှ အမြတ်အစွန်းဖြင့်ပေးခြင်းထက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအသစ်များ၏ အခွန်ဝင်ငွေမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အဟောင်းများအား ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစနစ်ကို ၁၉၂၀ ခုနှစ်များက ဘော့စ်တွန်မြို့တွင် ယင်းစံနစ်ကိုအသုံးပြုမှုကြောင့် အမည်ဆိုးဖြင့်ကျော်ကြားခဲ့သူ ချားလ်စ် ပွန်ဇီအား အစွဲပြု၍ ပွန်ဇီစနစ်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

²⁸ ရေရှည်တည်တံ့သောကြွေးမြီအတွက် ပုံသေနည်းတစ်ခုမှာ - $s > (i-g)$ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတွင် s သည် အသားတင်အတိုး၏ ဘတ်ဂျက် အနေအထားဖြစ်ကာ (အခြေခံပိုငွေ ဟုလည်းခေါ်သည်)၊ i သည် အစိုးရကြွေးမြီများအတွက် ထိရောက်သော အတိုးနှုန်းဖြစ်ပြီး g သည် စီးပွားတိုးတက်မှုနှုန်း ဖြစ်ပါသည်။ အသေးစိတ်သိလိုပါက (ကော်လစ်နွန်၊ ဘဏ္ဍာငွေမူဝါဒ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ဥရောပတွင် ပြည်သူ့ကြွေးမြီများ ရေရှည်တည်တံ့ရေး- ၂၀၁၂) တွင်ကြည့်ပါ။

ငွေစက္ကူထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းခြင်းကို ယခင်အစိုးရများက အခွန်ကောက်ခံလိုသည့်ပမာဏထက် ပိုမို အသုံးပြုရန် ဆယ်စုနှစ်များစွာ အသုံးပြုခွင့်ပေးခဲ့သော စနစ်နေရာတွင် အစိုးရသစ်က ၎င်းသည် ငွေစက္ကူထုတ်ဝေခြင်း အားဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းမှုကို အသုံးမပြုတော့ဘဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ငွေတိုက်ဘီလ်များနှင့် စာချုပ်များအား ရောင်းချရန် ဆွဲဆောင်နိုင်မည့် ပြည်သူ့ကြွေးမြီအား ဈေးကွက်အတိုးနှုန်းနှင့်ပေးသည့်စနစ်ဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်ကြောင်း ပြသခဲ့ပါသည်။ ဤအချက်သည် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် အိမ်နီးချင်းအာဆီယံနိုင်ငံများတွင် ကျင့်သုံး နေကြသည့် စစ်မှန်သော ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ရှေ့တက်လှမ်းသည့် ခြေလှမ်း တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ဆင်းရဲသူဦးရေလျော့နည်းလာမည်ဖြစ်ကာ ပိုမိုချမ်းသာကြွယ်ဝသည့် အလယ်အလတ် တန်းလွှာများ ပေါ်ပေါက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ အလယ်အလတ်တန်းလွှာများ၏ ပိုမိုထမ်းဆောင်လာသော အခွန်များဖြင့် ပြည်သူ့ရငွေကိုတိုးစေခြင်း (မလိုအပ်ဘဲ တိုးမြှင့်ခြင်းမရှိသော)၊ ငွေစက္ကူထုတ်ဝေခြင်းအားဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်ဆည်းပေးမှု အပေါ်အားထားနေမှုကို လျော့ချနိုင်ကာ တိုးတက်ရေးအတွက်အခြေအနေကောင်းများကို အားဖြည့် ပေးမည့် ကောင်းကျိုးပြုသံသရာကို ဖြစ်ထွန်းစေခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အလယ်အလတ်တန်းလွှာများ အင်အား တောင့်တင်းခိုင်မာခြင်းသည် ခေတ်မီဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအတွက် လူမှုအကျိုးပြုပေအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ပါသည်။

ဒီမိုကရေစီနှင့် ပြည်သူ့လိုလားချက်

လွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ပံ့ပိုးပေးရန်အတွက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေများအား ခွဲဝေပေးခြင်းကို ပြည်သူ့ကုန်စည်အမျိုးမျိုးအတွက် ဘဏ္ဍာငွေမည်မျှသုံးစွဲရန်နှင့် ယင်းအတွက် ဘဏ္ဍာငွေမည်သို့ဖြည့်ဆည်း ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေတွင် အာဏာအပ်နှင်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအား အစိုးရက ထုတ်လုပ်သင့်သလား၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းမှထုတ်ပြီး အစိုးရသို့ ပေးသွင်းသူများထံမှ ဝယ်ယူသင့်သလား၊ သို့မဟုတ် ပြည်ပမှဝယ်ရမည်လားဆိုသည်ကို ရွေးချယ်ချက်ကို သိစေပါသည်။ ဥပမာ- အစိုးရသည် အမျိုးသားကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ်ဖြင့် ပြည်သူ့ဆေးရုံများ ထူထောင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် NGO များက ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဆေးရုံများအတွက် ငွေစိုက်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်ဆေးဝါးများ တင်သွင်းခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ယင်းသည် ပြည်သူ့ရန်ပုံငွေခွဲဝေပေးရေးကို မောင်းနှင်ရမည့် အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ထိုဦးတည်ချက်များ ပြီးစီးမှုပင်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံသားများအားလုံးသည် ၎င်းတို့တတ်နိုင်သည့် အတိုင်းအတာအတွင်း ဘဏ္ဍာငွေများကို ဝိုင်းဝန်းစုပေါင်းထည့်ဝင်ကြသည်ဆိုပါစို့။ ဦးတည်ချက်များသည် နိုင်ငံသားများ လိုအပ်သည့်အရာကို ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းဖြင့် ရွေးချယ်မှုများ၏ ရလဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်တော်လှန်ရေးတွင် ဤအယူအဆကို ကြွေးကြော်သံအဖြစ် - "ကိုယ်စားပြုမှုမရှိဘဲ အခွန်ကောက်ခံခြင်းမပြုရ" ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံသားများ၏ စုပေါင်းရွေးချယ်မှုများအတွက် ဒီမိုကရေစီအခြေခံမရှိပါက ယင်းနိုင်ငံသားများအား သဘောတူညီထားခြင်း မရှိသည့် အခွန်ကို အဓမ္မပေးဆောင်စေခြင်းခံရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် အာဏာရှင်စနစ် ကျင့်သုံးသည့်နိုင်ငံဖြစ်သည့် အတွက် ခွဲခြားဆက်ဆံခံကြရသည့် လူနည်းစုများနှင့် လေးစားခြင်းမရှိသည့် နိုင်ငံသားများ၏ စိန်ခေါ်မှုများကို ဆက်တိုက် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရမည်ဖြစ်သဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့မည် မဟုတ်ပါ။

အာဏာရှင်ဆန်သောအစိုးရသည် အထက်တန်းလွှာလူနည်းစု သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးအာဏာဆုပ်ကိုင်ထားသော လူတစ်စု အတွက် ကျဉ်းမြောင်းသောအကျိုးစီးပွားကို ဖော်ဆောင်ပေးသည့်နည်းလမ်းဖြင့် ရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီဆိုသည်မှာ လူထုအတွက် မည်သည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ လိုအပ်သည်၊ မည်မျှလိုအပ်သည်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်မည့် ယန္တရားဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေသည့် အာဏာရှင်စနစ်မှ ခေတ်မီဒီမိုကရေစီနိုင်ငံသို့ကူးပြောင်းရာတွင် ပြည်သူ့ကဏ္ဍနှင့် ထိရောက်သောပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စနစ်များ၌ပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ပါသည်။

ခေတ်မီဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများသည် အစိုးရကအဆိုပြုသည့် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းကို လွှတ်တော်တွင် မဲပေးဆုံးဖြတ်သည့် ပြည်သူ့ကိုယ်စားပြုသည့် နိုင်ငံများဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရတွင် ၎င်း၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရန် ငွေမည်မျှလိုအပ်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် စီမံခန့်ခွဲမှုအမြင်ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းကို ဥပဒေအဖြစ်မပြောင်း လဲမီ သက်ဆိုင်ရာပြည်သူလူထုနှင့် နိုင်ငံသားများက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့် တောင်းဆိုလာပါက အစိုးရ ၏ အဆိုပြုချက်ကို လွှတ်တော်တွင်ပြင်ဆင်နိုင်ဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းကို မဲပေးဆုံးဖြတ်ခြင်း သည် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတစ်ခုအတွက် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြည်သူလူထု အခြေအတင် ဆွေးနွေးခြင်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် စုပေါင်းလိုလားချက်များကို ထင်ဟပ်စေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အခွန်ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒဆိုင်ရာ လျော်ကန်သင့်မြတ်မှု

ပြည်သူ့ကုန်စည်သို့မဟုတ်အများသုံးကုန်စည်များအတွက် အရင်းအမြစ်များခွဲဝေပေးခြင်းသည် လျော်ကန်သင့်မြတ်မှုရှိပြီး ထိရောက်မှုရှိရပါမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံသားအားလုံးက လွယ်ကူစွာနားလည်နိုင်ပြီး အနက်ထွေပြားခြင်းမရှိဘဲ အကောင် အထည်ဖော်နိုင်သည့် ရိုးစင်းသည့် စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများကို လိုက်နာရန် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူတို့၏ ရွေးချယ်မှုအားလုံး တို့သည် အစိုးရအဆင့်ဆင့်၏ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အရင်းအမြစ်များသုံးစွဲခြင်းကို ဘောင်ခတ်ပေးသည့် ရှင်းလင်းပြတ်သား သည့် စည်းကမ်းချက်များ လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းသည် မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းများ၊ ကာလတို ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းမူဘောင် တစ်ရပ်နှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာအတွက် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းများကဲ့သို့သော အဓိကကျသည့်လက်နက်များ လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၌ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရသည့်အတိုင်းအတာအထိ ထိုကိရိယာ များအား အမျိုးသား လက်အောက်ခံအဆင့်တွင် ရရှိနိုင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များခွဲဝေပေးရာတွင် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေမည့် လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အထူးသဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဆင့်များတွင် ၎င်းတို့အား ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်များကို အကဲဖြတ်ပြီး နိုင်ငံသားများနှင့် နိုင်ငံသားအုပ်စုများ၏ လိုလားချက်များကို ထင်ဟပ် စေရေးအတွက် ပြည်သူ့အားချပြုကာ အခြေအတင်ဆွေးနွေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ဤအကဲဖြတ် ခြင်းကို နိုင်ငံသားများအကြား မည်သည့် NGO များ၊ အကျိုးကျေးဇူးခံစားရမည့် အုပ်စုများနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများအား ပါဝင်စေမည်ကို လူထုဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ပြည်သူလူထုအခြေအတင်ဆွေးနွေးမှုများနှင့် အဆုံးစွန် နိုင်ငံသားအားလုံး၏ ကိုယ်စားပြုမှုအဖြစ် လွှတ်တော်က အစိုးရ၏ ဦးတည်ချက်များကို သတ်မှတ်ပါမည်။ သို့သော် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင်ပင်လျှင် မည်သည့်ပစ္စည်းများသည် စုပေါင်းဆန္ဒဖြင့်

ရွေးချယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်ကို အမြဲတမ်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိရသည်မဟုတ်။ ပဋိပက္ခများက မလွဲမသွေရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- လူငယ်မိသားစုတစ်စုသည် ၎င်းတို့၏ သားသမီးများအတွက် ပညာရေးကို မိမိနှစ်သက်သော်လည်း အငြိမ်းစား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအနေနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို လိုလားနိုင်ပါသည်။ ထိုဝန်ဆောင်မှုနှစ်မျိုးလုံး အတွက် တစ်ပြိုင်နက်ပံ့ပိုးမည်ဆိုလျှင် နိုင်ငံတော်ကဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်မှာ လိုငွေရှိလာနိုင်သဖြင့် နိုင်ငံသားများ အခွန်ပိုမိုကောက်ခံရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့် ဦးစားပေးကဏ္ဍ သတ်မှတ်ကာ ရွေးချယ်မှုများ ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းထားသည့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်အရ အများစုထောက်ခံ မဲပေးမှုအပေါ် အစိုးရကမည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဂျွန်စတူတ် မေးလ် (John Stuart Mill) လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၁၅၀ ကျော်က ထောက်ပြခဲ့သည်မှာ စစ်မှန်သောလွတ်လပ်သည့် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် လူ့အခွင့်အရေးများသည် လူတစ်ဦးချင်းစီအပေါ် "အများစု၏ အာဏာရှင်ဆန်ဆန်" ဆက်ဆံခံရမှုမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ရမည် ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။ ဈေးကွက်များနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသည် လူတစ်ဦးချင်းစီသည် ၎င်းတို့လိုလားချက်များကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ခွင့်ရှိစေသည်။

အစိုးရ၏ မွေငွေဌာနကျသောဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပြည်သူလူထု၏ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးချယ်မှုများကိုထင်ဟပ်သည် ဆိုပါစို့။ မည်သူက ငွေမည်မျှသုံးသင့်သနည်းဆိုသည်မှာ အခြေခံကျသည့်မေးခွန်းဖြစ်နေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ "မည်သူ" ဆိုသည့်မေးခွန်းသည် အခွန်ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ် ဆိုသည့်စနစ်၏ အချက်အခြာ ဖြစ်ပါသည်။ မည်မျှလဲဆိုသည့်မေးခွန်းသည် ပုဂ္ဂလိကနှင့် အများပြည်သူကဏ္ဍများအကြား ဟန်ချက်ညီမှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဟန်ချက်ညီမှုသည် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ ယင်းကို အမြဲတမ်းအတွက် ပုံသေသတ်မှတ်ထားခြင်းမဟုတ် သို့သော် နိုင်ငံရေး စကားစစ်ထိုးပွဲများနှင့် လိုလားချက်တို့အပေါ်မူတည်သည်။ စီးပွားရေးတွင် လက်ယာတိမ်းသည့် လစ်ဘရယ်ပါတီများသည် အများပြည်သူကဏ္ဍအကျိုးကို အနည်းငယ်သာရေးရှုလေ့ရှိပြီး လက်ဝဲတိမ်း နိုင်ငံရေးပါတီများက ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို မကြာခင်က ပိုမိုတောင်းဆိုကြသည်။ ယင်းကွာဟမှုများကို ဖက်ဒရယ်စနစ်အကြောင်း စကားစစ်ထိုးပွဲတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကုန်စည်သည် ဈေးကွက်တွင် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်နိုင်သည့်အတွက် ပေးနိုင်စွမ်းရှိသူကသာ ဝယ်ယူနိုင်သဖြင့် ဆင်းရဲသူများအတွက် မပေးနိုင်ပါက မရနိုင်သောကြောင့် လူမှုရေးမျှတမှုကို မရရှိနိုင်ပါ။ ထိုအခါ ဆင်းရဲသူများပြားသော နိုင်ငံများအတွက် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။ အထူးသဖြင့် ဥရောပနိုင်ငံများကဲ့သို့သော ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် လူမှုရေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် အယူအဆနှင့် သက်သာချောင်ချိသောအခြေအနေ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းသည် ကြီးထွား လာသည့် မညီမျှမှုများကို ပြုပြင်ရန်အဖြေဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မမျှော်မှန်းနိုင်သည့် အကျိုးဆက်အနေနှင့် ယင်းသည် ပြည်သူပိုင်ကဏ္ဍကို သိသိသာသာ ကြီးထွားလာစေသည်။ OECD နိုင်ငံများတွင် ပျမ်းမျှအသားတင် လူမှုရေးအသုံးစရိတ် စုစုပေါင်းသည် GDP ၏ ၂၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေအရ ပင်စင်အပါအဝင် လူမှုဝန်ထမ်းအသုံးစရိတ်သည် ရသုံးမှန်းခြေ၏ ၀.၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့်နှင့် GDP ၏ ၀.၀၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ ရှိခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းတွင် လူမှုရေးညီမျှမှုနှင့် သမာသမတ်ကျခြင်းတို့သည် အရေးကြီးလေ့ရှိသည်။ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် တရားမျှတမှုတို့သည် လူမှုရေးအရ ဖျော်ရွှင်ခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့် သက်သာချောင်ချိမှုတို့ကို ဖြစ်စေသည်။ ယင်းတို့သည် ပြည်ထောင်စု၏ အခြေခံများ ဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှု အတွက် ကိုလိုနီငွေကြေးဆိုင်ရာစီးပွားရေး အဆောက်အအုံနှင့် အနောက်ကိုလိုနီစနစ်ကိုဆန့်ကျင်မှုတို့မှ ပေါ်ထွက်လာ သည့် ကြီးထွားလာသော မညီမျှမှုများ၊ တရားမမျှတမှုများက တွန်းအားဖြစ်ခဲ့သည်။²⁹ သို့ရာတွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်၏

²⁹ စကော့ (၁၉၇၆) ကို ကြည့်ပါ။

အခြားနည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန်နှင့် ဖော်ဆောင်ခဲ့သည့် ဆိုရှယ်လစ်စံစနစ်သည် ကျရှုံးခဲ့သည်။ ယခုအသစ်ပေါ်ထွက်လာသည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာစီးပွားရေး အောင်မြင်စေရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့နိုင်ရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်မှာ လူမှုရေးမူဝါဒများသည် နေကို မျှတစွာခွဲဝေပေးနိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြန်လည်ခွဲဝေမှုသည် ဒီမိုကရေစီအစိုးရ၏ တာဝန်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်ပါသည်။

ဖက်ဒရယ်စနစ်

အကယ်၍ဒီမိုကရေစီသည် ပြည်သူလူထု၏ စုပေါင်းလိုလားချက်များကို ထွက်ပေါ်လာစေနိုင်ပါက လုပ်ငန်းစဉ်သည် အကဲဆတ်ပြီး ရလဒ်များသည် တင်းမာမှုမရှိဘဲ အမြဲတစေရှိနေမည်မဟုတ်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများအား ပိုမိုတောင့်တင်းခိုင်မာစေသည့် ယန္တရားဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ကွဲပြားခြားနားမှုများမှ စည်းလုံးမှုကို ထိန်းသိမ်းထားသည်။ နိုင်ငံရေးဖက်ဒရယ်စနစ်တွင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များသည် အနည်းငယ်သာပြောင်းလဲတိုးတက်မှုရှိကာ အခြားအုပ်စုများ၏ ယုံကြည်ချက်များ၊ ဦးစားပေးအစုများနှင့် ပဋိပက္ခသာဖြစ်သည့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘူမိအချက်အလက်များကို အမှီသဟဲပြုနေကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို "အလွန်အင်အားကြီးပြီး ဗဟိုဌာနက ထိန်းချုပ်မည်ကို ကြောက်ရွံ့သည့် အသီးသီးသော နိုင်ငံများ၊ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ၊ ပြိုင်ဘက်ပါတီများအားစုစည်းရန် အကောင်းဆုံးစနစ်" ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။³⁰

ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် အစိုးရ၏ ပေါင်းစည်းနည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဗဟိုအစိုးရအား ဒေသန္တရအစိုးရများ (ပြည်နယ် (provincial)၊ ပြည်နယ် (state)၊ ဒေသစိတ်နယ်မြေ သို့မဟုတ် အခြားသော အောက်ခြေအဆင့်အစိုးရများ) နှင့်ပေါင်းစပ်ထားသော တစ်ခုတည်းသော နိုင်ငံရေးစနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ယင်းသည် အစိုးရအဆင့် သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့ အသီးသီးအတွင်း တာဝန်ဝတ္တရားများ ခွဲဝေပေးအပ်ရန် စည်းမျဉ်းအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသော သီအိုရီတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာ ယန္တရားများကို ဗဟိုအဆင့်၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့်ဟူ၍ ခွဲဝေပေးထားသည်။ ဘဏ္ဍာငွေ ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် နိုင်ငံရေးဖက်ဒရယ်စနစ်၏ စီးပွားရေးဖော်ဆောင်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့်စနစ်နှင့် ဆက်နွှယ်မှုရှိသည်။ အောက်ပါအသုံးအနှုန်းများသည် အစိုးရအဆင့်အသီးသီးအတွင်း တာဝန်ဝတ္တရားများလွှဲပြောင်းပေးသည့် ပုံစံအမျိုးမျိုးကို ခွဲခြားဖော်ပြထားပါသည်။³¹

- ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့ခြင်းဆိုသည်မှာ ဗဟိုအစိုးရသည် အာဏာနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများထံ ပေးအပ်လိုက်ရသည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဖြစ်ပြီး၊ ယင်းသည် ဗဟိုအဆင့်မှ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရရှိပါက ဗဟိုဦးစီးစနစ်ဖြစ်သည်။
- (တာဝန်၊ အာဏာ) လွှဲအပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ တာဝန်များကို ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့၏ ပြင်ပတွင်ရှိသည့် တစ်ဝက် သို့မဟုတ် လုံးလုံးလွတ်လပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများလွှဲပြောင်းပေးခြင်း (ဥပမာ- ဗဟိုဘဏ်ကဲ့သို့သော လွတ်လပ်သော အာဏာပိုင်များအားပေးခြင်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကလက်သို့လွှဲပြောင်းပေးခြင်း) ဖြစ်ပါသည်။

³⁰ (မီယာ-ရီဆန်ဒီ ၂၀၁၇)

³¹ (ဒစ်ကန့်စင်-ဂျိုးစ်၊ ဂိုင်းလ်၊ အက်စ် ဒီကာနေ၊ အန်ဒရီယာစမူရာ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅) တွင်ကြည့်ပါ။

ဥပဒေပညာ သို့မဟုတ် အာဆီယံကဲ့သို့သောနိုင်ငံများတွင် နိုင်ငံခြားကျော်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပြုလုပ် ရာတွင် သီးသန့်တာဝန်များ ကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် နိုင်ငံခြားကျော်အဖွဲ့အစည်းများအား (တာဝန်၊ အာဏာ) လွှဲအပ်လေ့ရှိသည်။

- ဗဟိုမှအာဏာကို လက်အောက်အဖွဲ့အစည်းများသို့ ခွဲဝေပေးခြင်းဆိုသည်မှာ ဗဟိုအစိုးရသည် တရားဝင် တာဝန်ခံဖြစ်ကာ ဒေသအစိုးရများထံမှ အာဏာများကို အဝေးမှ အချိန်မရွေးသိမ်းယူနိုင်သော်လည်း ဒေသ အစိုးရတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် တာဝန်များအတွက် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိသည့် အခြေအနေဖြစ်ပြီး ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် ပြည်သူလူထုက ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်းအားဖြင့် တာဝန်ခံပါသည်။
- တိုက်ရိုက်အာဏာခွဲဝေပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဒေါက်လိုက်ဗဟိုအစိုးရ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ဒေသအစိုးရသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဆိုသည်မှာ တာဝန်များနှင့်အရင်းအမြစ်များကို ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း တစ်ခု(စံအားဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခု)၏ လက်အောက်ခံ အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်များသို့ ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုတာဝန်များအတွက် ဗဟိုအာဏာပိုင်များက တာဝန်ခံရခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ဆက်သွယ်ရေးသည် တိုက်ရိုက်အာဏာခွဲဝေပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အချို့လေ့လာချက်များတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ဗဟိုအစိုးရ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အာဏာများကို ဒေသအစိုးရသို့ လွှဲပြောင်းပေးသည်ဆိုခြင်းသည် တိုက်ရိုက်အာဏာခွဲဝေပေးခြင်း၏ ထိရောက်မှုရှိသော ပုံစံတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု သဘောပေါက်နားလည်အောင် ရည်ညွှန်းပြောဆိုကြသည်။³²

စာဖြင့်ရေးသားထားသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမရှိသော ယခင်က တစ်စုတစ်စည်းတည်းရှိသော နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့သည့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် မြောက်အိုင်ယာလန်အတွက် ဟုမ်းရှလ်နှင့် စကော့နှင့် ဝဲလ်ရှ် ပါလီမန်များ ဖန်းတီးပေးခြင်းသည် ဗဟို အုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့်လုပ်ရပ်များဖြစ်ပြီး ယင်းတို့သည် ဖက်ဒရယ်စနစ်အား ဖော်ဆောင်နေခြင်းမဟုတ်ပါ။ ယင်းသည် အင်္ဂလန်၊ မြောက်အိုင်ယာလန်၊ စကော့တလန်နှင့် ဝေလပြည်နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ပြီး အမျိုးသား ပြည်သူ့ ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များနှင့် ဒေသတွင်း အင်္ဂလိပ်ကုန်စည်သန့်သန့်တို့အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် ဥပဒေများရေးဆွဲပေးနေရသည့် ဝက်စ်မင်စတာ ပါလီမန်တစ်ခုတည်းကသာ ကိုယ်စားပြုသည့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံအတွက် စနစ်တကျမရှိသော စနစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးပေးခဲ့သည်။

ကံကြောင်းမလှသည်မှာ အင်္ဂလန်အား ဗဟိုတွင် အထူးအဆင့်အတန်းတစ်ခုအဖြစ်ထားသည့် ဗြိတိသျှစနစ်ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပထမဦးဆုံး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအဖြစ် ပြန်လည်ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက "ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသစ်ကို တည်ထောင်တဲ့အခါ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုအနေနဲ့ တည်ထောင်မလား၊ တစ်ပြည်ထောင်စနစ် ကျင့်သုံးတဲ့နိုင်ငံအဖြစ် ထည်ထောင်မလား" ဟု မေးခွန်းထုတ်ခဲ့သည်။ လက်တွေ့တွင် တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ကျင့်သုံးသည့်နိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်သေခြာစွာရေးဆွဲထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုကို တည်ထောင် သင့်သည်။ ဒေါက်တာမောင်မောင်က ၎င်း၏ဂန္ထဝင်လက်ရာဖြစ်သည့် ဗမာ့ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ပြည်ထောင်စုကိုတည်ထောင်ခဲ့သည့် ဘိုးဘေးများ၏ ပင်လုံရည်ရွယ်ချက်မှာ- ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်များ ဖြစ်ကြသည့် ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်

³² (ဒစ်ကန့်စင်-ဂျိုးစ်၊ ဝိုင်းလ်၊ အက်စ် ဒီကာနေး၊ အန်ဒရီယာစမူရာ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅ စာမျက်နှာ ၄၆-၄၇) တွင်ကြည့်ပါ။

ပြည်နယ်အစိတ်အပိုင်းများ၊ ဆိုလိုသည်မှာ ပါလီမန်၊ အစိုးရနှင့် တရားစီရင်ရေးတို့ ရှိသင့်သည်ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။³³ “မြန်မာပြည်မ” သည် ဖက်ဒရယ်အစိုးရလက်အောက်မှ ပြည်နယ်တစ်ခုမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှာကဲ့သို့ပင် ဗဟိုအစိုးရသည် တောက်လျှောက် ဗမာလူမျိုးများနှင့်နိုင်ငံအတွက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုရုပ်ထွေးမှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးသည့်နောက် နိုင်ငံတော်အပေါ် သစ္စာစောင့်သိမှု လျော့နည်းလာပြီး ပြည်ထောင်စုပျက်ရန်အကြောင်း ဖန်လာခဲ့သည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကို တုံ့ပြန်သည့်အနေနှင့် ၁၉၇၄ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တစ်ပြည်ထောင်စနစ် ကျင့်သုံးသည့်နိုင်ငံကို တည်ထောင်ခဲ့ရာ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများအတွက် နေရာမပေးသည့်အတွက် ပြည်တွင်းစစ်ကို ဖြစ်ပွားစေသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တိုင်းရင်းသားနယ်မြေများအတွက် ပြည်နယ် ၇ ခုနှင့် မြန်မာပြည်မအတွက် တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခု ထူထောင်ခဲ့သည်။ ယင်းသည် ဦးတည်ချက်မှန်ကန်သည့် ခြေလှမ်းတစ်လှမ်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တကယ်တမ်းတွင် ထိုပြည်နယ်အစိုးရများသည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အတိုင်းအတာ အလွန်နည်းပါးပြီး ယင်းကို တိုက်ရိုက်အာဏာခွဲဝေပေးခြင်းဟု ဖော်ပြရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ တိုက်ရိုက်အာဏာခွဲဝေပေးခြင်းသည် ဗဟို အုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့်စနစ်၏ အားနည်းချက်အရှိဆုံးပုံစံ ဖြစ်သည်။ ဤစနစ်ကို မည်သည့်နည်းဖြင့် စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ် ဖွဲ့စည်းပုံအဖြစ်ပေါ်ပေါက်လာနိုင်မည်ကို မြင်တွေ့ရန်မှာ ဖက်ဒရယ်စနစ်အတွက် အမေရိကန်နှင့် ဂျာမနီတို့၏ စံပုံများကို လေ့လာရမည် ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ ဒေါ်လ်ဂိုဖက်ဒရယ်စနစ်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှေးအကျဆုံးနှင့် အကျုံးဝင်ဆုံးဖြစ်သည့် စာဖြင့်ရေးသားထားသော ဖွဲ့စည်းပုံကို အခြေခံကာ ဂျာမနီစနစ်သည် ယခင် ၁၆ ရာစုနှစ် ဗဟို အုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့်စနစ်ကို အခြေခံသည်။ ယင်းက ထိုဖက်ဒရယ်ဖွဲ့စည်းပုံများ၏ ခိုင်မာမှုကို ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ပုံစံများ

ဖက်ဒရယ်စနစ်တွင် ဝါစဉ်ကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသည်။ ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် ဗဟိုအစိုးရသည် တစ်နိုင်ငံလုံး အတွက် တာဝန်ရှိသည်။ အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများသည် ပထဝီနယ်မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သီးသန့်တာဝန်များကို စီမံခန့်ခွဲရသည်။ ဥပဒေပြုရေးသည် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသအဆင့်အများ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ချထားပေးရေးအတွက် ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းသည်။ ထိုတာဝန်ဝတ္တရား များကို ခွဲဝေပေးရန် ဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေများတွင် အဆင့်တစ်ဆင့်တွင်ရှိသည့်အစိုးရက ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံ တစ်ခုတွင် အမျိုးသားအဆင့်၏လက်အောက်ခံအစိုးရများသည် အမျိုးသားအဆင့်

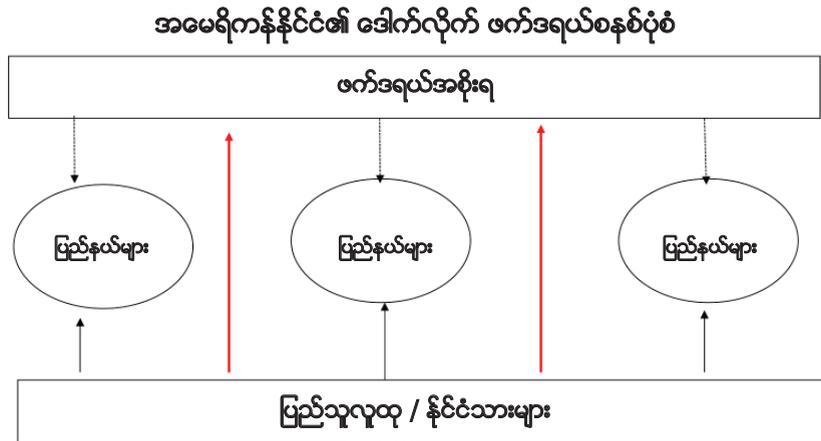
³³ (ဝေလျှံ၊ ဒေးဗစ် စီနှင့် စခံ၊ လီယံ အိပ်ချ် ၂၀၀၅၊ စာ ၄၀) ကို ကိုးကားသည်။

ဥပဒေများနှင့် ဖီလာဆန်ကျင်မှုမရှိသရွေ့ ၎င်းတို့၏ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိနေသည်။³⁴ သို့ရာတွင်လက်တွေ့တွင် ပြည်သူ့ ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်အမျိုးမျိုးတို့မှ အကျိုးသက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ထပ်နေသည်က များနေသဖြင့် အစိုးရအဆင့်အသီးသီးအတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းပုံစံ လိုအပ်သည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဂျာမဏီဖက်ဒရယ် သမ္မတနိုင်ငံတို့သည် ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ပုံစံ ၂ မျိုးကို ကိုယ်စားပြုကြသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဖက်ဒရယ်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့သည် ရှင်းလင်းထင်ရှားသည်။ ဥပမာ- ပြည်နယ်ရဲသည် သတ်မှတ်ပြည်နယ်အတွင်းတွင်သာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရကာ FBI သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နယ်ပယ်အားလုံးတွင် ဖက်ဒရယ်ဥပဒေများကို အာဏာသက်ဝင်စေသည့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားများသည် သီးခြား တာဝန်ဝတ္တရားအသီးသီး ရှင်းလင်းစွာရှိကြသည့် ဖက်ဒရယ်၊ ပြည်နယ်နှင့် စည်ပင်သာယာ နယ်နိမိတ်အစိုးရများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များကို သီးခြားစီရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည့် နိုင်ငံသားများသည် ထိုပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများ ခွဲဝေရေးအတွက် ၎င်းတို့၏ကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ဩဇာ အာဏာကို အသုံးပြုကြသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ပုံစံမှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ရောက်ရှိမှုအပေါ်မူတည်၍ ဝါစဉ်အလိုက်စဉ်ထားသဖြင့် ဒေါင်လိုက်ဖက်ဒရယ်စနစ် ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် အောက်တွင်ဆွေးနွေးမည့်အတိုင်း ပြည်သူ့ ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဒေါင်လိုက် အခွန်ဘဏ္ဍာခေါက်ချိုး ညီမှုနှင့် ကိုက်ညီသည်။ ထိပ်ပိုင်းတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ ကာကွယ်ရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒ၊ ပြည်နယ်ချင်းဆက် အဝေးပြေးလမ်းများ၊ ကုန်သွယ်ရေးစသည့် အမေရိကန်နိုင်ငံသား အားလုံးထံရောက်ရှိသည့် အမျိုးသားအဆင့် ပြည်သူ့ ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များဖြစ်ကြပြီး အောက်ဖက်တွင်ဖော်ပြထားသည်များမှာ အချို့သော သီးခြား နယ်မြေဒေသအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ကျောင်း၊ ဆေးရုံ၊ တံတား စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ဖက်ဒရယ်အစိုးရသည် အမျိုးသားအဆင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များကို စီမံခန့်ခွဲပြီး ပြည်နယ်နှင့် စည်ပင်သာယာ နယ်နိမိတ်အဆင့် အစိုးရများသည် ဒေသရှိ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များကို တာဝန်ယူသည်။ ဖက်ဒရယ်ဥပဒေသည် ပြည်နယ်ဥပဒေကို အားပျောစေသည်။ ပုံ-၅ တွင်ကြည့်ပါ။

³⁴ ဥပမာ- ဂျာမန်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀ [ဖက်ဒရေးရှင်းနှင့် လန်ဒါ(ပြည်နယ်များ) အကြား အာဏာခွဲဝေပေးခြင်း] တွင် "(၁) လန်ဒါတွင် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲခွင့်ရှိသည်ဆိုရာ၌ ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ခွဲဝေပေးခြင်းမဟုတ်ပါ။ (၂) ဖက်ဒရေးရှင်းနှင့် လန်ဒါတို့အကြား လုပ်ပိုင်ခွင့်ခွဲဝေပေးခြင်းကို သီးခြားနှင့်တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်သော ဥပဒေပြုရေးအာဏာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုဒ်မ ၇၂ တွင်လည်း [တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်သော ဥပဒေပြုရေးအားဏာ]တွင် (၁) တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်သော ဥပဒေပြုရေးအာဏာတွင်းကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖက်ဒရေးရှင်းက ဥပဒေတစ်ရပ်ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းကာ ယင်း၏ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို မကျင့်သုံးမချင်း၊ ကျင့်သုံးသည့်အတိုင်းအတာအထိ လန်ဒါတွင် ဥပဒေပြုရေးအာဏာရှိရမည်။ (၂) ဖက်ဒရယ်နယ်နိမိတ်တစ်ခုလုံးတွင် ညီမျှသော လူနေမှုဘဝ အခြေအနေ ထူထောင်နိုင်ပါက၊ ထူထောင်နိုင်သည့်အတိုင်းအတာအလိုက် သို့မဟုတ် ဥပဒေသို့မဟုတ် စီးပွားရေးညီညွတ်မှုကို ထိန်းထားနိုင်မှုသည် အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် လိုအပ်သည့် ဖက်ဒရယ်စည်းကမ်းချက်များ ထွက်ပေါ်လာစေပါက ဖက်ဒရေးရှင်းသည် ပုဒ်မ ၇၄၊ အပိုဒ် (၁) ရှိ ပုဒ်မခွဲ ၄၊ ၇၊ ၁၁၊ ၁၂၊ ၁၅၊ ၁၆ ကို၊ ၂၀၊ ၂၂၊ ၂၅ နှင့် ၂၆ တို့တွင် ကျရောက်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် ဥပဒေပြုခွင့်ရှိရမည်။ https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_gg/englisch_gg.html#p0367 တွင် ကြည့်ပါ။

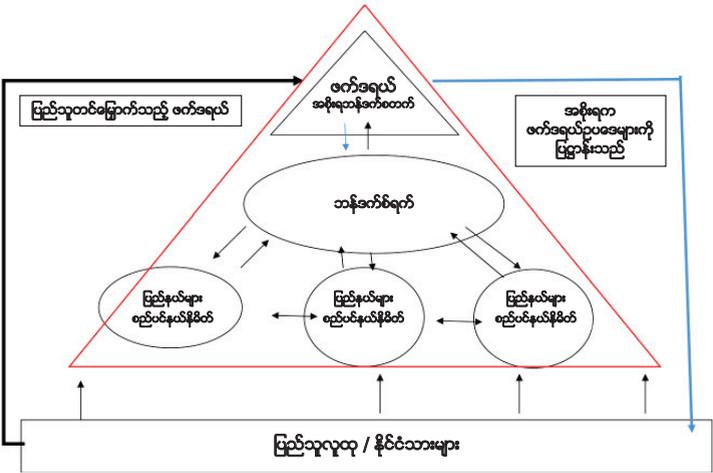
ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် ဤပုံစံနှင့်မတူ။ ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းမှုပိုမိုသည်။ ဂျာမနီတစ်နိုင်ငံလုံး (Geasamtstaat) သည် တိုင်းပြည်ကိုကိုယ်စားပြုပြီး ဖက်ဒရယ်အစိုးရနှင့် ဒေသပြည်နယ်များ (Lander) တို့ ပေါင်းစပ်ပါဝင်သည်။ ပုံ-၆ တွင် ယင်းကို အနီရောင်ကြိတ်ဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသည်။ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်အချို့တို့အတွက် မူဝါဒလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဖက်ဒရယ်အဆင့် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်တို့သို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပေးအပ်ထားသော်လည်း မကြာခဏပင် ရောလျက်ပေးထားသည်။ နိုင်ငံသားများသည် ဖက်ဒရယ်အဆင့်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့်အစိုးရများကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။ သို့ရာတွင် အမျိုးသားအဆင့် ဥပဒေများသည် ပြည်နယ် Lander အဆင့်နှင့် ဖက်ဒရယ် အဆင့်များအတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ ရလဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံ ဖက်ဒရယ်အစိုးရအား ဖက်ဒရယ်လွှတ်တော် (the Bundestag) က ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီး ပြည်နယ်အစိုးရများတွင် ကိုယ်ပိုင်အမျိုးသား လွှတ်တော်များ (Bundesrat) ရှိကာ ယင်းတို့သည် ဖက်ဒရယ်အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရသည်။³⁵ ယင်းသည် ပြည်နယ်အစိုးရများက ဂျာမနီတစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် တာဝန်များယူထားသည်ကို ပြသလျက်ရှိသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို နယ်ပယ်အများအပြားတွင် ခွဲဝေယူကြပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်ကဲ့သို့ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေသည့်တာဝန်များက ပိုင်းခြားထားခြင်းမရှိပါ။ ဤစနစ်သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအပါအဝင် အစိုးရအဆင့်အားလုံး၏တာဝန်များကို အပြည့်အဝယူထားသည့် တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ကျင့်သုံးသောနိုင်ငံဆန်သော မြန်မာနိုင်ငံနှင့်လည်း ကွဲပြားလျက် ရှိသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ဖြစ်စဉ်ကဲ့သို့ပင် ဖက်ဒရယ်အစိုးရကသာ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရများကသာ သီးသန့်တာဝန်များ ယူရသည့် နယ်ပယ်အချို့ရှိသည်။ ဥပမာ- ဖက်ဒရယ်အစိုးရကသာ နိုင်ငံတကာတွင် ဖက်ဒရယ်သမ္မတနိုင်ငံကို ကိုယ်စား

³⁵ ဘွန်ဒက်စ် ရက် ("ဖက်ဒရယ်ကောင်စီသည်") အမျိုးသားအဆင့်တွင် လန်ဒါ ၁၆ ခု (ဖက်ဒရယ်ပြည်နယ်များ) အားကိုယ်စားပြုသည့် လွှတ်တော်အောက်ရှိ ဥပဒေပြုရေးအဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ဘွန်ဒက်စ်ရက်သည် ဥပဒေပြုရေးကို ဘန်ဒက်စ်တက်နှင့်အတူ ဆောင်ရွက်ပြီး ယင်းကို ပြည်နယ်ဥပဒေများနှင့်အညီ ဂျာမန်ပြည်သူများက တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်သည်။ ဘန်ဒက်စ်ရက်၏ ဥပဒေပြုရေးအာဏာပိုင်သည် ဘန်ဒက်စ်တက် အောက်တွင်ရှိသော်လည်း ဥပဒေပြုရေးတွင် အရေးပါသည့်အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ ဖက်ဒရယ်အစိုးရသည် ဥပဒေပြုရေး ဦးစီးဦးဆောင်ပြုမှုအား လုံးတို့ကို ဘန်ဒက်စ်ရက်အား လုပ်ဆောင်ခွင့်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းနောက်မှသာ အဆိုပြုချက်ကို ဘန်ဒက်စ်တက်သို့တင်သွင်းရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အခြေခံဥပဒေသည် တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်သော အာဏာကို လန်ဒါအားပေးရန်နှင့် လန်ဒက်က ဖက်ဒရယ်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် ဘန်ဒက်စ်ရက်သည် ဥပဒေပြုရေးက သက်ရောက်မှုရှိသည့် မူဝါဒနယ်ပယ်များအားအတည်ပြုပေးရပါမည်။ ဘန်ဒက်စ်ရက်သည် ကျဉ်းမြောင်းစွာမဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်စွာ အခြေအတင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ မြေယာအကျိုးစီးပွားအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသော ဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့ကို အောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများကို အချိန်နှင့်အမျှ ဥပဒေရေးရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို တိုးမြှင့်လာခဲ့သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် ဘန်ဒက်စ်တက်နှင့် ဘန်ဒက်စ်ရက်တို့မှ မဲအားလုံး၏ ၃ ပုံ ၂ ပုံ တို့က ထောက်ခံရန်လိုအပ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ဘန်ဒက်စ်ရက်အား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်စီတိုအာဏာ ပေးအပ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ https://en.wikipedia.org/wiki/Bundesrat_of_Germany တွင် ကြည့်ပါ။

ပြုခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ပညာရေးသည် ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ အခွင့်အာဏာအောက်တွင်ရှိသည်။ သို့ပါသော်လည်း အမျိုးသားဥပဒေ၏ အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံနှင့် ပြည်နယ်များ၏ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့် ဥပဒေအားလုံးတို့ကို အထက်လွှတ်တော် (Bundesrat) ကအတည်ပြုပေးရသည်။ ဤလွှတ်တော်သည် အမျိုးသား လွှတ်တော် (bundertag) ကအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများကို တားမြစ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်နယ်များ အားလုံးသည် အချင်းချင်း အလျားလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရသည်။ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း ဒေသတွင်း မူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်သည် မလုံလောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ်စနစ်တွင် ယင်းကို lander များအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် အောင်မြင်ကျော်လွှားသည်။ Bundesrat ၏ အထက်လွှတ်တော်အတွင်း ပြည်နယ်အစိုးရများသည် အများသဘောတူသည့်အဖြေများရရှိအောင် မကြာခဏပင် ဖက်ဒရယ်အစိုးရနှင့် အပေးအယူလုပ်ရပြီး ညှိနှိုင်းကြကာ ယင်းနောက်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနှင့် ကျင့်သုံးကြသည်။ ဥပမာ- ပြည်နယ်များသည် ကျောင်းများဖွင့်လှစ်၊ ပညာရေး အဆောက်အဦးနှင့် အထောက်အကူများ ထူထောင်ခြင်းနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများရေးဆွဲရန် အခွင့်အာဏာရှိစဉ်တွင် အောင်မြင်မှုမြင့်မားသည့် ဂျာမန်စွမ်းဆောင်ရည်ထုတ်ဖော်အတွက် ကစားမည့်ကွင်းအဆင့်ကို ထူထောင်ရာတွင်မူ ပညာရေးအဆင့်အတန်းကို ပူးတွဲသတ်မှတ်ကြသည်။ ဤစနစ်တွင် ပြည်နယ်များသည် မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ်မှ ဗဟိုအစိုးရသို့ထောက်ပံ့သည့် German Reih ကို ဖန်တီးခဲ့ကြသည့် ၁၉ ရာစု ဂျာမနီနိုင်ငံအား စုစည်းထူထောင်သည့် သမိုင်းစဉ်တွင် မြစ်ဖျားခံသည်။³⁶ ဤစနစ်၏ အားသာချက်မှာ ဒေသဆိုင်ရာ ဝိသေသများသည် ဂျာမနီနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးအား အခိုင်အမာ ဩဇာလွှမ်းမိုးလျက်ရှိခြင်းဖြစ်ပြီး အားနည်းချက်မှာ နိုင်ငံသားများ၏ မူဝါဒထိန်းချုပ်မှုသည် အမေရိကန်နိုင်ငံထက် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု နည်းပါးစဉ်တွင် အစိုးရအလိုကျ ဗျူရိုကရေစီ ဆန်သည့် ဘက်လိုက်မှုများရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အောက်ပုံတွင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း ဤအလျားလိုက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပုံစံ သည် အခွန်ဘဏ္ဍာငွေ ဖက်ဒရယ်စနစ်အောက်တွင် ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပေးသည့်စနစ်အတွက်လည်း အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည်။

ပုံ - ၆။

အလျားလိုက် ဗဟိုအစိုးရ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အာဏာစသည်ကို ဒေသအစိုးရသို့ လွှဲပြောင်းပေးသော ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ဂျာမန်ပုံစံ

မူယင်း- (ဂျက်ဇရီ ၁၉၉၈) ကို အခြေခံ၍ကိုယ်ပိုင်ရေးဆွဲထားခြင်း

³⁶ ပြည်နယ်များအား ပရပ်ရှားတို့ကို သိမ်းပိုက်ထားပြီး အဓမ္မလိုက်နာစေသည့်အတွက် ဤသည်မှာ လုံးလုံးငြိမ်းချမ်းသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တော့ မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် ယင်းစနစ်ကို ပြည်နယ်များက ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသည့် ဗဟိုအစိုးရအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ Reigh (ဗဟို) သည် လန်ဒါ၏ အသုံးစရိတ် (ကော့စ်ဂန်ဂျာ) ဖြင့် ရပ်တည်သည်ဟု ဖော်ပြသုံးနှုန်းပါသည်။

ဖက်ဒရယ်စနစ်များအားလုံးတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အစိုးရအဆင့်ဆင့်သို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်သတ်မှတ်ပေးပြီး ၎င်းတို့၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆုံးဖြတ်ပေးသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဇယား ၁၊ ၂၊ ၅ တို့တွင် ဖော်ပြထားပြီး ယင်းတို့ကို နောက်ဆက်တွဲ ၂ တွင် ပြန်လည်ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းတွင် စီမံခန့်ခွဲရေးမူဘောင်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်ခွဲ တစ်ခုတည်းကိုသာ ကိုယ်စားပြုသောစနစ်ကို တည်ဆောက် ထားသည်- ယင်းမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခု (အပေါင်း ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ - နေပြည်တော်) တို့ဖြစ်ပြီး ပိုမိုသေးငယ်သော အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဆင့်အုပ်စုများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဇယား-၁ တွင် ကြည့်ပါ။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့တွင် မြို့နယ်များနှင့် ကျေးရွာများကို ပေါင်းစည်းထားသည့် ခရိုင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသတွင်း ပြည်သူပိုင်စွယ်များပေးရာတွင် ပိုမိုအရေးပါနိုင်ခြေရှိသည်။³⁷ ဇယား-၁ တွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းမှုကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား - ၁။ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အလိုက် ဧရိယာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေး ယူနစ်များ

	ဧရိယာ (km2)	ခရိုင်	မြို့နယ်	မြို့	ရပ်ကွက်	ကျေးရွာအုပ်စု	ကျေးရွာများ
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်	၆၇၆၅၅၂.၇၀	၇၄	၃၃၀	၄၄၂	၃၃၀၁	၁၃၅၈၈	၆၃၇၉၈
ကချင်ပြည်နယ်	၈၉၀၃၈.၅၈	၄	၁၈	၃၀	၁၆၀	၅၉၆	၂၅၄၇
ကယားပြည်နယ်	၁၁၇၃၁.၁၀	၂	၇	၈	၃၇	၇၄	၅၆
ကရင်ပြည်နယ်	၃၀၃၈၁.၆၄	၄	၇	၁၈	၈၆	၃၇၆	၂၀၉၇
ချင်းပြည်နယ်	၃၆၁၀၇.၅၈	၃	၉	၁၅	၄၆	၄၆၉	၁၃၆၃
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး	၉၄၆၂၁.၀၇	၁၀	၃၇	၄၆	၂၃၈	၁၇၅၄	၆၀၀၀
တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး	၄၈၃၄၃.၃၄	၃	၁၀	၁၇	၈၇	၂၆၄	၁၂၂၈
ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး	၃၉၄၀၃.၀၀	၄	၂၈	၅၁	၃၂၅	၁၄၁၀	၆၄၄၁
မကွေးတိုင်းဒေသကြီး	၄၄၈၁၈.၉၆	၅	၂၅	၃၀	၁၈၄	၁၅၃၅	၄၇၈၁
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး	၂၉၉၅၄.၃၃	၇	၂၈	၂၈	၂၇၁	၁၄၁၅	၄၇၇၉
မွန်ပြည်နယ်	၁၂၂၉၆.၁၉	၂	၁၀	၁၆	၁၀၀	၃၆၈	၁၁၅၃
ရခိုင်ပြည်နယ်	၃၆၇၇၆.၇၂	၅	၁၇	၂၆	၁၇၀	၁၀၃၅	၃၇၃၈
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး	၁၀၁၇၀.၈၉	၄	၄၅	၂၁	၇၄၃	၆၁၉	၂၁၂၆
ရှမ်းပြည်နယ်	၁၅၅၇၉၅.၇၂	၁၃	၅၅	၈၅	၅၀၅	၁၅၆၆	၁၄၃၃၄
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး	၃၅၁၃၆.၀၅	၆	၂၆	၄၃	၂၉၂	၁၉၂၀	၁၁၉၁၀
နေပြည်တော်	၇၀၆၇.၅၀	၂	၈	၈	၅၇	၁၈၇	၇၉၅

မူယင်း- ခရုတ်စိ၊ ဖရော့စ်၊ ရီဂျင်း ဆိုနာ၊ အေးအေးမြင့် ၂၀၁၇

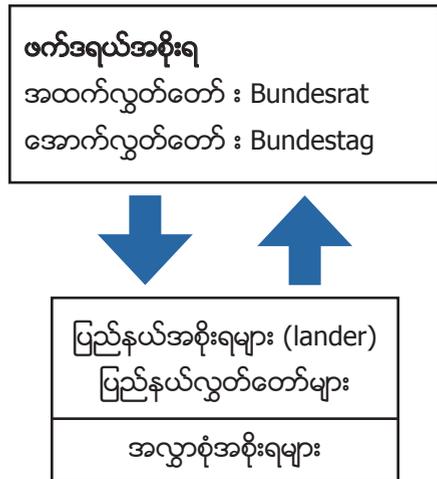
³⁷ (ဒစ်ကန်စင်-ဂျိုးစ်၊ ဂိုင်းလ်၊ အက်စ် ဒီကာနေး၊ အန်ဒရီယာစမူရာ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅ စာမျက်နှာ- ၁၀) တွင်ကြည့်ပါ။

ဂျာမနီကဲ့သို့သော ဖက်ဒရယ်ပုံစံစစ်စစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကျင့်သုံးနေမှုများအကြား အမျိုးသားအဆင့်ခွဲ အချင်းချင်း ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိကအရေးကြီးသည့် ကွာခြားချက်တစ်ရပ်မှာ ဗဟို-ပြည်နယ်-စည်ပင်နယ်နိမိတ် အဆင့် ၃ ဆင့်အတွင်း ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ပေးအပ်ထားသည့် တာဝန်ဝတ္တရား မူဘောင်အတွင်းတွင် ပြည်နယ်များသည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိသည်။ တတိယတန်းစား အုပ်ချုပ်ရေး အဆင့်ရှိသည့် စည်ပင်သာယာနယ်နိမိတ်များအား ပြည်နယ်များ (lander) များ၏ ပေါင်းစည်းထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများ လုံးလုံးဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားပြီး ထို Lander များက ယင်းတို့၏ငွေကြေးရန်ပုံငွေများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြစ်ပြီး ဖက်ဒရယ်အစိုးရက ပေးခြင်းမရှိပါ။ နိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်ကြပြီး ခရိုင်များသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် များကို အကောင်းအထည်ဖော်ရသည့် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရုံး (DAO) များသည် မြို့နယ် အဆင့်တွင် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် အခွန်များစည်းကြပ်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့ကောက်ခံသောရငွေ များကို အသုံးပြုမှုအပေါ်တွင် ကြီးမားသော ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသများ မဟုတ်သော်လည်း ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံသားများနှစ်သက်လိုလားသည့် အရာများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ အောက်ခြေမှ အထက်သို့တင်ပြရာတွင် အခြေခံအဆင့်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ခရိုင်များ၊ မြို့နယ်များမှ အရင်းအမြစ်များကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ တိုက်ရိုက်ပို့ဆောင်ပေးလျက်ရှိရာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ အထက်ရှိ ထိရောက်စွာ ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ပေးသည့်တံတား ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖွဲ့စည်းပုံအားဖြင့် ခြားနားမှုကို ပုံ ၇ တွင် ဖော်ပြ ထားပါသည်။

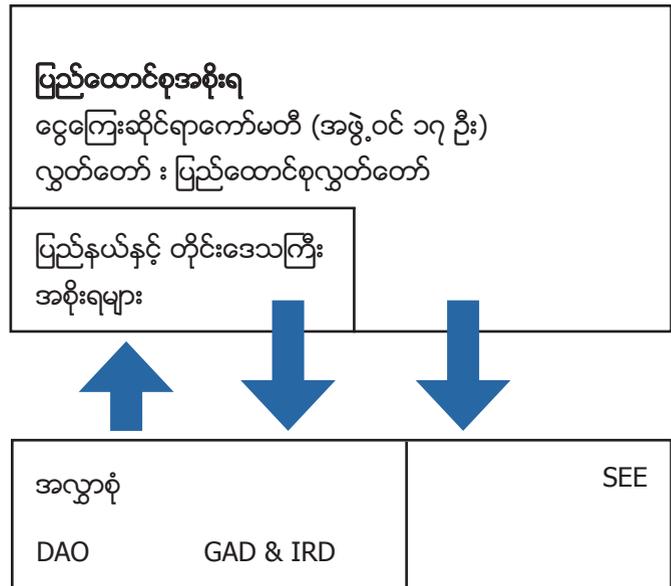
ပုံ-၇။

အုပ်ချုပ်မှုအလွှာအဆင့်ဆင့် - ဂျာမနီနှင့် မြန်မာ

ဂျာမနီ ဖက်ဒရယ်သမ္မတနိုင်ငံ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အခွန်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ယင်း၏ ဇယား ၁၊ ၂ နှင့် ၅ တို့တွင် ဖော်ပြထားသော်လည်း အစိုးရအလွှာအသီးသီးတို့တွင် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြုရေးနှင့် စုစည်းရေးတို့အတွက် အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မည်သို့ပိုမိုအသေးစိတ် အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ကို လမ်းညွှန်ပေးနိုင်သည့် နောက်ထပ်ဥပဒေများ ရေးဆွဲနိုင်ခြင်း၊ အတည်ပြုနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ယင်းသို့ပျက်ကွက်မှုကြောင့် အမျိုးသားအဆင့်အောက်ရှိ အလွှာများတွင် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အစီအစဉ်များအား ရှိနှင့်ပြီးသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် မှတ်တမ်းမတင်ရ သေးသော အခြေခိုင်နေသော အလေ့အထများအားဖြင့် အဓိကစီမံဆောင်ရွက်နေကြသည်။³⁸ ယင်းအလေ့အထများ သည် အကတိလိုက်စားမှုအတွက် မကောင်းသောနယ်ပယ်များနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အနည်းငယ်ရှိသော ရှေးက အထက်- အောက်ဆက်ဆံရေး (Patromulient relationships) နှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူပေသည်။ အာဏာသည် အဓိကအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံတွင် မဖြစ်အနေတည်ရှိသည်။³⁹ ထိုကဲ့သို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားခြင်းက ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အဓိကအတားအဆီးဖြစ်သော မလုံခြုံသည့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်လည်း အတားအဆီးတစ်ခု ဖြစ်စေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမြင့်မားသည့် စီးပွားရေးမူဝါဒနှင့် မြန်မာမှုပြုထားသည့်ဆိုရှယ်လစ်စနစ်မှ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးသို့ အမွေဆက်ခံခြင်းတို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ဗဟိုကထိန်းချုပ်သည့်စနစ်ကို ဖြေလျှော့ရန်လိုအပ်ကြောင်း စောင့်ကြည့် လေ့လာသူများက အလေးထားလာကြသည်။ ထို့အပြင် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အောင်မြင်စွာအဆုံးသတ်နိုင်ရန်မှာ လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအား ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာပိုမိုပေးနိုင်ပြီး လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအဖြစ် ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်သည်။ ဖက်ဒရယ်မှုအား သေချာစွာမောင်းနှင်လည်ပတ်နိုင်မည့် စနစ်တစ်ရပ်ဖြင့် နယ်မြေခွဲထွက်ရန် သွေးဆောင် ဖျားယောင်းမှုများအား အောင်မြင်ကျော်လွှားသွားနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ဒေသတစ်ခုအတွင်း လိုအင်ဆန္ဒအားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းပေး နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော စနစ်တစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် အရင်းအမြစ်များနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအား ခွဲဝေရာတွင် သင့်တော်သော စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကင်ညာနိုင်ငံသည် ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုစနစ် ဖြေလျှော့ခြင်းဖြင့် လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတင်းအားများကို မည်ကဲ့သို့လျှော့ချနိုင်ကြောင်း ပြသနိုင်သည့် အောင်မြင်သောစံပြုနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးပါတီများသည် အုပ်ချုပ်ရေး အလွှာအသီးသီးတွင် ကြီးစိုးနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

³⁸ (ရှေ့တန်း၊ ရော်ဂျာ- ဇင်ဝင့်ရည်၊ ခင်ပွင့်ဦး၊ ၂၀၁၆၊ ၈-၂)

³⁹ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ဇယား ၁ နှင့် ၂ တွင် ကြည့်ပါ။

အကွက် - ၁ ကင်ညာနိုင်ငံတွင် ဗဟိုမှအာဏာကို လက်အောက်သို့ ခွဲဝေပေးခြင်း

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏⁴⁰ အဆိုအရ “ကင်ညာနိုင်ငံသည် အစိုးရသစ်တစ်ရပ်ကို အစမှအသစ်တစ်ဖန်ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ အုပ်ချုပ်မှုအသစ်၏စိန်ခေါ်မှုများ၊ အခွင့်အလမ်းများကိုရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး ယင်း၏ ဗဟိုဦးစီး အုပ်ချုပ်မှုကိုဖြေလျှော့သည့်စနစ်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင်လုပ်ဆောင်နေကြသည့် ဗဟိုမှအာဏာကို လက်အောက်သို့ခွဲဝေပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအနက် အလျင်မြန်ဆုံးနှင့် ရည်ရွယ်ချက်အကြီးမားဆုံး ဖြစ်ပါသည်။”

ကင်ညာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့ခြင်းသည် နိုင်ငံသမိုင်းတွင် အလွန် အရေးပါသော မှတ်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အခြားအကြောင်းအရာများ အပြင် အစိုးရအတွင်း အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခြင်း၊ လွှတ်တော်နှင့်နိုင်ငံသားတို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပိုမိုမြှင့်တင်ပေးနိုင်ခြင်း၊ လွှတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ခွင့်နှင့် တိုးတက်မှုအရှိဆုံးသော အခွင့်အရေးများဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်တို့ကို ရရှိစေခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အဆိုပါအခြေခံဥပဒေသည် သယံဇာတများနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဗဟိုမှ အောက်အဆင့်သို့ ခွဲဝေပေးနိုင်ခဲ့ရုံသာမက၊ နိုင်ငံအစိုးရ အလွှာသစ်တစ်ခုလုံးကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကင်ညာနိုင်ငံ၏မူဝါဒနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံမူဘောင်တို့ကို လုံးဝဥသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာမှ အစိုးရသစ်တစ်ရပ်၏ အုပ်ချုပ်မှုအသစ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ မြို့ပြဒေသများ၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အစိုးရအသစ်သို့ပြောင်းလဲခြင်းအပါအဝင် ဗဟိုမှအာဏာကို လက်အောက်သို့ခွဲဝေရန် တာဝန်ရှိသည့် ဒေသန္တရဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကော်မရှင်များစွာတို့ကဲ့သို့ နေရာများတွင် ဒေသန္တရဆိုင်ရာ ဥပဒေများစွာ ပေါ်ပေါက်လာသည်။”

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်များ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖက်ဒရယ်စနစ်အကြောင်း အချေအတင်ဆွေးနွေးကြသည့်အခါ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဝိသေသလက္ခဏာများကိုသာ ဦးတည်ဆွေးနွေးကြသည်ကများသည်။ ယင်းသည် သမိုင်းကြောင်းရည်လျားပြီး ကိုလိုနီ ခေတ်၏ ဆိုးမွေများသာဖြစ်ပြီး ကံအကြောင်းမလှသည်မှာ စီးပွားရေးအရ ယုတ္တိတန်ခြင်း၊ ထိရောက်မှုရှိခြင်းတို့အတွက် လက်တွေ့ အသုံးဝင်သည့်စံနှင့် တိုက်ဆိုင်မှုရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကို ခလေ့ထုံးစံ၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာတို့ ကွဲပြားသည့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခြေအနေတွင် အထင်ရှားဆုံးတွေ့ရသည်။ ယင်းကိုယ်ပိုင် ဝိသေသလက္ခဏာများကြောင့် အရောင်အသွေးစုံပြီး တီထွင်ဆန်းသစ်မှုရှိသည့် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း၏ ဗဟုစနစ်ဖြစ်တည်နေနိုင်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ယင်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားရန် ထိုက်တန်ပါသည်။

အောင်မြင်သော နိုင်ငံရေးစနစ်ရှိသည့် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီနှင့် မတူကွဲပြားသော အုပ်စုများသည် မိမိကိုယ်တိုင်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအတွက်သော်လည်းကောင်း လူနေမှုအဆင့်အတန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက် အပြည့်အဝပါဝင်ခွင့်ရှိကြောင်း ယုံကြည်မှုရှိသည့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အနောက်တိုင်း

⁴⁰ မူရင်း - (ကမ္ဘာ့ဘဏ် (ဝက်ဘ်ဆိုဒ်) [၂၀၁၇]၊ ဤဝက်ဘ်ဆိုဒ်ပေါ်တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသော အတွင်းကျကျ လေ့လာချက်များကိုလည်း ကြည့်ပါ။

နိုင်ငံများသည် ဗဟုစနစ်ကို တန်ဖိုးထားသဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး အင်အားကြီးနိုင်ငံများအဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည် နေနိုင်ဆဲဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်များသည် စွန့်ဦးတီထွင်သူ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးချင်းစီအား ကွဲပြားခြားနားစွာ ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အရေးပေးထားကာ အစိုးရက "အုပ်ချုပ်" ရန်အတွက် မဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့အသီးသီး၏ ကိုယ်ပိုင်ဝိသေသ လက္ခဏာများကို ခိုင်မာစေရေးအတွက် လူထုအား ဝင်ရောက်အားပေး ကူညီမှုပြုသည်။⁴¹ ဤယုတ္တိပေဒနောက်တွင် ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုဖြေလျှော့သည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ သီအိုရီပေါ်ထွက်လာခဲ့ပြီး အမျိုးမျိုးသော တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်များ အောက်တွင် ပြည်သူလူထု၏လိုလားချက်များက သောင်းပြောင်းထွေလာ ဖြစ်နေသည့်အချိန်တွင် ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကျင့်သုံး ခြင်းဖြင့် သက်သာချောင်ချိမှုကို ပိုမိုရရှိစေနိုင်သောကြောင့် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အမျိုးမျိုးတွင် ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့် အစိုးရများသည် အများသုံးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးရာတွင် ဒေသအသီးသီးမှ ကွဲပြားခြားနားသည့် လိုလားချက် အသီးသီးကို ချပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။⁴² သို့ရာတွင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများသည် ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း များ / ဝန်ဆောင်မှုများပေးရာတွင် ထိရောက်သောလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဝိရောဓိ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရသည့်အစိုးရများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ထိစပ်နေသော ပြည်နယ်များနှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သိသာထင်ရှားသည့် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေနိုင်သည်။ ထိုသို့ ပြင်ပအကျိုး သက်ရောက်မှု များကို လျော့ချနိုင်ရေးအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုရှိရန်မှာ ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို ပိုမိုလိုအပ်သော်လည်း ယင်းသည် လိုလားချက်များကို လျစ်လျူရှုခံရသည့်အုပ်စုများမှ သဘောမတူညီမှုများ ထွက်ပေါ်လာနိုင်ရာ ထိုအုပ်စုများသည် လွတ်လပ်လိုစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဖြစ်သည်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်တစ်ခုသည် ထိုအခြေအနေ ၂ ရပ်ကို မျှတအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်သည် အမြဲပိုမိုသက်သာချောင်ချိမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်မဟုတ်ပါ။

ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်၏ အားနည်းချက်မှာ ဒေသအစိုးရများသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လိုလားချက်များကို ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ရသည်ဖြစ်ရာ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများအား လျစ်လျူရှုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အကျိုးကျေးဇူးများသည် အခြားခရိုင်များသို့ရောက်ရှိသွားသည့်အခါ အခြားသို့ လှူထွက်သွားမှုကြောင့် ဒေသတွင်း ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်း မလုံလောက် ဖြစ်ရသည်။ ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်၏ အားနည်းချက်မှာ အားလုံးအတွက်တစ်ခုတည်းသော ရလဒ်ကိုသာ ထွက်ပေါ်လာ စေသည့်အတွက် ဒေသလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိခြင်းဖြစ်သည်။ သီအိုရီအရ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများ မရှိပါက ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို ဖြေလျှော့ထားသည့်စနစ်သည် ပိုမိုနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိပါက အကောင်းဆုံးအခြေအနေရောက်အောင် ကျဉ်းမြောင်းသောဒေသတွင်းနှင့် ကျယ်ပြန့်သော အမျိုးသားအဆင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို အတိုးအလျှော့ လုပ်နိုင်မည်ဖြစ်ကာ ယင်းအတိုး အလျှော့ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများ၏အကြိုက်နှင့် အတိုင်းအတာပမာဏအပေါ် မူတည်ပါသည်။⁴³

ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများတွင် ဗဟိုနှင့် အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် ညီတူညီမျှရှိမှုသည် အချိန်နှင့်အမျှ အပြောင်းအလဲရှိသည်။ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံအားလုံးတွင် ဗဟိုနှင့် အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများအကြား ဆက်ဆံရေးကို အချိန်နှင့်အမျှ ပြန်လည်ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ကြသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တွင် ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတများဖြစ်ကြသည့် ဖရန်ကလင် ရုစဘွဲလ်မှ လင်ဒန် ဂျွန်ဆင်တို့ လက်ထက်များတွင် ဖက်ဒရယ် အစိုးရသည် သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများပေးရာတွင် အရေးပါလာသည်။ သို့ရာတွင် ရော်နယ်ရီဂင်မှ စ၍ ရီပတ်ပလင်ကန် သမ္မတများသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်အများအပြားကို နိုင်ငံတော်သို့ပြန်လည် လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။ ထိုသို့

⁴¹ (အောင် မောင်လှ၊ ဒီ အင် ဂျေ ရော်ဘင်ဆင် ၂၀၁၂) ၏ အရေးကြီးသောလေ့လာချက်ကို ကြည့်ပါ။

⁴² (ဂက်ဒန်နီ၊ လူစီနှင့် မိုနီကာ ဆင်းဟဲလ် ၂၀၁၄)- (အိုအေတတ်စ် ၁၉၇၂) တွင် ကြည့်ပါ။

⁴³ (ဘက်စ်လေ၊ တီမိုသီနှင့် စတီဖန် ကုတ် ၂၀၀၃)

ပြောင်းလွှဲမှုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို တိုးမြှင့်ရေး သို့မဟုတ် လျှော့ချရေး အတွေးအခေါ်ဆန္ဒများ၏ လှုံ့ဆော်မှုများမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ဂျာမနီနိုင်ငံသည် ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ပြည်လည်ပေါင်းစည်းစဉ်ကစ၍ ယင်း၏ ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အဓိကအားဖြင့် အခွန်ဆိုင်ရာဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး များအား မျှတစွာ ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်းနှင့် အရှေ့နှင့်အနောက် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရန် လိုအပ်ချက်များ အပေါ်တွင်သာ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်အစိုးရတွင်ထားရှိပြီး မည်သည့်တို့ကိုဗဟိုမှ လက်အောက်ခံအဆင့်သို့ ခွဲဝေပေးသင့်သည်ကို၎င်း ထိုတာဝန်များထမ်းဆောင်မှုအတွက်မည်ကဲ့သို့ ပေးမည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် သတ်မှတ်ချက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိပါက အဆင်ပြေမည်ဖြစ်ပါသည်။

အထောက်အပံ့မျှသာဖြစ်သောမူသည် ထိုသတ်မှတ်ချက်များချမှတ်ပေးရန် ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမူအရ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသော နီးစပ်မှုအရှိဆုံးအဆင့် (ယင်းသည် ဒေသအဆင့်) တွင် ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့တွင် မည်သည့်တာဝန်များကို ဗဟိုဦးစီးချုပ်ကိုင်မှုဖြေလျှော့ရမည်၊ မည်သည်ကို ဗဟိုအဆင့်တွင်ထားရမည်ဆိုသည်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား လမ်းညွှန်ချက်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အောက်စဖို့ဒ် အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်တွင် အထောက်အပံ့မျှသာဖြစ်သောဟူသော ဝေါဟာရအား “ဗဟိုအာဏာပိုင်သည် အထောက်အပံ့ မျှသာပေးသော တာဝန်ကိုသာယူပြီး ဒေသအဆင့်တွင် ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်တာဝန်များကိုသာ ထမ်းဆောင်ရမည့်မူ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ထိုရောက်မှုနှင့် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု မရှိခြင်း၊ မည်သည့် တာဝန်များကို ဒေသအဆင့်တွင် ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်းမရှိခြင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားမှု မရှိခြင်း၊ ဒေသတွင်းလုပ်ဆောင် မှုများမှ ပေါ်ထွက်လာနိုင်သည့် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများအား လျစ်လျူရှုထားခြင်းတို့ကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် နောက်ပိုင်းသည် ရှုပ်ထွေးမှုရှိသည်။ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက အများပြည်သူသုံးပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ၎င်းတို့၏ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုအရ ဖွင့်ဆိုပါက မည်သည့်အစိုးရအဆင့်သည် ၎င်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိသည်ကို လွယ်ကူစွာတွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရအဆင့်အသီးသီး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကိုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန် သင့်တော်သော သတ်မှတ်ချက်မှာ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ရောက်ရှိမှု ဖြစ်ပါသည်။

ဖက်ဒရယ်စနစ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်သော အခွန်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ စီးပွားရေးအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ် စနစ်၏ မူများသည် “ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကျသင့်ငွေကို မည်သူက ပေးဆောင်မည်နည်း” ဟူသည့်မေးခွန်းကို အဖြေပေးထားပါသည်။ အဖြေကား မူအားဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ မည်သူ မဆိုဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည့်အတွက် အမျိုးသားအဆင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဗဟိုအစိုးရ၏ ရသုံးမှန်းချေမှ ထောက်ပံ့ပေး ရမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသန္တရအဆင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဒေသန္တရ အစိုးရနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများက ကောက်ခံသည့်အခွန်များဖြင့် ပေးဆောင်သင့်ပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အိုင်လိုက်

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအချိုးညီမှုကို မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။⁴⁴ ယင်းက ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့်စနစ်နှင့် ခွဲဝေပေးခြင်းအား ဗဟိုအဆင့်မှ အောက်ခြေအဆင့်သို့ ခွဲဝေပေးထားသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများနှင့် ရငွေခွန် အရင်းအမြစ်များဖြင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။⁴⁵

ယေဘုယျအားဖြင့် အရင်းအမြစ်များနှင့် ရန်ပုံငွေများရွှေ့ပြောင်းမှုသည် ဗဟိုအဆင့်တွင်လည်းကောင်း၊ ဒေသန္တရအဆင့် တွင်လည်းကောင်း၊ နှစ်ဆင့်လုံးတွင်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒေသန္တရအဆင့်ပြည်သူ့သုံး ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်၌က နိုင်ငံအတွက် ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာဖြစ်ပေါ် စေပြီး ထိုပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဗဟိုအစိုးရသော်လည်းကောင်း၊ ဒေသအစိုးရများကသော်လည်းကောင်း၊ အဆိုပါ အစိုးရနှစ်ရပ်လုံးကသော်လည်းကောင်း ရန်ပုံငွေဖြည့်ဆည်းပေးရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဒေါ်လီဂိုဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အချိုးညီမှုကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့အချိုးမညီရသည့် အကြောင်းရင်းကို ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အများဆုံးတွေ့ရသည့် ဒေသများအတွင်း ကြီးမားသော ဝင်ငွေမညီမှုကြီးများတွင် တွေ့မြင်နိုင် ပါသည်။ အချို့ဒေသများသည် ကြွယ်ဝချမ်းသာကြပြီး စုပေါင်းတာဝန်များအတွက် ဘဏ္ဍာငွေပိုမိုထောက်ပံ့ရကာ ကျန်ဒေသများသည် ဆင်းရဲပြီး လိုအပ်ချက်များပိုမိုရှိကြပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးအချိုးညီမှုခြင်းသည် ပိုမိုဆင်းရဲသည့် ဒေသများအတွက် ရေရည်မတည့်တုံ့နိုင်သည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများဖြစ်ပေါ်စေပြီး ယင်းအတွက်ကြောင့် ဗဟိုအစိုးရက ဒေသန္တရ ရငွေနှင့် အသုံးစရိတ်အကြား ကွာဟချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ်စနစ်သီအိုရီသည် ပြည်သူ့လူထုအကျိုးသယံပိုးရန်အတွက် အစိုးရများသည် ငွေကြေး အင်အားကို မည်ကဲ့သို့ ပေါင်းစပ်ရမည်နည်းဟူသည့်မေးခွန်းအတွက် အဖြေဖြစ်ပါသည်။ သို့တိုင်အောင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း လွန်ခဲ့သောနှစ် ၃၀ ကျော်အတွင်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှု ဖြေလျှော့သည့် စနစ်၏ စံနမူနာဖြစ်သော သီအိုရီများသည် လက်တွေ့တွင် မည်သည့်အခါမျှ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ခြင်းမရှိကြောင်း ပြသလျက်ရှိပါသည်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ပုံစံသည် များစွာရှိပြီး ယင်းတို့အနက် အရေးအကြီးဆုံးဟု ထင်ရသည့်ပုံစံမှာ ဗဟို အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဖြေလျှော့ခြင်းကို နိုင်ငံအသီးသီးတို့သည် မိမိတို့၏အခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီသည့် ပုံစံဖြင့်ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဖက်ဒရယ်အစိုးရသည် ပြည်နယ်များအား ထောက်ပံ့ငွေများပေးပြီး ဥရောပ သမဂ္ဂနိုင်ငံများတွင် ချမ်းသာကြွယ်ဝသည့်ပြည်နယ်များက ပိုမိုနွမ်းပါးသည့်ဒေသများအတွက် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့် ဆိုင်သော ရန်ပုံငွေများလွှဲပေးပါသည်။ ဂျာမနီတို့၏ သမဝါယမပုံစံသည် ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ ထောက်ပံ့ငွေများကို ချမ်းသာသောပြည်နယ်များနှင့် ဆင်းရဲသောပြည်နယ်များအကြား လွှဲပေးသည့်ရန်ပုံငွေနှင့် ပေါင်းစပ်သည့်ပုံစံဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရအသုံးစရိတ်အများစုသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ လက်တွေ့တွင် ဘဏ္ဍာရေးအချိုးညီမှုရရှိရန် ခဲယဉ်းပါသည်။ ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်အတွက် လိုအပ်ချက်သည် ရငွေတိုးမြှင့်ရန် ဒေသဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ကိုက်ညီရန်မလိုအပ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအဆင့်အမျိုးမျိုး ရှိကြကြောင်းကို တွေ့မြင်ပြီး ယင်းတို့တွင် အမျိုးသားအဆင့်၏

⁴⁴ (ရာမာ၊ ကွာခြားချက်များနှင့် မညီမျှမှုများအလွန်- အစိုးရအချင်းချင်းဘဏ္ဍာရေးဆက်ဆံမှုအကြောင်း ဆွေးနွေးမှုကို ပြန်လည်ပုံစံချထားခြင်း ၂၀၁၂) တွင် ကြည့်ပါ။

⁴⁵ (ဂက်ဒန်နီ၊ လူစီနှင့် မိုနီကာ ဆင်းဟဲလ် ၂၀၁၄) တို့သည် ဒေါ်လီဂိုဘဏ္ဍာရေးအချိုးမညီမှု၏ ရလဒ်ကို ဘဏ္ဍာရေးကွာခြားချက် ဟုခေါ်ကြသည်။ ထိုကွာခြားချက်များကို ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများထက် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ပိုမိုမကြာမကြာနှင့် များများစားစား တွေ့ရှိရသည်။

လက်အောက်ခံအစိုးရများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကွာဟချက်ကို ကျဉ်းမြောင်းစေပါသည်။ ဥပမာ- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပို့ဆောင်ရေးစနစ်ကို အပြည့်အဝစုစည်းရန်မှာ ချင်းပြည်နယ် သို့မဟုတ် ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်းတွင် လမ်းတစ်လမ်း ဖောက်လုပ်ရန် လိုအပ်ပါသော်လည်း ဒေသတွင်းဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကြောင့် ဒေသန္တရငွေကြေးရှာဖွေနိုင်စွမ်းသည် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး အကန့်အသတ်ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ပိုမိုဆင်းရဲသည့် ဒေသများဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဗဟိုအစိုးရက အရင်းအမြစ်များ ထောက်ပံ့ပေးသင့်ပါသည်။ အခြားနိုင်ငံများတွင်လည်း ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်သည့် သာဓကများကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဗဟိုအစိုးရ၏ ဩဇာအာဏာသည် အကန့်အသတ်ရှိရာ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ နှင့် လမ်းများဖောက်လုပ်ရန် လုံလောက်သောအမျိုးသားလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးစနစ်ဖောက်လုပ်ရေးအတွက် အတားအဆီး ဖြစ်နေပြီး တရုတ်နိုင်ငံတွင် ဗဟိုအစိုးရသည် နိုင်ငံစုစည်းရေးအတွက် လွန်စွာတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါသည်။

သို့ရာတွင် ထိုပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဘဏ္ဍာရေးအထောက်အပံ့အတွက် အခွန်ကောက်ခံမှုသည် ပြင်ပတွင်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အခွန်များ မြင့်မားလာခြင်းသည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပြီး စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို နှေးကွေးစေ ပါသည်။ အကယ်၍ ဆင်းရဲသည့်ဒေသတစ်ခုသည် ယင်း၏ ဒေသန္တရစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ငွေကြေးအရင်းအမြစ်အားလုံးကို ရှာဖွေပေးရမည်ဆိုပါက မြင့်မားသည့်အခွန်များသည် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အတား အဆီးဖြစ်လိမ့်မည်ဖြစ်ရာ ဖြစ်လိုသည့်အခြေအနေနှင့် တခြားစီဖြစ်နေပေမည်။ သို့ဖြစ်ရာ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအတွက် မက်လုံး များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိဘဲ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု များအတွက် ပေးရန်ငွေကြေး ဝန်တာကို ညီညွတ်မျှတစွာ ခွဲဝေကျခံရန် အရေးကြီးပါသည်။ ယင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ခွဲဝေ ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အရေးကြီးသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဒေသတွင်း စည်းကြပ်ခွန်များနှင့် ရငွေတိုးမြှင့်နိုင်စွမ်းအတွက် သီးသန့်တာဝန်ရှိသော ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်အား အလွန်အမင်းဖြေလျှော့ခြင်းသည် ဒေသအချင်းချင်း တန်းတူညီတူမရှိမှုကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစေနိုင်ပါသည်။ ယင်းသည်နိုင်ငံတည်ငြိမ်ရေးနှင့် စည်းလုံးညီညွတ် ရေးကို ခြိမ်းခြောက်သည့်အန္တရာယ် ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အန္တရာယ်များကို ရှောင်ရှားရန်အတွက် ဂျာမနီဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ယင်း၏ဖက်ဒရယ်နယ်မြေတစ်ခုစီအတွင်း တန်းတူညီမျှသည့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းတည်ဆောက် ရေးကို အခြေခံဥပဒေမူတစ်ရပ်အဖြစ် ထုတ်ဖော်ကြေညာခဲ့ပါသည်။⁴⁶

ဗဟိုအစိုးရ၏ထောက်ပံ့ကြေးနှင့် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများ

တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနှင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ခုအနေနှင့် အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများအား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ရာတွင် ရှုပ်ထွေးမှုများရှိသော်လည်း ဗဟိုအစိုးရတွင် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် တိုက်ရိုက်ညွှန်ကြားရန် နည်းလမ်းများစွာ ရှိပါသည်။⁴⁷ ထိုအာဏာများသည် နိုင်ငံသား များ၏ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် တန်းတူညီတူမှုတို့ကို အကာအကွယ်ပေးသည့် အခြေခံအခွင့်အရေးများ အပေါ် မူတည်နေသည်ကိုလည်း အာရုံစိုက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထုံးစံအတိုင်းပင် အစိုးရသည် ဥပဒေများချမှတ်နိုင်သည်။ ထောက်ပံ့ကြေးပေးနိုင်သည်။ အခွန်များစည်းကြပ်နိုင်သည်။ ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့နိုင်သည်။ ဝင်ငွေများအား ပြန်လည်ခွဲဝေပေးနိုင်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အောက်ပါနည်းလမ်းများအတိုင်း ကျင့်သုံးနိုင်ပါသည်။

⁴⁶ အောက်ခြေမှတ်စု ၃၄ တွင်ကြည့်ပါ။

⁴⁷ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ်စနစ်အကြောင်း ဆွေးနွေးချက်ကို ဖတ်ရှုရန် (စတင်လစ်စ် ၁၉၈၈) တွင် ကြည့်ပါ။

- ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ အားလုံးအတွက် အကျိုးဝင်သည့် ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ချမှတ်ပိုင်ခွင့်ကို ဗဟိုအစိုးရအား အပ်နှင်းထားသည်။ ယင်းတို့မှာ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်၊ လူထုလှုပ်ရှားမှုများ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်တို့ကဲ့သို့သော အခြေခံအခွင့်အရေးများနှင့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခြေအနေ စသည့်စံနှုန်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။
- နိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိမည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ တိုက်ရိုက်ထုတ်လုပ်ရေး တာဝန်ကို ဗဟိုအစိုးရက ရယူပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ ယင်းသည် နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့များအားဖြင့် လုံခြုံမှုပေးသည့် ထူးခြားသော စံနှုန်းပြု ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအတွက် ဖြစ်ပါသည် (အကယ်၍ ယင်းတို့သည် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် အစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်မှုအရဖြစ်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများ ပေးအပ်ထားပါက)။ ထိုအခြေအနေတွင် ဗဟိုအစိုးရသည် အခွန်ဝင်ငွေကို ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးရန်အတွက် တိုက်ရိုက်အသုံးပြုပါသည်။
- ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် သီးသန့်အစီအစဉ်များစီမံခန့်ခွဲခွင့်အား ဒေသန္တရအစိုးရများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ သက်ရောက်မှုသည် နိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အစိုးရများသည် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများနှင့် ထိတွေ့မှုရှိသည့် ဒေသန္တရအဆင့်တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းက ပိုမိုအကျိုးရှိစေနိုင်ပါသည်။ ယင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက မည်ကဲ့သို့ ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို ဖြေလျှော့ခဲ့သည့် နည်းလမ်း ဖြစ်ပါသည်။
- ဗဟိုအစိုးရသည် နိုင်ငံတော်အကျိုး ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့်မူဝါဒများ အကောင်အထည်ဖော်ရန် အမျိုးသား အဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများအား မက်လုံးပေးနိုင်ပါသည်။ များသောအားဖြင့် ယင်းမက်လုံး များသည် စည်းကမ်းချက်များနှင့်ပေးသည့် ထောက်ပံ့ငွေပုံစံမျိုးနှင့် ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုက ချမှတ်ထားသည့် သီးသန့်ရည်မှန်းချက်များကို အကောင် အထည်ဖော်မည်ဆိုပါက ဗဟိုအစိုးရထံမှ လွှဲပြောင်းပေးငွေများ ရရှိနိုင်ပါသည်။
 လွှဲပြောင်းငွေများကို ပုံစံ ၂ မျိုးဖြင့် ပေးနိုင်ပါသည်။
 - ဗဟိုအစိုးရသည် ပညာရေးနှင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကဲ့သို့သော အထူးအစီအစဉ်များအတွက် အမျိုးအစားအလိုက်ထောက်ပံ့ငွေများပေးပြီး ပြည်နယ်အစိုးရများက ကျောင်းများ သို့မဟုတ် မြို့ပြအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်သည်။
 - ဒေသန္တရအခွန်ပေါ်အားထားရသည့် အသေးစားစီမံကိန်းများအတွက် အစိုးရထောက်ပံ့ငွေ (Matching grant) သည် ဒေသန္တရအသုံးစရိတ်ကို ကျားကန်ပေးထားသည်။ ဥပမာ- ဥရောပ သမဂ္ဂနိုင်ငံများတွင် အဆောက်အအုံအတွက် ရန်ပုံငွေများပေးရာတွင် ဒေသန္တရအခွန်နှင့် အစိုးရ ထောက်ပံ့ငွေပမာဏတို့ ၅၀:၅၀ အချိုးကျသည့် ဆင်းရဲသောဒေသများတွင် ငွေ ၂ ဆ အသုံးပြု နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်တွင် ဒေသန္တရအစိုးရတစ်ရပ်သည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ လိုက်နာမှုမရှိပါက ထိုရန်ပုံငွေများရရှိမည့် အခွင့်အလမ်း ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ်ပါသည်။
- လူမှုဝန်ထမ်းအစီအစဉ်များအတွက် ဖက်ဒရယ်အစိုးရက ပြည်နယ်များသို့ချပေးသည့် ထောက်ပံ့ငွေ (Block Grant) သည် အထွေထွေ ရငွေခွဲဝေသုံးစွဲသည့် ပုံစံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ဒေသန္တရအစိုးရဆန္ဒရှိသည့်

မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်တွက်မဆို အသုံးပြုနိုင်သည့် ဗဟိုအစိုးရကပေးသည့် ထောက်ပံ့ငွေဖြစ်ပါသည်။ မကြာခင်ကပင် ယင်းထောက်ပံ့ငွေကို အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဆင့်များတွင် ရသုံးမှန်းခြေ ဘတ်ဂျက်လိုငွေပြုမှုကို ကာမိစေရန် အသုံးပြုကြသည်။ ယင်းကို ထိရောက်မှုနှင့် မျှတမှုတို့အပေါ်အခြေခံ၍ ချိန်ညှိသည်။ ဥပမာ- ဗဟိုအစိုးရသည် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ဒေသန္တရအစိုးရများထက် အခွန်ကိုပိုမိုထိရောက်စွာ ကောက်နိုင်စွမ်းရှိသည့်အတွက် ထိုအခွန်ဘဏ္ဍာ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို အခွန်ကောက်ခံရရှိသည့်ဒေသသို့ block grant အားဖြင့် ပြန်လည်ချပေးပါသည်။ Block grants များသည် သာတူညီမျှသော လူနေမှု အဆင့်အတန်းများရရှိစေရန်နှင့် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းဥပဒေအရ သို့မဟုတ် စီးပွားရေးအရ ညီညွတ်မှုကိုထိန်းသိမ်းရန် ရည်ရွယ်လျက် ဝင်ငွေနှင့် ကြွယ်ဝမှုများကို ပြန်လည်ခွဲဝေပေးသည့်စနစ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။⁴⁸

ထိုကွဲပြားခြားနားသော နည်းလမ်းများကို မည်ကဲ့သို့ အချင်းချင်းဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုသည်မှာ ရှုပ်ထွေးသည့် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မည်သည့်က အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြသည့် စည်းကမ်းချက်များလည်း ရှင်းရှင်း လင်းလင်းမရှိပါ။ သို့ရာတွင် အထွေထွေမှုနှစ်ရပ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် ထိုက်တန်ပါသည်။

ပထမအချက်အနေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုတို့၏ သဘော သဘာဝကို အထူးဂရုပြုသင့်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုကို နိုင်ငံသားများထံ သက်ရောက်သည့်အတိုင်းအတာနှင့် ရောက်ရှိမှုတို့အရ အတန်းအစားခွဲခြားထားပါသည်။ ထိုအယူအဆ အရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် အမျိုးသားအဆင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ အတွက် အထောက်အပံ့နှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသည် အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာမျှခြေကို ပြသပါသည်။ သို့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် အကျိုးကျေးဇူးများကို အခြားသော အချက်များက သက်ရောက်မှုရှိရာ ပိုမိုရှုပ်ထွေးပါသည်။ ပြည်ထောင်စု အဝေးပြေးလမ်းမများသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို စုစည်းစေခြင်းဖြင့် နိုင်ငံအတွက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းအကျိုးပြုပြီး ရွာလမ်းများသည် ဒေသခံလူထုကို အဓိက အကျိုးပြုကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ၏ ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးလာသောစနစ် တစ်ခုသည် ဒေသတွင်းစီးပွားရေးအတွက် အထောက်အကူပြုကာ လယ်သမားများ၏ ထုတ်လုပ်အားပိုမိုကောင်းလာမည် ဖြစ်ပြီး ထုတ်လုပ်သည့်ပမာဏနှင့် ပြည်ပတင်ပို့မှုများ မြင့်တက်လာမည်ဖြစ်သဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနှင့် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ငွေကြေးအပြည့်အဝ ထောက်ပံ့ထားသည့် ပညာရေးစနစ်ကို ဝေးလံခေါင်သီ သည့် တောင်တန်းဒေသများသို့ပင် ရောက်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါက ပြည်သူလူထုသည် နိုင်ငံချမ်းသာကြွယ်ဝအောင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် လူတိုင်းအတွက် အကျိုးရှိသဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့် ထောက်ပံ့ကြေးကို ငွေကြေးအားဖြင့်ဖြစ်စေ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ တိုက်ရိုက် ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထောက်ပံ့ပေးရန် ထိုက်တန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အသုံးစရိတ်သည် လွန်စွာကြီးမားသည်။ ပြည်ထောင်စုမှ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လွှဲပြောင်းပေးငွေများသည် ယခုအခါ အမြင့်ဆုံးလွှဲပြောင်းငွေများရရှိသည့် ရှမ်းပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကချင်ပြည်နယ်တို့တွင် ၈.၇၅%

⁴⁸ အောက်ခြေမှတ်စု ၃၄ တွင်ကြည့်ပါ။

ထိ မြင့်တက်လာသော်လည်း လွန်ခဲ့သည့် ၂၀၁၁-၁၂ ခုနှစ်က ၂.၂ % နှုန်းသာရှိသည်။⁴⁹ ပြီးပြည့်စုံခြင်းမရှိသော်လည်း အစိုးရသည် ရန်ပုံငွေများကို ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ခွဲဝေပေးရာတွင် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသော ပုံသေနည်း စနစ်ကို အသုံးပြုပါသည်။

အခြားတစ်ဖက်မှလည်း ဒေသခံပြည်သူများ၏ အကြိုက်များနှင့် လိုအပ်ချက်များနှင့် အခြေအနေများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးရန် မည်သည့်နည်းလမ်းက အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ဗဟိုအစိုးရသည် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ မရရှိခြင်း သို့မဟုတ် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်တို့သည် လွန်စွာရှည်လျားပြီး ဒေသတွင်းဆောင်ရွက် ချက်များအတွက် လုံလောက်သည့် တာဝန်ယူမှုမရှိခြင်းတို့ မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်တတ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အသေးစား လုပ်ငန်းများသည် ပြည်ပတင်ပို့ရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ ပါမစ်နှင့် လိုင်စင်များ လျှောက်ထားကြရာ ကြီးနီ စနစ်သည် ဈေးကွက်အတွင်း အခြေအနေများ လျင်မြန်စွာပြောင်းလဲခြင်းအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်နေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဒေသတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ဆိုင်သည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များကို ဒေသန္တရအစိုးရများကသာ ဆောင်ရွက်ပြီး ဒေသန္တရအစိုးရများအတွက် လွယ်ကူစွာလိုက်နာအသုံးပြုနိုင်မည့် အထွေအထွေစံနှုန်းအချို့ကိုသာ ပြည်ထောင်စုဗဟိုက ချမှတ်မည်ဆိုလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါမည်။

ဒုတိယအချက်အနေနှင့် စုပေါင်းလိုလားချက်များကို မည်ကဲ့သို့အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမည်နည်းဆိုသည့် ခက်ခဲသည့်မေးခွန်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ သက်သာချောင်ချိရေးဆိုသည်မှာ ပြည်သူလူထု၏လိုလားချက်များကို (အသုံးပြုနိုင်မှု အမြင့်ဆုံးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်) ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားရာ ဤမေးခွန်းသည် အရေးကြီးပါသည်။ စီးပွားရေး ပညာရှင်များက လိုလားချက်များသည် မပြောင်းလဲဘဲတူညီသည်ဟု ယူဆလေ့ရှိကြသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လိုလားချက်ချင်း မတူညီကြသည့် အုပ်စုများအတွက် ကွဲပြားခြားနားသည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးသင့်ပါသည်။ ဥပမာ- ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအတွက် စေတီ၊ ပုထိုးများ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ အတွက် ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းများ၊ မွတ်ဆလင်များအတွက် ဗလီများ ရှိသင့်ပါသည်။ ယခုအခါတွင် ထိုအုပ်စုအသီးသီးတို့သည် ၎င်းတို့လိုအပ်သည့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ၎င်းတို့ဘာသာ ငွေကြေးဖြည့်ဆည်းနိုင်ကြရာ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ မရှိပါ။ သို့ရာတွင် အစိုးရက ထိုဘာသာရေး ထုံးတမ်းစဉ်လာများသည် နိုင်ငံ၏အကျင့်စာရိတ္တကို ကောင်းမွန်စေသည်၊ ပိုမိုရိုးသာလာစေနိုင်သည်၊ အဂတိလိုက်စားမှုများလျော့ချနိုင်သည်၊ ရဲတပ်ဖွဲ့အား ထိန်းသိမ်းစရိတ် လျော့ချနိုင်သည်ဟု မှတ်ယူသည်ဟု ဆိုပါစို့။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့အတွက် အသုံးစရိတ်လျော့ချရာမှ စုဆောင်းထားသည့်ငွေဖြင့် ဘာသာအသီးသီးတို့၏ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ရာနေရာများအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးနိုင် ပါသည်။ သို့ရာတွင် မည်သူက မည်မျှရသင့်သနည်း။ မွတ်ဆလင်များအား ဗုဒ္ဓဘာသာများလောက် ထောက်ပံ့သင့်ပါသလား ဆိုသည့် မေးခွန်းများ ထွက်ပေါ်လာပါသည်။

ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို လွန်ကဲစွာအသုံးပြုသည့်အစိုးရများတွင် အစိုးရလုပ်ငန်းများ ကြီးကိုင်ခံရခြင်း (agency capture) သည် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအသုံးအနှုန်းသည် ဥပဒေချမှတ်သည့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၊ ယခု

⁴⁹ ယင်းကို ထိုဒေသများတွင်နေထိုင်သူလူဦးရေအများစုက ရှင်းပြပါသည်။ ၂၀၁၅-၁၆ ခုနှစ်တွင် ချင်း၊ ကယား ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးတို့တွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ တစ်ဦးချင်းလွှဲပြောင်းပေးငွေပမာဏ အမြင့်မားဆုံးရရှိခဲ့ကြသည်။ ယင်းတို့သည် တစ်ဦးချင်း ၂၆၂,၀၀၀ ကျပ်ခန့်၊ ၁၇၄,၀၀၀ ကျပ်နှင့် ၁၀၃,၀၀၀ ကျပ် ခန့်နှင့် ညီမျှပါသည်။ ထိုခွဲဝေပေးခြင်းသည်ကိုဖြစ်စေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းအချို့မှာ ရှင်းလင်းမှု မရှိသော်လည်း တစ်ဦးချင်း အသက်မွေးရန်လုံလောက်သော လွှဲပြောင်းပေးငွေ အမြင့်ဆုံးရရှိကြသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအချို့တွင် အကျိုးမရှိမှုမြင့်မားခြင်းနှင့် အဆောက်အဦကွာခြားချက်မြင့်မားမှုတို့ကို ခံစားရကြောင်း သိသာထင်ရှားစွာတွေ့ရှိရပါသည်။ (ဒစ်ကန်စင်-ဂျိုးစ်၊ ဝိုင်းလ်၊ အက်စ် ဒီကာနေး၊ အန်ဒရီယာစမူရာ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅ စာမျက်နှာ- ၂၉) တွင်ကြည့်ပါ။ စာပေအသုံးအနှုန်းမှာ အိုလီဂျစ် ဖြစ်ပါသည်။

အနေအထားတွင် ဗဟိုအစိုးရသည် ပြည်သူ့အကျိုးဆောင်ရွက်ရမည့်အစား အခွင့်ထူးခံများ သို့မဟုတ် သူဌေးသူကြွယ်များ⁵⁰ အတွက် စီးပွားရေး သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးရအရ စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ရသည့် အရာများကို ရှေ့တန်းတင်သည့်အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အစိုးရ၏ အားနည်းမှုပုံစံတစ်ခုမှာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ အမေရိကန်သမ္မတနိုင်ငံကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည့် အလက်ဇန္ဒား ဟာမစ်တန်နှင့် ဂျိမ်းစ် မက်ဒီဆန်တို့က ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် အာဏာကိုအညီအမျှခွဲဝေယူကြခြင်းဖြစ်သဖြင့် အေဂျင်စီ အစိုးရလုပ်ငန်းများ ကြီးကိုင်ခံရခြင်း (agency capture) ဖြစ်နိုင်ခြေနည်းပါးသည်ဟု တုံ့ပြန်ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။⁵¹

လိုလားချက်များ သောင်းပြောင်းထွေလာဖြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နောက်ထပ်ပြဿနာတစ်ခုမှာ အခွန်ထမ်းများသည် မိမိတို့၏ကျေနပ်မှု၊ မကျေနပ်မှု ထင်မြင်ချက်ကို ပြသခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်တွင် အငြိမ်းစားဦးရေ လွန်စွာများပြားသည့်အတွက် ရငွေအများစုကို သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် အသုံးပြုရပြီး ကလေးများအား စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် အနည်းငယ်အသုံးပြုသည်ဆိုပါစို့။ ထိုအခါ ကလေးငယ်များရှိသည့် မိသားစုများသည် ၎င်းတို့၏ ကလေးများအတွက် ပညာရေးကောင်းမွန်မည့် အခြားပြည်နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြမည် ဖြစ်သည်။ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်သည် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းနည်းပါးပြီး ရပ်တည်ရှင်သန်ရေးအတွက် ငွေများစွာအသုံးပြုရန်လိုအပ်သည့် ကုန်ထုတ်နိုင်စွမ်းမရှိ လူထုနှင့် ဇာတ်သိမ်းသွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအနေနှင့်အကျိုးမရှိနိုင်ပါ။ သို့ဖြစ်ရာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ပညာသင်ကြားရေးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အချို့သောစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များသည် ဖက်ဒရယ်အစိုးရထံမှ ပေါ်ပေါက်လာရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စာပေတွင်ရေးသားထားသော ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ဆိုင်သည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် ဗဟိုဦးစီးစနစ်နှင့် ဗဟိုဦးစီးစနစ်အား ဖြေလျော့ခြင်းအကြောင်းများကို အစဉ်တစ်စိုက် အခြေအတင်ပြောဆိုမှုများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းသည် ရှုပ်ထွေးပါသည်။ ဗဟိုဦးစီးသည့်အလေ့အထ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ချိ၊ ထုတ်လုပ်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့်ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်ဖြစ်ပြီး ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့် အလေ့အထသည် လိုလားချက်များနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများလိုအပ်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားရန် အခက်အခဲများအပေါ် အဓိကထားသည်။⁵² အလုပ်တာဝန်များသည် အစိုးရအသုံးပြုသည့် လုပ်ငန်းများပေါ်တွင်လည်း မူတည်ပါသည်။ ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် တစ်နိုင်ငံလုံးသို့ ရိုက်ခတ်နိုင်ခြေရှိရာ မတ်စ်ဂရေ့ဗ်က ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာများ တည်မြဲရေးနှင့် ဖြန့်ဝေပေးရေး လုပ်ငန်းများသည် ဗဟိုအစိုးရအဆင့်တွင် လုပ်ဆောင်ရမည့်တာဝန်များဖြစ်သည်ဟု တင်ပြခြင်းဆိုပါသည်။ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ခွဲဝေပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဖြေလျှော့ရန် လိုအပ်ပါသည်။ "ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ အများပြည်သူဘုံသုံးပစ္စည်းများ၏ အကျိုးကျေးဇူးများမှာ အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ယခုထိ ကျယ်ပြန့်လာသည်မှာ

⁵⁰ (ဝင်းတားစ် ၂၀၁၁) တွင် ကြည့်ပါ။

⁵¹ (ဟာမီလ်တန်၊ အလက်ဇန်းဒါး၊ မက်ဒီဆန်၊ ဂျိမ်းစ်၊ ဂျေး၊ ဂျွန်- ၁၇၈၈)

⁵² "ဘဏ္ဍာငွေအား ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုဖြေလျှော့ချရေး အယူအဆမူဘောင်အား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဖက်ဒရယ်စနစ် စာပေတွင် ကောင်းစွာတည်ဆောက်ထားပြီး စတင်လော၊ ဆယ်မြူရယ်ဆန်၊ မတ်စ်ဂရေ့ဗ်၊ အုတ်စ်၊ ဘရန်နန်နှင့် ဘူချန်တို့၏ ရေးသားမှုက အများဆုံးဖြစ်ကာ အင်မန်၊ ရူဘင်စီးလ်စ်၊ ဝိန်းဂတ်စ်နှင့် အခြားသူများ၏ အရေးပါသော ပါဝင်ရေးသားမှုကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ဒုတိယမျိုးဆက် သီအိုရီကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေပါသည်။ အဓိကပေးလိုသည့် သဘောတရားမှာ တိုးတက်မှုနှင့်ဆင်းရဲမှု (အစောပိုင်း ပါရာဒိုင်းများမအောင်မြင်မှုကြုံရပြီးနောက် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအတွက် ကမ်းလှမ်းသည့် ညှိနှိုင်းမှု) တို့၏ အဓိကပြဿနာများဖြစ်ပြီး ထိုရောက်စွာကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းမရှိပါက ပြေလည်အောင်ဖြေရှင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ 'ဝန်ဆောင်မှုများအား အစွန်းရောက်အောင်အထိ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဖြင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွက် သက်သာချောင်ချိရေးအကျိုး ကျေးဇူးများသည်။

လမ်းမီးထွန်းခြင်း လုပ်ငန်းတစ်ခုတည်းသာဖြစ်သည်။ ရပ်ကွက်အသီးသီးအတွက် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံး ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုလိုလားချက်များ မတူညီကြသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးတွင် ဗဟိုဦးစီးစနစ် ဖြေလျှော့ခြင်းက ရပ်ရွာလူထုလိုလားနှစ်သက်သည့် ဥပဒေနှင့်အညီဆောင်ရွက်သည့် ရသုံးမှန်ခြေဘတ်ဂျက်ပုံစံကို ပုံတူကူး၍ ကျင့်သုံးခွင့်ပေးသည်။⁵³ သို့ရာတွင် ထိုသီအိုရီများကို ပိုမိုထိထိဝင်ဝင်လေ့လာပါက စီးပွားရေးတွင် နိုင်ငံတော်၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးကြီးသော နိုင်ငံရေးယုတ်နွယ်မှုကို ဖော်ပြထားပါသည်။ စီးပွားရေးလစ်ဘရယ်များက အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အသေးငယ်ဆုံးဖြစ်စေလိုကြပြီး ဗဟိုဦးစီးမှုလျှော့ချခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်တွင်အစိုးရ၏စွက်ဖက်မှု လျော့နည်းစေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ လူမှုရေးလစ်ဘရယ်များက တန်းတူညီမျှမှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် လူမှုရေးအရ တရားနည်းလမ်းကျမှုတို့အပေါ် စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်နေကြပြီး ဈေးကွက်မှပေါ်ထွက်လာမည့် တွန်းအားများကို တားဆီးနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရကိုအသုံးပြုကာ မညီမျှမှုများကိုကုစားရန် ရည်ရွယ်သည်။

လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖက်ဒရယ်စနစ်၏ ပုံမှန်လက္ခဏာတစ်ချို့ ရှိလာသော်လည်း လက်တွေ့တွင်မူ အာဏာသည် မြင့်မားသည့် ဗဟိုဦးစီးအုပ်ချုပ်မှုရှိနေသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ဇယား - ၁ နှင့် - ၂ တို့တွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အစီအရိယာပြထားသော်လည်း မူဝါဒချမှတ်သူများအတွက် လက်တွေ့အခက်အခဲမှာ ဘဏ္ဍာရေးအရင်းအမြစ်များရရှိမှုအပေါ် အမှီသဟဲ ပြုနေရခြင်း ဖြစ်သည်။⁵⁴

အခွန်အခများကောက်ခံရန် ထိရောက်သော ကိရိယာများဖြစ်လာနိုင်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့်အောက်ရှိ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် အသုံးစရိတ်ကိုသတ်မှတ်ရန် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် နည်းပါးသည်။ နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသအဆင့် အသုံးစရိတ်ကို ဘတ်ဂျက်များရေးဆွဲရာတွင် ဝန်ကြီးချုပ်များက ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ တင်သွင်းရပြီး ဒုတိယသမ္မတနှစ်ဦး၏ သြဇာအာဏာအောက်တွင်ရှိသည့် ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်က ယင်းတို့ကို ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်နှင့် ပေါင်းစည်းကာ အမျိုးသားအဆင့်အောက်ရှိ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ယင်းမှအကူအညီနှင့်ငွေပိုလွှဲများ ရရှိကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများသည် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင်ရှိပြီး အမျိုးသားအဆင့်၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ၎င်းတို့၏မိခင်ဝန်ကြီးဌာနများကို တာဝန်ခံကြရသည်။⁵⁵

ဤစနစ်သည် ခေတ်မီဖက်ဒရယ်နိုင်ငံ၏ပုံစံနှင့်မတူဘဲ အခွန်နှင့် ရသုံးမှန်းခြေ ဘတ်ဂျက်ကိစ္စများကို အငြင်းပွားရကာ ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည်ဆွေးနွေးရပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ဒေါ်လ်ဂျက်ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် အထက်တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ပြည်နယ်များတွင် စီးပွားရေးကိုထိရောက်စွာ တိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဖက်ဒရယ်အစိုးရက ထောက်ပံ့ငွေများပေးသော်လည်း ဖက်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများသည် အခွန်ဘဏ္ဍာရှာဖွေခြင်း၊ ကောက်ခံခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်းတို့ကို လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထိုသို့ပြုခြင်းဖြင့် မိမိဒေသအကြောင်း ကောင်းစွာ သိရှိသည့် လက်အောက်ခံအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် အစီအစဉ်တစ်ခုကို ဖက်ဒရယ်အစိုးရထက် ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပြီး ဥပမာ- အဆောက်အအုံကဲ့သို့သော ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လုံလောက်သောမက်လုံးများနှင့် ရန်ပုံငွေများမရရှိနိုင်သည့်အချိန်တွင်ပင် မိမိအစီအစဉ်ဖြင့်

⁵³ (မတ်စ်ဂရေ့စ်၊ ရစ်ချတ် အေနှင့် ပက်ဂီ ဘီ မတ်စ်ဂရေ့စ် ၁၉၈၉)

⁵⁴ (ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ၂၀၀၈) (မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ ၂၀၁၃)

⁵⁵ (ဒစ်ကန့်စင်-ဂျူးစ်၊ ဂိုင်းလ်၊ အက်စ် ဒီကာနေး၊ အန်ဒရီယာစမူရာ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅ စာမျက်နှာ- ၆)

ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ချိန်ညှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် အချို့သော ထောက်ပံ့ငွေများသည် ရပ်ရွာများနှင့်လူပုဂ္ဂိုလ်များထံ ခွဲဝေပေးရန် ဖက်ဒရယ်အခွန်ကို အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ပြီး အချို့သောပြည်နယ်အစိုးရအချင်းချင်း ထောက်ပံ့ငွေများက စီးပွားရေးကို တည်ငြိမ်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ဖက်ဒရယ်မူဝါဒရေးဆွဲ ချမှတ်သူများသည် ပြည်နယ်အစိုးရအချင်းချင်း ထောက်ပံ့ငွေများကို နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသအဆင့် အစိုးရများအားပေး၍ ဖက်ဒရယ်မူဝါဒများအား ဦးစားပေးရေးဆွဲစေသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဖက်ဒရယ်အစိုးရသည် ပြည်နယ်များနှင့် ဒေသအစိုးရများအား ထောက်ပံ့ငွေ ၆၀၇ ဘီလီယံဒေါ်လာ ခွဲဝေပေးခဲ့ပြီး ယင်းသည် ဖက်ဒရယ်အဆင့်တွင် အသုံးပြုသည့် ငွေ၏ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ GDP ၏ ၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ပြည်နယ်များနှင့် ဒေသအစိုးရများ၏ အသုံးစရိတ် လေးပုံတစ်ပုံရှိသည်။ ထိုပမာဏ၏ ထက်ဝက် နီးပါးသည် ဆေးဝါးအသုံးစရိတ်အတွက် ဖြစ်သည်။⁵⁶

ဂျာမနီဖက်ဒရယ်စနစ်မှာ ထောက်ပံ့ငွေများကို ဖက်ဒရယ်ဘတ်ဂျက်မှ စည်ပင်သာယာအာဏာပိုင်များ အပါအဝင် ပြည်နယ်များသို့ ဒေါင်လိုက်ချပေးကာ ပိုမိုချမ်းသာကြွယ်ဝသောပြည်နယ်များက ပိုမိုဆင်းရဲသော ပြည်နယ်များသို့လည်း အလှူပေးလိုက် ဝေမျှပေးသည်။ ယင်းကို ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးညီမျှမှုစနစ် (finanzausgleich) ဟုလည်းခေါ်သည်။ အသေးစိတ် သိရှိရန် ဇယား-၂ တွင်ကြည့်ပါ။

ဇယား - ၂ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးညီမျှမှုစနစ်

ဂျာမနီဖက်ဒရယ်သမ္မတနိုင်ငံသည် ဖက်ဒရေးရှင်း (bund) နှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်နယ် (lander) ၁၆ ခုဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ Lander သည် လွတ်လပ်သော အစိုးရအလွှာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကိုယ်ပိုင် အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်များရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် ဘဏ္ဍာရေးအရင်းအမြစ်များအား လွတ်လပ်စွာ အမှီအခိုကင်းစွာ ထိန်းချုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက ဖက်ဒရယ်နှင့် Lander များ ရန်ပုံငွေကို သင့်လျော်သော အဆင့်များအထိ ရရှိစေရန်အာမခံချက်ပေးထားသည်။ အခွန်ဘဏ္ဍာကို အဆင့်လေးဆင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။

- ၁။ ပထမဆုံးအချက်မှာ အခွန်ရငွေအားလုံးကို ဖက်ဒရယ်နှင့် lander များအားလုံးဖြစ်သည့် အစိုးရအလွှာ နှစ်လွှာသို့ခွဲဝေပေးသည်။ ဒေသန္တရအစိုးရများသည် အခွန်ရငွေမှ အပိုထောက်ပံ့ငွေကို ရရှိကြသည်။ (ဒေါင်လိုက်ခွဲဝေပေးခြင်း)။
- ဝင်ငွေခွန်၊ အမြတ်နှင့် VAT တို့မှာ ပူးတွဲအခွန်များဖြစ်ပြီးယင်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ခွဲဝေကြပါသည်။

⁵⁶ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ မက်ဒီအိတ် (Medicaid) သည် အရင်းအမြစ် အကန့်အသတ်နှင့်ရရှိသော မိသားစုများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ တို့အတွက် လူမှုကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်သည့် အစီအစဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဖက်ဒရယ်ထောက်ပံ့ငွေများအား ဖက်ဒရယ်ထောက်ပံ့ငွေနှင့် သမဝါယမစာချုပ်အက်ဥပဒေ ၁၉၇၇ တွင် U.S. Code ပုဒ်မ ၆၃၀၄၊ ခေါင်းစဉ် ၃၁ နှင့်အညီ သတ်မှတ်ကာ စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ ဖက်ဒရယ် ထောက်ပံ့ငွေဆိုသည်မှာ "အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်တစ်ခု၊ ဒေသန္တရအစိုးရတစ်ခု သို့မဟုတ် အခြားသောအဖွဲ့တို့သည် ၁) ဆက်ဆံရေး၏အဓိက ရည်ရွယ်ချက်သည် တန်ဖိုးရှိသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို ပြည်နယ် သို့မဟုတ်၊ ဒေသန္တရအစိုးရ သို့မဟုတ် အခြား လက်ခံရရှိသူအနေနှင့် ပြည်သူအများအသုံးပြုရန် ထောက်ပံ့ပေးသည့်အခါ သို့မဟုတ် ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုအား အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အစိုးရအတွက် တိုက်ရိုက်အကျိုးပြုရန် သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် (ဝယ်ယူ၊ ငှားရမ်း၊ ဖလှယ်) ခြင်းဖြင့် ရယူမည့်အစား အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဥပဒေတစ်ရပ်အရ အခွင့်အာဏာဖြင့် လှုံ့ဆော်မှုပြုလုပ်သည့်အခါ၊ နှင့် ၂) အမှုဆောင် အေဂျင်စီနှင့် ပြည်နယ်၊ ဒေသန္တရအစိုးရ သို့မဟုတ် အခြားသော လက်ခံရရှိသူများကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသည့် လှုပ်ရှားမှုကို ဆောင်ရွက်စဉ် သဘောတူစာချုပ်အတွင် အထူးတလည် ပါဝင်ပတ်သက်ရန် မျှော်မှန်းထားခြင်းမရှိသည့်အခါ ယင်းတို့အချင်းချင်းဆက်ဆံရေးကို ထင်ဟပ်စေသည့် တရားဥပဒေကိရိယာ တန်ဆာပလာ ဖြစ်ပါသည်။"

- ဖက်ဒရေရှင်းသည် ဝင်ငွေခွန်၏ ၄၂.၅ %၊ အမြတ်ခွန်၏ ၅၀%၊ VAT ၏ ၅၂% ရရှိသည်။
- Lander များအားလုံးသည် ဝင်ငွေခွန်၏ ၄၂.၅%၊ အမြတ်ခွန်၏ ၅၀%၊ VAT ၏ ၄၅.၅ % ရရှိသည်။
- ဒေသန္တရအစိုးရများသည် ဝင်ငွေခွန်၏ ၁၅%နှင့် VAT ၏ ၂.၅% တို့ရရှိသည်။

ဖက်ဒရယ်အခွန်စစ်စစ်သည် ယစ်မျိုးခွန်များဖြစ်သည်။ (စွမ်းအင်၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ အာမခံအခွန်) Lander အခွန်စစ်စစ်များမှာ အမွေဆက်ခံမှုအခွန်၊ ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခွန်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဒေသန္တရအစိုးရများသည် ပစ္စည်းခွန်နှင့် ဒေသန္တရယစ်မျိုးခွန်များကို အခွန်ရငွေအဖြစ်ရရှိ ကြသည်။

၂။ နောက်တစ်ဆင့်မှာ Lander အားလုံးအတွက်ရရှိသည့် အခွန်ရငွေဝေစုကို Lander အသီးသီး အား ခွဲဝေပေးခြင်းဖြစ်သည်။ (ရေပြင်ညီအလိုက် ခွဲဝေပေးခြင်း)

Lander အားလုံးအတွက်ရရှိသည့် အခွန်ရငွေကို Lander ပြည်နယ်တစ်ခုချင်းစီအား ခွဲဝေ ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ VAT မှလွဲ၍ Lander ပြည်နယ်တစ်ခုချင်းစီသည် မူအရ အခွန်ရငွေဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များက မိမိတို့နယ်နိမိတ်အတွင်း ကောက်ခံရရှိသော အခွန်ရငွေများကို ရပိုင်ခွင့် ရှိသည် (ဒေသဆိုင်ရာအခွန်ဘဏ္ဍာမူ)။ ချမ်းသာသော Lander နှင့် ဆင်းရဲသော Lander များအကြား ကွာဟမှုကို ကျဉ်းမြောင်းစေရန်အတွက် ပြင်ဆင်မှုအချို့ရှိသည်။

၃။ တတိယအဆင့်အနေနှင့် ဆင်းရဲသော Lander နှင့် ချမ်းသာသော Lander တို့အကြား ညီမျှစေရန် ပြုလုပ်မှုရှိသည်။

ဆင်းရဲသော Lander များသည် ချိန်ညှိပေးကမ်းမှုကို ချမ်းသာသောပြည်နယ်မှ ပေးသော ရန်ပုံငွေအားဖြင့်ရရှိသည်။ Lander များအကြား ငွေကြေးညီမျှမှုအတွက် စတင်တွက်ချက် ရသောအချက်မှာ ထို lander အသီးသီးတွင် နေထိုင်ကြသူများ၏ ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းဖြစ် သည်။ မြေတစ်ရပ်၏ဝင်ငွေကို ၎င်းလက်ခံရရှိသည့် ငွေစုစုပေါင်းအား ထိုတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ဒေသန္တရအစိုးရများက ရရှိသည့်ငွေ၏ ၆၄% နှင့်ပေါင်းခြင်းဖြင့် ရရှိပါသည်။ Lander များအကြား ငွေကြေးညီမျှမှုစနစ်အရ lander များအားလုံးတွင် မှီတင်းနေထိုင်သူတိုင်းအတွက် လိုအပ် သော ငွေကြေးပမာဏများတူညီသည်ဟု ယူဆပါသည်။ ထိုအယူအဆသည် ဘာလင်၊ ဘရိဆန်းနှင့် ဟမ်းဘတ်ကဲ့သို့သော မြို့နိုင်ငံများဖြစ်သည့် Lander များအတွက်သင့်လျော်မှု မရှိပါ။ ထိုမြို့နိုင်ငံများတွင် နေထိုင်သူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ငွေကြေးလိုအပ်ချက်ကို ဒေသန္တရအစိုးရအနေနှင့်ရော Lander ပြည်နယ်အဖြစ်ပါ အခွင့်အရေးများ တစ်ပြိုင်နက် ရရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ညီမျှမှုစနစ်အရ ခွဲဝေပေးရန်မှန်းထားသည့် ရန်ပုံငွေနှင့် စာလျှင် ၎င်း lander များတွင်နေထိုင်သူဦးရေသည် ၃၅% မြင့်မားလျက်ရှိသည်ဟု ထင်ရသည်။ လူဦးရေကျပါးသည့် Lander ပြည်နယ် ၃ ခုတွင်မူ နေထိုင်သူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ရန်ပုံငွေ လိုအပ်မှု မြင့်မားသည်။

ဆင်းရဲသောပြည်နယ်တစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာရေးစွမ်းရည် အမျိုးသားအဆင့်ပျမ်းမျှဝင်ငွေအကြား ကွာဟမှုကို ချမ်းသာသော (ပျမ်းမျှအထက်) lander များမှ ရေပြင်ညီလွှဲပေးခြင်းများဖြင့် ထေမိအောင်ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ lander များအကြား ငွေကြေးညီမျှစနစ်သည် ၎င်းတို့၏ ငွေကြေးအရင်းအမြစ်အဆင့် ခြားနားမှုများကို လျော့ကျစေပါသည်။ lander ၏ ငွေကြေးကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အချုပ်အခြာ၏ အကျိုးကျေးဇူးမှာ ယင်းတို့အကြားရရှိငွေ ကွာခြားခြင်းကို ငွေကြေးညီမျှစနစ်ဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လျော့ချနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဆင်းရဲသော lander များသည် ဖက်ဒရေးရှင်းမှ ဖက်ဒရယ်အပိုဆောင်း ထောက်ပံ့ငွေကို ရရှိကြသည်။ Lander များအကြား ဘဏ္ဍာရေးညီမျှမှုကို ဖန်တီးပေးရန် ဖက်ဒရယ်အစိုးရသည် ဆင်းရဲသော lander များအား အပိုဆောင်းထောက်ပံ့ငွေကို ချပေးသည်။ ယင်းရန်ပုံငွေများသည် ဖက်ဒရယ်အစိုးရက ဂတိကဝတ်မပေးထားဘဲ ပေးအပ်သည့် ငွေလုံးငွေရင်း ထောက်ပံ့ငွေများ ဖြစ်ပြီး အထွေထွေဘဏ္ဍာရေး လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပါသည်။ အထွေထွေ ထပ်ဆောင်းဖက်ဒရယ် ထောက်ပံ့ငွေနှင့် အထူးလိုအပ်ချက်အတွက် ထပ်ဆောင်းဖက်ဒရယ် ထောက်ပံ့ငွေတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် အသုံးစရိတ်အားလုံး၏ ၈၀% ကို ထိန်းချုပ်ထားပြီး ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသ ကြီးများသို့ ၁၂% လွှဲပြောင်းပေးသည်။⁵⁷ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် ဗဟိုအသုံးစရိတ် ၆၀% ရှိပြီး အမေရိကန် နိုင်ငံတွင် ၅၀% ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွင် ဗဟိုဦးစီးစနစ်ကိုဖြေလျှော့ရန် ယခုအခါ အာရုံစိုက်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်ကို ချင့်ချိန်ရေးဆွဲရာတွင် အထူးဂရုစိုက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ ရှာမာညွှန်ပြသကဲ့သို့ “အမှန်တကယ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုဖြေလျှော့သည့် အဆင့်တွင် မလျော်ကန်သည့် ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်ပြုလုပ်ပါက အန္တရာယ်များသော မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ဖြစ်လာစေပြီး အခွန်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အသုံးစရိတ်တာဝန်တို့ကို လျော်ကန်စွာ ခွဲဝေပေးရေးသည်လွန်စွာ ရှုပ်ထွေးသောကိစ္စရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်မှာ ရှင်းလင်းပါသည်။ ဖြစ်ရပ်အမျိုးမျိုးတွင် တွေ့ရှိရသည့်ပြဿနာမှာ မည်သည့်အရာကို ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှု ဖြေလျှော့ရမည်နည်း (သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုကို ဗဟိုအစိုးရ၊ ဒေသအစိုးရနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရ မည်သည့်အဆင့်က ပေးသင့်သနည်း) စသည်တို့မဟုတ်ပါ။ အဆင့်အသီးသီးက ဝန်ဆောင်မှုကို မည်သို့တွဲဖက်ထုတ်လုပ်မှုကို ပေးမည် (စည်းကမ်းချက်များ မျှဝေပေးမည်) ဆိုသည့်အချက်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုပဟေဠိအား ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ကျဉ်းမြောင်းသော နည်းလမ်းဖြင့် ချဉ်းကပ်မည့်အစား နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စီးပွားရေး၏ အခွန်ဘဏ္ဍာငွေဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ရှုထောင့်စုံမှ သုံးသပ်ရန်ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့်သာ အဖြေညှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်” ဟူသော မှန်ကန်သော ညီမျှခြင်း ဖြစ်ရန် လိုအပ်သည်။⁵⁸

⁵⁷ (ဟွတ်ခ်၊ ဒေးဗစ်၊ တင်မောင်သန်း၊ ကင် အန်ဘီနင်း ၂၀၁၅) နှင့် (တေလာ ၁၉၈၇) တွင်ကြည့်ပါ။

⁵⁸ (ရှာမာ ၂၀၀၅)

ပထဝီအနေအထားအရ အရင်းအမြစ်များခွဲဝေရာတွင် ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ခွဲဝေပေးသည့်အခြေအနေအပေါ် မူတည်နေပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများသည် ဝင်ငွေအတွက် ဈေးကွက်တွင်ယှဉ်ပြိုင်ကြရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ ရရှိနိုင်သည့် မြို့ကြီးများတွင်သာ စုပုံနေကြသည်။ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များသည်လည်း အရင်းအမြစ်များအတွက် ယှဉ်ပြိုင်ကြကြောင်းကိုလည်း ပြည်သူ့အစိုးရများအကြား ရေပြင်ညီဘဏ္ဍာရေးဆက်ဆံရေးစနစ်က ထင်ဟပ်ပြသလျက် ရှိသည်။ အစိုးရတစ်ရပ်အတွက် ရရှိနိုင်မည့် အလားအလာရှိသောအခွန်ရင်းမြစ်များသည် ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီပါ။ ဥပမာ- ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေး မြို့တို့တွင် ချင်းပြည်နယ်အနောက်ပိုင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းတို့ထက် အခွန်ဘဏ္ဍာများစွာသာရှိ ရရှိကြသည်။ ထိုမညီမျှသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းများက ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများအတွက် ပုံစံဖြစ်သည့် ရေပြင်ညီအမျိုးမညီမှုကို ထင်ဟပ်ပြသလျက်ရှိသည်။ အထက်က ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများအတွက် ဗဟိုအစိုးရကချထား ပေးသည့် ရန်ပုံငွေ၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ချမ်းသာသည့်ဒေသမှ ဆင်းရဲသည့်ဒေသများသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းအားဖြင့် ဒေါင်လိုက်အမျိုးမညီမှုကို အလျားလိုက်အမျိုးမညီမှုများဖြင့် ပြန်လည်ကုစားနိုင်ပါသည်။ ဂျာမနီကဲ့သို့သော ဖက်ဒရယ် နိုင်ငံများတွင် ရေပြင်ညီငွေပိုလွှဲပြောင်းပေးခြင်းအားဖြင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသကုစားခြင်းကို မြင်တွေ့ရသော်လည်း ဗဟိုမှထောက်ပံ့ကြေးများ ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်းသည် ပိုမိုလုပ်ဆောင်လေ့ရှိသည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ ယင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ရေပြင်ညီအမျိုးမညီခြင်းများကို ဖြေရှင်းသည့်နည်းလမ်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ရငွေခွဲဝေမှုသဘောတူညီချက်သည် အခွန်အခများနှင့် အရင်းအမြစ်များထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းမှ ရရှိလာသည့် ဝင်ငွေများ ခွဲဝေယူရေးအတွက်သာမက အရင်းအမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲရေးအတွက်ပါ ရယူရမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ဓာတ်သတ္တုနှင့် တွင်းထွက်ပစ္စည်းများကဲ့သို့သော နိုင်ငံ GDP တိုးတက်စေသည့် အဓိကကျသောအရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရတွင်သာ အပ်နှင်းထားကြောင်း ဇယား-၁ တွင်ဖော်ပြထားရာ အရင်းအမြစ်များအား စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ဝတ္တရားများကို ခွဲဝေရာတွင် ဘက်လိုက်မှုရှိနေသည်။ သိသိသာသာကွာခြားမှုကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် ဇယား-၂ တွင် ဒေသဆိုင်ရာပြည်နယ်များက စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသော နယ်ပယ် ၅ ရပ်ကိုသာ ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းတို့မှာ အသေးစားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ရေး၊ ဆားထုတ်လုပ်ရေး၊ ကျောက်မျက်ရတနာများသွေးခြင်း၊ ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်းနှင့် အပန်းဖြေစခန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်သဘာဝ အရင်း အမြစ်များ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးမညီမှုများကို မဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပါ။ ယင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်ဖြည်းဖြည်း ပုန်ကန်မှုများနှင့် ပြည်တွင်းစစ်များပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်ကို မည်သည့်သံသယရှိပါသနည်း။ အရင်းအမြစ်များအား အပြည့်အဝထိန်းချုပ်ခွင့်ရရန် မဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေတွင် ပြည်နယ်အစိုးရများသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲရေး စီမံကိန်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။⁵⁹

သို့ရာတွင် မကြာမီနှစ်များအတွင်းက ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ပြည်နယ်များနှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ဘဏ္ဍာငွေချထားရေး ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပုံသေနည်းတစ်ခုကို အသုံးပြုလာခဲ့သည်။ ထိုပုံသေနည်းသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာကာ ယင်းပုံသေနည်း အားဖြင့် လွှဲမည့်ငွေကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် လူဦးရေပမာဏ၊ တစ်ဦးချင်း အသားတင်ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (GDP)၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှုန်း၊ မြို့နယ်အရေအတွက်၊ မြေအကျယ်အဝန်း၊ တစ်ဦးချင်းအခွန်ကောက်ခံရရှိမှု၊ မြို့ပြလူဦးရေနှင့် စုစုပေါင်း လူဦးရေအချိုးအစားပေါ် အခြေခံတွက်ချက်ရန်ရေးဆွဲထားသည်။ ယင်းငွေလွှဲပြောင်းမှုများသည် အခွန်ဘဏ္ဍာ ဝေမျှသုံးစွဲရာတွင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းကို ပိုမိုအခြေခံသောစနစ်သို့ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် လက်တွေ့တွင် အမျိုးသား အဆင့်အောက် အစိုးရအရာရှိများသည် လွှဲပြောင်းပေးငွေများကို တွက်ချက်ရာတွင် ပုံသေနည်းကိုအသုံးပြုရမည့်အစား ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ရသုံးမှန်းခြေ ဘတ်ဂျက်လိုငွေ အပေါ်မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိကြ ပါသည်။⁶⁰

⁵⁹ (ဇူလိုင်၊ ဂျက်စမင်၊ အောင်၊ ရန်မင်း၊ ကာရင်ဘရန် ရောင် - ၂၀၁၆)

⁶⁰ (မိနိုလက်တီ ၂၀၁၆၊ ၈-၁၈)

၂။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အရင်းအမြစ်များ-(အကောက်ခွန်နှင့် အခြားဘဏ္ဍာငွေများ)

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံသားများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် လိုလားချက်များကိုဖြည့်ဆည်းပေးရေးအတွက် အစိုးရသည် ရရှိနိုင်သော ရုပ်ဝတ္ထုအရင်းအမြစ်အစစ်အမှန်များကို အသုံးပြုခြင်း၊ ဖော်ထုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရပါမည်။ ထိုအရင်းအမြစ်များမှာ လူတို့၏ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းနှင့် သဘာဝကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၊ အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ရတနာများ၊ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန် ပစ္စည်းများ စသည့် ကမ္ဘာမြေကြီးကပေးသောပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရသည် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကြီးများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းအားဖြင့်လည်း အမြတ်အစွန်းများရရှိခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှလည်း ဝင်ငွေရရှိပါသည်။ နောက်ဆုံး အခွန်ဘဏ္ဍာကောက်ခံခြင်းမှ ရရှိသောငွေထက် ပိုမိုသုံးစွဲလိုပါက အစိုးရသည် ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်မှ ချေးယူသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။

ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ လျာထားရာတွင် အရင်းအမြစ်များကိုလည်း အမှီသဟဲပြုရပါသည်။ စီးပွားရေးစနစ်အတွက် ပြည်ပမှကုန်ပစ္စည်းများရရှိရန် ယေဘုယျအကျဆုံးနည်းလမ်းမှာ သွင်းကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူရာ တွင်အသုံးပြုနိုင်မည့် နိုင်ငံခြားငွေရရှိမည့် ပြည်ပကုန်များဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံမှ တိုက်ရိုက်ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများမှလည်း ကုန်ထုတ်စွမ်းအားရှိသည့် အရင်းအမြစ်များ ရရှိပါသည်။ ဥပမာ- နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ စက်ရုံများအတွက် စက်ယန္တရားများ၊ စက်ပစ္စည်းများ တင်သွင်းသည့်အခါမျိုးတွင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုနိုင်ငံခြား အရင်းအမြစ်များကို များသောအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်ကများသည်။ အစိုးရက သွင်းကုန်၊ ထုတ်ကုန် များမှ အခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပိုမိုရရှိလာသော ဝင်ငွေတစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုသုံးစွဲသည်။ အစိုးရသည် နိုင်ငံတကာထောက်ပံ့ကြေးနှင့် လွှဲပြောင်းပေးငွေအသွင်ဖြင့် ရရှိသည့် နိုင်ငံတကာအထောက်အပံ့များမှလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ငွေကြေးဈေးကွက်နှင့် (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ စသည်တို့ကဲ့သို့သော) နိုင်ငံပေါင်းစုံနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ဘဏ်များ၊ ချေးငွေများရယူခြင်းဖြင့် ယင်း၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို ကြီးထွားအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့ပါသော်လည်း ရေရှည်တွင်အောင်မြင်သော တည်တံ့သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိစေရန် ပြည်တွင်းစွမ်းဆောင်ရည်များနှင့် အရင်းအမြစ်များကို စည်းရုံးရန် အရေးကြီးသည်။ ယခု မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများပြည်သူဘဏ္ဍာအတွက် မည်သို့ဘဏ္ဍာငွေရယူကြောင်းကို လေ့လာကြပါမည်။

ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းအားဖြင့်ပံ့ပိုးခြင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်အားပေးခြင်းနှင့် အောက်-အထက် ဆက်ဆံရေး

အများပြည်သူဘဏ္ဍာအတွက် ဘဏ္ဍာငွေရှာကြံသည့် ခေတ်မီနည်းလမ်းများအကြောင်း မဆွေးနွေးမီ ခေတ်မီစီးပွားရေးစနစ် သို့မဟုတ် ဒီမိုကရေစီလူ့ဘောင်တို့နှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိသည့် အရင်းအမြစ်များကို ရွှေ့ပြောင်းသုံးစွဲသည့် နည်းစနစ်တစ်ခု အကြောင်း ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ အစဉ်အလာအရ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျသည့်လူ့ဘောင်များတွင် အရင်းအမြစ်များကို အစိုးရထံတိုက်ရိုက်ပို့ပေးရန်၊ လွှဲပေးရန် အစိုးရက လူထုအား အမိန့်ပေးလေ့ရှိသည်။ ကိုလိုနီခေတ်မတိုင်မီက မြန်မာနိုင်ငံတွင်

အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အဆောက်အအုံများ (နန်းတော်များနှင့် စေတီပုထိုးများ) တည်ဆောက်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံအလယ်ပိုင်း မိုးခေါင်ရေရှားဒေသတွင် ဆည်မြောင်းစနစ်များ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရာတွင်လည်းကောင်း ဤစနစ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုခဲ့သည်။⁶¹ ရွာသားများအား လမ်းဖောက်လုပ်ရာတွင် အမွေစေခိုင်းခြင်းဖြင့် လုပ်အားပေး စေသည်။ နောက်ပိုင်း မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်တွင် လယ်သမားများသည် ဆန်ကို သတ်မှတ်ဝန်တာဖြင့် အစိုးရထံသွင်းရပြီး ထိုဆန်များကို အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် တပ်မတော်သားများအား ဖြန့်ဖြူးပေးသည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရက စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ငွေကိုအခြေခံ၍ အခွန်များတင်းကြပ်စွာစည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် စနစ်သည် ပုန်ကန်ခြားနားမှုများနှင့် လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေသည့် အဓိကအကြောင်းတရားတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ တောင်သူလယ်သမားနှင့် ရွာသားအများစုသည် ဝမ်းရေးဖူလုံရုံမျှ အဆင့်အတန်းနိမ့်အဆင့်တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြရသည်။ လယ်သမားများသည် မှန်တိုင်းမိ၍ ဆန်ရေစပါး ပျက်စီးဆုံးရှုံးကာ စားနပ်ရိက္ခာဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်သည့်အချိန်မျိုးတွင် ပုံသေသတ်မှတ်ထားသော အခွန်အကောက်များ၊ လုပ်အားခအပေါ် အချိုးကျကောက်ခံသော ဝင်ငွေခွန်စည်းကြပ် ကောက်ခံမှုကြောင့် လူထုသည် ဝမ်းစာဖူလုံယုံမျှလောက်သော အနေအထား၏အောက်သို့ ရောက်ခဲ့ကြရသည်။ “အထက်” ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်မှာ ကြပ်တည်းသောအချိန်များတွင် မိမိ၏ လယ်လုပ်သူစာရင်းငှားနှင့် ၎င်း၏မိသားစုများကို တာဝန်ယူရသည့် လယ်ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ အထွက်နှုန်းကောင်းသည့် အချိန်များတွင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီးနှံဝေစုတစ်စုကိုပေးသွင်းရသည်။ အထွက်နှုန်းနည်းပါးသည့်အခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိစာရင်းငှားများ ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်ဆည်း ပေးရန် လူမှုရေးအရတာဝန်ရှိသည်။ “အောက်” ဆိုသည်မှာ လယ်စာရင်းငှားဖြစ်ပြီး လယ်ပိုင်ရှင်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုကာ တာဝန်သိစိတ်ဖြင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်နေကြသူများဖြစ်ပါသည်။⁶² လယ်ရှင်နှင့် စာရင်းငှားတို့ အကြား သဘောတူညီမှုများကို သေရေးရှင်ရေးကိစ္စကြုံလာသည့်အခါ ထိုလယ်သမားများအပေါ်ထားသည့် အာမခံနှင့် လုံခြုံရေးအကာအကွယ်ပေးမှုတို့အပေါ် ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ထုံးစံအားဖြင့် ဝမ်းစာဖူလုံရုံသာရှိသော စီးပွားရေးအခြေအနေတွင် လုံခြုံရေးကို ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်ထက်လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးချင်းစီ၏တန်းတူညီမျှရေးထက် လည်းကောင်း၊ ဘက်လိုက်မှုမရှိသော တရားမျှတမှုထက်လည်းကောင်း တန်ဖိုးထားကြသည်။ စံအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသော “လုံခြုံရေးသည်ပထမ” ဆိုသည့်စနစ်ဖြစ်သည့် အပြန်အလှန်ထားရှိသောသစ္စာတရားသည် အစဉ်အလာထိန်းသိမ်း သည့်နိုင်ငံအတွက် အခြေခံဖြစ်လာပါသည်။ အမှန်တွင် ယင်းသည် တိုင်းသူပြည်သားများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဂရုစိုက်သည့် ရှင်ဘုရင် ဓမ္မရာဇာ၏ အာဏာနှင့် ချိန်ညှိလေ့ရှိသည်။⁶³ အထက်ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းနှင့် မင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့သည် သဒ္ဓါတရား ထက်သန်ပြီး ဘေးဒုက္ခရောက်ချိန်တွင် အာမခံချက်ပေးသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကုန်ထုတ်စရိတ်၊ အမြတ်ငွေနှင့် အမတော်ကြေးများချပေးသည်။⁶⁴ “မင်းဆိုး” တို့က အရင်းအမြစ်များကို မိမိကိုယ်ကျိုးနှင့် ၎င်းတို့နှင့် လက်သင့်ရာစားတော် ခေါ်သူများအတွက်သာ အသုံးပြုသည်။ သို့ရာတွင် မင်းကောင်းမင်းမြတ်တစ်ပါး၏ လက်ထက်တွင်ပင် လူများသည် မိမိ တို့ပိုင်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ၊ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် အပြန်အလှန်သာတူညီမျှမှုရှိမှု အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးကြသည်။

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းထောက်ပံ့ခြင်းကို အခွန်ငွေကောက်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ကိုိုင်နိုင်ရန် အကူအညီပေးသည့် မျှတသောစနစ်တို့ဖြင့် အစားထိုးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံသားများသည် ပြည်သူ့ကုန်စည်

⁶¹ (တေလာ ၁၉၈၇၊ ၈-၄၃)

⁶² အသေးစိတ်ကို (စကော့ ၁၉၇၆)၊ အထူးသဖြင့် အခန်း-၂ တွင်ကြည့်ပါ။

⁶³ (တေလာ ၁၉၈၇၊ ၈-၅၆)

⁶⁴ (စကော့ ၁၉၆၇၊ ၈-၅၀)

သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များအတွက် မိမိတို့မည်မျှအသုံးပြုလိုကြောင်းကို ဝိုင်းဝန်းဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဂျာမန်လူမျိုး အတွေးအခေါ်ပညာရှင် ဂျော်ရှ်ဆင်းမဲလ်က ငွေကြေးအခြေခံ စီးပွားရေးစနစ်ဖွံ့ဖြိုးလာမှုကို ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ခေတ်ကာလအခြေအနေတို့၏ ဆက်စပ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပစ္စည်းအပေးအယူ စနစ်အစား အခွန်စည်းကြပ်ခွဲဝေသုံးစွဲမှုပုံစံ ကျင့်သုံးလာခြင်းဖြင့် သခင်နှင့် လက်အောက်ငယ်သား ဆက်ဆံရေးအစား လွတ်မြောက်လာခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆက်နွယ်မှုအစား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးမဆန်သော ဆက်ဆံရေးကို အစားထိုးလာနိုင်ခြင်းတို့ ကြောင့်ဖြစ်သည်။⁶⁵ အမှန်တကယ်တွင် ပစ္စည်းအပေးအယူလုပ်ဆောင်ချက်များသည် ယနေ့ခေတ် လူ့အခွင့်အရေး များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိတော့ပါ။

ခေတ်မီတိုးတက်သည့်နိုင်ငံများတွင် နိုင်ငံတော်သည် ရုပ်ဝတ္ထုအရင်းအမြစ်များကို ငွေကြေးဖြင့်လျာထားသည်။ အစိုးရသည် ၎င်း၏လုပ်ငန်းများအတွက် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများထံမှ လိုအပ်သောကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဈေးကွက်အခြေအနေများနှင့် ယှဉ်နိုင်သော ဈေးနှုန်း၊ လုပ်အားခများပေး၍ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများငှားရမ်း ခြင်းတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရန်မှာ ပထမအချက်အနေနှင့် ဈေးကွက်တွင် အနောက်အယုတ် ကြီးကြီးမားမားမရှိဘဲ မှန်ကန်စွာလည်ပတ်နေရပါမည်။ ဒုတိယအချက်အနေနှင့် နိုင်ငံတော်သည် အခွန်အကောက်နှင့် အခွန်ဘဏ္ဍာများအား ငွေကြေးအသွင်ဖြင့်ကောက်ယူရန် ထိရောက်သောဖွဲ့စည်းပုံ ရှိရပါမည်။ ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲ တရားမျှတသည့်စနစ်ရှိသည့် ခေတ်မီနိုင်ငံတွင် ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များကို စုစည်းရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့်လက်ခံ နိုင်ဖွယ်ရှိသည့် မျှတမှုနှင့် တရားမျှတမှုများသည် တောင်သူလယ်သမားများအတွက် “ဘေးကင်းလုံခြုံရေးသည်ပထမ” ဆိုသည့် လူ့ကျင့်ဝတ်မှုနှင့် မကြာခင်က ပဋိပက္ခသော်လည်း ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းပဋိပက္ခသည် တောင်သူလယ်သမားများ မြေယာအခွင့်အရေးများဆုံးရှုံးပြီး လုံခြုံစိတ်ချရသော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အရေးမရရှိသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ဖြစ်သွားသည့်အခါပိုမိုပြင်းထန်လာပါသည်။ ယင်းပဋိပက္ခများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြစ်ပေါ်နေ သည့် အဂတိလိုက်စားသည့်အသွင်ဖြစ်သည့် အလုပ်ရှင်က ငှားရမ်းခများကိုယူလိုက်ပြီး အလုပ်သမားများအား အထူး အကျိုးအမြတ်အဖြစ် ပြန်လည်ထုတ်ပေးသည့်အခါမျိုးတွင် ရှင်းလင်းစွာတွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်မီအခွန်စနစ်ဖန်တီးရေး ဆွေးနွေးသည့်အခါ ဤအရေးကြီးသည့် နောက်ခံသမိုင်းကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပါမည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပြဿနာကို ကျွန်တော်တို့အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ မကြာမီနှစ်များအတွင်း စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဆောင်ရွက်လာကြသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ ၏ အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်လျက် ရှိပါသည်။ ခန့်မှန်းဖော်ပြချက်အချို့တွင် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍသည် GDP ၏ ၄၅% ခန့်ရှိပြီး လုပ်သားအင်အား ၇၀% အတွက် အလုပ်အကိုင်ပေးထားသည်ဟု ဆိုပါသည်။⁶⁶ တောင်သူလယ်သမားများအတွက် အမြတ်အစွန်းမှာ လွန်စွာနည်းနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှ ရရှိသည့် တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေသည် အာရှတွင်အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး OECD က ထုတ်ပြန်သည့် အစီရင်ခံစာအရ လက်ရှိအနေအထားတွင် တစ်နှစ်လျှင် ၂၀၂,၀၀၀ ကျပ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀) တွင်ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။ ယင်းကို တစ်ဦးချင်း အမျိုးသား GDP ၁.၁ သန်းကျပ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၁၀၀) နှင့်နှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါသည်။⁶⁷ ထို့ကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများစွာ တို့သည် နှစ်ပေါင်းရာနှင့်ချီနေထိုင်လာခဲ့ကြရသည့် ဝမ်းစာလုံလုံအဆင့် နီးပါးလောက်တွင်သာ နေထိုင်နေကြရဆဲဖြစ်ပြီး

⁶⁵ ဤအပြောင်းအလဲသည် ဥရောပတွင် ၁၂ ရာစု (ခရစ်နှစ်) တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည့် (ဆင်းမဲလ် ၂၀၀၁၊ ၃၁၁) တွင် ကြည့်ပါ။

⁶⁶ အောက်ခြေမှတ်စု ၂၅ တွင်ကြည့်ပါ။

⁶⁷ <http://www.oxfordbusinessgroup.com/news/agriculture-myanmar-struggles-grow-its-potential>

တောင်သူလယ်သမားများအတွက် လူမှုရေးအရ စောင့်ရှောက်သည့်စနစ်သည် ၎င်းတို့အတွက် အကြိုးဝင်ဆဲဖြစ်နေပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အခွန်ရရှိနိုင်သည့်အခြေခံသည် ကျဉ်းမြောင်းဆဲဖြစ်ရုံသာမက အခွန်ပေးရန် လက်ခံသည့်အခါ ဝမ်းစာဖူလုံ ရုံသာရရှိသူများအတွက် မူဖြစ်သည့် “ဘေးကင်းလုံခြုံရေးသည် ပထမ” ကို အလေးထားသည့် လူမှုရေးအရစောင့်ရှောက် သည့်အားဖြင့် အထောက်အပံ့ပေးရမည်ဆိုသည်ကို ရှင်းလင်းစွာ သိရှိရပါသည်။

မြန်မာ့စီးပွားရေးနယ်ပယ်ရှိ အများပြည်သူဆိုင်ရာကဏ္ဍများတွင် ငွေကြေးထောက်ပံ့ကူညီခြင်း

ယခု မြန်မာ့စီးပွားရေးကိုငွေကြေးကဏ္ဍမှ ရှုမြင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံရှိပြည်သူကဏ္ဍအတွက် အသုံးစရိတ်နှင့် ရငွေစီးဆင်းမှုကို လေ့လာသုံးသပ်ကြပါမည်။

ပြည်သူ့ကဏ္ဍကို နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ လူထုအတွက်အသုံးစရိတ်နှင့် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ထုတ်လုပ်မှုစုစုပေါင်း (ယင်းမှာ ပြည်တွင်းအသားတင်ထုတ်ကုန်တန်ဖိုး- GDP)တို့ကို နှိုင်းယှဉ်တွက်ချက် ရပါသည်။ ပုံ-၉ တွင် ကြည့်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရဟုခေါ်သည့် ဗဟိုအစိုးရနှင့် အစိုးရ သို့မဟုတ် တပ်မတော်က အဓိကထိန်းချုပ်ထားသည့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍများသည် မရှိမဖြစ်အရေးပါလျက် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် အောက်တွင်ဆွေးနွေး မည့်အတိုင်း ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ကလည်း လူထုဝန်ဆောင်မှုများပေးလျက်ရှိပြီး ဤအတိုင်းအတာအထိ အသိအမှတ်ပြုခြင်းမခံရပါ။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဟုသောစကားရပ်သည် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် အထွေထွေအစိုးရ ဟုခေါ်ဆိုပါသည်။ ဥပမာ- ဥရောပ စာရင်းအင်းစနစ် (ESA) တွင် အထွေထွေအစိုးရကဏ္ဍအား ကဏ္ဍခွဲ ၄ ရပ်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားပါသည်။

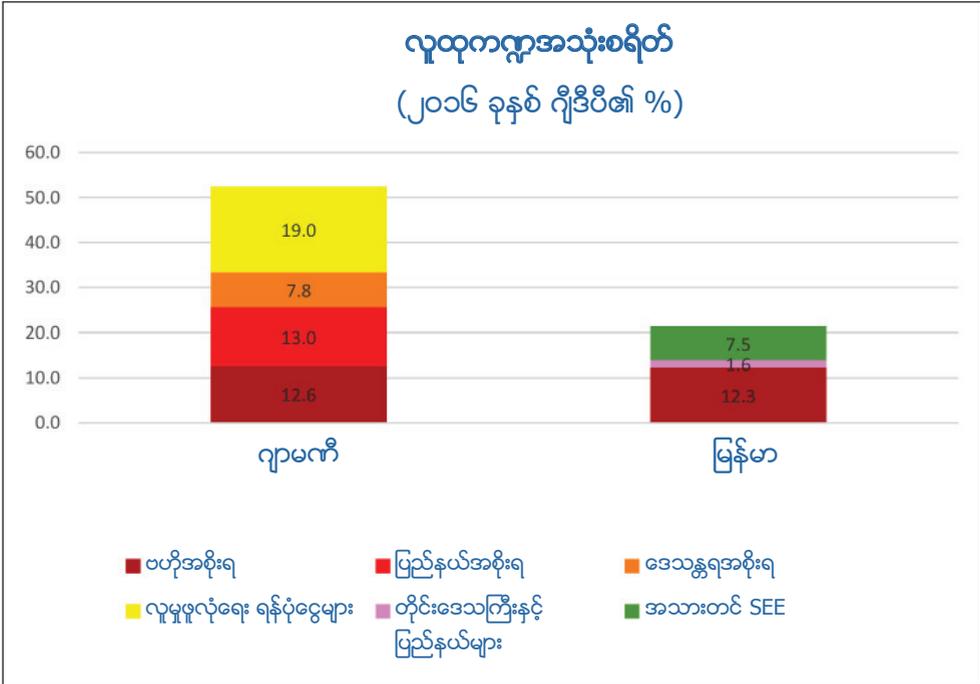
- ဗဟိုအစိုးရ
- ပြည်နယ်အစိုးရ (ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဂျာမနီ၊ စပိန်၊ ဩစတြီးယား၊ ဆွစ်ဇာလန်ကဲ့သို့သော ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများ အတွက်သာ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။)
- ဒေသန္တရအစိုးရ (မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်အာဏာပိုင်)
- လူမှုဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ထောင်စု၏ ရသုံးမှန်းခြေစာရင်းဥပဒေတွင် ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များ၏ လုပ်ငန်းစဉ်အားဖြင့် စီစဉ်ထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်ရှိသူ၏ ရာထူးအဆင့်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားအပေါ် မူတည်ရေးဆွဲထားသည့် ဇယားများစွာပါရှိပါသည် (၁၇ ခုအထိရှိပါသည်)။⁶⁸ ပြည်သူ့ကဏ္ဍမှ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည်များကို ပုံစံမျိုးစုံဖြင့်ပေးလျက် ရှိပါသည်။

⁶⁸ မကြာခင် သို့ရာတွင် အမြဲတစ်စေမဟုတ်သော အခြေအနေတွင် သမ္မတသည် ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအား ထောက်ပံ့ငွေ ပေးရာ၌ပင် “တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်” ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ပြည်ထောင်စု၏ဘဏ္ဍာငွေဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ဩဂုတ်လ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်သည် နိုင်ငံခြားရေးနှင့် နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် အသုံးပြုသည့်ပစ္စည်းများကို သမ္မတ၏အထက်တွင်ထားခြင်းဖြင့် အစီအစဉ်များ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

- ဗဟိုနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် အခွန်ကောက်ခံခြင်းမှရရှိသည်ငွေကို စီမံခန့်ခွဲရေး စရိတ်အဖြစ် တိုက်ရိုက်သုံးစွဲခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗဟိုအစိုးရသည် ပြည်သူ့အသုံးစရိတ် အများဆုံးကို သုံးစွဲပြီး အခွန်ဝင်ငွေမှာ အလွန်နည်းပါးပြီး GDP ၏ ၆-၇ % သာ ရှိသည်။
- အများပိုင်ကော်ပိုရေးရှင်းများ (နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ) ယင်းတို့တွင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများထက် ပိုမိုလွတ်လပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ထိုကဲ့သို့သော ကော်ပိုရေးရှင်းများကို စီးပွားရေးစံနှုန်းများနှင့်အညီ လည်ပတ်လျက်ရှိကြသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ပါ။
- ပုဂ္ဂလိက-အစိုးရတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပုဂ္ဂလိကလက်ဝယ် ပေးအပ်ခြင်း။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ရှမ်းပြည်နယ်သည် စီမံကိန်းအမျိုးမျိုးနှင့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက် ဆောင်ရွက်မှုများမှရငွေ၏ ဝေစုအများအပြား ရရှိသည်။
- ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် လူမှုဝန်ထမ်းစနစ်သည် တရားဝင်ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း (ပင်စင်နှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကဲ့သို့သော)နှင့် လူမှုရေးအန္တရာယ်များနှင့် လိုအပ်ချက်များ ပေါ်ပေါက်လာပါက မိမိအလုပ် သမားအား အာမခံကြေးအဖြစ်ပေးရန် အလုပ်ရှင်များက အာမခံထားပေးသည့် ငွေများပါဝင်သည့် လူမှုရေး အတွက် ထည့်ဝင်ငွေ (လူမှုဖူလုံရေးရန်ပုံငွေ၊ အထွေထွေအစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့မှ ငွေကြေးထောက်ပံ့ သည့်အစီအစဉ်) တို့ကို အခြေခံသည်။ ထိုသို့ထောက်ပံ့ငွေများကို ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် ပုံမှန်ပေးအပ်လျက် ရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် တွေ့ရခဲသည်။

ပုံ- ၈ တွင်ကြည့်ပါ။

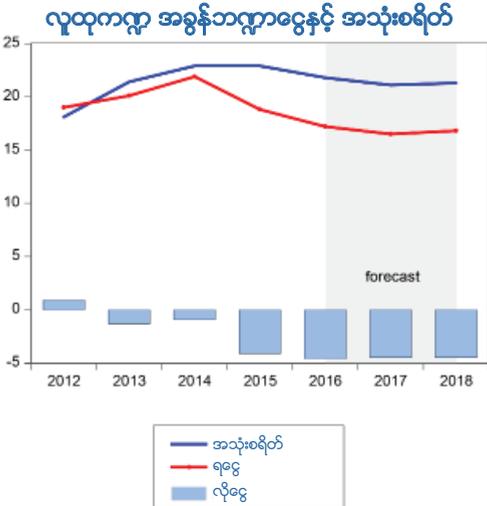

မူရင်း - Eurostat and World Bank

ပုံ - ၉ တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စုစုပေါင်းလူထုအသုံးစရိတ်နှင့် ရငွေတို့ကို GDP ၏ ရာခိုင်နှုန်းအဖြစ် ပြန်လည်သုံးသပ်ဖော်ပြထားသည်။ အသုံးစရိတ်သည် ၂၂% နီးပါးရှိပြီး ရငွေရရှိမှုမှာ ၁၇% အနည်းငယ်ကျော်သည်။ ယင်းသည် လိုငွေမှာ GDP ၏ ၅% အောက်တွင်သာရှိကြောင်း ပြသလျက်ရှိသည်။⁶⁹ ဤလိုငွေကြောင့် အစိုးရ၏ ပြည်သူ့ကုန်စည် သို့မဟုတ် အများသုံးကုန်စည် ခွဲဝေပေးနိုင်စွမ်းကို လွန်စွာနည်းပါးစေသည်။ လိုငွေ ၅% ကျော်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံး တည်ငြိမ်ရေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိသည်ဟု IMF က သတ်မှတ်ပြီး အစိုးရသစ်သည် လူထုအသုံးစရိတ်ကို မကြာမီကမှ စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ ယင်းသည် ကာလတိုတွင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှေးကွေးစေသော်လည်း အထက်တွင်တွေ့ရှိချက်များအရ သုံးစွဲရန်ဦးစားပေးအဆင့်များ အပြောင်းအလဲပြုလုပ်ခဲ့သဖြင့် ရေရှည်တွင် စီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အကူဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ- သမ္မတဦးထင်ကျော်က ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ပထမအကြိမ် လက်မှတ်ရေးထိုးပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေတွင် ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို (+၈.၆%) တိုးမြှင့်ထားပြီး ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးစရိတ်ကို (- ၁၃.၇%) လျော့ချထားသည်။

သို့ရာတွင် မကြာခင်နှစ်များက ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည့် မက်ခရိုစီးပွားရေး စိန်ခေါ်မှုများက ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေများကို ဆိုးဝါးစေခဲ့သည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှုများအနက် တစ်စိတ်တစ်ဒေသမှာ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ဆိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဓာတ်ငွေနှင့် ရေနံကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းရောင်းချရငွေများအပေါ် မှီခိုနေရပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ် မကြာခဏကြုံတွေ့ရလေ့ရှိကာ ထုတ်လုပ်မှုအခြေခံ ကျဉ်းမြောင်းသည်။ ၂၀၁၅/၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ စ၍ ကြုံတွေ့ရသည့် သဘာဝဓာတ်ငွေဈေးနှုန်းကျဆင်းခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များက ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အန္တရာယ်များ မြင့်တက်လာစေသည်။ တိုးတက်မှုသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှ ၇.၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆/၂၀၁၇ တွင်ခန့်မှန်းခြေ ၆.၅ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျဆင်းသွားသည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလတွင် ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းအထိ (တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ်) အမြင့်ဆုံးရောက်ရှိခဲ့ပြီး ကျပ်ငွေတန်ဖိုးသည် ၂၀၁၅ မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါး လျော့ကျသွားသည်။⁷⁰

ပုံ- ၉

မူရင်း - IMF နှင့် World Bank

⁶⁹ ထိုအချက်အလက်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရုံငွေအဖွဲ့၊ စာပိုဒ် (၄) ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု အခြေအနေမှ ရယူထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စု၏ ရသုံးမှန်းခြေဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၆ တွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်အလက်များ (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေ အမှတ် ၃၇၊ ၂၀၁၆)၊ ၃၁၊ ဩဂုတ်၊ ၂၀၁၆ တွင် လိုငွေ ၄% နီးပါးရှိကြောင်း ပြသလျက်ရှိပါသည်။ အောက်ပါ ဇယား ၁ တွင်ကြည့်ပါ။

⁷⁰ (ကမ္ဘာ့ဘဏ် အုပ်စု ၂၀၁၇)

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များရှိပြီး ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လူထုအား အခွန်စည်းကြပ်နိုင်ခွင့်ရှိနေစေကာမူ လက်တွေ့တွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည်သာလျှင် ထိုအရေးကိစ္စအတွက် ဦးစီးကွပ်ကဲတာဝန်ယူရသည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်တို့သည် တိုင်းအဆင့်များအတွက် ဘဏ္ဍာရေးငွေကြေးများ တရားခွင့်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး အောက်ခြေမှတက်လာသည့် အဆိုတင်သွင်းမှုများကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်၊ ပယ်ချခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တို့တွင် အလားတူဝန်ကြီးဌာနများရှိပြီး ၎င်းတို့အား နိုင်ငံတော်အဆင့် မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် တာဝန်ပေးအပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဝန်ကြီးဌာနများသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရငွေအားလုံး၏ ၅၀% အား အသုံးပြုပါသည်။ ဤအဆင့်တွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အနည်းငယ်မျှသာရှိပါသည်။

ဒုတိယအရေးအကြီးဆုံးမှာ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးဌာနဖြစ်ပြီး ရငွေ၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။ (ဥပမာ-လမ်း၊ တံတား၊ လေဆိပ်နှင့် အခြားအဆောက်အအုံများ)၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ (DAOs) သည် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက်သာ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက်ကိုမူ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးများ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါ။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်း (DAO) သည် ဒေသခံပြည်သူများ၏လိုလားချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိပြီး မိမိတို့စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အခန်းကဏ္ဍအား မြို့နယ်အဆင့်များတွင် အကျိုးရှိစေဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့များတွင် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုကင်းသော စီးပွားရေးမူဝါဒနှင့်အညီ အဓိကကဏ္ဍ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော သီးသန့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီများ ရှိပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ (DAOs) အားလုံး၏ရငွေမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရငွေ၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီသည် ၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ နှင့် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှာ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အသီးသီးရှိကြသည်။ ခရိုင်အများစုမှာ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ အထက်အရာရှိအဆင့်များထိ မိမိ၏ကြီးကြပ်မှုရှိသည့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ကြီးကြပ်မှုလက်အောက်တွင် ရှိပါသည်။⁷¹

ဇယား (၂) သည် သြဂုတ်လ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဘဏ္ဍာရေးဥပဒေအား အကျဉ်းချုပ် တင်ပြထားသည့် ဇယားဖြစ်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဥပဒေအရ အကောက်အခွန်များနှင့် အခြားသောအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိလာသည့် ငွေစရင်းများသည် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ရရှိလာသည့် ပမာဏများနှင့် ထပ်တူညီမျှနီးနီးဖြစ်ပါသည်။ GDP တိုင်းတာချက်အရ ၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့် နည်းနေသည်ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း ရောင်းခွန်များနှင့် ဝင်ငွေခွန်များသည် အကြမ်းဖျင်းအရ တန်းတူညီမျှနီးနီး ဖြစ်ပါသည်။ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှု တွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း ဖော်ပြပါအခွန်များကဲ့သို့ တူညီသောငွေပမာဏကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်လျက်ရှိသည်။ သုံးစွဲမှုအပိုင်းတွင်မူ ကာကွယ်ရေးပိုင်းသည် အခြားသော အခန်းကဏ္ဍများထက် ပိုမိုသုံးစွဲမှုရှိနေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပင်စင်အသုံးစရိတ်များသည် GDP ၏ ၃ % ၊ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SEE) သည် အခြားသော အရေးကြီးသည့် အသုံးစရိတ်ဆောင်ရွက်ချက်များထက်ကျော်လွန်ပြီး အထူးသဖြင့် စွမ်းအင်ပိုင်းဆိုင်ရာတွင်ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံသို့ လွှဲအပ်ပေးသည့်ပမာဏမှာ သတ်မှတ်ထားသည့် ရသုံးမှန်းခြေဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ်များ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းထက်နည်းနေပြီး GDP ၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိပါသည်။

⁷¹ (ဇော်ဦး၊ စင်ဒီဂျူးလင်း၊ ပေါလ် မိနိုလက်တီ၊ ဖူးပွင့်ဖြူ၊ ကြည်ပြာချစ်စော၊ ငုဝါဝင်း၊ အိယံ ပေါ်တာ၊ မာရီ အိုင်၊ အန်ဒရီယာ ဆမူရာ- ၂၀၁၅ (၆၆)၊ ၈-၂၂)

(ရောင်းရငွေမဟုတ်သည့်) သက်မှတ်ထားသည့် အသုံးစရိတ် ရသုံးမှန်းခြေဘတ်ဂျက်လိုငွေမှာ GDP ၃.၉ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပြီး Broad Money stock ၏ ၈.၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှပါသည်။ ထိုလိုငွေပမာဏအတိုင်း ပြန်လည်ရရှိပါက ရရှိလာသည့်ပမာဏအတိုင်း ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိမည်ဖြစ်သည်။ Broad Money မှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ထိ ၁၇.၄ ရာခိုင်နှုန်းတိုးလာပြီး GDP အတိုးနှုန်းမှာ ၆.၅ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်အလက်များသည် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်လိုငွေသည် ငွေကြေးအလွန်တရာတိုးပွားမှုနှင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှု၏ အဓိကအကြောင်းရင်းဖြစ်ကြောင်း အတည်ပြုလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ (အကျဉ်းချုပ်အား ဇယား ၂ တွင်ကြည့်ပါ)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံချက်၏ ထူးခြားမှုတစ်ခုမှာ တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ပြန်လည်ဖြည့်စွက်၊ ပြင်ဆင်မှုပြုလုပ်ပြီး အခြားလိုအပ်ချက်များအတွက် သုံးစွဲရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ် သုံးစွဲမှုကုန်ကျစရိတ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကိုမူ လွယ်လွယ်ဖြင့် သိရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ အကယ်၍သိရှိနိုင်ပါက ဇယား-၂ တွင် ဖော်ပြထားသည့် ရသုံးမှန်ခြေငွေစာရင်းဥပဒေ အချက်အလက်များ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရုံပုံငွေအဖွဲ့တို့မှ ထုတ်ဝေ လိုက်သည့် အချက်အလက်များ၏ ကွာဟချက်များကို ရှင်းလင်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ၂၀၁၃ ခုနှစ်ထုတ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံချက်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာတွင် ငွေစရင်းသတ်မှတ်ထားမှု ပမာဏ များပြားမှုရှိသည်ကို သိရှိနိုင်ပြီး အမှန်တကယ် သုံးစွဲလိုက်သည့် ငွေပမာဏ ကွဲပြားနိုင်သည်။ ဇယား-၃ တွင် ကြည့်ပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ စီမံရေးရာ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် တပ်မတော်တို့သည် သက်မှတ်ထားသည့် ပမာဏထက် ကျော်လွန်သုံးစွဲ ထားမှုများ ရှိနေသည်။ ဤအစိုးရဌာနသုံးစုတို့၏ သုံးစွဲမှုကွာခြားချက်မှာ မူလသက်မှတ်ထားသည့်ငွေပမာဏများထက် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမျှရှိပါသည်။ ဤငွေပမာဏ ကျော်လွန်သုံးစွဲထားမှုသည် ရေရှည်အတွက် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်ရေး ဗျူဟာ များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပါ။ ငွေပမာဏသက်မှတ်ထားခြင်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများအား သတ်မှတ်ထားသည့်ငွေပမာဏအတွင်း ကန့်သတ်သုံးစွဲစေခြင်းတို့သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အရေးပါသည့် လိုအပ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား ၃ ရသုံးမှန်ခြေ ငွေစာရင်း ခွင့်ပြုငွေနှင့် အမှန်အသုံးစရိတ် နှိုင်းယှဉ်ခြင်း (ကျပ်၊ ဘီလီယံ)					
	၂၀၁၀-၁၁				
	မူလ	ညှိပြီး	အမှန်တကယ်	ခြားနားမှု	ခြားနားမှု %
အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ	၆၆၆.၀	၁၄၃၂.၄	၁၂၆၁.၈	၅၉၅.၈	၈၉.၅%
ဘဏ္ဍာနှင့်အခွန်၊ excl အရံ ရန်ပုံငွေ	၄၈၈.၉	၆၂၅.၉	၅၅၈.၂	၆၉.၃	၁၄.၂%
ကာကွယ်ရေး	၈၄၉.၈	၁၃၂၃.၁	၁၂၉၇.၁	၄၄၇.၂	၅၂.၆%
ပြည်ထဲရေး	၉၄.၁	၁၁၂.၅	၁၁၅.၄	၂၁.၄	၂၂.၇%
ပညာရေး	၂၆၂.၉	၂၆၆.၉	၂၆၆.၇	၃.၈	၁.၄%
ကျန်းမာရေး	၆၉.၈	၇၈.၄	၇၇.၀	၇.၃	၁၀.၅%
ပတ်ဝန်းကျင်	၁၄၃.၂	၁၄၆.၇	၁၄၇.၇	၄.၅	၃.၁%
ပို့ဆောင်ရေး	၈၅.၂	၈၃.၂	၈၃.၀	၂.၃	၂.၇%
ဆက်သွယ်ရေး	၂၈၈.၇	၃၀၂.၉	၃၀၉.၁	၂၀.၄	၇.၁%
လျှပ်စစ်စွမ်းအား ၁	၂၂၇.၆	၂၄၂.၅	၂၃၉.၃	၁၁.၈	၅.၂%
လျှပ်စစ်စွမ်းအား ၂	၄၄၅.၂	၄၅၁.၅	၄၁၅.၅	၂၉.၈	၆.၇%
စွမ်းအင်	၉၃၂.၇	၈၆၅.၉	၈၁၇.၁	၁၁၅.၆	၁၂.၄%
သတ္တုတွင်း	၅၂.၂	၄၇.၈	၄၇.၆	၄.၆	၈.၈%
စက်မှု	၄၃၃.၄	၃၇၅.၇	၃၄၈.၉	၈၄.၅	၁၉.၅%
ဆောက်လုပ်ရေး	၃၀၁.၃	၄၂၂.၉	၄၄၆.၉	၁၄၅.၆	၄၈.၃%
ပြန်ကြားရေး	၂၉.၄	၃၀.၉	၂၇.၄	၂.၀	၆.၈%
စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်း	၂၁၆.၅	၂၈၉.၇	၂၈၂.၁	၆၅.၆	၃၀.၃%
မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်း	၅၅.၉	၅၅.၉	၄၀.၀	၁၅.၉	၂၈.၄%
သိပ္ပံ	၃၄.၆	၄၂.၅	၄၂.၃	၇.၇	၂၂.၃%
ရထားပို့ဆောင်ရေး	၁၇၁.၃	၁၈၇.၁	၁၈၆.၁	၁၄.၈	၈.၆%
အခြား၊ အားလုံး	၉၉.၄	၁၁၂.၇	၁၃၈.၂	၃၈.၉	၃၉.၁%
PI-2 အတွက် စုစုပေါင်း	၅၉၄၇.၉	၇၄၉၆.၉	၇၁၄၇.၃	၁၁၉၉.၄	၂၀.၂%
အရေးပေါ်	၀.၁	၀.၀	၀.၁		၀.၀%
PI-1 အတွက်စုစုပေါင်း	၅၉၄၈.၀	၇၄၉၇.၀	၇၁၄၇.၃	၁၁၉၉.၃	၂၀.၂%

မူရင်း- ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၂၀၁၃

အသုံးစရိတ်

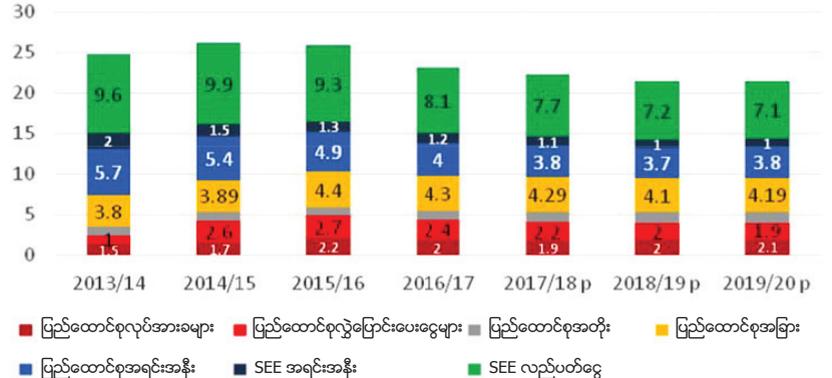
ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့်တကွ ပညာနယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အခွန်ဝင်ငွေနှင့်အသုံးစရိတ်များအား စုပေါင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဝန်ကြီးဌာနပေါင်း ၂၂ ခုရှိသည့် အနက် ၆ ခုတို့မှာ ဝန်ကြီးဌာနများအားလုံး၏ စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ် (၈၀) ရာခိုင်နှုန်းထက် ပိုနေသည်။ အထူးသဖြင့် ကာကွယ်ရေး၊ ပညာရေး၊ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား၊ ပင်စင်နှင့် ဆုကြေးများ ဖြစ်သည်။ (ဇယား-၂ တွင်ကြည့်ပါ။)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့မှ မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် တကယ့်ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် အခွန်အချက်အလက်များ လေ့လာနိုင်ပြီးဖြစ်သည်။ ပုံ ၁၀ သည် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ သုံးစွဲလိုက်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို GDP ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေဈေးနှုန်းမြင့်မားမှုနှင့် ၂၀၁၄ မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ထိ စီးပွားရေးအဟုန် မြင့်မားလာမှုများမှတစ်ဆင့် အကျိုးအမြတ်ရသော်လည်း နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ ရှယ်ယာကျဆင်းမှုနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏အသုံးစရိတ်မှာ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် သုံးပုံတစ်ပုံရှိနေသဖြင့် တိုင်းပြည်၏ ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်စုစုပေါင်းတန်ဖိုး (၁၃) ရာခိုင်နှုန်း အဆင့်ထိ ပြန်လည်ရောက်ရှိရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ အစိုးရမှပြန်လည်ပေးချေသည့် လုပ်အားခရရှယ်ယာများ လျော့နည်းနေပြီး ယေဘုယျအားဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံ လွှဲပေးလိုက်သည့်ပမာဏနှင့် တန်းတူဖြစ်ပါသည်။ လုပ်အားခများနည်းပါးနေခြင်းသည် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ လူမှုဖူလုံရေးစနစ်သို့ လူထုပေးဆောင်မှု နည်းပါးနေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကျဆင်းနေသော်လည်း ပြည်သူများ၏ စားသုံးမှုများမှာ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှုစရိတ်နှင့် အတော်ညီမျှနေသည်။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုအတွက် ရေရှည်ခိုင်မာသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွန်းအားများမှာ ထိုအတွက်များကြောင့် အဟန့်အတားများ ဖြစ်ရသည်။

ပုံ-၁၀။

သုံးစွဲသည့်အမျိုးအစားအလိုက် ကုန်ကျသည့်အသုံးစရိတ်

သုံးစွဲလိုက်သည့် အမျိုးအစားများအလိုက်အသုံးစရိတ်များ
GDP ရာခိုင်နှုန်း

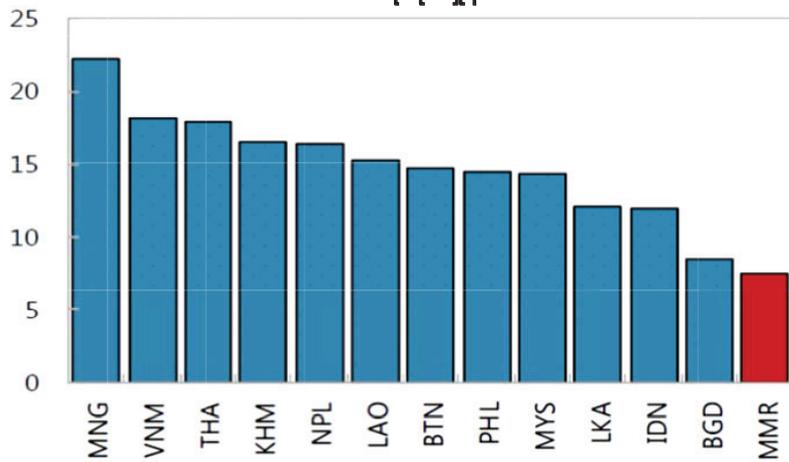
မူပိုင်ခွင့် - ရရှိလာသည့်အချက်အလက်များ၏အရင်းအမြစ်များအရ စာရေးသူမှ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားမှု (ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ ၂၀၁၇ ခုနှစ်)

ဘဏ္ဍာငွေနှင့် အခွန်များ

တိုင်းပြည်လိုအပ်ချက်အတွက် အစိုးရ၏အသုံးစရိတ်များအား ကောက်ခံရရှိလာသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများမှ သုံးစွဲခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ အဖိုးအခများ၊ ဝန်ဆောင်ခများ၊ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များနှင့် ယစ်မျိုးအခွန်များဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ သတ်မှတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် အခွန်ဘဏ္ဍာများ မြှင့်တင်နိုင်သော်လည်း နိုင်ငံအများစုတွင် အခွန်များသည် တိုင်းပြည်လိုအပ်ချက် အတွက် ဘဏ္ဍာငွေများ အဓိကရရှိသည့် အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများသည် အရေးပါသော နောက်ထပ်ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုက အခွန်စည်းကြပ်နိုင်မှုဘောင်က ကျဉ်းမြောင်းစေသည်။ နိုင်ငံရေးစီးပွားရေး တည်ငြိမ်ရန် ကြွေးမြီများလျှော့ချမှုဖြစ်မည်။ အစိုးရ၏ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာ စုစည်းကောက်ခံနိုင်မှု စွမ်းအားနည်းပါက စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူပေးမည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပြည်သူ့အကျိုးပြု အဆောက်အအုံ ပစ္စည်းများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ GDP တိုင်းတာချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် အကောက်အခွန် စည်းကြပ်မှု အနိမ့်ဆုံးနိုင်ငံများထဲမှ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တိုင်းပြည်လိုအပ်ချက်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ကောက်ခံမှုစနစ် ပိုမိုကောင်းလာစေရေးဆောင်ရွက်ရန် လွန်စွာအရေးကြီးလိုအပ်နေကြောင်း ပြသလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပုံ (၁၁) တွင်ကြည့်ပါ။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများဖြစ်သော အမေရိကန်နိုင်ငံကဲ့သို့သော နိုင်ငံများတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အခွန်ပမာဏမှာ GDP တိုင်းတာချက်များအရ တတိယအဆင့်တွင်ရှိပြီး စကန်ဒီနေဗီယားနိုင်ငံတွင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အထက်တွင် ရှိပါသည်။⁷²

ပုံ-၁၁။

အခွန်-ဘဏ္ဍာငွေ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်
(GDP ရာခိုင်နှုန်း)

Sources: Authorities' data; WEO; and IMF staff estimates.

⁷² ဤဇယားမှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စာပိုဒ် (၄) ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု - သတင်းစာရှင်းလင်းမှု၊ ဝန်ထမ်းအစီရင်ခံစာ၊ မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် အလုပ်အမှုဆောင် ညွှန်ကြားရေးမှူး၏ ပြောဆိုချက်၊ OECD Data Bank မှ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ၏ အချက်အလက်များမှ ဖြစ်သည်။

ကောင်းမွန်သော အခွန်စနစ်၏ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ရာစုနှင့်ချ၍ စီးပွားရေးပညာရှင်များတို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးထားပြီးဖြစ်သည်။ ယေဘုယျ လက်ခံထားချက်များအရ စနစ်ကောင်းတစ်ခုသည် အောက်ဖော်ပြပါစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်သည်။⁷³

- အခွန်အကောက်ပေးဆောင်ရသည့်ပမာဏသည် တရားမျှတမှုရှိရပါမည်။ သို့မှသာ လူတိုင်းအတွက် မျှတသည့် ပမာဏအား ပေးဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- ဈေးကွက်များထိရောက်စွာလည်ပတ်နိုင်သည့်အခါမျိုးတွင် အခွန်ဘဏ္ဍာကိစ္စများက စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ကန့်သတ်ခြင်းများကို တတ်နိုင်သမျှ လျော့ချရမည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက ဈေးကွက်အင်အားချိနဲ့သည့်အခါမျိုး၌ အခွန်စည်းကြပ်ခြင်းဖြင့် ပြန်လည်တည်မတ်ပေးသင့်သည်။
- အခွန်ဘဏ္ဍာစနစ်ဖွဲ့စည်းပုံသည် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒများတည်ငြိမ်အောင် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများ အဆင်ပြေချောမွေ့လည်ပတ်ရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက်လည်း အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေရမည်။
- အခွန်ဘဏ္ဍာစနစ်၏စီမံရေးရာသည်လည်း ထိရောက်စွာလုပ်ကိုင်နိုင်ရမည်။ အမြတ်ထုတ်မှု များရှောင်ရှား ရမည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရမည်။ အခွန်ပေးဆောင်နေသူများအတွက်လည်း သဘောပေါက်နားလည်လွယ် စေရမည် ဖြစ်သည်။
- ထိရောက်သော စွမ်းဆောင်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများအတွက် မက်လုံးကြည့်ပြီး မမှန်မကန်လုပ်ဆောင်ခြင်းများတို့ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် လိုက်နာဆောင်ကြဉ်းမှု စရိတ်များကို နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် သုံးစွဲရမည်။

နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ရောင်းချခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအတွက် ဝင်ငွေများရရှိစေပါသည်။ ထိုရရှိလာသည့် အမြတ်အစွန်းများသည် အစိုးရထံသို့လွှဲအပ်ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ ဈေးကွက်အား လက်ဝါးကြီးအုပ်လိုသည့် ပါဝါများရှိနေခြင်းနှင့် ပြိုင်ဆိုင်မှုများမရှိသည့်အတွက် ဤကဲ့သို့သော နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ကောင်းစွာလည်ပတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ထို့အတွက်ကြောင့် အမြတ်အစွန်းများသည် လည်း အသင့်အတင့်သာ ရရှိပါသည်။ ဤသည်မှာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီများ၏ ဈေးကွက်မဲ့စီးပွားရေး များကျရှုံးခြင်း၏ လက်တွေ့အကြောင်းတရားတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် အများပိုင်ကုမ္ပဏီများသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ကုမ္ပဏီ များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်လေ့ရှိပြီး ထိရောက်စွာလည်ပတ်နိုင်သည့် အရင်းရှင်စီးပွားရေးကုမ္ပဏီများအဖြစ် လည်ပတ်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို မြို့နယ်ဒေသအတွင်းတွင် အဓိကဝယ်ယူကြသောကြောင့် ဤအများပိုင် ကုမ္ပဏီများကို အများအားဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မြို့နယ်အစိုးရများမှ ပိုင်ဆိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လျှပ်စစ်မီး၊ ရေနံနှင့် သန့်ရှင်းရေး၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ အများပြည်သူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစသည့်တို့မှာ ထိုကဲ့သို့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍သာ ထိုကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများမှာ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာထိရှိသည့် စာတိုက်ဝန်ဆောင်များနှင့် မီးရထားကြောင်းစနစ်များကဲ့သို့ဖြစ်ပါက သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်များ မလုံလောက်ပါက နိုင်ငံတော်၏ အများသုံးဝန်ဆောင်မှုကုမ္ပဏီများ ရှိသင့်ပါသည်။

⁷³ အကျဉ်းချုပ်အား (Musgrave, Richard A. and Peggy B. Musgrave 1989) တွင်ကြည့်ပါ။

နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် တာရှည်ခံသည့် ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေများရရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုကုန်ပစ္စည်းများမှာ ဥပဒေအရ ရရှိထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ရောင်းချလိုက်သည့် အဓိကအရေးပါသည့် အစိုးရတန်ဖောအရာမှာ မြေနေရာအသုံးပြုရန်နှင့် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းနှင့် သစ်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများအတွက် တရားဝင်လိုင်စင်များချပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤကဲ့သို့ နည်းလမ်းများဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်လိုပါက အချက် (၃) ချက်အား လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်အနေဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း အဓိပ္ပာယ်သက်မှတ်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး ပိုင်ရှင်များအားလုံးမှ တရားဝင်တောင်းဆိုနိုင်ခွင့် ရှိရမည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤကဲ့သို့အခြေအနေ မဟုတ်ပါ။ တရားရုံးများတွင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များအား တရားမျှတသောနည်းလမ်းများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းထားရပါမည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် အများပြည်သူပိုင် ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများအား လေလံဈေးများတွင် ရောင်းချပြီး ထိုပစ္စည်းများအတွက် လေလံတင်လိုသည့်သူများထံ ရောင်းချပါသည်။

ဈေးကွက်သတ်မှတ်ထားမှုအတိုင်း ရောင်းလိုအားမှ ဝင်ငွေများရရှိနိုင်သည်ကို ဤတစ်နည်းသာ အာမခံပေးနိုင်လိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ ဝယ်ယူနိုင်ရန်အခွင့်အလမ်းများအား အာမခံနိုင်မှုမရှိပါက အခွင့်ထူးများ ပိုင်ဆိုင်ထားသော လူနည်းစုအာဏာပိုင် ခရိုနီများမှ ပြည်သူလူထုများအတွက် အသုံးစရိတ်များမှ အကျိုးအမြတ်များ ရရှိသွားလိမ့်မည်။ အများပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းချရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှာ အကျင့်ပျက်ချစားမှု၏ အဓိကကျဆုံးသော ဇာစ်မြစ်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအတွက်ကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေများနည်းပါးလာပြီး နိုင်ငံသားပြည်သူများ မျှော်လင့်ထားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများအား ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

တတိယအချက်အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ပြည်ပပို့ကုန် ဖြစ်သည့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့များနှင့် အခြားသော လွှဲပြောင်းပေးငွေများ၏ အခွန်များနှင့် အခွန်မဟုတ်သည့် ဘဏ္ဍာငွေများအပေါ်တွင် လွန်စွာ မှီခိုနေပါသည်။ လွန်စွာတန်ဖိုးများလွန်း သည့် တရားဝင် ငွေလဲနှုန်းများသည် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များနှင့် ရေနံစက်ရုံများပိုင်ဆိုင်ထားသည့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ ဝင်ငွေများ၏တန်ဖိုးများအား အဖန်ဖန်ပုံပျက်စေခဲ့သော်လည်း အချို့မှာ ထိုဘဏ္ဍာငွေများပမာဏသည် နိုင်ငံတော်အစိုးရဝင်ငွေများ၏ သုံးပုံတစ်ပုံ ခန့်ရရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းပါသည်။⁷⁴

သဘာဝဓာတ်ငွေ့များမှ ရှယ်ယာအမြင့်ဆုံး (၃၇%) ရရှိသည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျောက်စိမ်းနှင့် အခြားသော ကျောက်မျက်ရတနာမှ (၂၀% နှင့်အထက်) နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့သည့်အတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ် ရောင်းချသည့်လုပ်ငန်းသည် အစိုးရအတွက် အဓိကကျဆုံးသော ဘဏ္ဍာရေးအရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် Global Witness မှ ခန့်မှန်းသည်မှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တစ်ခုအတွင်း တရုတ်နိုင်ငံတင်သွင်းကုန် အချက်အလက်များမှ ညွှန်းကိန်းများအရ တရားဝင်ကျောက်စိမ်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာငွေ ၁၂ ဘီလီယံရှိပြီး ပျမ်းမျှအားဖြင့် ခန့်မှန်းရသည်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာငွေ ၃၁ ဘီလီယံခန့်ရှိပါသည်။ ဤပမာဏမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဝင်သတ်မှတ်ထားသည့် GDP ၏ ၄၈% နှင့် ညီမျှပြီး အစိုးရ၏ ကျန်းမာရေးအသုံးစရိတ်ငွေ စုစုပေါင်းထက် ၄၆ ကြိမ်နှင့် ညီမျှပါသည်။ အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ အလွန်ဆုံးရှုံးမှုရှိနေသည်ကို ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။⁷⁵

⁷⁴ (ဇော်စိုး၊ စင်ဒီဂျိုးလင်း၊ ပေါလ် မီနိုလက်တီ၊ ဖူးပွင့်ဖြူ၊ ကြည်ပြာချစ်စော၊ ၄၀၀၀၊ အီယံ ပေါ်တာ၊ မာရီ အိုင်၊ အန်ဒရီယာ ဆမူရာ- ၂၀၁၅ (ဇွန်)။

⁷⁵ (Global Witness 2015)

သဘာဝသယံဇာတပေါများသည့် နိုင်ငံအများစုမှာ သဘာဝသယံဇာတနည်းပါးသည့် နိုင်ငံများထက် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှေးသည်မှာ လူအများအသိပင်ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ သဘာဝအရင်းအမြစ်များအတွက်လိုအပ်သည့် ငှားရမ်းမှုများမှာ အခြားသော ကဏ္ဍများဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများထက် လူအင်အားနှင့် ငွေအရင်းအမြစ်ကုန်ကျမှုများမှာ အဟန့်အတားများ ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ အထက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေအား သယံဇာတကုန်စာ ဟုလည်း ခေါ်ပါသည်။ ထိုအတွက်ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စီးပွားရေးအသေးစားလုပ်ငန်းများ တည်ငြိမ်မှုများအတွက် အခွန်ကဏ္ဍဂယက်ခတ်မှုအား ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်အား တူးဖော်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်မှုများ ပိုမိုဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုလုပ်ငန်းများမှရရှိစေရန် အသွင်ပြောင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းများဖြင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိလာသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများအတွက် ပြည့်သူ့ဘဏ္ဍာစနစ်အား ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးနှင့် တာဝန်ခံမှုများ တိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းများဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန်ပြန်လည် အသုံးမပြုနိုင်တော့သည့် သဘာဝအရင်းများ ဥပမာ- သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ဆီများအား ရောင်းချခြင်းများမှရရှိလာသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများသည် အစိုးရလည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် သုံးစွဲခြင်းမပြုလုပ်သင့်ပါ။ ထိုသို့အသုံးပြုမည့်အစား ထိုအခွန်ဘဏ္ဍာများအား ရေရှည် ဝင်ငွေရရှိနိုင်ရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အသုံးပြုသင့်ပါသည်။ တစ်ဖန်ပြန်ကြည့်သော် ထိုအခွန်ဘဏ္ဍာ များသည် တစ်ချိန်တွင်သုံးစွဲ၍ ကုန်သွားသော် ထိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုအတွက် အာမခံအဖြစ် ဆက်လက်ရှိ နေဦးမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် သဘာဝအရင်းအမြစ်မှရရှိလာသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာသည် လွန်စွာတည်ငြိမ်မှုမရှိသော ကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးစီမံချက်ပြုလုပ်ရန် မရေရာမှုများ အလွန်မြင့်မားပါသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ယခင်ကာလများမှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဓာတ်ငွေ့များမှ ရရှိလာသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများမှာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်အား သက်ရောက်မှုရှိစေခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ဈေးများ သိသိသာသာ ကျဆင်းမှုများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်သုံးနှစ် အတွင်း ကောက်ယူရရှိခဲ့သည့် အချက်အလက်များအရ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာတွင်း သဘာဝဓာတ်ငွေ့မှရရှိလာသည့် ရငွေ များမှာ အမြောက်အများရရှိခဲ့ပြီး ထိုငွေများအား လက်တွေ့မကျသည့် အသုံးစရိတ်များအတွက် သုံးဖြုန်းခဲ့မှုများ ရှိခဲ့ သည်။⁷⁶

⁷⁶ မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း (MOGE) မှ သဘာဝဓာတ်ငွေ့အခန်းကဏ္ဍအတွင်း အခွန်ဘဏ္ဍာပေးချေမှုနှင့် ပေးဆောင်မှုအတွက် နိုင်ငံတော်ပါဝင်မှုမှာ အပိုဆုံးခန့်မှန်းမှုမှာ နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်အတွင်း ၃၀% ခန့်ရှိပါသည်။ ဤပမာဏမှာ ခွဲဝေထားသည့် ဘဏ္ဍာငွေများနှင့် အမှန်တကယ်ကုန်ကျမှုများအတွက် ၅% မှ ၆% ထိလျော့ချနိုင်ရေးအတွက် ပေးဆောင်နိုင်ခဲ့ ပါလိမ့်မည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပုံမှန်အခွန်ဝင်ငွေများ (ဥပမာ- MOGE ၏ အခွန်ပေးဆောင်မှုငွေ အသားတင်နှင့် တစ်ကြိမ်ပေးဆောင်မှု အသားတင် (ဥပမာ- လိုင်စင်ကြေး)) သည် လွန်ခဲ့သည့် သုံးနှစ်အတွင်း တစ်နှစ်လျှင် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းထိ လျော့ကျ နေခဲ့ပါသည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကြွယ်ဝသည့် အခြားသောနိုင်ငံများ၏အတွေ့အကြုံ များ၏ ဖော်ပြချက်များအရ ထိုဝင်ငွေများ စုစည်းသိမ်းဆည်းထားနိုင်သည့် နိုင်ငံတော်ချမ်းသာကြွယ်ဝရေးရန်ပုံငွေ (National Wealth Fund) များအတွက် ပိုမိုလုံခြုံပြီး ရေရှည်တည်တံ့သည့် ပြည့်သူ့ဘဏ္ဍာအတွက် အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

(ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ ၂၀၁၇၊ တင်ပြရှင်းလင်းမှုစာမျက်နှာ)

ဇယား (၃)။ သယံဇာတကျိန်စာ⁷⁷

သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှု (Resource Curse) ဆိုသည်မှာ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကဲ့သို့သော သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ကြွယ်ဝသည့်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့ထက် သဘာဝအရင်းအမြစ် များ နည်းသည့်နိုင်ငံများထက် နိုင်ငံတော်လည်ပတ်နိုင်မှု ဆိုးရွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရင်း အကြောင်းအရင်းများမှာ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ကွာခြားကြပါသည်။

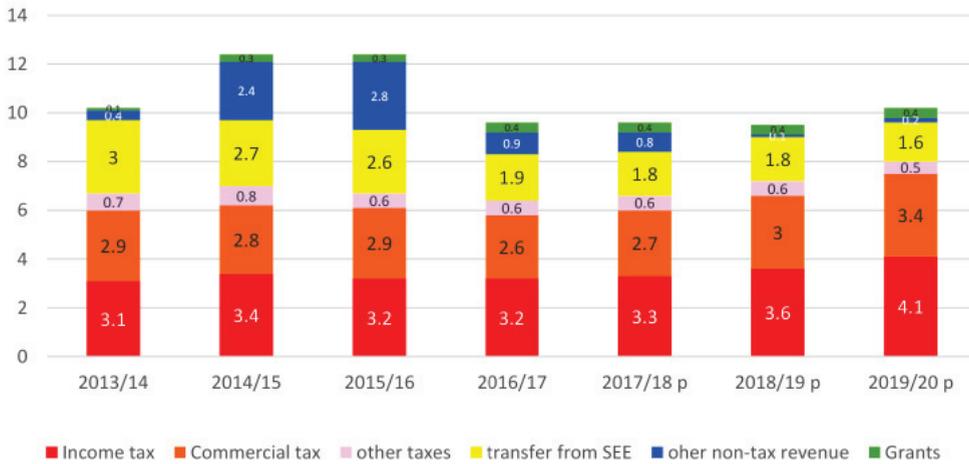
ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ များ အရောင်းအဝယ်ကောင်းပါက အခြားသောအရောင်းအဝယ်ကဏ္ဍများ အတွက် ငွေလဲလှယ်နှုန်းပြောင်းလဲမှုများဖြစ်စေပြီး လျော့ကျစေသောကြောင့် စီးပွားရေးအခြေအနေအား ပုံပျက်စေပါသည်။

ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုများ ရှိတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက အကျင့်ပျက်ချစားမှုများ၊ လူမှုရေး မညီမျှမှုများနှင့် နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများပင် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ အကြောင်းရင်းများကြောင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးနိုင်ရေးအတွက် ထိရောက်သည့် အစိုးရတစ်ရပ်တည်ထောင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရေးလုပ်ငန်းအတွက် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် သည် မှန်ကန်သည့် ဦးတည်ချက်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပုံ-၁၃ သည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ အခွန်ဝင်ငွေရရှိသည့် အရင်းအမြစ်များအား ဖော်ပြထားပါသည်။ မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) မှ ယခုနှစ်အတွင်း ထိုနိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များမှရရှိမည့် ဝင်ငွေများ ကျဆင်းနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းထားသော်လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရ အခွန်ငွေ နှင့် အခွန်ငွေမဟုတ်သည့် ဝင်ငွေများသည် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထံမှ ရရှိသည့် ငွေပမာဏ များနှင့် အရေးပါလှနီးနီးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤကဲ့သို့အခြေအနေသည် အလွတ်ဈေးကွက် စီးပွားရေးတိုးချဲ့ရန် အရိပ်အမြွက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် မဟုတ်ခဲ့ပါ။ စီးပွားရေးဖြစ်ထွန်းမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်ဟု ထင်ရသော်ငြားလည်း အခွန်ဝင်ငွေများ သိသိသာသာ တိုးပွားလာခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် အစိုးရ ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် လွန်စွာနောက်နေမှုများ ဖြစ်ခဲ့သည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်များအတွင်း စီးပွားရေးကျဆင်းမှုနှင့်အတူ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အခွန်ဝင်ငွေများသည်လည်း သိသိသာသာလျော့ကျလာခဲ့ပြီး စီးပွားရေးအခြေအနေများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာပါက မြှင့်တက်လာနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်း ထားပါသည်။ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ များနှုန်းများ ကျဆင်းမှုသည် အခွန်မဟုတ်သည့်ဝင်ငွေများ ဖောင်းပွစေခဲ့သည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ရေရှည်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ အခွန်ဝင်ငွေများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။

⁷⁷ (ဟွတ်ခါ၊ ဒေးဗစ်၊ တင်မောင်သန်း၊ ကင် အန်ဘီ နင်း ၂၀၁၅၊ ၈-၂၃)

နိုင်ငံတော်အစိုးရရရှိသည့် % GDP အခွန်ဝင်ငွေ အရင်းအမြစ်များ

အခွန်များနှင့် အခွန်နှုန်းထားများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အခွန်ပေးဆောင်မှုပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ကို အကောင်အထည်ဖော် အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ အခွန်ဝင်ငွေများကို ဝင်ငွေအခွန်များနှင့် စီးပွားရေးအခွန်ဝင်ငွေများအဖြစ် တန်းတူခွဲဝေမှုအား ပြုလုပ်မှုနည်းပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်တိုးတက်လာသောကြောင့် ထိုအခြေအနေများ ပိုမိုကောင်းမွန်သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှထုတ်လုပ်မှုနည်း ခြင်းသည် ဝင်ငွေအခွန်များမှ အခွန်ဝင်ငွေများရရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ရောင်းအားအခွန်များ၊ ဝင်ငွေများနှင့် အမြတ်အစွန်းရရှိမှုများမှတစ်ဆင့် ပိုမိုအားကောင်း သည့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသည် အခွန်ဝင်ငွေများ မြှင့်တင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အဓိကအခွန်ဝင်ငွေ များမှာ -

- ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အခွန်နှုန်းမှာ ၅% ခန့်ရှိသည့် ရောင်းအားအခွန်ဖြစ်ပြီး ခြွင်းချက်အချို့ ရှိပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းရောင်းချရန်ထုတ်လုပ်လိုက်သည့် ဆန်စပါးများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်အတွက် အခွန်နှုန်း နည်းပြီး (အခွန်ကောက်ခံခြင်း မပြုလုပ်ပါ။) သို့မဟုတ် တင်သွင်းကုန်များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်လာနိုင်စေရန်အတွက် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံသားပိုင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပိုင်ဆိုင်သည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းမှ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် အခွန်လွတ်ငြိမ်းခွင့်ရကြသည် (၂% ခန့်သာ ပေးဆောင်ရပါသည်။)။⁷⁸ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် နိုင်ငံတော်အခွန်ဘဏ္ဍာဥပဒေသည် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုစနစ်နှင့် နှုန်းထားများအား သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော်လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ လာမည့် ကာလများအတွင်း VAT စနစ်ဖြင့် အခွန်နှုန်းများအား ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။⁷⁹

⁷⁸ <http://www.loc.gov/law/foreign-news/article/burma-2017-union-tax-law-passed/>

⁷⁹ (တာနယ် ၂၀၁၇)

ထိုသို့ လုပ်ဆောင်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ အခြားသောနိုင်ငံအများစုနှင့် ပူးပေါင်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ VAT နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဇယားတွင်ကြည့်ပါ။

- ကော်ပိုရေးရှင်းခွန်မှာ ရရှိသည့်အမြတ်စွန်း၏ ၂၅% ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေ သို့မဟုတ် အထူးကုမ္ပဏီအက်ဥပဒေ ၁၉၅၀ အရ မှတ်ပုံတင်ထားပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်ထံမှ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ်ရရှိထားသည့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများ၊ အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် အခြားသမဝါယမလုပ်ငန်းများ စသည့် ကုမ္ပဏီများထံမှ စည်းကြပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။⁸⁰
- အရင်းအနှီး အကျိုးအမြတ်အခွန်နှုန်းထားအား ၂၀၁၇ ခုနှစ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေသစ်အတိုင်း စည်းကြပ်ပြီး ၁၀% အတိုင်း ဆက်လက်ရှိနေသော်လည်း ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်နေသည့် ကုမ္ပဏီများအတွက်မူ ၎င်းတို့ရရှိသည့် အမြတ်အစွန်းမှ အခွန်နှုန်း ၄၀% မှ ၅၀% ထိ စည်းကြပ်ပါသည်။
- အထူးကုန်ပစ္စည်းခွန်အား ပထမဦးဆုံး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး နိုင်ငံအတွင်း၊ တင်သွင်း၊ တင်ပို့သည့် အထူးကုန်ပစ္စည်းများအားလုံးအတွက်ဖြစ်ပြီး သတ်မှတ်ထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းခွန်အပြင် ထပ်မံပေးဆောင်ရခြင်း ဖြစ်သည်။⁸¹ အခွန်ပေးဆောင်ရန် မလိုသည့်ကုန်ပစ္စည်းများစာရင်းများမှာ ဆေးရွက်ကြီးထုတ်ဆေးလိပ်နှင့် အရက်များ၊ ကျွန်းသစ်နှင့် သစ်မာများ၊ တန်ဖိုးမြင့်ကျောက်မျက်ရတနာများ၊ လက်ဝတ်ရတနာများ၊ ဇိမ်ခံကားများ၊ လောင်စာဆီနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုအကောက်ခွန်ဥပဒေအရ ထိုကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းများဖြစ်သည့် စီးကရက်များ (တစ်လိပ်လျှင် ၁ ကျပ်နှုန်း)၊ ဆေးပေါ့လိပ်များ၊ ဆေးပြင်းလိပ် ဆေးရွက်ကြီးထုတ်ဆေးလိပ်နှင့် ကွမ်းများအတွက် (၂၀% မှ ၈၀% ထိ တိုးမြှင့်ခြင်း)၊ အရက်ပြင်းနှင့် ဝိုင် (ဘီယာ မပါ၊ ၆၀% ထိရှိနေပြီး) များအား တင်သွင်းခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းများအတွက် အခွန်နှုန်းများ သိသိသာသာပြောင်းလဲလာပါသည်။ သစ်လုံးများအတွက် အခွန်မှာ သိသိသာသာလျော့နည်းလာပြီး (၂၀% မှ ၅% ထိလျော့ချပြီး)၊ ပုံမသွင်းရသေးသည့် ကျောက်မျက်ရတနာများအတွက်လည်း သိသိသာသာ ပြောင်းလဲမှုရှိလာပါသည်။ ပို့ကုန်များအတွက် အခွန်နှုန်းမှာ အခွန်ဥပဒေသစ်တွင် ၂၀% မှ ၁၀% ထိလျော့ချလာပြီး အထူးသဖြင့် သစ်လုံးများနှင့် ၂၀% မှ ၁၅% ထိအတွက် ပုံမသွင်းရသေးသည့် ကျောက်စိမ်းတုံးများ၊ ၂၀% မှ ၁၀% ထိအတွက် ကျောက်မျက်ရတနာများ စသည့်ဖြင့် အသီးသီးလျော့ချထားပါသည်။⁸²

⁸⁰ (ဇူလိုင် ၂၀၁၇)

⁸¹ (Myanmar: Union Tax Law 2016 Passed, EY TAX INSIGHTS (May 2, 2016) quoted by (Zeldin 2017)

⁸² ဤကဲ့သို့ သဘာဝအရင်းအမြစ်များအတွက် အခွန်စည်းကြပ်နှုန်းများလျော့ချလိုက်သည်မှာ လွန်စွာ ပဟေဠိဆန်လွန်းပါသည်။ မိတ်ဆက်အပိုင်းတွင် ထောက်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း NLD အစိုးရမှ ကတိပြုခဲ့သည်မှာ "အခွန်ပိုမို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရရှိစေရန် အခွန်နှုန်းများ လျော့ချသွားမည်"။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ အမြင်ဘက်မှ သို့မဟုတ် ကျောက်စိမ်းတုံးများနှင့် အခြားသောတန်ဖိုးမြင့် ကျောက်တုံးများ တူးဖော်မှုဘက်မှ အမြင်တွင် နိုင်ငံစီးပွားရေး တိုးတက်လာစေရန် အဘယ့်ကြောင့်၊ ဘယ်လို တိုးမြှင့်လာနိုင်မည်ကို နားမလည်ဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။

၃) ထပ်တိုးတန်ဖိုးခွန် (VAT) ဆိုင်ရာ ဇယား

ထပ်တိုးတန်ဖိုးခွန် (VAT) ဆိုသည်မှာ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက်ပေးရသည့် အခွန် ဖြစ်ပါသည်။⁸³ ဤသည်မှာ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုအတွက် ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်တစ်ဆင့်ခြင်းအပေါ် ထပ်တိုး ပေးရသည့် ဈေးနှုန်းအပေါ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ယေဘုယျသုံးစွဲမှုအခွန် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ နောက်ဆုံးဈေးနှုန်း၏ ရာခိုင်နှုန်းအား တပ်တိုးအခွန်ပမာဏအဖြစ် ဆုံးဖြတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

(ဥပမာအားဖြင့် လက်ဖက်ရည်များ စတင်ရောင်းချသည့်ကနဦးဆင့်မှ စသည့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်) ထိုကဲ့သို့ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်တိုင်းတွင် ပိုမိုတန်ဖိုးမြင့်လာသည့် ထုတ်ကုန်တစ်ခု၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအဆင့် ဆင့်အား တွေးတောလိုက်ပါ။ နောက်ဆုံး စားသုံးသူမှ ဝယ်ယူလိုက်ပါက ၎င်းတို့သည် ထပ်တိုးအခွန် အားပေးလိုက်ရုံမက (ဥပမာ- လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်၏) ထုတ်လုပ်မှု အဆင့်ဆင့်တိုင်းအတွက် (ဥပမာ- လက်ဖက်ရည်များဝယ်ယူခြင်း၊ ပို့ဆောင်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ စားသောက်ဆိုင်စရိတ် စသည့်) အဆင့်တိုင်းတွင် ထပ်တိုးအခွန်ဈေးနှုန်းများရှိနေသောကြောင့် ပေးဆောင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထပ်တိုးအခွန်အား နောက်ဆုံးဝယ်ယူသူများအတွက် သိရှိရန်ကန့်သတ်ထားပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များအတွက် သီးသန့်သိရှိစေသောကြောင့် အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်မှ ကောက်ခံလိုက်သည့် ထပ်တိုးအခွန်သည် ရောင်းချမှုဝင်ငွေများ၏ ထပ်တိုးအခွန်နှင့် ကုန်ပစ္စည်းထုတ် လုပ်ရန် လိုအပ်သည့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက်ပေးရသည့် ထပ်တိုးအခွန်များနှင့် ကွာခြားနေပါလိမ့်မည်။ ကွားခြားချက်မှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုစီမှ ထပ်တိုးလိုက်သည့် တန်ဖိုးများ၏ အခွန်များကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်ဆင့်တွင် စည်းကြပ် သည့် အခွန်စုစုပေါင်းမှာ အမြဲမပျက်ထပ်တိုးလိုက်သည့် အပိုင်းအစများ ဖြစ်သည်။

ထပ်တိုးအခွန်သည် ရောင်းချမှုပြုလုပ်တိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် ပမာဏပေးရသောကြောင့် သာမန် အရောင်းအခွန်များထက် သာလွန်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်တစ်ခုချင်းစီတိုင်း၏ ထပ်တိုးမှုအပေါ် အခွန်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ဝယ်ယူမှုတစ်ခု၏ တန်ဖိုးအပြည့်အတိုင်း ရောင်းချမှုအခွန်၏ အဆင့်ဆင့်ဆောင်မှုကို ရှောင်လွှဲပေးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထုတ်လုပ်သူများအတွက် မျှတမှုရှိစေပြီး ရိတ်သိမ်းခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းများပြုလုပ်သည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဆုကြေးများဖမ်းတီးမှု ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းမှလည်း ရှောင်လွှဲပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် ထပ်တိုးအခွန် (VAT) မှာ သာမန်ရောင်းအားအခွန်များထက် ပိုမိုအသားပေးခြင်း ခံထားရပါသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ အဖြစ်အပျက်

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ထပ်တိုးအခွန်စနစ်အား ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် အစပျိုးခဲ့ပြီး ရောင်းအားအခွန်များနှင့် ယစ်မျိုးခွန်အများစုအတွက် အစားထိုးခဲ့သည်။ ၂၅ နှစ်ကာလအတွင်း ထပ်တိုးအခွန်မှာ ထိုနိုင်ငံတော် ဝင်ငွေများ၏ အကြီးမားဆုံးအရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၅၆% သော ဝင်ငွေအခွန်များသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ ထပ်တိုးအခွန် ဝင်ငွေများဖြစ်သည်။ ပုံမှန်ထပ်တိုးအခွန်နှုန်းထားမှာ ၁၅% ဖြစ်သည်။ ပြည်ပသို့တင်ပို့ကုန်များမှ တစ်စုံတစ်ရာမရှိပါ။ ဤကဲ့သို့နှုန်းထားများရှိသော်လည်း ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအတွက် ဖြတ်တောက်နှုန်း (Truncated Rate) ဟုခေါ်သည့် လျော့ချနှုန်းထားများအနည်းငယ် ရှိပါသည်။ အမျိုးမျိုးသောဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အမျိုးမျိုးသောနှုန်းထားများ သတ်မှတ်ထားပါသည်။

⁸³ https://en.wikipedia.org/wiki/Value-added_tax တွင်ကြည့်ပါ။

နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ

ဇယား ၁၂ နှင့် ၁၃ တို့တွင် မြင်ခဲ့သည့်အတိုင်း နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအများစုမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရဝင်ငွေအတွက် အကြီးမားဆုံးသော အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကဏ္ဍအမျိုးမျိုးတွင် လုပ်ကိုင်လက်ရှိသည့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး စုစုပေါင်းအရေအတွက် ၄၄ ခုရှိခဲ့ပြီး အများစုမှာ လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ဥပမာအနေဖြင့် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းသည် ဝန်ထမ်းပေါင်း နှစ်သောင်းနီးနီးရှိပြီး GDP ၏ ၇ % မျှ ထပ်တိုးပမာဏအား ဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိသည်။ တပ်မတော်ပိုင် မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးပိုင်လီမိတက်နှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းတို့မှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးဖြစ်သည့် ကျောက်စိမ်းတူးဖော်ခြင်း၊ သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သစ်စက်များ၊ ပရိဘောဂနှင့် အထည်ချုပ် လုပ်ငန်းများ၊ အစားအစာနှင့် အဖျော်ယမကာများ တင်သွင်းကုန်များ၊ စူပါမားကတ်များ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းများ၊ အိမ်နှင့် မြေယာလုပ်ငန်းများ၊ ဟိုတယ်များ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စတိုးနှင့် ဘီလပ်မြေ စက်ရုံများ စသည့်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသောလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ ဤကုမ္ပဏီအများစုမှာ တပ်မတော်အတွက် တိုက်ရိုက် ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိပြီး လွှတ်တော်တွင်း တာဝန်မရှိသည့်အပြင် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာအတွင်းသို့ အစီရင်ခံရန် တာဝန်မရှိပါ။⁸⁴ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအများစုမှာ လက်ဝါးကြီးအုပ်နိုင်သည့် ရာထူးများကြောင့် အမြတ် များစွာရှိနေခြင်းဖြစ်ပြီး ရံဖန်ရံခါတွင် ထိရောက်သည့် ဝန်ဆောင်မှုနှင့်နှေးတတ်ပါသည်။ သို့သော် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ အတွင်း ပြောင်းလဲမှုမှာ သာဓကတစ်ခုဖြစ်ပြီး ပြိုင်ဆိုင်မှုများခြင်းသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုတစ်လုံးအတွက် တိုးတက် မှုများ ရှိလာနိုင်ပါသည် (ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံမှ အပါအဝင်)။ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည် နိုင်ငံတော် ဘဏ္ဍာအတွင်း အမြတ်အခွန်၏ ၂၅%၊ နိုင်ငံတော်၏ အစုပေါ် အမြတ်၏ ၂၀% ဖြည့်ဆည်းပြီး ကျန်ဘဏ္ဍာငွေများအား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် သို့မဟုတ် တပ်မတော်အတွက် အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။

⁸⁴ (ဟွတ်ခါ၊ ဒေးဗစ်၊ တင်မောင်သန်း၊ ကင် အန်ဘီ နင်း ၂၀၁၅၊ ၈-၂၃)

၃။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းအတွက် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှု

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတွင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း တိုင်းရင်းသားများ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုမှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှုမျိုး မဖြစ်သေးသည်မှာ မြင်သာထင်ရှားနေသေးသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိအချိန်ထိ ဗဟိုချုပ်ကိုင်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအား ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေမှုအား လေ့လာပြီးသည့်အချိန်တွင် ပိုမိုသိသာပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများအား ထောက်ပံ့ခြင်းသည် ပြည်တောင်စုအစိုးရ၏ အဓိကကျသော လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ပညာရေး၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊ အဆောက်အဦ၊ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဖြန့်ဝေမှု၊ အရင်းအမြစ်များ တူးဖော်ခြင်း၊ စိစစ်ခြင်းနှင့် လူမှုဖူလုံရေးစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့အား ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်သို့ မျှတစွာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲဝေထားပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ တာဝန်များသည် အများအားဖြင့် ဒေသအတွင်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအသေးစားများဖြင့် ကန့်သတ်ထားပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွင်း စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီး ဌာနမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် နိုင်ငံတော်မှ စီမံခန့်ခွဲသည့် ဆည်များ၊ တံမံများနှင့် ဆည်မြောင်းများအား တာဝန်ယူပြီး ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲရသည့် ဆည်များ၊ တံမံများနှင့် ဆည်မြောင်းများ အတွက် သီးခြားတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတွင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သဘောသဘာဝအရ လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလိုစီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် မသေချာမရောမမှုများနှင့် ထိရောက်မှုမရှိသည်မှာ မြင်သာပါသည်။⁸⁵

၂၀၁၃/၁၄ ခုနှစ်အတွင်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးမှ အများပြည်သူကဏ္ဍ အသုံးစရိတ်များအတွက် ၇.၄ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည့် ပမာဏအား စာရင်းတင်ပြခဲ့ပြီး ၎င်းပမာဏမှာ အခြားသောနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း ရှိပါသည်။ ဇယား ၄ သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊ အောက်ဆုံးဆင့်ရှိ အစိုးရများနှင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ အသုံးစရိတ်များအား ဖော်ပြထားပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းတို့မှာ စီးပွားရေးအရ အကြီးမားဆုံးသော အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးအရ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်တို့မှာ သုံးစွဲမှုအများဆုံး ဖြစ်ကြသည်။

ဒေသအတွင်းဝင်ငွေမှာ မလုံလောက်သောကြောင့် ဤတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် အသုံးစရိတ်များ၏ ၆၄ ရာခိုင်နှုန်းသော အသုံးစရိတ်အား နိုင်ငံသို့လွှဲပေးသည့် ပမာဏထဲမှ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြစ်သည်။⁸⁶ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများတွင် လုပ်အားခများနှင့် လစာများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်ပြီး (၁၁ % မှ ၂၀ %)

⁸⁵ စာရင်းအသေးစိတ်အား (World Bank Group 2013, Annex 3) အားကြည့်ပါ။

⁸⁶ (World Bank Group 2013, P. 83)

အသုံးစရိတ်များနှင့် ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း သိသိသာသာကွဲပြားပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း မြို့နယ်အလိုက်သုံးစွဲမှုမှာ ထင်သာမြင်သာစွာ ကွဲပြားပါသည်။ ၂၀၁၄ နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ချင်းပြည်နယ်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ မြို့နယ်တစ်ခုတွင် ၁၇၇,၄၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ဝဲခူးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာ မြို့နယ်တစ်ခုတွင် ၈၃၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ လူဦးရေထူထပ်သည့် ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ရှမ်းနှင့် ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးတို့သည် မြို့နယ်တစ်ခုအတွက် အသုံးစရိတ် အနည်းဆုံးတွင် ရှိပါသည်။ ၂၀၁၄/၁၅ ခုနှစ်တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၏ ထက်ဝက်မျှရှိသည့် အသုံးစရိတ်အား လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍသို့ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ခဲ့ပြီး ကွာဟချက်များရှိနေခဲ့သည်။ ဧရာဝတီနှင့် မကွေးကဲ့သို့သော တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်၏ ၈၀% နီးနီးရှိသည့် ဘတ်ဂျက်ငွေများအား လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးသို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ပြည်သူများအတွက် ကုန်စည်များနှင့် အခြားပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများအရ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများမှာ ဒေသအတွင်းစီးပွားရေး ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဖြေရှင်းရန် အထူးသဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အဝေးပြေးလမ်းမဟုတ်သည့် လမ်းမများနှင့် မြို့ပြလမ်းများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်ရှိပါသည်။⁸⁷

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်းရှိ မြို့နယ်တစ်ခုစီ၏ အသုံးစရိတ်များမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအဆင့်များနှင့် တိုက်ရိုက် ပတ်သက်နေမှုရှိကြောင်းမှာ မြင်သာမှုလွန်စွာနည်းနေပါသည်။ လူဦးရေနည်းပါးပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးများ၏ အသုံးစရိတ်များမှာ ဝန်ဆောင်မှုကောင်းများ (အထူးသဖြင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး) နှင့် ထိုကဲ့သို့ ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်ကုန်ကျစရိတ်များ ရှိနေသောကြောင့် အဓိကအရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေ ကြောင်း မှတ်ယူထားပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ချင်းပြည်နယ်သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအမြင့်ဆုံး အခြေအနေဖြစ်နေပြီး လူဦးရေနည်းပါးသောကြောင့် မြို့နယ်တစ်ခုစီအတွက် အသုံးစရိတ်များ မြင့်တက်နေသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ငွေလွှဲပေးပို့မှုနှုန်း မြင့်နေခြင်းအား ကျေးဇူးတင်ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ပုံ (၁၅) သည် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ မြို့နယ်တစ်ခု ချင်းစီသို့ လွှဲပေးလိုက်သည့်ပမာဏမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နွှယ်နေပါသည်။ သို့သော် ချင်းပြည်နယ်၊ ကယား ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းတို့မှာ ပုံမှန်လွှဲပေးသည်ထက် များစွာလက်ခံရရှိပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းမှာ (၃၂ ဦး၊ ကီလိုမီတာ ၂)၊ ကယားပြည်နယ်မှာ (၂၄ ဦး၊ ကီလိုမီတာ ၂)၊ ကချင်ပြည်နယ်မှာ (၁၉ ဦး၊ ကီလိုမီတာ ၂)၊ နှင့် ချင်းပြည်နယ်တွင် (၁၃ ဦး၊ ကီလိုမီတာ ၂) ရှိသည်ဆိုပါက ၎င်းတို့သည် လူဦးရေအနည်းဆုံးဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံတော် အစိုးရမှ ဆင်းရဲမှုနှင့် လူဦးရေနည်းပါးမှုအပေါ် ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် လွှဲပေးလိုက်သည်မှာ မြင်သာထင်ရှားရှိပါသည်။

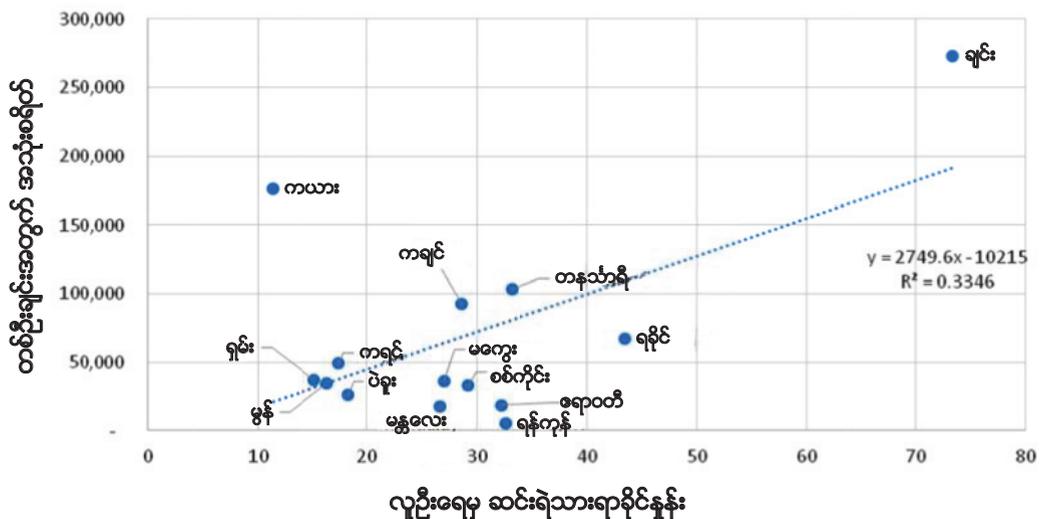
⁸⁷ (World Bank Group 2017, P. 55)

ဇယား (၄)

၂၀၁၃-၁၄	အသုံးစရိတ်(ကျပ်သန်းပေါင်း)						
	အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု	ဌာနများနှင့် DAO များ	SEE များ	စုစုပေါင်း (ကျပ်သန်း)	% ဝမာဏ	တစ်ဦးချင်း အသုံးစရိတ် စုစုပေါင်း (၁၀၀ ကျပ်)	GDP %
ရှမ်း	၇ ၄၆၃	၉၆၀၈၀	၆၈၆၆၂	၁၇၂၂၀၅	၁၄.၇	၂၉.၅၇	၀.၂
ရန်ကုန်	၁၈၃၆၈	၁၄၆၃၇၃	၃၉၄၂	၁၆၈၆၈၃	၁၄.၄	၂၂.၉၂	၀.၂
မကွေး	၄၉၄၈	၁၁၀၂၄၄	၂၅၉၂၂	၁၄၁၁၁၃	၁၂.၁	၃၆.၀၃	၀.၂
စစ်ကိုင်း	၁၁၅၆၂	၆၃၆၀၀	၂၉၂၇၄	၁၀၄၄၃၆	၈.၉	၁၉.၆၁	၀.၁
ဧရာဝတီ	၄၅၄၃	၆၁၂၂၅	၃၄၁၆၅	၉၉၉၃၃	၈.၅	၁၆.၁၆	၀.၁
မန္တလေး	၈၀၉၂	၈၀၇၉၅	၁၀၉၃၄	၉၉၈၂၂	၈.၅	၁၆.၁၉	၀.၁
ရခိုင်	၁၂၉၇၁	၄၀၄၉၇	၂၅၄၂၄	၇၈၈၉၂	၆.၇	၃၇.၅၉	၀.၁
ပဲခူး	၅၄၂၄	၄၁၇၀၁	၁၈၈၈၂	၆၆၀၀၆	၅.၆	၁၃.၅၆	၀.၁
ကချင်	၃၅၉၈	၃၃၉၇၁	၁၆၈၇၅	၅၄၄၄၄	၄.၇	၃၃.၁၄	၀.၁
ချင်း	၁၀၆၁၁	၂၃၉၆၁	၁၄၃၉၈	၄၈၉၆၉	၄.၂	၁၀၂.၂၇	၀.၁
တနင်္သာရီ	၈၆၈၉	၂၄၄၁၆	၁၃၃၄၇	၄၆၄၅၃	၄.၀	၃၂.၉၈	၀.၁
မွန်	၃၆၁၀	၁၈၉၇၂	၉၁၉၁	၃၁၇၇၃	၂.၇	၁၅.၄၇	၀.၀
ကရင်	၃၇၂၆	၁၆၇၇၇	၉၅၂၄	၃၀၀၂၈	၂.၆	၁၉.၉၆	၀.၀
ကယား	၄၇၇၀	၁၃၁၉၇	၈၂၃၆	၂၆၂၀၄	၂.၂	၉၁.၄၂	၀.၀
စုစုပေါင်း	၁၀၈၃၇၆	၇၇၁၈၀၈	၂၈၈၇၇၈	၁၁၆၈၉၆၁	၁၀၀.၀	၂၃.၂၅	၁.၄

ပုံ-၁၅။

တစ်ဦးချင်းအတွက် ပြည်ထောင်စုမှ လွှဲပြောင်းပေးငွေနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု ရာခိုင်နှုန်း

မူရင်း - ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ ၂၀၁၇ မှတ်တမ်းမှ အချက်အလက်များစုစည်းပြီး မူပိုင်ရှင်းပြထားခြင်း

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအတွက် အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး စီမံအုပ်ချုပ်ရေး၏ ဝင်ငွေထောက်ပံ့ပေးနိုင်မှုမှာ အသုံးစရိတ်များကဲ့သို့ပင် ထူးထူးခြားခြား ဆင်တူသည်ဟု ထင်ရပါသည်။ ဇယား-၅ တွင်ကြည့်ပါ။ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များမှာ ထပ်တူနီးနီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အကြောင်းမှာ အစိုးရဘက်မှ ထိုဒေသများအတွင်း လိုငွေများအား ငွေလွှဲပေးခြင်းဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပုံ-၁၆ သည် အဆင်းရဲဆုံးသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့သည် ငွေလွှဲပေးမှုအပေါ်တွင် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အထူး မှီခိုနေသည်ကို ပြသနေပြီး ၅၀% နှင့် အထက်မှာ လွှဲပြောင်းပေးငွေ ဖြစ်ပါသည်။ အခွန်ဝင်ငွေမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးအဆင့်များတွင် လွန်စွာနည်းပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တရားဝင်ခွင့်ပြုထားသည့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှုမှာ လက်တွေ့တွင် အခြားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမရှိဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။

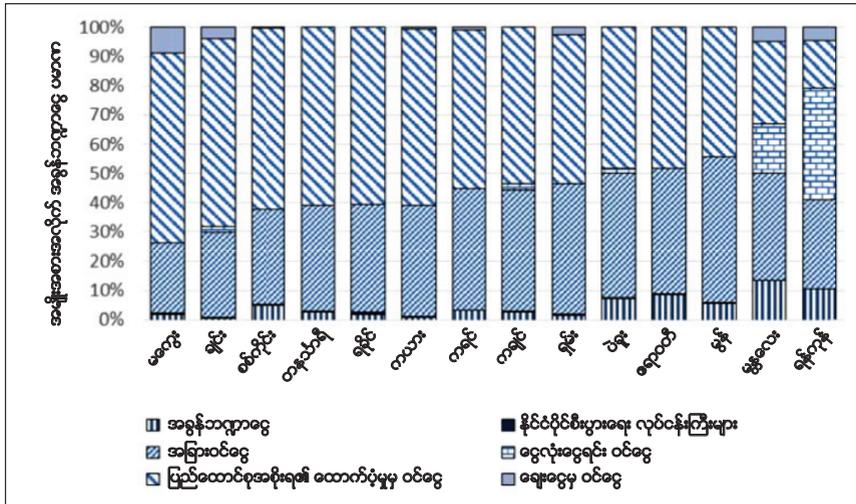
ထို့ပြင် ဤအဆင့်များရှိ အစိုးရ ရငွေအများစုမှာ ဒုတိယအဆင့်ရှိ ကုန်စည် (club goods) ဟုခေါ်သည့် ကုန်စည်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့် အကူအညီပေးနေခြင်းဖြစ်သည်။ DAOs များသည်လည်း အဓိကအားဖြင့် အဖိုးအခများနှင့် ဝန်ဆောင်ခများ ကောက်ခံနိုင်သည့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြစ်သည့် အမှိုက်သိမ်းရေးနှင့် ရေပေးဝေရေး စသည့်တို့ အတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။ ပုံမှန်ဒေသအတွင်း အခွန်များမှာ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ၊ ဘီးခွန်များနှင့် အခြားသော ဝန်ဆောင်ခများ စသည့်တို့ဖြစ်သည်။ မန္တလေးနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့သည် အခြားသောပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများထံမှဘီးခွန် များမှ ဝင်ငွေအများစုရရှိပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးမှ ၎င်းတို့၏ DAO ဝင်ငွေအများစုအား ပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်များ မှရရှိပါသည်။

ဇယား (၅)

	အခွန်ဘဏ္ဍာ (ကျပ်သန်းပေါင်း)						
	အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု	ဌာနများနှင့် DAO များ	SEE များ	စုစုပေါင်း (ကျပ် သန်း)	% ပမာဏ	တစ်ဦးချင်း အသုံးစရိတ် စုစုပေါင်း(၀၀၀ ကျပ်)	GDP %
ရှမ်း	၂၈၄၅	၁၀၅၃၅၈	၆၄၀၀၂	၁၇၂၂၀၅	၁၄.၈	၂၉.၅၇	၀.၂
ရန်ကုန်	၁၄၉၂	၁၆၄၄၈၀	၂၇၁၁	၁၆၈၆၈၃	၁၄.၅	၂၂.၉၂	၀.၂
မကွေး	၁၉၅၄	၁၁၄၁၂၄	၂၅၈၃၅	၁၄၁၁၁၃	၁၂.၁	၃၆.၀၃	၀.၂
စစ်ကိုင်း	၂၃၃၇	၆၄၃၃၀	၂၉၇၇၀	၉၆၄၃၇	၈.၃	၁၈.၁၁	၀.၁
ဧရာဝတီ	၁၇၅၄	၆၃၆၆၁	၃၄၅၁၉	၉၉၉၃၄	၈.၆	၁၆.၁၆	၀.၁
မန္တလေး	၃၃၅၃	၈၅၄၈၀	၁၀၉၈၉	၉၉၈၂၂	၆.၈	၁၆.၁၉	၀.၁
ရခိုင်	၁၁၁၀	၅၂၀၉၇	၂၅၆၈၄	၇၈၈၉၁	၆.၈	၃၇.၅၉	၀.၁
ပဲခူး	၃၀၅၆	၄၄၈၇၄	၁၉၀၇၆	၆၇၀၀၆	၅.၈	၁၃.၇၇	၀.၁
ကချင်	၂၄၁၄	၃၅၈၇၀	၁၇၁၆၀	၅၅၄၄၄	၄.၈	၃၃.၇၅	၀.၁
ချင်း	၂၀၆၆	၃၃၈၀၂	၁၄၁၀၂	၄၉၉၇၀	၄.၃	၁၀၄.၃၆	၀.၁
တနင်္သာရီ	၂၀၄၅	၃၁၀၀၄	၁၃၅၇၂	၄၆၆၂၁	၄.၀	၃၃.၁၀	၀.၁
မွန်	၂၄၀၁	၂၀၀၄၂	၉၃၃၁	၃၁၇၇၄	၂.၇	၁၅.၄၇	၀.၀
ကရင်	၁၄၉၉	၁၉၀၇၅	၉၄၅၄	၃၀၀၂၈	၂.၆	၁၉.၉၆	၀.၀
ကယား	၁၂၁၄	၁၄၆၉၂	၈၃၁၇	၂၄၂၂၃	၂.၁	၈၄.၅၁	၀.၀
စုစုပေါင်း	၂၉၅၄၀	၈၄၈၈၉၉	၂၈၃၇၂၂	၁၁၆၈၉၆၁	၁၀၀.၀	၂၃.၂၅	၁.၄

ပုံ-၁၆။

၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ် အမျိုးအစားခွဲထားသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးဝင်ငွေများ

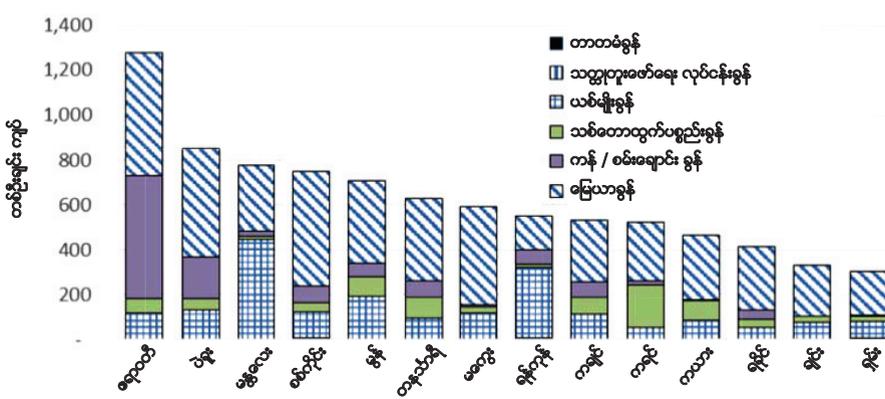

မူရင်း - (Dickenson-Jones, Giles; S.Kanay; Andrea Smurra September 2015, p.24)

သို့သော် တစ်ချင်းစီအလိုက် တွင်းထွက်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းခွင်များမှာ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး အပြင်ဘက်တွင် အဓိကကျသည့် အခွန်များဖြစ်သည်၏ဟု ထင်မြင်ယူဆရပါသည်။ ၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ်တွင် မြေယာနှင့် ယစ်မျိုးခွန်များအား DAO ဝင်ငွေမဟုတ်သည့်စာရင်းတွင်တင်ပြပြီး အဓိကချွင်းချက်ထားသော ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး ထိုတိုင်းနှစ်ခုလုံးတွင် ယစ်မျိုးခွန်မှာ အတော်မြင့်မားစွာ ရရှိနေပါသည်။ မြေခွန်များအပြင် ကယားပြည်နယ်သည် ၎င်းတို့၏အခွန်များအား သစ်တော်လုပ်ငန်းနှင့် ယစ်မျိုးခွန်များမှ အခွန်ကောက်ခံပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၎င်းတို့၏ အခွန်များအား ရေကန်များနှင့် စမ်းချောင်းများမှ အဓိကကောက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။ (ပုံ - ၁၇ တွင်ကြည့်ပါ။)

ပုံ-၁၇။

၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ် မြို့တစ်မြို့ချင်းစီ၏ အခွန်ဝင်ငွေ

မူရင်း - (Dickenson-Jones, Giles; S. De Kanay; Andrea Smurra September 2015, p. 26)

Dickenson et. alt.⁸⁸ တို့သည် အခွန်ဝင်ငွေများ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် ပြောင်းလဲလာခဲ့ပုံကို ၁၀ စုနှစ် ၁ ခုကျော်ကြာ လေ့လာခဲ့ပြီး ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည်မှာ-

- ပို့ဆောင်ရေးအခွန်၊ ယစ်မျိုးအခွန်နှင့် ရေကန်၊ ချောင်းအခွန်များသည် အချိုးကျ အလားတူ ရရှိပါသည်။ ယစ်မျိုးနှင့် ဘီးခွန်များသည် လက်ခံရရှိငွေ၏ ထက်ဝက်ကျော်ခန့် ဖြစ်ပါသည်။
- တမံအခွန်နှင့် တွင်းထွက်ပစ္စည်းတူးဖော်မှုအခွန်များသည် လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့သည့် ကာလတစ်လျှောက်တွင် သိသိသာသာနည်းနေပါသည်။
- သစ်တောခွန်နှင့် မြေယာအခွန်များသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝင်ငွေများ၏ အရွယ်အစားနှင့် မတည့်ပေးနိုင်မှုအရ အများအပြားကွာဟနေပါသည်။ အထူးသဖြင့် သစ်ထုတ်လုပ်မှုအခွန်သည် ဝင်ငွေအတွက် အဓိကအရေးပါသည့် အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် သိသိသာသာ ပမာဏလျော့နည်းလာခဲ့ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေမှာ ဝင်ငွေခွဲဝေမှုသည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်အတွင်း ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့အကြား ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။
- ၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ်အတွင်း မြေယာအခွန်တိုးမြှင့်လာမှုသည် မြို့နယ်မြေစာရင်းဌာနတွင် လယ်ယာမြေ အသုံးပြုခွင့်စာချုပ်အား စိုက်ပျိုးမြေအသုံးပြုသူများမှ လျှောက်ထားရန် လိုအပ်လာသည့် အကြောင်းရင်းများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့် တည်ငြိမ်မှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ဗဟိုချုပ်ကိုင်သည့် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးဆက်သွယ်မှု၏ အရေးပါသည့် အင်္ဂါရပ်မှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည် ကြွေးမြီများအတွက် ထုတ်ပြန်ခွင့်မရှိဘဲ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကိုယ်စား ငွေချေးနိုင်ပါသည်။⁸⁹ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာမလုံလောက်မှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်အပါအဝင် ဘဏ်များမှငွေချေးယူပြီး ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ ဗဟိုမှလွှဲပေးလိုက်သည့် ငွေများသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ အသုံးစရိတ်များနှင့် ဝင်ငွေမညီမျှမှုအတွက် ပြန်လည်ချိန်ညှိပေးရန်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ တည်ငြိမ်စွာလည်ပတ်နိုင်ရေးနှင့် ပက်သတ်ပြီး ဤကဲ့သို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်း၏ အရေးပါသည့် အခွင့်အလမ်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစာတမ်းတွင် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးလုပ်ငန်းသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်သင့်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအများစုမှ အထူးသဖြင့် တောင်အမေရိကနိုင်ငံမှ သိရှိရသည်မှာ ပြည်နယ်အဆင့်တွင် ဘဏ္ဍာငွေများအား ကိုယ်ပိုင်စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်အား ချေးယူမှုနှင့် ပေါင်းစည်းလိုက်ပါက အခြားသောဌာနများတွင် ဒေသအတွင်းအာဏာပိုင် များကိုဆွဲဆောင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပြီး ပိုမိုကြီးမားသော ငွေကြေးမလုံလောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး

⁸⁸ (အစ်ကန်စင်-ဂျိုးစ်၊ ဝိုင်းလ်၊ အက်စ် ဒီကာနေး၊ အန်ဒရီယာစမူရာ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၅ စာမျက်နှာ- ၂၇-၂၈)

⁸⁹ ပြည်သူ့ကြွေးမြီစီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၂၊ ၂၀၁၆) ၏အခန်း (၂) ပြဌာန်းချက်အရ အစိုးရသည် (ချေးယူခြင်းနှင့် ချေးယူရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း)၊ ၃) အောက်ဖော်ပြပါ ကိစ္စရပ်များအတွက် နိုင်ငံကိုယ်စား ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက်အရ နိုင်ငံအတွင်းနှင့် ပြည်ပမှ ငွေချေးယူနိုင်သည်။
(က) နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာမလုံလောက်မှုအတွက် ဖြည့်ဆည်းရန်။
(ခ) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအစိုးရထံတွင် အစိုးရချေးငွေအဖြစ် သို့မဟုတ် ချေးငွေအဖြစ် ချေးပေးရန်။

မက်ခရိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တည်ငြိမ်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒများကိုပါ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိခိုက်လာပါလိမ့်မည်။⁹⁰ တင်းကျပ်သည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည်လည်း ဤကဲ့သို့ပြဿနာများ ပါဝင်စေနိုင်ပြီး မလိုက်နာမှုသည်လည်း ရှည်ကြာနိုင်သည့် ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား ငွေချေးမှုဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ဗဟိုချုပ်မှု ပြုလိုက်ခြင်းအားဖြင့် တည်ငြိမ်မှုအခြေအနေအားထိန်းချုပ်ရန် ပိုမိုလွယ်ကူလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ဝေးကွာနေသေးသည်ကိုလည်း တွေ့မြင်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအချို့တွင် ငွေစာရင်းကိုက်ညီမှုမရှိသော်လည်း ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ ငွေလွှဲ လိုက်သောကြောင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဘဏ္ဍာငွေစုစုပေါင်းမှာ စာရင်းကိုက်ညီမှုရှိစေပါသည် (ဇယား (၄) နှင့် (၅) တွင်ကြည့်ပါ)။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုတို့တွင် အသုံးစရိတ်များသည် မြန်မာ့ GDP တိုင်းတာမှုအရ ၀.၂ % ထိ ကျော်လွန်နေခြင်းမရှိပါ။ သို့သော် ၎င်းတို့ သက်ဆိုင်ရာပမာဏအား တိုင်းတာနိုင်မည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ဒေသကြီးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်မှုမရှိသေးပါ။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအားလုံး၏ စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ်မှာ မြန်မာ့ GDP ၏ ၁.၄ % သာရှိပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ် နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့သည် သုံးစွဲမှုအများဆုံး ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့နောက်တွင် မကွေးတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

⁹⁰ (Poterba, James M. and Jürgen von Hagen 1999)

၄။ စစ်ဖက်စီးပွားရေးစနစ်မှ စစ်မှန်သော ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်း

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နေမှုအပေါ်အခြေခံပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံကို လက်ရှိအချိန်ထိလေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ စစ်ပွဲကိုအခြေပြုရပ်တည်သော စီးပွားရေးမှ ငြိမ်းချမ်းခေတ်မီသော ဈေးကွက် စီးပွားရေးဈေးကွက်သို့ ကူးပြောင်းလာမှုအခြေအနေအား လေ့လာရမည် ဖြစ်ပါသည်။

Oxford Essential Dictionary of the U.S. Military အရ War Economy ဆိုသည်မှာ စစ်ပွဲများအား ပိုမိုရှည်ကြာစေရန် ထိန်းထားနိုင်သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။⁹¹ Dennis et al.⁹² မှ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအစိုးရ၏ ပထမဦးဆုံးတာဝန်မှာ နိုင်ငံအတွင်းရှိ ပုန်ကန်မှုအခြေအနေအား ခိုက်ရန်ဒေါသစိတ်မရှိဘဲ ကာကွယ်ရန်တာဝန်ရှိပြီး စစ်ဖြစ်နေသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည်လည်း အရာအားလုံးကို လက်အောက်ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရန် ထိုကဲ့သို့ပင် တာဝန်ရှိသည်ဟု အဆိုပြုထားပါသည်။ ပြောင်းလဲမှုနှင့် စီးပွားရေးအတွက် စစ်ပွဲများသည် ပါဝါအမြင့်ဆုံး အေဂျင်ဖြစ်ပြီး စစ်ပွဲဖြစ်ပေါ်နေချိန်အတွင်း ဖိစီးမှုများနှင့် ပြောင်းလဲမှုများအား ခံစားနေရသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ သာယာ ဝပြောရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့်အရာ ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအစပိုင်းတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ပုံမှန်အတိုင်း ဆက်ဆံခဲလည်ပတ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတော်ဘက်မှ စစ်ပွဲများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား တောင်းဆိုမှု ပြောင်းလဲမှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များအား ခွဲဝေခြင်း သို့မဟုတ် ခွဲတန်းချထားခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းသည့်ကာလများထက် နိုင်ငံကုန်စည်များ ပိုမိုများပြားသည့်ပမာဏများအား ထိန်းချုပ်ခြင်း စသည့်ကိစ္စရပ်တို့တွင် ဝင်ရောက်ဖြေရှင်းပေးရန် အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

စစ်ဖက်စီးပွားရေး (War Economy) တစ်ခုသည် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများခွဲဝေမှုများအတွက် ဗဟိုမှ ကွပ်ကဲမှုတစ်ရပ် အား ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ စစ်တပ်အာဏာပိုင်များသည် စစ်ရေးဗျူဟာ ရည်ရွယ်ချက်များပြည့်ဝစေရန် ရရှိနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များအားလုံးကို အသုံးပြုရန် ပါဝါရှိပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏ ဦးပေးသည့်အရာများတွင် (သို့မဟုတ် အခြား တစ်ဖက်တွင်) တိုင်းရင်းသားများလုံခြုံရေးသည် အခြားသောရွေးချယ်စရာများထက် ပိုမိုသိသာထင်ရှားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ခိုင်မြဲရှည်ကြာသည့် War Economy မှ စစ်ရေးကဏ္ဍအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်က စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အသုံးစရိတ်အတွက် အရင်းအမြစ်များအား ဆက်လက်ထုတ်ယူသုံးစွဲလျက်ရှိသည်။ Price Mechanism အား ခေတ္တဖယ်ထားပြီး အသေး ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ထိရောက်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက်အသုံးပြုရန် လိုအပ်သည်များအတွက် အရင်းအမြစ်များ သုံးစွဲမှုသည် ကျန်ရှိငွေများအတွက် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှုမရှိပါ။ War Economy ပိုမိုရှည်ကြာလေလေ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း ပိုပုံပျက်လေဖြစ်ပြီး ထိုစစ်ပွဲကြီးပြီးဆုံးသည့်တိုင် ဆက်လက်ရှည်ကြာလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။⁹³

⁹¹ (The Oxford Essential Dictionary of the U.S. Military 2001)

⁹² (Dennis, et al. 2009)

⁹³ (Duncan 2013)

မြန်မာလူမျိုးအများစုက ခွဲခြားဆက်ဆံသည်ဟု ခံယူထားသော လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများ၏ ပုန်ကန်ထကြွမှုအား ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၊ စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းယူဖြေရှင်းခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် War Economy ကို အမြဲတမ်း ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားပုန်ကန်မှုအား တိုက်ခိုက်ရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအားလုံးအား တပ်မတော်လက်အောက်တွင် ရှိစေခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း မြန်မာလူမျိုးစစ်အစိုးရ လွှမ်းမိုးမှုအား ပြန်လည်ချေမှုန်းခြင်းဖြင့် ထိုကဲ့သို့ လက်အောက်ထားရှိမှုအခြေအနေ ဖန်တီးထားပါသည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်နေသည့် နှစ်ဖက်လုံးမှ ပြည်တွင်းစစ်တိုက်ရန်အတွက် အရင်းအမြစ်များအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအား ခိုင်မာသည့် အထက်အောက်နည်းလမ်းအား စွဲကိုင်ထားကြသည်။ စစ်တပ်အာဏာပိုင်များသည်လည်း အရေးပါသည့် အရင်းအမြစ်များအား တိုက်ရိုက်ထိန်းချုပ်ထားပြီး ဈေးကွက်ဆိုင်ရာဆက်ဆံမှုအား တရားဝင်ခွင့်မပြုထားသည့် မှောင်ခို ဈေးကွက်အတွင်း ထိန်းချုပ်ထားပါသည်။ ဤလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် အများအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ ပြည်သူအပေါ် အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ တူးဖော်ခြင်းနှင့် တရားမဝင်သည့်ကုန်သွယ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မူးယစ်ဆေးလုပ်ငန်းများပါ လုပ်ကိုင်နေကြသည့် အရေးပါသည့် ပိုင်နက်နယ်မြေများကို ထိန်းချုပ်ထားပါသည်။ များသော အားဖြင့် အခွန်များမှာ ငွေသားများနှင့် အခြားသောအလားတူအရာများ ဖြစ်ပါသည်။

ဤနည်းသည် ပါတီများအတွက် ၎င်းတို့၏ဒေသနယ်မြေအတွင်း ကုန်စည်များထောက်ပံ့ပေးရန်အတွက် အမျိုးမျိုးသော အထောက်အပံ့များနှင့် တရားဝင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် အဟန့်အတားများမဖြစ်စေပါ။ လုံလောက်ရုံမျှသော အရင်းအမြစ်များရှိပြီး ဆင်းရဲမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်နေသော်လည်း ဒီမိုကရေစီဆန်ဆန်ဖွဲ့ပုံသည် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ထောက်ပံ့မှုသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍများအတွက် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်သူ နိုင်ငံသားများအတွက် ဝမ်းရေးနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုထောက်ပံ့ပေးရေးအတွက် ပိုမိုအားကောင်းလာစေပါသည်။

ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အဆောက်အဦများ၊ လုံခြုံရေး၊ တရားရေး၊ သစ်တောစီမံရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များဖြင့် ၎င်းတို့၏ပြည်သူလူထုများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးရာတွင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများသည် တက်ကြွသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ကြသည်။ တချို့သောဒေသများတွင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် စီမံအုပ်ချုပ်မှုပိုင်းများထိပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိပြီး များသောအားဖြင့် ၎င်း၏ အုပ်ချုပ်စီမံမှု အခန်းကဏ္ဍမှာ မြန်မာအစိုးရ၊ တပ်မတော်၊ အခြားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်သူ့စစ်များနှင့် နယ်ခြားစောင့်တပ်များနှင့် တွဲဖက်အုပ်ချုပ်လေ့ရှိပါသည်။ အချို့သောဒေသများတွင် တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် ပဋိပက္ခများရှိနေကြသော်လည်း အချို့သောဒေသများတွင် တွဲဖက်အုပ်ချုပ်သည့် ဒေသများအတွင်းရှိ အစိုးရလုပ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်အရ သဘောတူညီမှုရှိထားပြီး ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ကြသည်။ ဇယား (၆) တွင် Paul Minoletti's အစီရင်ခံစာ ပြန်လည်ကောက်နုတ်ချက်များအရ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ အများပြည်သူများအတွက် ကုန်ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးမှုများ ရှုပ်ထွေးမှုရှိနေသည်ကို ပြသပါသည်။⁹⁴

⁹⁴ (Minoletti 2016, 32-34)

ဇယား (၆) - တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုထောက်ပံ့ပေးမှုများ အကျဉ်းချုပ်

တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ	တာဝန်ရှိအစိုးရ/ အုပ်ချုပ် စီမံရေးဌာန	အုပ်ချုပ်ရေး/စီမံရေး ဌာနများသည် စစ်တပ်နှင့် သီးခြားဖြစ်သည်	ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍနှင့် အများပြည်သူအဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း	လူမှုရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း
DKBA	မရှိ	N/A	ဟုတ်	မဟုတ်
KIO	ရှိ	ဖြစ်	ဟုတ်	ဟုတ်
KNPP	ရှိ	ဖြစ်	ကန့်သတ်	ဟုတ်
KNU	ရှိ	ဖြစ် (စစ်တပ်ဘက်မှ ကိုယ်စားပြုခြင်းဖြင့်)	ကန့်သတ်	ဟုတ်
NDAA	မသိ	မသိ	ဟုတ်	မသိ
NMSP	ရှိ	ဖြစ်	ဟုတ်	ဟုတ်
PNLO	ရှိ	မဖြစ်	ကန့်သတ်	ကန့်သတ်
PSLF	ရှိ	မဖြစ်	ကန့်သတ်	ဟုတ်
RCSS	ရှိ	မဖြစ်	ကန့်သတ်	ကန့်သတ်
UWSA	ရှိ	ဖြစ်	ဟုတ်	ဟုတ်
SSPP	ရှိ	မဖြစ်	မသိ	ကန့်သတ်

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများ ထောက်ပံ့နေခြင်းသည် လူမှုရေးပြဿနာများနှင့် လူသားများ၏ ဘေးဒုက္ခများကို ရှောင်ရှားနိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ ၎င်းတို့၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်အတွင်းမှ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လုံလောက်သည့် အရင်းအမြစ်များ ရယူနိုင်စွမ်းမရှိပေ။ သူပုန်များထကြွမှုရှိသည့် နိုင်ငံများမှ အတွေ့အကြုံလေ့လာချက်များအရ တရားမဝင်ဆေးဝါးများ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ အများအပြားဖြစ်ပျက်နေမှုများသည် ပုံမှန်မဟုတ်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဝင်ငွေရှာခြင်းသည် အကြမ်းဖက်မှုများလျော့ချရေးနှင့် တရားမဝင်ဆေးဝါးများ ကုန်သွယ်မှုများလျော့ချရန် ထိရောက်မှုနည်းသည်ကို ပြသခြင်းဖြစ်သည်။⁹⁵ မြန်မာနိုင်ငံအတွက်လည်း မှန်ကန်နေပါသည်။ စစ်တပ်လွှမ်းမိုးသော ပြည်သူ့ကဏ္ဍ ကျယ်ပြန့်ကြီးမားလာခြင်းသည် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကောင်းမွန်စွာလည်ပတ်နေသည့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စေပါသည်။

ဝမ်းရေးဖူလုံရုံမျှ လူနေမှုအဆင့်အတန်းအတွက် ကုန်စည်များဖြန့်ဝေသူမှ ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် အာမခံချက်ကောင်းရနိုင်သော်လည်း ဈေးရောင်းဈေးဝယ်မဖြစ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်များမှတစ်ဆင့် လိုသလိုခွဲဝေပေးလိုက်သည့် ငွေများစသည် တို့ကြောင့် တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဆုံးဖြတ်မှုအခန်းကဏ္ဍသည် လျော့နည်းလာပြီးဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တစ်ဦးချင်းစီ၏ လွတ်လပ်ခွင့်များဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ဒီမိုကရေစီကျကျ ရွေးချယ်မှုများဆိုင်ရာ စံနှုန်းများနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများသည် လွန်စွာမှနားလည်ရန် ခက်ခဲလှပါသည်။ Permanent War Economy ကိစ္စအား အောင်မြင်စွာဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် စစ်မှန်သည့် ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ်သော အင်္ဂါရပ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

⁹⁵ (Franz 2016)

စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သုံးသပ်ယူဆချက်များ

တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ မိမိတို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု နိုင်ငံသားများအတွက် တရားဝင်ကိုယ်စားပြု ရပ်တည်ပိုင်ခွင့်ကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဦးဆောင်သော အစိုးရသစ်လက်ထက် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ခေါင်းဆောင် များနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့သော ပင်လုံငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အရ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ခိုင်မာသောမူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်ပြီး သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ရှိနိုင်သော်လည်း တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးသဘော တူညီချက်အောက်ရှိ ဈေးကွက်စီးပွားရေး၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လက်ခံခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအသွင်ကူးပြောင်းမှုကို များစွာအထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အဆိုပါစီးပွားရေး အသွင်ပြောင်းမှုဖြစ်စဉ် အောင်မြင်ရန် အတွက် လေးစားလိုက်နာရမည့် စည်းစာချက်များနှင့် လမ်းညွှန်မှုများ ရှိနေပေသည်။

- စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုအတွက် နိုင်ငံအလိုက်၊ ပြည်နယ်အလိုက်နှင့် ဒေသအလိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှုများကို တိကျစွာပြန်လည်သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့မှသာလျှင် အခြားပြည်နယ်များ၊ တိုင်းဒေသကြီးများ သို့မဟုတ် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ မလိုလားအပ်သော ပြင်ပဆိုးကျိုးသက် ရောက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ ဒေသတစ်ခုချင်းစီအလိုက် လိုအပ်လိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤပြန်လည်ပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ လုပ်ငန်းစဉ်ဇယား (၁) နှင့် (၂) ကို ပြန်လည်မျှတအောင်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်သာမက အခြားလုပ်ဆောင်ရမည့် အရာများလည်း ရှိနေပေသည်။ ထိုသို့ ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့် ရှိရန်အရေးကြီးသကဲ့သို့ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံသားများကလည်း ၎င်းတို့အစိုးရ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအပေါ် စောင့်ကြည့်သုံးသပ်ပြီး ဩဇာလွှမ်းမိုးသက်ရောက်နိုင်စွမ်းရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအတွက်သည် ဝန်ကြီးချုပ်များကို ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်မှ ခန့်အပ်ရန်ဖြစ်ပြီး ဗဟိုအစိုးရမှ ခန့်အပ်ရန်မဟုတ်ကြောင်း ဆိုလိုပါသည်။
- တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည် ပြည်သူ့အစိုးရ၏ ဦးဆောင်မှု အောက်တွင်မရှိသော နိုင်ငံရေးအခြေအနေတွင်ရှိနေသဖြင့် နှစ်ဖက်စလုံးသည် အနာဂတ်ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရပ်သားထိန်းချုပ်မှုလက်အောက်တွင် ရှိနေရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ တပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းခြင်းသည် နိုင်ငံတော်ကုန်ကျစရိတ်များကို လွန်စွာ သက်သာစေမည်ဖြစ်ပြီး အချုပ်အခြာအမိန့်အာဏာသည် ဒီမိုကရေစီ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေစေမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံများတွင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို ပူးပေါင်းစေမည့်နည်းလမ်း တစ်ခုမှာ ရဲတပ်ဖွဲ့များနှင့် လုံခြုံရေးအင်အားများကိုချထားပြီး အဆိုပါဒေသများတွင် နိုင်ငံ့ဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အသက်ဝင်စေရန်လုပ်ဆောင်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ပြိုင်နက်ထဲမှာပင် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့များအနေဖြင့် ဒေသတွင်းလိုအပ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသော ဥပဒေနှင့်အမိန့်များကို ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။
- ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကွဲပြားမှုများကို လေးစားရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုအချက်က ပညာရေးနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့များ၏ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်လုပ်ပိုင်ခွင့်အပေါ် သက်ရောက်ထင်ဟပ်နေစေရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့်များတွင် စံသတ်မှတ်ချက်များသည် နိုင်ငံတစ်ကာသို့

စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီရန်လိုအပ်ပေသည်။

- ဒေသတွင်းအခွန်သည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများ၏ အာဏာသက်ရောက်မှုကို တိုးမြှင့်စေသည် ဖြစ်သောကြောင့် မတူညီသောဝင်ငွေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုရှိသော ဒေသအသီးသီးကြား အဆင်ပြေစေရန် အခွန် ဘဏ္ဍာမျှဝေသုံးစွဲမှု ယန္တရားစနစ်တစ်ခု ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုစနစ်သည် လူပုဂ္ဂိုလ် နိုင်ငံရေးတို့အပေါ် အခြေခံမှု မရှိစေပဲ ဥပဒေအပေါ်တွင်သာ အခြေခံတည်ဆောက်ရန်ဖြစ်သည်။
- ပြည်ထောင်စုမှ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများသို့ လွှဲပြောင်းမှုများသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးအရ လွှမ်းမိုးမှုမရှိစေရ။
- ပြည်သူ့ကြွေးမြီသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သီးသန့်အာဏာအောက်တွင် ဆက်လက်တည်ရှိသင့် သည်။ သို့သော်လည်း ပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်၏ ဖက်ဒရယ် မူဝါဒရေးဆွဲရေးကောင်စီတွင် ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။
- ဒေသတွင်းစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုကိုင်တွယ်ရန် ပြည်နယ်နှင့် ဒေသအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များ သို့မဟုတ် သမဝါယမ ငွေစုငွေချေးအသင်းအဖွဲ့အစည်းများကို ဗဟိုဘဏ်၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက် များနှင့်အညီ တည်ထောင်ရန်လိုအပ်ပေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ဒေသခံတောင်သူ လယ်သမားများနှင့် လုပ်ငန်းများကို ငွေကြေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များနှင့် ချေးငွေထုတ်ပေးရေးကို အဓိကလုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကိုလည်း အဆိုပါဘဏ်များမှ ငွေချေးယူခွင့်ပြုမည်ဖြစ်သည်။
- တရားရုံးချုပ်သည် ဒေသများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ပြည်မအတွင်းရှိ ပဋိပက္ခများကို နောက်ဆုံးဆုံးဖြတ်ပေးရာ နေရာ ဖြစ်သင့်သည်။
- ရောင်းကုန်ပစ္စည်းဝန်ဆောင်မှုအပေါ် ထပ်ဆင့်တိုးမြှင့်အကောက်ခွန် (VAT) အထိရောက်ဆုံး အခွန် ကောက်ခံခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- ဝင်ငွေမြင့်မားသူများနှင့် အရင်နှီးအကျိုးမြတ်များအတွက် အခွန်ကို လူမှုရေးတရားမျှတမှု စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် အညီ တိုးမြှင့်ကောက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ အခွန်နှုန်းများတိုးမြှင့်ခြင်းကြောင့် ကြွယ်ဝသောမြန်မာနိုင်ငံသား များ နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားစေလောက်အောင် အန္တရာယ်ရှိလိမ့်မည်ကား မဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း အရင်းနှီးများ ပြည်ပသို့ လွှဲပြောင်းသည့်ကိစ္စများကို ထိန်းညှိရမည်ဖြစ်သည်။
- နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမရှိပဲ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်ဆောင် ရမည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းလမ်းညွှန်မှုများကို ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုများတွင် ကျင့်သုံးကြသည်ဖြစ် သည်။ ထိုအချက်များသည် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ရေရှည်ခိုင်မြဲသော အနာဂတ်ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပေသည်။

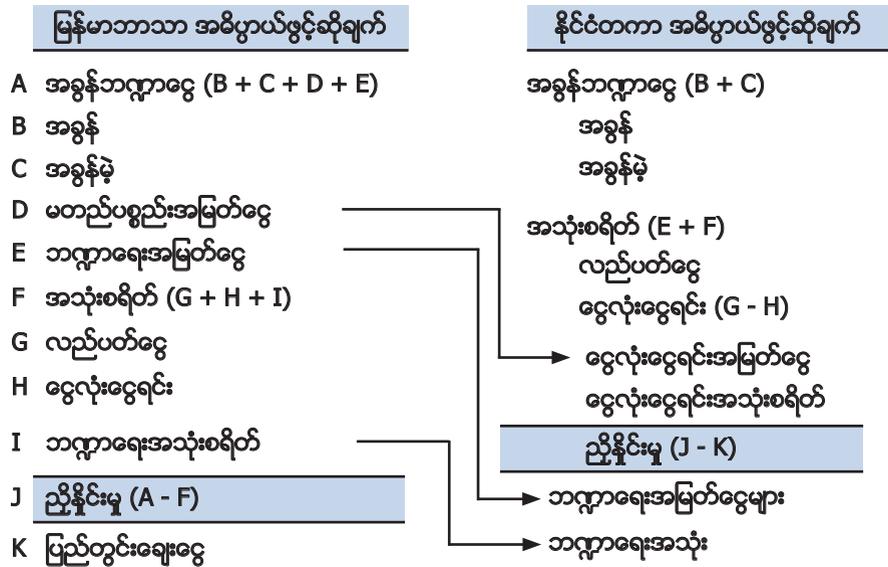
နောက်ဆက်တွဲ(၁)၊ ရသုံးမှန်းချေငွေစာရင်းကိုက်ညီမှုရှိ မရှိ ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှု (စာရင်းကိုင်နည်းလမ်းနှင့် လက်တွေ့တွက်ချက်သည့် နည်းလမ်းများ)

(ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ ၂၀၁၇၊ စာမျက်နှာ ၃၉ မှ)

ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်တွက်ချက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းနှစ်ခုရှိပါသည်။

စာရင်းကိုင်နည်းလမ်း : မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းတွက်ချက်မှုသည် စံနှုန်းများနှင့် ကွဲပြားပါသည်။ စာရင်းကိုင် နည်းလမ်းသည် စုစုပေါင်းငွေလက်ခံရရှိခြင်း (အစိုးရဝင်ငွေနှင့် ချေးငွေ) နှင့် စုစုပေါင်းငွေပေးချေမှု (အစိုးရအသုံးစရိတ်နှင့် ချေးငွေအရစ်ကျပြန်ဆပ်ခြင်း) တို့အကြားခြားနားချက် ဖြစ်ပါသည်။ လိုငွေများကို ပြည်တွင်းချေးငွေများဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပါ သည်။

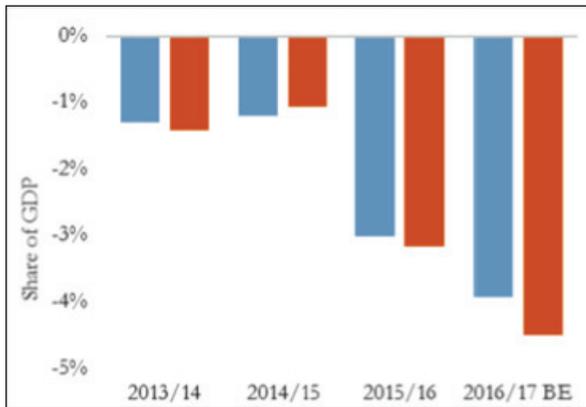
လက်တွေ့တွက်ချက်သည့်နည်းလမ်း : ဘဏ္ဍာငွေနှင့် အသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလည်ပတ်မှုတွင် ဖယ်ထားရမည်ဖြစ် သော်လည်း စုစုပေါင်းလက်ကျန်ငွေသည် အစိုးရ၏အသားတင်အကြွေးပမာဏ (အဆပ်နည်းပြီး အသစ်ထပ်ချေးယူခြင်း) အပြောင်းအလဲနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအရာသည် အစိုးရ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအပြောင်းအလဲနှင့် တာဝန်ခံမှုကို လက်တွေ့ တွက်ချက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ငွေဖြတ်ပိုင်းများကိုလည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသုံးစရိတ်များမှ ပြန်နုတ်ရမည်ဖြစ် ပြီး အသားတင်ကုန်ကျမှု ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ လက်တွေ့တွက်ချက်သည့်နည်းလမ်းသည် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တစ်နှစ်၏ ရပ်တည်ချက်ကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ မြင်တွေ့စေပါသည်။ အစိုးရကိုလည်း ငွေချေးယူမှုဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း ပိုမိုအကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေပါသည်။ ပြည်နယ် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေမှ ဆင်းသက်လာသော ချေးငွေသည် ပြည်နယ်တွင်း ငွေကြေးလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီပြီး စာရင်းကိုင်နည်းလမ်းနှင့်လည်း ကိုက်ညီရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ပြည်တွင်းချေးငွေနှင့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးဆိုင်ရာများ မပါဝင်ပေ။

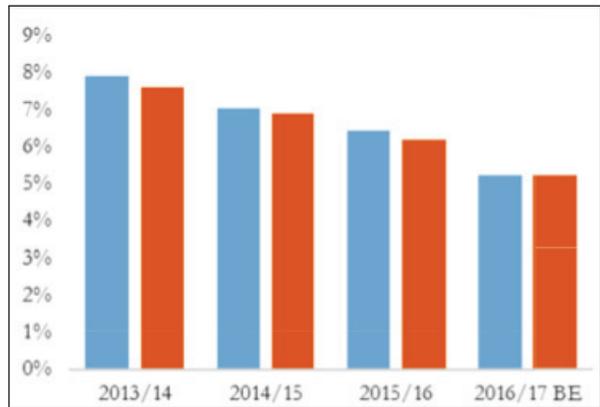
လွှမ်းမိုးမှု

(လက်တွေ့တွက်ချက်ခြင်းနှင့် စာရင်းကိုင်နည်း)

အရင်းအနှီးအသုံးစရိတ်

(လက်တွေ့တွက်ချက်ခြင်းနှင့် စာရင်းကိုင်နည်း)

နောက်ဆက်တွဲ (၂)၊ ဖွဲ့စည်းပုံဇယားများ ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄

ဇယား ၁

ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုစာရင်း
(ပုဒ်မ ၉၆ ကို ရည်ညွှန်းသည်)

၁။ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးအခန်း ကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နယ်မြေအစိတ်အပိုင်းများ ကာကွယ်ရေး၊ ယင်းသို့ ကာကွယ်ရေးအတွက် စီမံပြင်ဆင်ခြင်း
- (ခ) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ
- (ဂ) ဇီဝဓာတုစသည့် လက်နက်များအပါအဝင် လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များနှင့် ပေါက်ကွဲစေတတ်ပစ္စည်းများ
- (ဃ) အကူမြူစွမ်းအင်၊ အကူမြူလောင်စာ၊ အကူမြူရောင်ခြည်နှင့် ယင်းတို့ကိုဖြစ်ထွန်းစေသော ဓာတ်သတ္တု ပင်ရင်းအခြေအမြစ်များ
- (င) စစ်ကြေညာခြင်းနှင့် စစ်ပြေငြိမ်းခြင်း
- (စ) နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- (ဆ) ရဲတပ်ဖွဲ့

၂။ နိုင်ငံခြားရေးရာ ကဏ္ဍ

- (က) သံတမန်ရေးရာ၊ ကောင်စစ်ရေးရာနှင့် အခြားရေးရာဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ
- (ခ) ကုလသမဂ္ဂ
- (ဂ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နှစ်ပြည်ထောင်ဆိုင်ရာ ညီလာခံများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ အစည်းအဝေးများ၊ အသင်းများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ယင်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အထမြောက်စေရေး။
- (ဃ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာစာချုပ်များ၊ သဘောတူညီချက်များ၊ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ နှစ်ပြည်ထောင်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ၊ စာချုပ်များကို ချုပ်ဆိုရေးနှင့် အထမြောက်စေရေး
- (င) နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များနှင့် မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်များ
- (စ) ပြည်ဝင်ခွင့်ဗီဇာများ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ဝင်ခွင့်ပြုရေး၊ နေထိုင်ခွင့်ပြုရေး၊ နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာခွင့်ပြုရေး၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးရေး၊
- (ဆ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်လွှဲအပ်ပေးရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံမှ တောင်းဆိုရေး

၃။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံကိန်း ကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စု ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း
- (ခ) ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ
- (ဂ) ငွေစက္ကူထုတ်လုပ်ရေး၊ ဒင်္ဂါးသွန်းလုပ်ရေး
- (ဃ) မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးဖွဲ့အစည်းများ
- (င) နိုင်ငံခြားသုံးငွေ ထိန်းသိမ်းကြီးကြပ်ရေး
- (စ) အရင်းအနှီးနှင့် ငွေကြေးဈေးကွက်
- (ဆ) အာမခံလုပ်ငန်း
- (ဇ) ဝင်ငွေခွန်
- (ဈ) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်
- (ည) တံဆိပ်ခေါင်းခွန်
- (ဋ) အကောက်ခွန်
- (ဌ) အောင်ဘာလေထီ
- (ဍ) အခွန်အယူခံခြင်း
- (ဎ) ပြည်ထောင်စု၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ
- (က) ပြည်ထောင်စုပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် အခြားနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း
- (တ) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေများထုတ်ချေးခြင်း
- (ထ) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
- (ဒ) ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ငွေချေးယူခြင်း
- (ဓ) ပြည်ထောင်စုအတွက် ပစ္စည်းရယူခြင်း
- (န) ပြည်ပမှ ငွေကြေးအကူအညီနှင့် အထောက်အပံ့

၄။ စီးပွားရေး ကဏ္ဍ

- (က) စီးပွားရေး
- (ခ) ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး
- (ဂ) သမဝါယမ
- (ဃ) ကော်ပိုရေးရှင်း၊ ဘုတ်အဖွဲ့၊ လုပ်ငန်း၊ ကုမ္ပဏီ၊ အစုစပ်
- (င) သွင်းကုန်၊ ထုတ်ကုန်နှင့် ယင်းကုန်ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးသတ်မှတ်ခြင်း
- (စ) ဟိုတယ်နှင့် တည်းခိုခန်း
- (ဆ) ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း

၅။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ကဏ္ဍ

- (က) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု
- (ခ) မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများဖော်ထုတ်ခြင်း
- (ဂ) ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်း
- (ဃ) မြေတိုင်း

- (င) ပြည်ထောင်စုမှစီမံခန့်ခွဲသည့် ဆည်မြောင်း တာတမံနှင့် စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေးလုပ်ငန်းများ
- (စ) မိုးလေဝသ၊ ဇလဗေဒနှင့် မြေငလျင်တိုင်းတာရေး
- (ဆ) စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း
- (ဇ) စက်မှုလယ်ယာ
- (ဈ) စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန
- (ည) ဓါတ်မြေသြဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးထုတ်လုပ်ရေး
- (ဋ) ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်း
- (ဌ) တိရစ္ဆာန်မျိုးပွားရေး၊ ရောဂါကာကွယ်ရေး၊ ကုသရေးနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများ

၆ စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်၊ သတ္တုနှင့် သစ်တော ကဏ္ဍ

- (က) ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ပြည်ထောင်စုစုပဒေအရ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လောက်အောင် လောင်ကျွမ်းစေတတ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားသော အခြားအရည်အခဲ စသည်များ
- (ခ) ပြည်ထောင်စု လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေး
- (ဂ) သတ္တုများ၊ သတ္တုတွင်းများ၊ သတ္တုတွင်းအလုပ်သမားဘေးကင်းရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်တည်ဆောက်ရေး၊
- (ဃ) ကျောက်မျက်ရတနာ
- (င) ပုလဲ
- (စ) သစ်တော
- (ဆ) တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သဘာဝပေါက်ပင်များနှင့် သဘာဝနယ်မြေများအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေး

၇၊ စက်မှုလက်မှု ကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ဆောင်ရွက်မည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ
- (ခ) စက်မှုဇုန်များ
- (ဂ) ထုတ်လုပ်သည့်ပစ္စည်းများအတွက် အခြေခံချိန်စံနှုန်းများ
- (ဃ) သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ၊ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ သုတေသနများ
- (င) အလေးတင်းတောင်း အတိုင်းအတာ စသည်တို့ကို စံပြုခြင်း
- (စ) မူပိုင်ခွင့်များ၊ တီထွင်မှု မူပိုင်ခွင့်များ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ၊ စက်မှုဆိုင်ရာဒီဇိုင်းများစသည့် အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများ

၈၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေး ကဏ္ဍ

- (က) ပြည်တွင်းရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး
- (ခ) ရေလမ်းကြောင်းများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး
- (ဂ) ရေအရင်းအမြစ်နှင့် မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- (ဃ) ပင်လယ်ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

- (င) ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောဆိပ်ကမ်းကြီးများ
- (စ) မီးပြတိုက်၊ မီးပြသင်္ဘောနှင့် မီးပြအစီအမံများ
- (ဆ) သင်္ဘောတည်ဆောက်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး
- (ဇ) လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- (ဈ) လေကြောင်းပျံသန်းရေး၊ ထိန်းသိန်းရေးနှင့် လေယာဉ်ကွင်းတည်ဆောက်ရေး
- (ည) ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- (ဋ) မီးရထား
- (ဌ) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲသည့် လမ်းမကြီးများ၊ တံတားကြီးများ
- (ဍ) စာတိုက်များ၊ ကြေးနန်းများ၊ တယ်လီဖုန်း၊ ဖက်စ်၊ အီးမေးလ်၊ အင်တာနက်နှင့် အင်တာနက်နှင့် အလားတူ ဆက်သွယ်မှုများ
- (ဎ) ရုပ်မြင်သံကြား၊ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေး၊ အသံလွှင့်အသံဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် အလားတူ ဆက်သွယ်ရေးများ၊ အိမ်ရန်နှင့် အဆောက်အအုံများ

၉။ လူမှုရေး ကဏ္ဍ

- (က) ပညာရေးဆိုင်ရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာ၊ သင်ပြနည်းစနစ်၊ သုတေသန၊ စီမံကိန်းများ၊ စီမံချက်နှင့် စံများ
- (ခ) တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်၊ သိပ္ပံစသည့် သင်တန်းများနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာအခြားအဖွဲ့အစည်းများ
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုက သတ်မှတ်သည့် စာမေးပွဲများ
- (ဃ) ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများနှင့် သင်တန်းများ
- (င) အမျိုးသားအားကစား
- (စ) အမျိုးသားကျန်းမာရေး
- (ဆ) တိုင်းရင်းဆေးပညာနှင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- (ဇ) ကုသိုလ်ဖြစ် ဆေးရုံများနှင့် ဆေးခန်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက ဆေးရုံများနှင့် ဆေးခန်းများ
- (ဈ) မိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး
- (ည) ကြက်ခြေနီအသင်း
- (ဋ) အစားအသောက်၊ ဆေးဝါး၊ ဆေးပစ္စည်းနှင့် အလှူကုန်စသည်တို့ တုပရောနှော ထုပ်လုပ်ရောင်းချခြင်းမှ ကာကွယ်ရေး
- (ဌ) ကလေးသူငယ်များ၊ လူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် အခြေနေမဲ့ များအား စောင့်ရှောက်ရေး
- (ဍ) ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိစ္စများ
- (ဎ) မီးသတ်တပ်ဖွဲ့
- (ဏ) အလုပ်ချိန်များ၊ နားချိန်များ၊ အားလပ်ရပ်များနှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဘေးအန္တရာယ်လုံခြုံရေး
- (တ) ဝါဏီဇွပဋိပက္ခ
- (ထ) လူမှုဖူလုံရေး
- (ဒ) အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ
- (ဓ) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲသည့်

- ၁။ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု သို့မဟုတ် သမိုင်းဝင်ဒေသများ၊ အဆောက်အအုံများ၊ အထိမ်းအမှတ်များ၊ မှတ်တမ်းများ၊ ကျောက်စာများ၊ မင်္ဂလာများ၊ ပေစာပုရပိုက်များ၊ လက်ရေးမူများ၊ လက်ရာများ၊ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ ရှေးဟောင်းသုတေသနလုပ်ငန်းများ
- ၂။ ပြတိုက်များနှင့် စာကြည့်တိုက်များ
- ၃ စာပေ၊ သဘင်၊ ဂီတ၊ ရိုးရာပန်း၊ ရုပ်ရှင်နှင့် ဗီဒီယိုများ
- ၄။ မွေးဖွားခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်းဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်ရေး

၁၀။ စီမံခန့်ခွဲမှု ကဏ္ဍ

- (က) အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး
- (ခ) ရွာမြေမြို့ပြ စီမံခန့်ခွဲရေး
- (ဂ) အိမ်ငှား၊ မြေငှား
- (ဃ) မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သော အရာများ
- (င) နိုင်ငံတော်လျှို့ဝှက်ချက် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ
- (စ) အသင်းအဖွဲ့များ
- (ဆ) အကျဉ်းထောင်များ
- (ဇ) နယ်စပ်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- (ဈ) သန်းခေါင်စာရင်း
- (ည) နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခြင်း၊ နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းနှင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးနှင့် မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်း
- (ဋ) ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး

၁၁။ တရားစီရင်ရေး ကဏ္ဍ

- (က) တရားစီရင်ရေး
- (ခ) ရှေ့နေများ
- (ဂ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့် ကျင့်ထုံးများ
- (ဃ) တရားမဥပဒေများ၊ ကျင့်ထုံးများအပါအဝင် ပဋိညာဉ်၊ အနညာတ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး၊ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသော နစ်နာချက်များ၊ လူမွဲအဖြစ်ခံယူခြင်း၊ ယုံမှတ်အပ်နှံခြင်းနှင့် ယုံမှတ်အပ်နှံထားသဖြင့် စီမံပိုင်ခွင့်ရှိသူများ၊ အမွေထိန်းနှင့် ပစ္စည်းထိန်း၊ မိသားစုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခံရသူများ၊ ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း၊ အမွေဆက်ခံရေး
- (င) သက်သေခံ ဥပဒေ
- (စ) ကာလစည်းကမ်းသတ်
- (ဆ) အမှုတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်း
- (ဇ) သီးခြားသက်သာခွင့်
- (ဈ) နိုင်ငံရပ်ခြား စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ
- (ည) ပင်လယ်ရေကြောင်းစီရင်ပိုင်ခွင့်
- (ဋ) ပင်လယ်ဓားပြမှုများ၊ နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများ၊

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်၍ မြေပြင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာ ပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ

ဇယား ၂

**တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း
(ပုဒ်မ ၁၈၈ ကို ရည်ညွှန်းသည်။)**

၁။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံကိန်း ကဏ္ဍ

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်း
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ
- (ဂ) မြေယာခွန်
- (ဃ) ယစ်မျိုးခွန် (မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သည့် ဆေးဝါးများမပါဝင်ပေ)
- (င) အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်၊ ရေခွန်၊ လမ်းမီးခွန်၊ ဘီးခွန် အစရှိသည့် စည်ပင်သာယာဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
- (စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ
- (ဆ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများကို ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် အခြားနည်းဖြင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- (ဇ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေများ ပြည်တွင်းတွင် ထုတ်ချေးခြင်း
- (ဈ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရံပုံငွေနှင့် ဘဏ္ဍာငွေများ ပြည်တွင်း၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
- (ည) ဒေသန္တရစီမံကိန်း
- (ဋ) အသေးစား ငွေချေးလုပ်ငန်းများ

၂။ စီးပွားရေး ကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် စီးပွားရေးကိစ္စရပ်များ
- (ခ) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ကိစ္စရပ်များ
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် သမဝါယမကိစ္စရပ်များ

၃။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ကဏ္ဍ

- (က) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး
- (ခ) အပင်နှင့် သီးနှံဖျက် ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရေးနှင့် နှိမ်နင်းရေး
- (ဂ) ဓာတုဓာတ်မြေဩဇာများ စနစ်တကျသုံးစွဲရေးနှင့် သဘာဝဓာတ်မြေဩဇာများ စနစ်တကျ ထုတ်လုပ် အသုံးပြုခြင်း
- (ဃ) စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေနှင့် စုငွေများ
- (င) ရေကာတာများ၊ တာတမံများ၊ ရေကန်၊ ရေမြောင်းလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သည်များကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော ဆည်မြောင်း၊ တာတမံ၊ ရေကန်၊ ရေနုတ်မြောင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးရေရရှိရေး လုပ်ငန်းများ
- (စ) ရေချိုငါးလုပ်ငန်း
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုမူပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် စနစ်တကျ ထိန်းကျောင်းရေး

၄။ စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်၊ သတ္တုနှင့် သစ်တော ကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် အကြီးစား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေးမှအပ မဟာဓာတ်အားလိုင်း နှင့် ဆက်သွယ်ခြင်းမရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် အလတ်စားနှင့် အသေးစား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေး
- (ခ) ဆားနှင့် ဆားထွက်ပစ္စည်း
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အတွင်း ကျောက်မျက်ရတနာများကို ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ သွေးခြင်း
- (ဃ) ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်း
- (င) အပန်းဖြေစခန်း၊ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်နှင့် ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ်များ

၅။ စက်မှုလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ဆောင်ရွက်ရန်သတ်မှတ်ထားသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများမှအပ အခြားစက်မှုလုပ်ငန်းများ
- (ခ) အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ

၆။ ပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ကဏ္ဍ

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် ဆိပ်ကမ်းများ၊ သင်္ဘောဆိပ်များ၊ ဆိပ်ခံများ
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် လမ်းနှင့် တံတားများ
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အတွင်းသာ သွားလာသည့် ပုဂ္ဂလိကကယာဉ်များ စနစ်တကျ ပြေးဆွဲရေး

၇။ လူမှုရေးကဏ္ဍ

- (က) ပြည်ထောင်စုက ချမှတ်ထားသည့် တိုင်းရင်းဆေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် မဆန့်ကျင်သော တိုင်းရင်းဆေး ဆိုင်ရာကိစ္စများ
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အတွင်း လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းများ

- (ဂ) မီးဘေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး
- (ဃ) ကုန်တင်ကုန်ချလုပ်ငန်းများ
- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့်
 - (၁) ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းရေး
 - (၂) ပြတိုက်များနှင့် စာကြည့်တိုက်များ
 - (၃) ရုပ်ရှင်ရုံ၊ ဇာတ်ရုံနှင့် ဗီဒီယို ရုံများ
 - (၄) ဓာတ်ပုံ၊ ပန်းချီ နှင့် ပန်းပု ပြပွဲများ

၈။ စီမံခန့်ခွဲရေး ကဏ္ဍ

- (က) စည်ပင်သာယာရေး
- (ခ) မြို့ရွာနှင့် အိုးအိမ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- (ဂ) ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်များနှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ပစ္စည်းများ

ဇယား ၃

ကိုယ်ပိုင်စီမံခွင့်ရတိုင်းဒေသများ၏ ဦးဆောင်မှုအဖွဲ့၏ ဥဒေပြုစာရင်း (ပုဒ်မ ၁၉၆ ကို ရည်ညွှန်းသည်။)

- ၁။ မြို့ပြနှင့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ
- ၂။ လမ်းတံတားများ ဖောက်လုပ်၊ တည်ဆောက်၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး
- ၃။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး
- ၄။ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများ
- ၅။ မီးဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး
- ၆။ စားကျက်မြေများ ထိန်းသိမ်းရေး
- ၇။ သစ်တောများ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး
- ၈။ ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
- ၉။ မြို့နှင့် ကျေးရွာများအတွင်း ရေနှင့် လျှပ်စစ်မီးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်
- ၁၀။ မြို့များနှင့် ကျေးရွာများ၏ ဈေးများဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ

ဇယား ၅

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့် အခွန်အခများ
(ပုဒ်မ ၂၅၄ ကို ရည်ညွှန်းသည်။)

- ၁။ မြေယာခွန်
- ၂။ ယစ်မျိုးခွန်
- ၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် ဆည်များ၊ တံတံများကို အရင်းခံသည့် ရေခွန်၊ တာတံခံခွန်နှင့် ထိုဆည်များ၊ တာတံများ၏ ရေအားဖြင့် ထုတ်လုပ်ရရှိသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား သုံးစွဲခ
- ၄။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် လမ်း၊ တံတားများ ဖြတ်သန်းခ
- ၅။ (က) ရေချိုငါးလုပ်ငန်းပေါ်တွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာတော်ကြေး
(ခ) သတ်မှတ်ထားသော အကွာအဝေးအတွင်း ပင်လယ်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအပေါ်တွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာတော်ကြေး
- ၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်းသုံးယာဉ်များဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ စည်းကြပ်သော အခွန်၊
- ၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းရငွေနှင့် ငှားရမ်းခများ၊ ယင်းပစ္စည်းမှရရှိသော အခြားအကျိုးအမြတ်များ
- ၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် သတ်မှတ်ကောက်ခံသည့် အခကြေးငွေများ၊ အခွန်အခများနှင့် အခြားရငွေများ
- ၉။ တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တရားရုံးများက ချမှတ်သည့်ဒဏ်ငွေများ၊ ဝန်ဆောင်မှုအတွက် ကောက်ခံသည့် အခွန်အခများနှင့် အခြားရငွေများ
- ၁၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရ ရန်ပုံငွေများထုတ်ချေးသဖြင့် ရရှိသောအတိုးများ
- ၁၁။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့်ရရှိသော အကျိုးအမြတ်များ
- ၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ သစ်တောများမှ အောက်ပါပစ္စည်းများ ထုပ်ယူသည့်အတွက် ကောက်ခံသည့် အခွန်အခများ
(က) ကျွန်းနှင့် သတ်မှတ်ထားသော သစ်မာများမှအပ ကျန်သစ်များပေါ်တွင် ကောက်ခံသည့် အခွန်
(ခ) ထင်း၊ မီးသွေး၊ ကြိမ်၊ ဝါး၊ ငှက်သိုက်၊ သစ်ဂျို၊ သနပ်ခါး၊ ထင်းရှူးဆီ၊ သစ်မွှေး၊ ပျားထွက်ပစ္စည်းများ စသည်တို့အပေါ် ကောက်ခံသည့်အခွန်၊
- ၁၃။ မှတ်ပုံတင်ကြေး
- ၁၄။ ပွဲခွန်
- ၁၅။ ဆားခွန်
- ၁၆။ ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှရရှိသော ဘဏ္ဍာငွေများ
- ၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထည့်ဝင်ငွေများ
- ၁၈။ ပိုင်ရှင်မပေါ်သော သွင်းထားငွေများနှင့် ပစ္စည်းများ
- ၁၉။ ရတနာသိုက်

ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်

- Acemoglu, D. and J. Robinson. 2012. *Why Nations Fail. Origins of Prosperity*. New York: Crown Business.
- Besley, Timothy and Stephen Coate. 2003. "Centralized versus decentralized provision of local public goods: a political economy approach." *Journal of Public Economics* 87: 2611–263.
- Chia, Jasmine; Aung, Yan Min; Kareng Brang Shawng;. 2016. "Myanmar's Nascent Democracy Depends on Federalism." 23 March. Accessed October 20, 2017. <http://harvardkennedyschoolreview.com/myanmars-nascent-democracy-depends-on-federalism/>.
- Coase, Ronald H. 1960. "The Problem of Social Cost." *Journal of Law and Economics* 3 (1): 1-44.
- Collignon, Stefan. 2012. "Fiscal Policy Rules and the Sustainability of Public Debt in Europe." *International Economic Review* 53 (2).
- . 2003. *The European Republic. Reflections on the Political Economy of a Future Constitution*. London: Federal Trust. <http://www.stefancollignon.de/PDF/The%20European%20Republic-text1.pdf>.
2008. "Constitution of the Republic of the Union of Myanmar." http://www.burmalibrary.org/docs5/Myanmar_Constitution-2008-en.pdf.
- Dennis, Peter, Jeffrey Grey, Ewan Morris, Robin Prior, and and Jean Bou. 2009. *The Oxford Companion to Australian Military History (2 ed.)*. 2nd. Oxford: OUP.
- Dickenson-Jones, Giles; S. De Kanay; Andrea Smurra. September 2015. *State and Region Public finances in Myanmar*. Subnational Governance in Myanmar Discussion Paper No. 8, MDRI-CESD(IGC/Asia Foundation).
- Duncan, Thomas K. and Christopher J. Coyne. 2013. "The overlooked costs of the permanent war economy: A market process approach." *Revue of Austrian Economics* 26: 413-431.
- Franz, Tobias. 2016. "Plan Colombia: illegal drugs, economic development and counterinsurgency – a political economy analysis of Colombia's failed war." *d Development Policy Review, 2016, 34 (4): 563--591 Tobias Franz 34 (4): 563--591*.
- Gadenne, Lucie and Monica Singhal. 2014. "Decentralization in Developing Economies." *Annual Review of Economics* 518-604.
- Global Witness. 2015. *Jade: Myanmar' "Big State Secret"*. London: Global Witness Publishers. https://www.globalwitness.org/documents/.../Jade_executive_summary_online_lo_res...

- Government of Myanmar, "Framework for Economic and Social Reforms | 12/14/2012. 2013. "Framework for Economic and Social Reforms |. Policy Priorities for 2012-15 towards the Long-Term Goals of the National Comprehensive Development Plan." http://themimu.info/sites/themimu.info/files/documents/Ref%20Doc_FrameworkForEconomicAndSocialReform2012-15_Govt_2013%20.pdf.
- Hamilton, Alexander; Madison, James; Jay, John . 1788. *The Federalist Papers*. New York.
- Hardin, Garret. 1969. "The Tragedy of the Commons." *Science* 162: 1243-8.
- Hook, David; Tin Maung Than; Kim N.B. Ninh. 2015. *Conceptualizing Public Sector Reform in Myanmar*. MDRI and Asia Foundation.
- Hume, David. 1978 [1739]. *A Treatise of Human Nature*. Edited by P.H. Nidditch. Oxford: OUP.
- IMF. February 2017. *Myanmar 2016 Article IV Consultation—Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for Myanmar*. IMF Country Report No. 17/30, Washington D.C.: IMF. <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2017/02/02/Myanmar-2016-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-the-44612>.
- IMF. February 2017. "Myanmar Country Report 17/31. Selected Issues (Financial Sector Reform)." IMF Country Report No. 17/31, Washington DC.
- IMF. February 2017. "Myanmar Country Report. 17/31; Selected Issues." No. 17/31, Washington DC.
- IMF. December 2016. "Myanmar Staff Report 17/30 for the 2016 Article IV Consultation—Debt Sustainability Analysis." 17/30, Washington DC. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/dsa/pdf/2017/dsacr1730.pdf>.
- Jeffrey, Charlie. 1998. *Recasting German Federalism The Legacies of Unification*. London & New York: Bloomsbury Publishing.
- Kraas, Frauke; Regine Spohner; Aye Aye Myint. 2017. *Socio-Economic Atlas of Myanmar*. Köln: Franz-Steiner Verlag.
- Meyer-Resende, Michael. 2017. "Why Talk of Federalism Won't Help Peace in Syria." *Foreign Policy*. <https://foreignpolicy.com/2016/03/18/why-talk-of-federalism-wont-help-peace-in-syria-assad/>.
- Minoletti, Paul. 2016. *Fiscal Decentralisation and National Reconciliation in Myanmar: Key Issues and Avenues for Reform*. Reference number S-53404-MYA-1, London: IGC (International Growth Centre). <https://www.theigc.org/wp-content/uploads/2017/01/Minoletti-2016-Final-report-1.pdf>.
- Musgrave, Richard A. and Peggy B. Musgrave. 1989. *Public Finance in Theory and Practice*. 5th. New York: McGraw Hill Higher Education.

- Nicholls, Anthony James. 1994. *Freedom with responsibility : the social market economy in Germany, 1918-1963*. Oxford: OUP.
- NLD. 2015. *2015 Election Manifesto*. Yangon/Naypyidaw. Accessed October 2017.
http://www.burmalibrary.org/docs21/NLD_2015_Election_Manifesto-en.pdf.
- Oates, Wallace E. 1972. *Fiscal Federalism*. New York: Harcourt Brace.
- Poterba, James M. and Jürgen von Hagen. 1999. *Fiscal Institutions and Fiscal Performance*. Chicago and London: University of Chicago Press.
- Scott, James C. 1976. *The Moral Economy of the Peasant - Rebellion and Subsistence in South-East Asia*. Yale: Yale University Press.
- Sharma, Chanchal Kumar. 2012. "Beyond Gaps and Imbalances: Re-Structuring the Debate on Intergovernmental Fiscal Relations." *Public Administration* 90 (1): 99–128.
 doi:10.1111/j.1467-9299.2011.01947.x .
- Sharma, Chanchal Kumar. 2005. "When does decentralization deliver? The dilemma of design." *South Asian Journal of Socio-Political Studies* 6 (1): 38-45.
- Shotton, Roger; Zin Wint Yee; Khin Pwint Oo. 2016. *State and Region Financing, Planning and Budgeting in Myanmar What are the Procedures and What are the Outcomes?* Asia Foundation and Renaissance Institute. https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2017/02/State-and-Region-Financing-Budgeting-and-Planning-in-Myanmar_ENG-version.pdf.
- Simmel, Georg. 2001. *The Philosophy of Money*. London and New York: Routledge.
- Stiglitz, Joseph E. 1988. *Economics of the Public Sector*. New York and London: W.W. Norton & Co.
- Taylor, Robert. 1987. *The State in Burma*. London: C, Hurst & Co.
2001. *The Oxford Essential Dictionary of the U.S. Military* . Oxford: OUP.
- The World Bank (Website). [2017]. *Kenya's Devolution*. Accessed October 27, 2017.
<http://www.worldbank.org/en/country/kenya/brief/kenyas-devolution>.
- Todaro, Michael P. and Stephen C. Smith. 2015. *Economic Development*. 12th. New York and London: Pearson Education.
- Turnell, Sean. 2017. *Oxford Business Group. Sean Turnell, Special Economic Adviser to the State Counsellor: On the fiscal and current account deficits and tax initiatives*. 17 October. Accessed October 20, 2017.
http://www.oxfordbusinessgroup.com/country/myanmar?sort_by=search_api_relevance&page=2.

UNDP. June 2011. *Poverty Dynamics Report (2009-2010)*. Integrated Household Living Conditions Survey in Myanmar (2009-2010), Yangon: UNDP/Sida/unicef.
<http://www.mm.undp.org/content/myanmar/en/home/library/poverty/povertydynamic-ihlca-ii.html>.

Williams, David C. and Sakhong, Lian H. 2005. *Designing Federalism in Burma*. Vol. Book 122. Bloomington, Indiana: Maurer Faculty. Book 122.
<http://www.repository.law.indiana.edu/facbooks/122>.

Winters, Jeffrey A. 2011. *Oligarchy*. Cambridge: CUP.

World Bank Group. 2017. *Myanmar Public Expenditure Review 2017: Fiscal Space for Economic Growth*. Yangon: World Bank. Accessed October 2017.
<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/28392> License: CC BY 3.0 IGO.

World Bank Group. 2013. *Public Financial Management Performance Report 2013*. Yangon: World Bank Group.

World Bank,. November 24, 2015. *Ethiopia's Great Run. The Growth Acceleration and How to Pace it*. Washington D.C.: World Bank Report No.: 99399-ET.

Zaw Oo; Cindy Joeline; Paul Minoletti; Phoo Pwint Phyu; Kyi Pyar Chit Saw; Ngu Wah Win; Ian Porter; Mari Oye; Andrea Smurra;. 2015 (June) . *Fiscal Management in Myanmar*. Manila: ADB Economics Working Paper Series No 434. Accessed October 5, 2017.
<https://www.adb.org/sites/default/files/publication/161213/ewp-434.pdf>.

Zeldin, Wendy. 2017. "Burma: 2017 Union Tax Law Passed." *Global Legal Monitor*. Edited by Library of Congress. 30 March. Accessed October 23, 2017. <http://www.loc.gov/law/foreign-news/article/burma-2017-union-tax-law-passed/>.

Zorya, Sergiy. 2016. "Unleashing Myanmar's agricultural potential." Accessed October 23, 2017.
<http://blogs.worldbank.org/eastasiapacific/unleashing-myanmar-agricultural-potential>.

